

1 - 2 | 2013

duševné

REVUE PRE TEÓRIU A PRAX
V OBLASTI DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA
| ŠTVRŤROČNÍK | ROČNÍK XVII

INTELLECTUAL PROPERTY | GEISTIGES EIGENTUM | LA PROPRIÉTÉ INTELLECTUELLE

vlastníctvo

ÚRAD PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

20 rokov Úradu priemyselného vlastníctva SR

s. 6

Práce študentov Akadémie umení v Banskej Bystrici

Ponúknite ma (časopis Duševné vlastníctvo) aj ďalším

Vážení čitatelia,

časopis Duševné vlastníctvo sa vám v tomto roku dostal prvýkrát do rúk, vyšiel ako dvojčíslo 1 – 2, čo sa v jeho šestnásťročnej histórii ešte nestalo. Mimochodom, tretie a štvrté číslo v roku 1999 nevyšlo vôbec, pôvodný vydavateľ v Košiciach VSŽ Konzult, s. r. o., sa dostal do existenčných problémov. Zodpovednosť za ďalší osud časopisu prevzal vtedy na seba Úrad priemyselného vlastníctva SR a periodikum zamerané na problematiku priemyselných a autorských práv sa druhýkrát narodilo v prvej polovici roka 2000.

Vráťme sa však do súčasnosti. Duševné vlastníctvo vyšlo teraz ako dvojčíslo najmä z toho dôvodu, že ÚPV SR pri príležitosti 20. výročia vzniku pripravoval i publikáciu. Verím, že viacerí z vás ju už máte (v tlačenej podobe vyšla v náklade 200 kusov a na CD nosiči v počte 220 kusov). Publikáciou chce ÚPV SR vyjadriť úctu všetkým, ktorí stáli pri jeho zrode, bývalým i súčasným zamestnancom, ktorí sa s odhodlaním a iniciatívou pričínili o životaschopnosť a napredovanie úradu.

Samozrejme, výročiu úradu sa venujeme i v aktuálnom vydaní dvojčísla časopisu Duševné vlastníctvo a nechýbajú v ňom napríklad ani informácie zo Svetového dňa duševného vlastníctva, ktorý sme si aj my v úrade pripomenuli 26. apríla.

Predseda ÚPV SR Mgr. Ľuboš Knoth na začiatku tohto roka, v rámci novoročného stretnutia zamestnancov úradu, okrem iného povedal: „Magická 2013-čka nemusí byť, ako sa hovorí, nešťastná, práve naopak. Záleží na vnútornom postoji každého zamestnanca, aký bude tento rok, na vôli a ochote odovzdať úradu čo najviac. V roku, keď si pripomíname 20. výročie vzniku ÚPV SR, musíme všetci spoločne potiahnuť za jeden povraz a posunúť sa ďalej.“

V druhom polroku 2013 sa ÚPV SR za aktívnej účasti svojich expertov zameria na pokračujúce rokovania na pôde Európskej komisie o takzvanom známkovom balíčku a v rámci Európskej patentovej organizácie dôjde k finalizácii „patentového balíčka“. Aktuálne tiež prebieha implementácia projektov Kooperačného fondu Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu. ÚPV SR aktívne rozvíja spoluprácu s Katedrou dizajnu nábytku a drevárskych výrobkov Drevárskej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene a so základnými školami v regióne. V oblasti popularizácie duševného vlastníctva sa celoslovenský efekt očakáva od kampane nefejkuj.sk zacielenej na deti vo veku od 10 do 15 rokov, aby boli lepšie informované o problematike falšovania a autorského pirátstva a ich dôsledkoch. V októbri chce ÚPV SR spolu s Európskym patentovým úradom (EPÚ) zorganizovať prvýkrát na Slovensku v Bratislave Deň používateľov online služieb.

V decembri sa v ÚPV SR uskutoční seminár pri príležitosti 10. výročia vytvorenia PATLIB centier na Slovensku, pričom účasť prisľúbili aj zástupcovia EPÚ. A časopis Duševné vlastníctvo bude opäť pri tom, jeho stránky sú odrazom všetkého podstatného, čo sa deje v oblasti duševného vlastníctva a jeho ochrany. V tejto súvislosti mi dovoľte citovať JUDr. Michala Švantnera zo Svetovej organizácie duševného vlastníctva, ktorý v roku 2007 pri príležitosti 10. výročia vydávania Duševného vlastníctva uviedol: „Duševné vlastníctvo je jedným z najkvalitnejších odborných časopisov svojho druhu v krajinách strednej a východnej Európy.“

S uvedeným názorom si dovoľím trochu polemizovať ☺. Osobne si myslím, že náš časopis patrí k najkvalitnejším odborným časopisom v celosvetovom meradle.

Treba tiež pripomenúť, že v tomto roku je časopis Duševné vlastníctvo drahší. Cena jedného výtlačku sa z ekonomických dôvodov zvýšila z 3 eur na 4,50 (predplatné v tomto roku je 16,47 spolu s poštovným a balným; dvojčíslo sme účtovali ako jeden výtlačok), no výrobné náklady ešte stále ďaleko prevyšujú financie, ktoré úrad získa od odberateľov časopisu. Zahraničné periodiká venujúce sa duševnému vlastníctvu stoja oveľa viac, hoci náš časopis, pokiaľ ide o obsahovú i grafickú stránku, sa im podľa môjho názoru určite vyrovná. V tomto kontexte chcem poukázať na to, aby sme si viac cenili snahu ÚPV SR udržať časopis Duševné vlastníctvo pri živote aj za sťažených ekonomických podmienok a zároveň ctíli i samotný časopis ako svojho dobrého priateľa a Dobré treba chrániť!... a možno ponúknuť aj ostatným.

Vážení čitatelia, ÚPV SR robí systematické kroky k tomu, aby rozšíril okruh odberateľov časopisu Duševné vlastníctvo. V nadväznosti na to by sme boli radi, keby ste aj vy vo svojej komunite oslovili známych či priateľov s otázkou, či majú záujem odoberať odborný časopis, ktorý nestojí tak veľa, a pritom ponúka témy, na ktoré sa vo svete biznisu kladie stále väčší dôraz.

PhDr. Július Šípoš
výkonný redaktor
časopisu Duševné vlastníctvo

1993 – 2013 rokov **ÚRADU PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Dobré treba chrániť!

OBSAH

- 3 Editoriál**
Ponúknite ma (časopis Duševné vlastníctvo) aj ďalším
(Šípoš, J.)
- 6 20 rokov Úradu priemyselného vlastníctva SR**
(Šípoš, J.)
- 12 Svetový deň duševného vlastníctva**
(Šípoš, J.)
- 18 Prečo mediálna kampaň IP = IQ?**
Duševné vlastníctvo = vzdelávanie, povedomie, vymožitelnosť
nefejku.sk
(Žatkuliak, E.)
- 20 Zmeny v európskom patentovom systéme**
(Marčoková, L., Mikuličová, J.)
- 28 Aktuálne z autorského práva**
(Adamová, Z.)
- 30 III. česko-slovenský vedecký seminár o autorskom práve**
Nová koncepcia autorského práva
(Škreko, A.)
- 34 Reforma autorského práva v Európe: kedy, keď nie dnes?**
(Adamová, Z.)
- 37 Pohnime rozumom! – 27. časť**
Tvorivosť a medicína
(Holakovský, P., Holakovský, Š.)
- 43 Z galérie tvorcov**
Úspech je dielom celého tímu.
Na návšteve v EVPÚ, a. s., Nová Dubnica
- 46 Úspešné príbehy**
FAVEO Limited: Inovatívny model podprsenky a britská vývojárska spoločnosť založená vedkyňou v oblasti výskumu rakoviny
- 53 Spektrum dobrých nápadov a riešení**
- 55 Zaujalo nás**
Posila z OHIM-u
Dizajnérska premena: adaptácia časti priestorov ÚPV SR na nové účely
- 64 Z rozhodnutí ÚPV SR**
- 66 Z rozhodnutí Súdneho dvora EÚ**
- 67 Správy z ÚPV SR**
- 69 Správy z WIPO**
- 70 Správy z EPO**
- 73 Správy z OHIM-u**
- 74 Správy z EÚ**
- 76 Správy zo sveta**
- 76 Nové publikácie**
- 78 Recenzia**
Martin Husovec. Doménová čítanka
Výber zo slovenských doménových rozhodnutí
(Abelovský, T.)
- 79 Z obsahov vybraných časopisov**

- 3 Editorial**
Offer Me (Intellectual Property Magazine) Also to Others
(Šípoš, J.)
- 6 20 Years of the Industrial Property Office of SR**
(Šípoš, J.)
- 12 The World Intellectual Property Day**
(Šípoš, J.)
- 18 Why the Media Campaign IP = IQ?**
Intellectual Property = Education, Awareness, Enforcement
nefejkuj.sk
(Žatkuliak, E.)
- 20 Changes in the European Patent System**
(Marčoková, L., Mikuličová, J.)
- 28 Actual Issues of Copyright Law**
(Adamová, Z.)
- 30 Czech-Slovak Scientific Seminar on Copyright III**
New Conception of Copyright
(Škreko, A.)
- 34 The Reform of Copyright in Europe: When, if not Now?**
(Adamová, Z.)
- 37 Think it! – Part XXVII**
Creativity and Medicine
(Holakovský, P., Holakovský, Š.)
- 43 From the Gallery of Creators**
The Success Belongs to the Whole Team. Visit at the EVPÚ, j.s.c., Nová Dubnica
- 46 Success Stories**
FAVEO Limited: An Innovative Bra Design and Development Company Set up by a Female Cancer Research Scientist in the UK
- 53 Spectrum of Useful Ideas and Solutions**
- 55 Story that Caught Our Eye**
Support from the OHIM
Designer Transformation: Adaptation of the IPO SR Premises to New Purposes
- 64 Issues from Decisions of the IPO SR**
- 66 Issues from Decisions of the Court of Justice of the EU**
- 67 News from the IPO SR**
- 69 News from the WIPO**
- 70 News from the EPO**
- 73 News from the OHIM**
- 74 News from the EU**
- 76 World News**
- 76 New Publications**
- 78 Review**
Martin Husovec. Domain Reader Selection of Slovak Domain Decisions
(Abelovský, T.)
- 79 Tables of Contents of Selected Journals**

CONTENTS ▲ ▼ INHALT

- 3 Leitartikel**
Bieten Sie mir (die Zeitschrift Geistiges Eigentum) auch anderem
(Šípoš, J.)
- 6 20 Jahre des Amtes für gewerblichen Eigentums SR**
(Šípoš, J.)
- 12 Welttag des geistigen Eigentums**
(Šípoš, J.)
- 18 Warum Media-Kampagne IP = IQ?**
Das geistige Eigentum = Bildung, Bewusstsein, Durchsetzung
nefejkuj.sk
(Žatkuliak, E.)
- 20 Änderungen in dem europäischen Patentsystem**
(Marčoková, L., Mikuličová, J.)
- 28 Aktuelles aus dem Urheberrecht**
(Adamová, Z.)
- 30 Teil III des tschechisch-slowakischen wissenschaftlichen Seminars zum Urheberrecht**
Neues Konzept des Urheberrechts
(Škreko, A.)
- 34 Reform des Urheberrechts in Europa: Wann, wenn nicht jetzt?**
(Adamová, Z.)
- 37 Klügeln wir! – 27. Teil**
Kreativität und Medizin
(Holakovský, P., Holakovský, Š.)
- 43 Aus der Galerie der Schöpfer**
Erfolg ist die Arbeit des gesamten Teams. Zu Besuch in EVPÚ AG, Nová Dubnica
- 46 Erfolgsgeschichten**
FAVEO Limited: Ein innovatives Modell von BH und die von Wissenschaftlerin im Bereich der Krebsforschung begründete britische Entwicklungsgesellschaft
- 53 Spektrum der guten Ideen und Lösungen**
- 55 Wir haben bemerkt**
Verstärkung aus OHIM
Designumwandlung: Teils Umbau der Räumlichkeiten in IPO SR für neue Zwecke
- 64 Aus den Entscheidungen des IPO SR**
- 66 Aus den Entscheidungen des Gerichtshofes der EU**
- 67 Nachrichten aus dem IPO SR**
- 69 Nachrichten aus der WIPO**
- 70 Nachrichten aus der EPO**
- 73 Nachrichten aus dem OHIM**
- 74 Nachrichten aus der EU**
- 76 Nachrichten aus der Welt**
- 76 Neue Publikationen**
- 78 Besprechung**
Martin Husovec. Domainlesebuch Auswahl aus den slowakischen Domain-Entscheidungen
(Abelovský, T.)
- 79 Inhalt von ausgesuchten Zeitschriften**

20 rokov Úradu priemyselného vlastníctva SR

Podobne ako Slovenská republika aj **Úrad priemyselného vlastníctva SR** vstúpil začiatkom januára 2013 do 20-teho roku svojho pôsobenia. Tak ako samostatné Slovensko muselo od získania štátnosti zdolať rôzne prekážky, aj ÚPV SR i ďalšie novokonštituované orgány štátnej správy čakala neľahká cesta.

Dnes možno konštatovať, že Slovensko i ÚPV SR úspešne napredujú. Úrad, ktorý uchováva rozum Slovenska formou patentov, úžitkových vzorov, ochranných známkov či dizajnov, sa stal zodpovedným a dôveryhodným partnerom na národnej, ako aj medzinárodnej úrovni a neustále sa dynamicky rozvíja.

Na pozvanie predsedu ÚPV SR Ľuboša Knotha pricestovali 14. mája do Banskej Bystrice delegácie najvýznamnejších medzinárodných inštitúcií pôsobiach v oblasti duševného vlastníctva – Európskeho patentového úradu (EPÚ) na čele s prezidentom **Benoitom Battistellim**, Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM) vedenú prezidentom **Antóniom Campinansom**, Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO) zastúpenej **Michalom Švanterom**, riaditeľom divízie WIPO pre krajiny s prechodnou a vyspelou ekonomikou a tiež zástupcovia patentových úradov Vyšehradskej skupiny.

V popoludňajších hodinách predsedu ÚPV SR Ľuboša Knotha a delegácie z EPÚ, OHIM-u a WIPO prijal v historickej radnici mesta primátor **Peter Gogola**, ktorý okrem iného povedal:

– Som veľmi rád, že sa Banská Bystrica stala miestom stretnutia zástupcov takýchto dôležitých medzinárodných inštitúcií. Verím, že táto návšteva prispeje k tomu, aby bola Slovenská republika vnímaná ako adekvátny a dôveryhodný partner a zároveň prispeje k zatraktívneniu nášho mesta a regiónu na medzinárodnom poli.

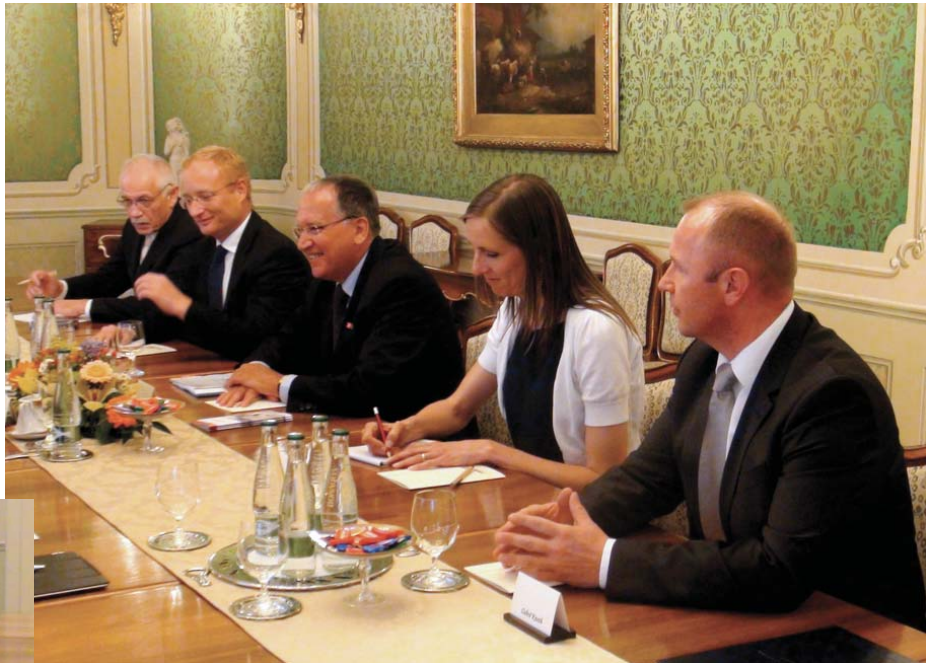
Po prijatí hostí primátorom sa uskutočnila v banskobystrickej radnici tlačová konferencia.

V podvečer 14. mája sa pri príležitosti 20. výročia vzniku ÚPV SR konalo **slávnostné zhromaždenie**, na ktorom nechýbali podpredsedníčka Národnej rady Slovenskej republiky Jana Laššáková, podpredseda vlá-

dy SR pre investície Ľubomír Vážny, vedúci Kancelárie prezidenta SR v Banskej Bystrici Stanislav Liška, primátor Banskej Bystrice Peter Gogola, zástupcovia akademickej obce, partnerských organizácií ÚPV SR a, samozrejme, prítomní boli i bývalí a súčasní zamestnanci úradu.

Na druhý deň, 15. mája, pripomenutie si 20. výročia vzniku ÚPV SR umocnilo v Bratislave prijatie predstaviteľov ÚPV SR, EPÚ a OHIM-u predsedom vlády SR **Robertom Ficom** a tiež ministrom hospodárstva SR **Tomášom Malatinským**.

-o0o-

Predseda vlády SR R. Fico predovšetkým ocenil vysokú úroveň spolupráce ÚPV SR so spomínanými zahraničnými inštitúciami, ktoré zohrávajú významnú úlohu v oblasti inovácií, ich ochrany a sú piliermi duševného vlastníctva v Európskej únii a vo svete. Povedal, že spolupráca s EPÚ a OHIM-om má pozitívny vplyv napríklad na modernizáciu technologickej úrovne služieb poskytovaných našej verejnosti prostredníctvom ÚPV SR. Ide napríklad o budovanie kvalitnejšieho a efektívnejšieho elektronického prístupu k patentovým dokumentom, vytváranie ďalších možností elektronického podávania prihlášok, vzdelávanie patentových a známkových expertov a budovanie povedomia našich občanov o európskom patentovom, známkovom a dizajnovom systéme.

Spolupráca ÚPV SR s EPÚ a OHIM-om však pomáha predovšetkým pri vytváraní transparentného právneho prostredia priaznivého pre podnikateľskú činnosť, inovačné procesy a pre transfer nových technológií. – *Posilňuje sa tým záujem investorov rozvíjať svoje aktivity i v našej krajine, čo má kladný vplyv na postavenie Slovenskej republiky a jej atraktivitu v európskom hospodárskom priestore*, – konštatoval premiér R. Fico.

Spomenul aj legislatívne pripravený inštitút európskeho patentu s jednotným účinkom. Uvítal, že sa Európsky parlament rozhodol posilniť spoluprácu v tejto oblasti a urýchliť takmer štyridsaťročné úsilie o vytvorenie takéhoto patentu. – *Veríme, že zavedením jednotného patentu sa zníži administratívna záťaž, ušetrí prevažná časť nákladov a zlepši sa voľný pohyb tovarov i jeho ochrana na vnútornom trhu. Patentová ochrana na území Európskej únie by sa tak mala otvoriť predovšetkým malým a stredným podnikom, ktoré tvoria jadro európskej ekonomiky, poskytnúť im väčší priestor pre inovácie a podnikanie, tvorbu nových pracovných miest a tiež zvýšiť ich konkurencieschopnosť.*

Pokiaľ ide o medzinárodnú Dohodu o Jednotnom patentovom súde, ktorá je súčasťou takzvaného „patentového balíčka“ a ktorá bola podpísaná 19. februára tohto roka pri príležitosti zasadnutia Rady ministrov pre konkurencieschopnosť, premiér uviedol: – *Vláda súhlasila s návrhom na uzavretie dohody s odporúčením, aby prezident Slovenskej republiky dohodu po schválení v Národnej rade SR ratifikoval. Malo by sa tak stať do konca tohto roka a Slovensko bude možno jedným z prvých štátov, ktoré dohodu ratifikujú. Jednotný európsky patent i Dohoda o Jednotnom patentovom súde by mali byť motiváciou aj pre výskum, bez ktorého nebude možné vybudovať znalostnú ekonomiku, čo je jednou z priorit vlády Slovenskej republiky.*

B. Battistelli a **A. Campinos** tiež zdôraznili nevyhnutnosť rozvoja inovačných aktivít a kreativity s tým, že EPÚ a OHIM, podobne ako ÚPV SR, sú vždy pripravené priemyselno-právne chrániť zmysluplné riešenia.

– *V celosvetovom meradle sa Európa podieľa na produkcii patentov 40-timi percentami, čo je úspech a svedčí to o sile európskeho patentového systému*, – uviedol **B. Battistelli**. – *Patenty udelené EPÚ môžu získať validáciou platnosť v 38 členských štátoch Európskej patentovej organizácie (EPO), ktoré predstavujú trh so 60 mil. obyvateľov. Keďže patenty sú hybnou silou inovácií, je potrebné systém ešte zlepšiť tak, aby Európa mohla čeliť globálnej konkurencii a lepšie sa vymaniť z hospodárskej krízy. Som presvedčený, že európsky patent s jednotným účinkom pomôže európskemu hospodárstvu vráťane Slovenska. Napokon ten proces môže ovplyvniť aj predseda ÚPV SR Ľuboš Knoth, ktorého nedávno zvolili za podpredsedu užšieho výboru Správnej rady EPO, ktorý má okrem iného stanoviť procedurálne pravidlá súvisiace s nadobudnutím jednotného účinku európskych patentov a optimálnu výšku udržiavacích poplatkov.*

A. Campinos zdôraznil význam ochranných známok a dizajnov a tiež formovania tohto systému tak, aby zodpovedal potrebám podnikania. V tejto súvislosti informoval o projektoch Kooperačného fondu a Konvergentného programu OHIM-u zameraných napríklad na efektívnejšie poskytovanie služieb tak expertom národných úradov, ako aj klientom a tiež na zosúladenie

praxe OHIM-u a národných úradov v konaní o prihláškach ochranných známkov a dizajnov.

– ÚPV SR je významným partnerom v európskej sieti ochranných známkov a dizajnov, je veľmi aktívny, jeho experti pôsobiaci vo viacerých pracovných skupinách nemalou mierou pomáhajú odbornými znalosťami rozvíjať projekty nášho Kooperačného fondu a Konvergentného programu zamerané aj na podporu inovácií na jednotnom trhu prostredníctvom ochrany duševného vlastníctva. Slovenský úrad je tiež zainteresovaný na činnosti Európskeho strediska na sledovanie falšovania a autorského pirátstva, ktoré od júna 2012 pôsobí pod gesciou OHIM-u, – zdôraznil A. Campinos.

L. Knoth: – Prijatie u premiéra Roberta Fica znamená pre Slovensko a zároveň ÚPV SR veľmi veľa. Utvrdili sme sa v tom, že vláda SR záleží na tom, aby inovácií pribúdalo a ich využívanie v praxi sa dostalo na vyššiu úroveň, aby náš úrad ďalej napredoval a poskytoval klientom čo najkvalitnejšie služby. Sme si vedomí, že naša krajina potrebuje v oblasti duševného vlastníctva viac úspešných príbehov jednotlivcov a podnikov. Aj preto sa prostredníctvom rôznych aktivít snažíme tiež zvyšovať povedomie verejnosti vrátane školákov o význame duševného vlastníctva a jeho ochrany.

-o0o-

Slovo inovácia sa vo všetkých pádoch skloňovalo aj **na prijatí predstaviteľov ÚPV SR, EPÚ a OHIM-u ministrom hospodárstva SR Tomášom Malatinským**. Minister konštatoval, že na Slovensku sú ešte stále rezervy v inováciách a ich aplikácii, no zároveň podotkol, že sa robia opatrenia, aby sa do inovačného procesu viacej zapojil aj súkromný kapitál. Ocenil činnosť ÚPV SR, ktorý sa snaží podporovať a chrániť dobré nápady.

L. Knoth informoval prítomných o rokovaní s podpredsedom vlády SR Ľubomírom Vážnym, ktorému načrtnol určité možnosti podpory slovenských podnikateľov pri komercializácii ich inovatívnych riešení. Je potrebné prijať takú legislatívu, ktorá by umožnila získať patentovú ochranu v rámci urýchleného konania pred uplynutím 12-tich mesiacov od podania prihlášky (v súčasnosti patent na vynález zvyčajne nie je udelený pred uplynutím 36 mesiacov od podania prihlášky). Aj v susedných štátoch, v ktorých slovenskí podnikatelia najčastejšie vyvíjajú svoje komerčné aktivity, trvá konanie o patentovej prihláške niekoľko rokov. S cieľom umožniť slovenským podnikateľom získať patentovú ochranu v týchto štátoch čo najskôr, predstavitelia ÚPV SR uvažujú uzavrieť bilaterálne zmluvy s patentovými úradmi Česka, Maďarska, Poľ-

ska, Rakúska a Chorvátska. Na základe týchto zmlúv by aj spomínané inštitúcie mohli vybavovať patentové prihlášky od slovenských prihlasovateľov v rámci urýchleného konania, pričom rovnakú výhodu by mali mať i prihlasovatelia z uvedených štátov na Slovensku. – *Komercializáciu vynálezu totiž v mnohých prípadoch značne uľahčí práve existencia jeho patentovej ochrany,* – podotkol **L. Knoth** a v tejto súvislosti **ponúkol pomocnú ruku aj T. Malatinskému**.

Minister spomenul aktuálne rokovanie vlády (15. mája), v rámci ktorého bol schválený návrh opatrení na podporu hospodárskeho rastu Slovenska. – *Materiál je otvorený a nič nebráni tomu, aby sme doň zapracovali i niektoré návrhy, respektíve projekty, ktoré ponúka ÚPV SR a ktoré by mohli iniciovať podporu inovačnej politiky na Slovensku.*

-o0o-

Ako vnímate pôsobenie ÚPV SR a čo želáte k jeho 20-tym narodeninám?

Prezident
Slovenskej republiky
Ivan Gašparovič

V januári tohto roku sme si pripomenuli dvadsiate výročie samostatnej Slovenskej republiky. Mal som to šťastie, že som sa aktívne podieľal na udalostiach vedúcich k jej vzniku a predovšetkým na tvorbe najdôležitejšieho dokumentu – Ústavy Slovenskej republiky. To obdobie som prežíval mimoriadne intenzívne, boli to vzácne historické chvíle pre celý náš národ, naplnila sa odveká túžba Slovákov po svojom vlastnom štáte, aby sme sami mohli rozhodovať o prítomnosti a budúcnosti.

Aby mladá republika mohla efektívne fungovať, bolo treba vytvoriť celú štruktúru štátnej správy a mnohých inštitúcií, ktoré by obhajovali naše práva, vytvárali podmienky na ekonomický rast a zaručili kontinuitu po bývalej ČSFR vrátane medzinárodnej spolupráce. Úrad priemyselného vlastníctva SR bol jednou z nich, stal sa veľmi dôležitým článkom na ochranu nášho duševného vlastníctva – vynálezov, technických riešení, dizajnov a práv na označenie vrátane tradičných slovenských výrobkov atď. Teda všetkého, čo vytvoril um našich vedcov, vynálezcov, dizajnérov a iných ľudí, čo sme mohli a môžeme s úspechom využiť doma i na zahraničných trhoch.

Chrániť, čo je naše, čo bolo vytvorené na Slovensku, byť na to hrdí, obohatiť tým nielen seba, ale i svet, nad tým bdie Úrad priemyselného vlastníctva SR. Považujem to za základ, z ktorého vyrastá naša jedinečnosť, prosperita, úspech. Znie to jednoducho, ale práca úradu je vysoko odborná a špecifická. Jeho pracovníci a expertné tímy musia zhodnotiť množstvo prihlášok z rozličných odborov, a teda musia to byť naslovovzatí odborníci. Že v úrade takí pôsobia, som sa mal možnosť presvedčiť aj počas jeho návštevy v roku 2007. Vedenie úradu ma vtedy podrobne informovalo o práci a úspechoch,

ktoré dosiahli. Podporil som ich úsilie, ved' iné sa ani nedá. Som totiž presvedčený, že Úrad priemyselného vlastníctva SR drží ochrannú ruku nad našimi vedcami, technikmi, každým, kto svojou troškou alebo aj zásadným jedinečným riešením dokáže zvýrazniť um nášho národa. I keď sa môže zdať, že zaregistrovaním vynálezu alebo označenia sa ich práca zavŕšila, opak je pravdou. Dáva im krídla, aby sa bez obáv, že ich niekto o ich duševné vlastníctvo pripraví, presadili a obohatili nás všetkých.

Prosperita krajiny sa odvíja od kvality školstva, výskumu, úrovne vedy, ale aj ochrany hodnôt, ktoré občania vytvorili. Keď si všimneme prosperujúce štáty Európy a sveta, zistíme, aký dôraz kladú na to, aby všetky tieto zložky tvorili ucelený prepojený systém vrátane premysleného financovania. Ani u nás to nemôže byť inak, ak sa chceme týmto krajinám priblížiť. Na tejto úlohe musíme systematicky pracovať a nie iba o nej hovoriť. Je to dlhodobý, ale čoraz náročnejší problém a už nemáme veľa času, aby sme ho odsúvali a hľadali výhovorky. V tejto súvislosti mi napadá ešte jedna otázka, možno nie celkom nová, ale stále aktuálna. Ako propagujeme našich vynálezcov a špičkových vedcov medzi mladými ľuďmi? Prirodzený vývoj určuje, že o chvíľu to budú oni, ktorí prevezmú po nás žezlo, a vo svojom veku potrebujú pozitívne vzory. A prečo teda nie aj z tejto oblasti? Ved' práve tu sú ľudia, ktorí už niečo dokázali a môžu inšpirovať ostatných. Viem, že Úrad priemyselného vlastníctva SR má aj takéto ambície, a naozaj by ma potešilo, keby našiel partnerov napríklad spomedzi médií pri presadzovaní a popularizácii elity nášho národa. Takto, a myslím, že plným právom, by som nazval tých, ktorí sa s nami delia o výsledky svojich výskumov a vynálezov.

Vedeniu a všetkým pracovníkom Úradu priemyselného vlastníctva SR k 20. výročiu jeho založenia želim všetko dobré. Pokračujte vo svojej zmysluplnej práci, bďte nad naším národným duševným vlastníctvom, starajte sa o to, aby sa naši vedci, vynálezcovia či naše slovenské výrobky presadili doma aj v zahraničí. Nech značka „Slovenská republika“ má vo svete dobrý zvuk, je zárukou špičkovej kvality a rastu našej ekonomiky.

Predseda vlády
Slovenskej republiky
Robert Fico

Úrad priemyselného vlastníctva SR si pripomína 20. výročie svojho vzniku. V tomto roku si dvadsiatku svojej existencie pripomína aj naša samostatná Slovenská republika. Ide o okrúhle jubileum, ktoré nám dáva príležitosť zamyslieť sa nad tým, čo sme za pomerne krátky čas dokázali dosiahnuť, na čo môžeme byť hrdí a, naopak, v čom máme ešte rezervy. Myslím si, že súčasná dvadsiatka je pre Slovensko úspechom. Slovensko a jeho inštitúcie sa etablovali ako životaschopný organizmus – stojíme na pevných základoch, sme súčasťou všetkých dôležitých integračných zoskupení. Inštitúcie moderného Slovenska sú plne zapojené do významných rozhodovacích procesov. Je to úspech, ktorý nebol hneď od začiatku samozrejmosťou a ktorý sme dokázali spoločnými silami dosiahnuť.

Úrad priemyselného vlastníctva SR je jedným z atribútov našej mladej štátnosti a samostatnej Slovenskej republiky. Je súčasne mostom pre spoluprácu na národnej a medzinárodnej úrovni. Dôkazom toho, že Slovensko ako fungujúca krajina má samostatnú inštitúciu ochraňujúcu priemyselné vlastníctvo, ktorá je zároveň aktívnou súčasťou výmeny poznatkov a inovácií v rámci celosvetového spoločenstva.

Do ďalšieho obdobia želim Úradu priemyselného vlastníctva SR, aby sa mu i naďalej darilo podporovať rozvoj technickej tvorivosti, pretože jeho úloha pri poskytovaní ochrany vynálezov a technických riešení, ako aj pri popularizácii výsledkov duševného vlastníctva je nezastupiteľná.

Primátor
Banskej Bystrice
Peter Gogola

Úrad priemyselného vlastníctva SR je pre Banskú Bystricu jedným z najvýznamnejších pilierov poukazujúcich na dôležitosť mesta v rámci Slovenska.

Rozhodnutie, ktorým sa sídlom úradu stala Banská Bystrica, považujeme dodnes za mimoriadny prínos pre naše mesto. Navyše pri pohľade do minulosti nachádzame hneď niekoľko príkladov, pre ktoré je umiestnenie úradu v srdci Slovenska príznačné. Medzi nimi určite vyčnieva osobnosť Jozefa Murgaša, meno jedného z najvýznamnejších slovenských vynálezcov všetkých čias, ktorý pochádzal z neďalekého Tajova. Muž, ktorý sa zapísal do dejín a z jeho výskumnej činnosti vychádza dodnes množstvo zariadení používaných na celom svete. Práve svojimi patentmi získal celosvetové uznanie, aj keď jeho cesta k nim na začiatku dvadsiateho storočia nebola jednoduchá. Odkaz Jozefa Murgaša a dnes aj činnosť samotného úradu motivujú ľudí z nášho regiónu hľadať možnosti posunu hraníc ľudských nástrojov i myslenia.

Mesto Banská Bystrica sa dlhodobo snaží rozvíjať spoluprácu s úradom v oblasti informovanosti širokej verejnosti o problematike duševného vlastníctva a jeho ochrany. Teší ma, že sa nám v roku 2012 podarilo spoločne začať sériu prednášok o duševnom vlastníctve pre žiakov jednej z banskobystrických základných škôl, a verím, že na tento projekt budeme môcť nadviazať. Nielen preto, aby si mladí Banskobystričania vytvorili všeobecný prehľad a poznali činnosti inštitúcií fungujúcich v ich meste, ale aj preto, aby mesto pod Úrpínom dokázalo i v budúcnosti ponúknuť úradu kvalifikovaných odborníkov so záujmom o ochranu nehmotných pokladov národa.

Pri príležitosti 20. výročia vzniku Úradu priemyselného vlastníctva SR mi dovoľte zagratulovať všetkým jeho doterajším i súčasným pracovníkom. Zo stále mladej inštitúcie totiž v krátkom čase vytvorili medzinárodne uznávaný subjekt, ktorý svojou činnosťou šíri dobré meno nášho mesta a celej krajiny.

Generálny riaditeľ
Svetovej organizácie
duševného vlastníctva
Francis Gurry

Je pre mňa potešením v mene Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO) čo najsrdečnejšie zablahoželat' Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky k 20. výročiu jeho založenia.

Slovenská republika v krátkom čase od svojho vzniku ako nezávislého moderného európskeho štátu dokázala veľmi veľa, a to aj v oblasti ochrany duševného vlastníctva. Slovensko sa stalo členom WIPO v roku 1993 a zároveň pristúpilo k väčšine dôležitých zmlúv z oblasti ochrany duševného vlastníctva spravovaných WIPO, čím boli položené základy jeho účasti v medzinárodnom systéme duševného vlastníctva.

Pristúpenie k zmlúvam je jedna vec a vytvorenie funkčného mechanizmu systému duševného vlastníctva vec druhá. A to je jedna z najväčších výziev. V tejto súvislosti by som chcel vziať hold Slovensku za dosiahnutie pokroku v tomto smere, krajine, ktorá v rozpätí niekoľkých rokov vytvorila patentový úrad a vlastnú infraštruktúru systému duševného vlastníctva.

Tiež si cením, že Slovensko nepretržite prispieva k multilateralizmu. Odborníci z Úradu priemyselného vlastníctva SR sa stále aktívne zúčastňujú a angažujú v rôznych výboroch a pracovných skupinách WIPO, ktoré rokujú o kľúčových otázkach duševného vlastníctva našej doby. Je obzvlášť obdivuhodné, že ide o odborníkov z úradu, ktorý vznikol len nedávno. Rád by som zdôraznil svoju osobnú vďačnosť za nepretržitú podporu WIPO zo strany Slovenka a za jeho konštruktívne zapojenie sa do činnosti našej organizácie.

WIPO – ako špecializovanú agentúru OSN, poverenú prostredníctvom účinného medzinárodného systému duševného vlastníctva podporovať inovácie a tvorivosť pre hospodársky, sociálny a kultúrny rozvoj všetkých krajín – teší, že môže spolupracovať so Slovenskom a stať sa súčasťou jeho úspechu. WIPO sa snaží prispievať k rozvoju Úradu priemyselného vlastníctva SR a bude tak robiť aj v budúcnosti, a to poskytovaním vzdelávacích príležitostí pre jeho zamestnancov a budovaním povedomia o fungovaní a výhodách Zmluvy o patentovej spolupráci.

Na pozadí dnešného sveta založeného na vedomostiach a rozvoji technológií neboli ús-

pechy Slovenska v oblasti duševného vlastníctva nikdy dôležitejšie ako v súčasnosti. Programy WIPO sú určené na podporu vytvárania priaznivého prostredia pre rozvoj inovácií, prilákavie priamych zahraničných investícií účinnejšou podporou a lepším využívaním a rešpektovaním systému ochrany duševného vlastníctva. WIPO je pripravené aj naďalej úzko spolupracovať so Slovenskom tak, aby bola krajina i v ďalších rokoch schopná ťažiť z výhod systému duševného vlastníctva.

Ešte raz by som rád vyjadril svoje hlboké uznanie Úradu priemyselného vlastníctva SR za jeho prínos pre WIPO a zablahoželal predsedovi Knothovi a všetkým jeho kolegom k úspechu. Som si istý, že vaše úsilie pocítia aj budúce generácie a budú ho vnímať ako mimoriadny príspevok k rozvoju slovenskej ekonomiky a spoločnosti.

Prezident
Európskeho
patentového úradu
Benoît Battistelli

V mene Európskeho patentového úradu srdečne blahoželám Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky a všetkým jeho zamestnancom k 20. výročiu. Zároveň by som kolegom zo Slovenskej republiky rád odovzdal blahoželanie aj od všetkých zamestnancov EPÚ.

EPÚ a ÚPV SR dlho spolupracujú. Prvé kontakty boli nadviazané už v prvom roku vzniku vášho úradu. Dňa 26. decembra 1996 požiadala Slovenská republika o prístup k Európskemu patentovému dohovoru (EPD) a k Európskej patentovej organizácii sa pripojila 1. júla 2002.

Je to už viac ako 10 rokov, čo je ÚPV SR členom EPD. Dokázal, že je uznávaným, spoľahlivým partnerom EPÚ a hodnotným členom Európskej patentovej siete. Členstvo Slovenskej republiky v našej organizácii umožnilo slovenským inovátorom umiestniť svoje vynálezy na európskom trhu. Slovenská vláda a Úrad priemyselného vlastníctva SR sa trvalo usilujú o zvýšenie povedomia o ochrane duševného vlastníctva a úrad poskytuje aj cenné služby svojim klientom s cieľom zvýšiť ich konkurencieschopnosť na trhu.

V záujme ďalšieho posilnenia týchto služieb sa ÚPV SR zapája do všetkých kľúčových projektov spolupráce EPÚ s členskými štátmi. Je potrebné spomenúť dva z nich:

- služba EPÚ – Patent Translate, ktorá umožňuje používateľom preložiť patentové dokumenty získané pri rešerši do svojho národného jazyka. V tomto projekte hrá ÚPV SR dôležitú úlohu pri budovaní lingvistického korpusu;
- Federatívny európsky patentový register umožňujúci prístup k informáciám o právnom stave patentov v rôznych národných registroch prostredníctvom jedného rozhrania, do ktorého už ÚPV SR poskytuje národné dáta.

Ďalšie ambiciózne činnosti spolupráce – v oblastiach vzdelávania, zvyšovania povedomia o patentoch a v IT službách – sú definované v bilaterálnom pláne spolupráce na roky 2013 – 2015.

Na Slovensku rastúci záujem o európsky patentový systém sa kladne odráža aj v štatistike. Prvá európska patentová prihláška bola podaná slovenským vynálezcom už 16. apríla 1993 a odvtedy EPÚ zaznamenáva rastúci počet prihlášok od slovenských subjektov. Som si istý, že tento pozitívny trend podporený poctivou prácou a angažovanosťou manažmentu a zamestnancov ÚPV SR bude pokračovať aj v nasledujúcich rokoch.

Prajem Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky veľa úspechov v jeho ďalšej práci. EPÚ bude aj naďalej podporovať ÚPV SR s cieľom ďalej zlepšovať účinnosť Európskej patentovej siete.

Prezident
Úradu
pre harmonizáciu
vnútorného trhu
António Campinos

Výročia sú vždy dobrou príležitosťou zastaviť sa, pripomenúť si dosiahnuté úspechy a výzvy a pozrieť sa aj do budúcnosti.

Dvadsaťte výročie je obzvlášť vhodným časom na zamyslenie sa. Koniec koncov za ostatné dve desaťročia sa mnohé zmenilo nielen na Slovensku, ale aj v Európe. Svet je v súčasnosti iný a svet duševného vlastníctva sa zmenil spolu s ním. Obchod sa stále globalizuje. Nové technológie, o ktorých na začiatku deväťdesiatych rokov nikto ani nespomínal, prinášajú nové dimenzie do práv duševného vlastníctva.

Ochrana práv duševného vlastníctva na Slovensku zaručuje článok 43 Ústavy Slovenskej republiky. Pre Úrad priemyselného vlastníctva SR z toho vyplýva veľká zodpovednosť chrániť práva, ktoré mu klienti zverili,

a zároveň chrániť významné ústavné právo celého národa.

V skutočnosti, i keď je slovenský Úrad priemyselného vlastníctva jedným z najmladších takýchto úradov v EÚ, je starší ako OHIM. V čase, keď sme v roku 1996 otvorili naše dvere a ponúkli ochrannú známku Spoločenstva, naši kolegovia v slovenskom úrade poskytovať ochranu duševného vlastníctva už tri roky.

Viem, že váš predseda a jeho tím tvrdo pracujú na modernizácii úradu. Podobne ako my máme strategický plán, ktorý ukazuje náš kurz a smerovanie na ďalších päť rokov, má ho aj slovenský úrad. Kladie dôraz na kvalitu – je držiteľom certifikátu ISO 9001 – a tiež sa snaží o zlepšenie noriem kvality.

Slovenský úrad je už známy tým, že je orientovaný na klienta a posilňuje medzinárodnú spoluprácu. A, samozrejme, je už roky naším cenným a dôveryhodným partnerom.

So slovenským úradom sme úzko spolupracovali už pred vstupom Slovenska do EÚ v roku 2004, aby bol prechod k systému CTM plynulý. V priebehu rokov sa Slovensko stalo dôležitou súčasťou budovania siete úradov poskytujúcich ochranu prostredníctvom ochrannej známky a dizajnu. Táto sieť je súčasťou vízie strategického plánu OHIM-u – vytvoriť sieť spolupracujúcich úradov pre ochranné známky a dizajny v Európe, ktoré môžu spoločne prispieť k posilneniu duševného vlastníctva v Európe. Slovensko prostredníctvom ÚPV SR hrá svoju úlohu pri vytváraní tejto siete.

Väzby medzi našimi úradmi sú silné a hlboké. Slovenskí odborníci z ÚPV SR sú v Alicante vítaní ako účastníci programu vyslaných národných expertov, delia sa s nami o svoje vedomosti a zároveň sa oboznamujú so systémami využívanými v OHIM-e.

Slovensko je kľúčovým hráčom v rámci nášho Kooperačného fondu. Národní experti sú dôležitými piliermi pracovných skupín, v ktorých poskytujú rady a odozvy na našich šestnásť projektov Kooperačného fondu. Slovenský úrad už niektoré z nich realizoval alebo je pripravený v blízkej budúcnosti realizovať. Prístup a spolupráca týchto expertov i celého slovenského úradu sú pre úspech Kooperačného fondu strategicky dôležité.

Slovensko je spoľahlivým členom aj nášho Konvergentného programu. V každej pracovnej skupine máme slovenských odborníkov a sme vďační za každú informáciu alebo odozvu z ich strany.

Slovenské odborné znalosti zohrávajú dôležitú úlohu aj v riadiacich štruktúrach OHIM-u. Predchádzajúcim podpredsedom Správnej rady OHIM-u bola Darina Kyliánová z ÚPV SR. Na jej vynikajúcu prácu v tejto funkcii máme len tie najlepšie spomienky.

Pri príležitosti dvadsiateho výročia by som rád v mene všetkých zamestnancov OHIM-u poprial svojim kolegom, partnerom a priateľom v Úrade priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky veľa šťastia. Som presvedčený, že najbližších dvadsať rokov prinesie ešte intenzívnejšiu spoluprácu medzi našimi úradmi a teším sa na ďalšie prehlbovanie nášho priateľstva.

-o0o-

ÚPV SR pri príležitosti 20. výročia svojho vzniku vydal publikáciu, ktorá je k dispozícii i na úradnom webovom sídle www.upv.sk.

Július Šípoch
Foto: archív ÚPV SR

20 YEARS OF THE INDUSTRIAL PROPERTY OFFICE OF SR

On May 14, the delegations of the most important international institutions from the intellectual property area – the European Patent Office (EPO) with the President Benoît Battistelli, the Office for Harmonization in the Internal Market (OHIM) led by the President António Campinos, and the World Intellectual Property Organization (WIPO) represented by Michal Švantner, Director, Department for Transition and Developed Countries and the representatives of industrial property offices of the Visegrad Four visited Banská Bystrica on the invitation of the IPO SR President Ľuboš Knoth.

In the afternoon, the Mayor of Banská Bystrica Peter Gogola received the IPO SR President Ľuboš Knoth and the delegations from the EPO, OHIM and WIPO in the historical City Hall, where the press conference took place subsequently.

In the early evening of May 14, the ceremonial assembly on the occasion of the 20th Anniversary of the Establishment of the IPO SR took place with the participation of the Deputy Speaker of the National Council of the Slovak Republic Jana Laššáková, the Deputy Prime Minister for Investments Lubomír Vážny, the Head of the Office of the President in Banská Bystrica Stanislav Liška, the Mayor of Banská Bystrica Peter Gogola and representatives of the academic community, of the IPO SR partner organisations and present and former employees of the Office.

The programme of the 20th Anniversary continued on May 15 in Bratislava where the IPO SR, EPO and OHIM representatives were received by the Prime Minister of SR Robert Fico and by the Minister of Economy of SR Tomáš Malatinský.

The Office issued the publication on the occasion of the 20th Anniversary available on the Official web seat www.upv.sk.

Svetový deň duševného vlastníctva

PhDr. Július ŠÍPOŠ

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Banská Bystrica

Keďže mottom tohtoročného Svetového dňa duševného vlastníctva (SDDV – 26. apríl) bola **Kreativita a budúca generácia**, Úrad priemyselného vlastníctva SR pozval v tento deň do svojich priestorov najmä mladých ľudí, žiakov banskobystrických základných škôl, ktoré sa s podporou primátora Banskej Bystrice Mgr. Petra Gogolu zapojili do pilotného projektu ÚPV SR zameraného na priblíženie témy duševného vlastníctva a jeho ochrany školákovi.

Mladí ľudia tvorili aj auditórium konferencie **Duševné vlastníctvo na Slovensku XIII.** Začala sa už o ôsmej hodine a pre obmedzené kapacitné možnosti kongresovej sály sa opakovala v jeden a polhodinových intervaloch, veď dopoludnia prišlo do úradu do 250 chlapcov a dievčat.

Na konferencii odzneli prednášky: Tvorivosť hrou vs. „hra“ falšovateľov (Ing. Lucia Bocková, ÚPV SR), Autorské právo v školách (JUDr. Zuzana Adamová, PhD., INGENIUM Slovakia, s. r. o.) a Riziká internetu (Zdeno Slavík, eSlovensko, o. z.).

SDDV slávnostne otvoril predseda ÚPV SR **Mgr. Ľuboš Knoth**. Zdôraznil význam kreativity a tvorivej duševnej činnosti, potrebu uvedomenia si, že každý z nás je jedinečný a svojím spôsobom originál. V tejto súvislosti poukázal na zneužívanie skutočnej tvorivosti falšovateľmi¹, ktorým v prvom rade ide o finančný zisk nehladiac na možné riziká, aj priameho ohrozenia zdravia. Spomenul tiež pilotný projekt spolupráce ÚPV SR so základnými školami, ktorý sa začal v závere minulého roka, a dodal: – *Vy školáci máte dvere k nám do úradu vždy ot-*

vorené. Onedlho budete môcť spolu s kamarátmi využívať i viacúčelový priestor, ktorý pripravujeme vo vstupnej časti úradu. Budúcnosť patrí vám, tak ju využite.

Motto SDDV je blízke i viceprimátorky Banskej Bystrice **doc. RNDr. Kataríne Čížmarovej, CSc.**, profesijne pôsobiacej na banskobystrickej Univerzite Mateja Bela. – *Celý život vychovávam budúcich učiteľov a vediem ich k tomu, aby sa stali osobnosťami, aby k žiakom a študentom boli tvoriví a dali im zo seba čo najviac. Aj mesto Banská Bystrica motivuje nadané deti. Víťazov rôznych olympiád a vedomostných súťaží raz v roku pozývame k nám na magistrát, najúspešnejších žiakov oceňujeme.*

Som presvedčená, že i Svetový deň duševného vlastníctva posilní tvorivé schopnosti žiakov.

¹ ÚPV SR na základe uznesenia vlády z marca 2011 je gestorom Medzirezortnej komisie na koordináciu spolupráce v oblasti boja proti falšovaniu a autorskému pirátstvu. Stal sa kontaktným bodom Európskeho strediska na sledovanie falšovania a autorského pirátstva, ktorého úlohou je implementovať opatrenia zamerané na znižovanie miery porušovania práv duševného vlastníctva na národnej úrovni.

Posolstvo generálneho riaditeľa Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO) **Dr. Francisa Gurryho**

Svetový deň duševného vlastníctva
26. apríla 2013

Creativity *The Next Generation*

Kreativita a budúca generácia

Tvorivosť je spoločná pre celé ľudstvo

Nech sme kýmkoľvek, nech žijeme kdekoľvek a v akýchkoľvek pomeroch, všetci máme schopnosť tvoriť. Je to ľudská tvorivosť a vynaliezavosť, ktorá môže za zlepšenie kvality nášho života vo všetkých sférach: v lekárskej starostlivosti o nás, v spôsobe našej dopravy, v našom dorozumívaní sa alebo v zábave. Cieľom duševného vlastníctva je podporovať podmienky, ktoré pomáhajú rozvíjať tvorivosť a inovačnú schopnosť, ktorá prekvitá na celom svete.

V ostatných tridsiatich rokoch sa spôsoby ľudskej tvorivosti podstatne zmenili. Ľudia tvoria čoraz vzrušujúcejšími spôsobmi. Boli sme svedkami explózie nápadov v komunikačných technológiách, verejnosť bola vyzvaná na spoluprácu prostredníctvom crowdsourcingu, ktorý slúži na spoločné vytváranie nápadov a otvorených inovačných platforiem. Táto tvorivá spolupráca otvorila ľuďom množstvo nových možností.

Čo nám prinesie budúca generácia?

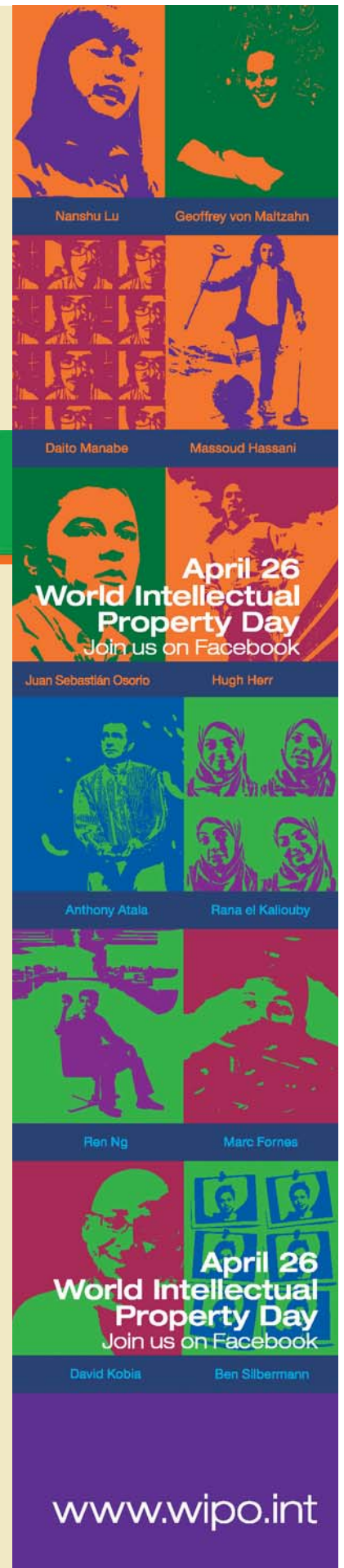
Zatiaľ čo predpovedanie budúcnosti je náročné, vieme, že zmeny urýchlili súčasné generácie. Vidíme celý rad nových technológií, ktoré majú potenciál zásadne zmeniť spôsob nášho života. Takéto zmeny prichádzajú stále rýchlejšie. Ďalšia generácia príde už zajtra.

Budúci vývoj vied o živote by napríklad mohol zmeniť náš život. Informačné technológie, molekulárna biológia, regeneračná medicína a dokonca technológie ako je 3D tlač, sa približujú vedám o živote a spolu vytvárajú neobyčajný potenciál.

Pri príležitosti Svetového dňa duševného vlastníctva chceme ľudí povzbudiť, aby sa zamysleli nad úlohou duševného vlastníctva v meniacom sa svete. Verím, že v duševnom vlastníctve existuje určitý génius. Vytvára jedinečné stimuly na investovanie do výskumu a vývoja, do inovácií, kultúrnej tvorby a produkcie.

Ako to robí? Vytvára mechanizmus nákupu, predaja a umožňuje prístup k výhodám z inovácií a kultúrnej tvorby. Našou výzvou je zabezpečiť, aby podmienky takéhoto prístupu boli spravodlivé a vyvážené tak, aby sa výhody rozširovali a aby podporili naozaj dynamickú, kreatívnu globálnu spoločnosť, v ktorej bude budúca generácia prosperovať.

Schopnosť mladých ľudí snívať je ďaleko vyššia ako u starších. Mladí sú našou budúcnosťou. Pri príležitosti Svetového dňa duševného vlastníctva odkazujem budúcej generácii, aby neprestávala tvoriť a inovovať. Aby nezabúdala na to, ako by duševné vlastníctvo malo plniť svoju úlohu v budúcom manažovaní tvorivosti a inovácií.

Súčasťou slávnostného otvorenia SDDV v úrade bola aj vernisáž troch výstav – falšovaných hračiek zadržaných colníkmi, historických hračiek zo súkromnej zbierky Štefana Škorupu z Mýta pod Ďumbierom a Vynálezy – vedecká hračka, ktorú prezentovala Ing. Beata Puobišová, zakladateľka a predsedníčka banskobystričského občianskeho združenia Vedecká hračka.

Sprievodným podujatím SDDV bol i workshop, v rámci ktorého chlapci a dievčatá besedovali s patentovým expertom o možnostiach využitia rôznych priemyselných materiálov (papier, guma, polystyrén, kamenina, kovy).

-o0o-

Neziskovú mimovládnu organizáciu eSlovensko, ktorá sa podieľa na príprave a realizácii niekoľkých národných projektov v oblastiach eGovernmentu, eInklúzie, eTurizmu, eBezpečnosti a vzdelávania zamestnancov zodpovedných za zavádzanie informatizácie do samospráv Slovenska, zastupoval projektový manažér Zdeno Slavík. V rámci konferencie prezentoval projekt o nástrahách internetu Ovce.sk².

– Som veľmi rád, že naše občianske združenie dostalo pozvanie na Svetový deň duševného vlastníctva. Detom sme mohli predstaviť nielen animovaný seriál, ktorý sa vracia k tradíciám pôvodnej kreslenej tvorby, Ovce.sk, ale aj konkrétne nástrahy na internete, ako kyberšikana, zneužitie fotografií a videí, závislosť od počítačových hier, anorexia atď.

Základná kostra, ako aj celý námet týchto rozprávok je postavený na tom, že v danom príbehu vždy niekto urobí chybu. Buď je to hlúpy Jano, alebo sú to barany a ovečky. V tých nových technológiách sme všetci ako-by ovce.

Na základe výsledkov výskumu, ktorý bol spracovaný vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie, viac ako štvrtina opýtaných detí si uvedomuje, že sa niekedy ocitli na internete v riskantnej situácii. Až 92 percent deväťročných detí v prieskume uviedlo, že najznámejšie príbehy ovce.sk poznajú. Stránka patrí u detí medzi najvyhľadávanejšie spomedzi webstránok o bezpečnom používaní internetu a práve takéto fakty ovplyvnili podľa mňa aj iné krajiny, aby nás požiadali o spoluprácu. Detom, rodičom a pedagógom sa snažíme rôznou formou povedať, že internet je super a prináša množstvo pozitívnych vecí, ale môže aj ohrozovať.

Ako nám Z. Slavík ďalej povedal, projekt Sheeplive (slovenský originál Ovce.sk) je súčasťou projektov Zodpovedne.sk, Pomoc.sk a Stopline.sk. Prostredníctvom príbehov zo sveta zvierat sa tvorcovia snažia upozorniť deti zábavnou formou na nástrahy virtuálneho sveta.

– Momentálne finalizujeme DVD Ovce.sk, na ktorom bude 24 častí rozprávok, ktoré nadaboval slovenský herec Jožko Vajda. Na DVD budú aj verzie pre nepočujúce deti. Ovečky boli nadabované už v siedmich jazykoch vrátane

čínštiny, čo je podľa mňa úžasné. Bude tam 21 natitulkovaných krajín plus video voices, čo je akoby making of, ako sa tvorili ovce. Tohto roku vo februári v rámci svetového Dňa bezpečného internetu sme predstavili 24 častí príbehu pre nevidiace deti, ktoré nahovorili známe slovenské osobnosti, ako sú Adela Banášová, Gabriela Dzúriková, Zuzana Smatanová atď.

Ďalej tento rok chystáme krst novej publikácie Deti v sieti³, ktorá poskytne prehľad hlavných ohrození vo virtuálnom priestore a spôsobov, ako sa pred nimi chrániť. Publikácia je určená rodičom, učiteľom, všetkým, ktorí pracujú s mládežou a zaujímajú ich odpovede na otázku, ako postupovať v prevencii spomínaných rizík.

-o0o-

Zaujala i výstava falšovaných hračiek zadržaných colníkmi. Koník „Little Pony“, motocyklista „Spiderman“, detské puzzle „Disney“, auto „Transformers“ či ručný mixér „Spongebob“ sú na nerozoznanie od originálov.

– Aj samotní colníci mali len podozrenie, že ide o falšovaný tovar, a preto kontaktova-

² <http://sheeplive.eu/?r=ovce>

³ www.zodpovedne.sk/kapitola4.php?cl=deti_vsieti

li zástupcov majiteľov ochranných známkov. Tí potvrdili, že ide o falzifikáty, – povedal **mjr. Mgr. Marián Haršány** z Finančného riaditeľstva SR, oddelenia ochrany spotrebiteľa a práv duševného vlastníctva.

Medzi najčastejšie napodobeniny značkového tovaru patria textil, hračky a obuv.

– Pokiaľ ide o dovoz tovaru z tretích krajín, Finančná správa SR zaznamenala v minulom roku mierny nárast počtu podozrení z porušenia práv duševného vlastníctva, a to v 79 prípadoch. K výraznému nárastu, až o 300 percent, však došlo v hodnote zaisteného tovaru, ktorá predstavovala sumu viac ako 10 miliónov eur, – konštatovala **kpt. Mgr. Henrieta Baková**, rovnako z Finančného riaditeľstva SR, oddelenia ochrany spotrebiteľa a práv duševného vlastníctva.

– V rámci kontrolnej činnosti na domácom trhu Finančná správa SR zaevidovala v minulom roku vyše 2 500 položiek podozrivých z porušenia práv duševného vlastníctva, čo je bezmála 79 150 kusov tovaru.

-o0o-

Modely vláčikov, žehličky, mažiare, šijacie stroje, kuchynky či obývacie izby, stavebnice, bábiky a strihy na ich šaty atď., atď. To je len časť z bohatej **zbierky historických hračiek**, ktorú vlastní evanjelický farár Štefan Škorupa pôsobiaci 17 rokov v Mýte pod Ďumbierom. Viaceré exponáty zo svojej zbierky zapožičal ÚPV SR na usporiadanie výstavy pri príležitosti tohtoročného SDDV.

Š. Škorupu sme sa najskôr opýtali, z koľkých hračiek približne pozostáva jeho zbierka.

Nemám to presne spočítané, no malo by ich byť približne do tisíc.

Ako sa vám podarilo zohnať toľko hračiek?

Veľa som získal po starých rodičoch a tiež po prastarom otcovi, niečo mi dali známi, niečo som kúpil alebo vymenil. U mňa bol problém v tom, že možno tie najcennejšie hračky som ako decko zničil. Pamätám sa, že som mal pekný parný valec, ale zahrabal som ho do pieskoviska, potom som sa išiel domov najesť, vrátil sa a už som ho nenašiel.

Z času na čas sa zastavím i v starožitnostiach. Nedávno jedna pani priniesla nejaké veci do obchodu so starožitnosťami v Banskej Bystrici a keď som sa jej opýtal, či nemá aj staré hračky, stroho odpovedala: „Mala som, no vyhodila som ich, veď kto by ich

chcel.“ A veru nemálo zaujímavých hračiek končí v kontajneroch.

Zaujímavé hračky sa dajú nájsť aj v budovách bývalých materských a základných škôl.

Zberatelia sa zvyčajne špecializujú na určitý druh predmetov. Vaša zbierka historických hračiek je však veľmi rôznorodá, pričom je otázne, či sa vždy dá hovoriť o hračkách? Zoberme si hoci staré žehličky či mažiare...

V celej mojej zbierke ide o hračky. Viete, pôvodne hračky slúžili na to, aby sa deti učili pracovať a viesť domácnosť. A tie hračky boli ešte striktné triedené na chlapčenské a dievčenské. Napríklad malé žehličky či šijacie stroje sú aj teraz funkčné. Dievčatá na nich chystali šaty a výbavu pre svoje bábiky väčšinou s mamou, ktorá zároveň pripravovala výbavu pre svoju dcéru. Bežne sa dali kúpiť strihy na šaty pre bábiky. Treba tiež povedať, že kedysi nebolo toľko hračiek ako dnes a boli drahé, deti sa nemohli hrať kedy chceli. V minulosti bolo možné hrať sa s hračkami len v prítomnosti vychovávateľky. Prostredníctvom hračiek učila deti spoločensky žiť, servírovať, upratovať, ustielat' a podobne.

v polovici 19. storočia v Norimbergu a pôvodne vyrábala smaltovaný riad. Neskôr začala produkovať aj bábiky a rôzne súpravičky i plechové vláčiky. Ale keďže majitelia spoločnosti boli Židia, odišli v roku 1932 do Anglicka, a tým firma zanikla.

Cením si tiež české vláčiky Merkur, ktoré sa objavili na trhu v medzivojnovom období a vyrábali sa do 60-tych rokov.

Keď získate nejakú hračku, je to radosť, no potom sa snažím zistiť, kto sa s ňou hrával a kto ju vyrábala. Napríklad po pôvode jedného obchodníka, ktorý mám položený na skrini, pátram už 10 rokov. A keď zbierate napríklad bábiky, zároveň sa zaujimate o súvisiace doplnky a skončíte možno pri kočíkoch, a tak vzniká zberateľský balík.

Vzácné sú i hračky, ktoré boli robené doma na kolene, keď napríklad stolár vytvoril niečo pre svoje dieťa. Zase, v prípade miniatúr nábytkov často neviete, či boli robené ako hračky, alebo ako učňovská práca na záver výučného cyklu.

História hračiek vypovedá aj o kamuflážach. Stáva sa, že rámik je starší ako obrázok...

Zvyknete spolupracovať so zberateľmi hračiek?

Ani veľmi neviem o zberateľoch na Slovensku. Údajne jeden pán na východe Slovenska zbiera len československé hračky od roku 1949 do roku 1989. V Česku je viacej zberateľov. Spolupracujem napríklad s Miroslavou Pecháčkovou, majiteľkou Múzea hračiek v Rychnově nad Kněžnou, ktorá zbiera široký sortiment hračiek a okrem svojho múzea ich vystavuje aj na hradoch či zámkoch. Keď má v múzeu hračku dlhšie ako

päť rokov, tak ju vymení, aby pravidelní návštevníci videli niečo nové. Posiela mi fotografie hračiek, ktoré by rada vymenila, ja jej tiež niečo ponúknem a dohodujeme sa.

Kde ste už vystavovali predmety zo svojej zbierky?

Išlo hlavne o expozície v pôsobnosti Liptovského múzea v Ružomberku, to znamená v Múzeu liptovskej dediny v Pribyline, Národopisnom múzeu v Liptovskom Hrádku, v pamiatkovom objekte Čierny orol v Liptovskom Mikuláši, no vystavoval som aj v Horehronskom múzeu v Brezne. Pred niekoľkými rokmi som ponúkol niečo z mojej zbierky

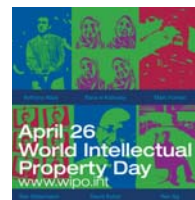

Čo vás priviedlo k zbieraniu hračiek?

Ako 16-ročný som brigádoval v Mestskom múzeu v Bratislave, kde pracovala i promovaná historička Marta Bartová, ktorá v bývalom Československu možno ako jediná zbierala hračky, aj také, čo iní vyhadzovali. Ona ma inšpirovala k takémuto zberateľstvu a chytilo ma to za srdce.

Predpokladáme, že poznáte aj históriu vašich hračiek...

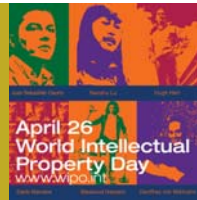
Keď niečo zbierate, mali by ste poznať aj históriu tých predmetov. Napríklad z plechových vláčikov, ktoré mám, som zaťažený na značku BING. Spoločnosť BING vznikla

Stredoslovenskému múzeu v Banskej Bystrici na zorganizovanie výstavy, no tamojšia riaditeľka mi povedala, že exponátov mám príliš veľa a potom sa už viacej neozvala.

Hračky „skladujete“ u vás na fare v Mýte pod Ďumbierom a máte ich všade, v predsieni, kuchyni, v spálni..., pomaly už na ne nebudete mať miesta...

Ešte sa mi spracú na faru ☺ a budúcnosť zatiaľ neriešim. Asi nebudem putovať s hračkami po Slovensku s cirkusovou maringotkou ☺. Obecný úrad, aj keď by možno mal nejaké priestory na stálu expozíciu, nemá vitríny. Zatiaľ sú teda hračky u mňa na fare a neskôr sa uvidí. Faru mám otvorenú pre každého dobrého človeka a každému, kto má záujem, som ochotný ukázať moju zbierku.

Výstava historických hračiek v priestoroch ÚPV SR je aktuálna i v týchto dňoch a je predpoklad, že jednotlivé exponáty zo zbierky Štefana Škorupu bude úrad postupne obmieňať, pretože v tomto prípade zdroj len tak ľahko nevyschne. Je určená pre skôr i neskôr narodených. Dospelé generácii sa pri pohľade na staré hračky rozochveje srdce pamätníka...

-o0o-

Vynálezy – vedecká hračka. To je názov interaktívnej výstavy, ktorú pri príležitosti SDDV pripravilo občianske združenie Vedecká hračka⁴.

– Touto výstavou, ktorá má v ÚPV SR premiéru, chceme poukázať na významné postavenie hračiek ako produktov vynálezcovskej činnosti a tiež ako produktov, ktoré môžu motivovať k technickej tvorivosti, – dozvedáme sa od **Ing. Beaty Puobišovej**, ktorá pred časom pracovala práve v ÚPV SR. – Z 88 vedeckých hračiek, s ktorými som prišla do úradu, 30 bolo alebo je priemyselno-právne chránených patentom a zapísaným dizajnom, čo som zistila rešeršou v národných a medzinárodných patentových databázach.

Máme tu vystavené aj kópie dôležitých ochranných dokumentov vztahujúcich sa na hračky z fyzikálnej oblasti. Prvý patent na kaleidoskop GB 4136 z roku 1817, ktorý bol udelený škótskemu vynálezovi Davidovi Brewsterovi, je v centre hračiek, ktoré

demonštrujú odraz svetla. Spomeniem tiež US patent 5 137 487, ktorý chránil veľmi zaujímavú fyzikálnu hračku, takzvané keltské kyvadličko (telieska podobného tvaru sa našli v keltských hroboch), ktoré po chvíli reverzne zmení pôvodný smer otáčania.

Aj v našom združení, keď sme mali väčšiu finančnú podporu, sme sa mohli pred časom pochváliť niekoľkými priemyselno-právne chránenými produktmi. V táboroch, ktoré kaž-

doročne zvykne organizovať naše združenie spolu s deťmi, vždy dospejeme k nejakej vedeckej hračke, respektíve zariadeniu, ktoré má vynálezcovskú úroveň.

Výstava Vynálezy – vedecká hračka, obohatená o karikatúry vynálezov s videosluchkou pozostávajúcou z prezentovaných priemyselno-právne chránených a medzinárodne ocenených produktov, prác z táborov a vedecko-hračkových aktivít, sa stane súčasťou stálej výstavy vedeckých hračiek a hľavolamov v banskobystrickom Europa Shopping Centre.

Ako sa B. Puobišovej páčil SDDV v ÚPV SR? – To, že si úrad pozval do svojich priestorov najmä mladých ľudí, kvitujem. Je to pioniersky krok, ktorý stál za to, a bolo by fajn, aby úrad pokračoval v organizovaní takýchto a podobných podujatí.

-o0o-

O SDDV, ktorý bol v úrade i Dňom otvorených dverí, sa pochvalne vyjadrovali i ďalší účastníci, hostia, medzi nimi aj **Mgr. Gabriela Matušková**, riaditeľka Základnej školy Ďumbierska v Banskej Bystrici.

4 www.vedeckahracka.sk/kontakt/kontakt.html

– Určite sa nám oplátilo prísť do ÚPV SR, zaujímajú nás podujatia, ktoré organizuje úrad. Ide o propagáciu vedy a techniky a všetkého, čo s tým súvisí, a to je veľmi dôležité pre mladých ľudí. My napríklad máme aj to šťastie, že v susedstve našej školy sídli pracovisko Geologického ústavu SAV, kde máme tiež otvorené dvere.

Žiak 7. A triedy spomínanej školy **Jakub Sunega** prezentoval v rámci SDDV projekt, v ktorom sa zaoberá priemyselnoprávnu ochranou. Z jeho schémy vyplýva, ktoré riešenia vrátane označení tovarov a služieb je možné chrániť. – *Chcel som spolužiakom a v podstate i sebe priblížiť, čo je napríklad patent, a tým ešte viac vniknúť do tejto problematiky.*

– A kedy si sa prvýkrát dostal k danej problematike? – opýtali sme sa Jakuba.

– *V lete minulého roka som bol v letnom tábore, ktorý organizovala Vedecká hračka, a vtedy sme navštívili aj ÚPV SR. To bola prvotná myšlienka, prečo som si ako tému ročníkovej práce vybral problematiku priemyselnoprávnej ochrany.*

– *Jakub je typický „aprogeňák“⁵, – zapojila sa do rozhovoru učiteľka fyziky Mgr. Katarína Múková. – Je veľmi sčítaný, patrí do triedy, kde sú hlavne chlapci zaujímaví sa o techniku a technické bádanie. Mimochodom, v našej škole všetci žiaci, od prvákov až po deviatakov, musia na konci každého ročníka vypracovať záverečnú prácu a aj si ju obhájiť.*

Jakuba sme sa tiež opýtali, či už vytvoril nejaké zaujímavé technické riešenie. Problematika priemyselnoprávnej ochrany mu nie je cudzia, už len stať sa vynálezcom...

– *Doma všeličo skladám, technika má veľmi zaujíma. Napríklad, keď sme v škole preberali hydraulické zariadenia, spolu s kamarátom sme zostrojili z lega vyklápaciu vlečku, ku ktorej sme pripojili i striekačku na vodu. Bolo to ovládané na princípe robota.*

ÚPV SR už niekoľko rokov presadzuje, aby sa problematika duševného vlastníctva dostala i do učebných osnov škôl, počnúc druhým stupňom základných škôl. Riaditeľky Základnej školy Ďumbierska G. Matuškovskej sme sa preto opýtali, ako ona vníma tieto súvislosti.

– *Tiež si myslím, že základy duševného vlastníctva by sa mali vyučovať už v základných školách. Mám taký pocit, že po tom, ako sa naštartovala školská reforma, sa viacero škôl orientuje skôr na humanitné oblasti, napríklad jazyky a podobne. Úplne vymizlo pracovné vyučovanie, technika sa podceňuje. Minimálne na druhom stupni by bolo potrebné viac sa venovať otázkam vedy a techniky i súvisiacej priemyselnoprávnej ochrane.*

Odovzdanie osvedčení

Pri príležitosti Svetového dňa duševného vlastníctva predseda ÚPV SR L. Knoth odovzdal pätnástim absolventom modulu B vzdelávacieho štvormodulového programu Duševné vlastníctvo osvedčenia o ukončení modulu *Tvorivosť, jej manažovanie, marketing a ekonomika.*

Frekventanti modulu B sa zoznámili nielen s metódami podporujúcimi tvorivosť, ale aj s možnosťami ochrany inovácií, ktoré sú výsledkom tvorivého myslenia, pričom prinášajú ošoh nielen tvorcovi, ale i celej spoločnosti.

V školskom roku 2012/2013 je do vzdelávacieho programu zapojených 22 záujemcov.

THE WORLD INTELLECTUAL PROPERTY DAY
ŠÍPOŠ, J.

Since the Creativity and the Future Generation was the motto of this year's World Intellectual Property Day (WIPD – April 26), the Industrial Property Office of SR invited particularly young people, pupils of Banská Bystrica elementary schools participating in the pilot project of the IPO SR with the support of the Banská Bystrica Mayor Mgr. Peter Gogola to explain issues of intellectual property and its protection to pupils.

Young people were also the auditorium of the Conference Intellectual Property in Slovakia XIII. The Conference started at 8.00 a.m. and because of the capacity of the conference room it repeated in 1,5 hour intervals. Up to 250 girls and boys visited the Office in the morning. Presentations Game of Creativity vs. "Game" of Counterfeiters (Ing. Lucia Bocková, IPO SR), Copyright at Schools (JUDr. Zuzana Adamová, PhD., INGENIUM Slovakia) and Danger of the Internet (Zdeno Slavík, eSlovensko) were presented at the Conference.

The Opening of three exhibitions – counterfeit toys seized by the customs, historical toys of the private collection of Štefan Škorupa from Mýto pod Ďumbierom and Inventions – Scientific Toy presented by Ing. Beata Puobišová, the founder and the President of Banská Bystrica Civic Society Scientific Toy – were also a part of the WIPD at the Office.

The workshop within which girls and boys discussed with the patent expert possibilities of using the various industrial materials (paper, rubber, polystyrene, earthenware, metals) was also an accompanying event.

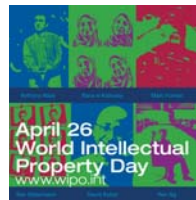

Foto: archív ÚPV SR

5 Základná škola Ďumbierska je jedinou školou v Banskobystrickom okrese, ktorá sa zapojila do programu APROGEN – Alternatívny program edukácie nadaných. Súhlas na jeho realizáciu získala škola z Ministerstva školstva SR a od autorky programu PhDr. Jolany Laznibatovej, CSc. Do programu, ktorý sa na Slovensku začal v roku 1993, je zapojených zatiaľ 29 základných škôl.

Prečo mediálna kampaň IP = IQ?

Duševné vlastníctvo = vzdelávanie, povedomie, vymožitelnosť
nefekuj.sk

Ing. Emil ŽATKULIAK

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Banská Bystrica

Fakt, že falšovaním dnes trpia nielen výrobcovia luxusného oblečenia, kabeliek či parfumov, ale aj výrobcovia liekov, domáceho náradia, kozmetiky a pod., nie je novou informáciou. **Falšovanie výrobkov je vážnym globálnym problémom**, ktorý sa negatívne dotýka aj Slovenska.

Falšovať je možné takmer všetko, čo sa dá predat', od najlacnejších výrobkov, ako sú napr. zubné pasty či hygienické prípravky, cez výrobky vyššej ceny, ako sú hračky, spotrebná elektronika, náhradné dielce automobilov, až po najdrahšie výrobky, ako napr. automobily a lietadlá. Falšovaním sú postihnuté všetky výrobné sektory bez výnimky.

Motívy nákupu takýchto výrobkov sú rôzne. Ľudia si vedome kúpia falšovaný tovar v snahe ušetriť, no často ide aj o nevedomý nákup. Výsledkom nákupu takéhoto tovaru je v tom lepšom prípade sklamanie nad kvalitou výrobku, v horšom prípade ujma na zdraví či bezpečnosti.

Je nesporné, že **internet priniesol neobmedzené možnosti** nákupu či predaja tovaru po celom svete bez toho, aby bolo nevyhnutné zriadiť „kamenný obchod“. Digitálne prostredie nám prináša neuveriteľné možnosti objednať si tovar z ktoréhokoľvek kúta sveta. Na druhej strane však internet majiteľom ochranných známok, softvérov, dizajnov, patentov či nositeľom autorských práv prichystal špecifické nástrahy, proti ktorým je niekedy zložité, ba priam nemožné sa brániť.

Nelegálne internetové lekárne ponúkajú lieky vyrobené z kriedy a „tvária“ sa pritom ako certifikované internetové lekárne napríklad z Kanady. Predajcovia falšovaného

tovaru skrývajú svoju identitu pod pseudonymami a stránky ponúkajúce falšovaný tovar sa po ich zablokovaní rýchlo „znovuobjavujú“. Existujú neobmedzené možnosti získania pirátskeho softvéru a pod. To všetko spôsobuje majiteľom práv veľké škody, ktoré nemôžu ignorovať.

Spotrebiteľ je kľúčovým hráčom v boji o trhy. Ak si uvedomí význam kupovania tovarov s preukázanou kvalitou a rovnako aj nebezpečenstvá hroziace zo strany falšovaného tovaru, svojim zodpovedným nakupovaním a dobrou informovanosťou o falšovaní môže znížiť dopyt po falzifikátoch. Práve poznatky o duševnom vlastníctve zohrávajú kľúčovú úlohu pri rozhodovaní sa medzi originálnym a falošným výrobkom.

Cielený prístup

Nielen z vlastných skúseností vieme, že v našich končinách je najefektívnejším spôsobom komunikácie so širokou verejnosťou komplexná mediálna kampaň zameraná na špecifický problém, v našom prípade duševné vlastníctvo a negatívne dôsledky falšovania tovarov a autorského pirátstva. Kampaň je ešte efektívnejšia, ak je jej posolstvo „šité na mieru“ vybranej cieľovej skupine.

Ústredným **posolstvom** kampane IP = IQ, s ktorou prichádza Úrad priemyselného vlastníctva SR s podporou Svetovej organizácie duševného vlastníctva, je **zosobnenie znalostí, inteligencie, kvality a imidžu** v duševnom vlastníctve. Dôvodmi tejto iniciatívy sú pretrvávajúce nízke povedomie verejnosti o duševnom vlastníctve, rastúce hrozby a nebezpečie pre spotrebiteľov z fal-

šovaného tovaru a nakoniec aj spoločenská zodpovednosť vlády riešiť tieto problémy a primerane o nich informovať verejnosť.

Kampaň sa zameriava na jednotlivé vekové a ekonomicky aktívne skupiny (deti, študenti, spotrebiteľia, výrobcovia, distribúcia) a bude prebiehať v troch etapách od druhej polovice roka 2013.

V prípade detí a študentov je dôraz kladený na zmysel tvorivosti, jej podporu, význam a prostriedky ochrany jej výsledkov. Ďalej sú to aspekty nelegálneho využívania a šírenia autorských diel na internete.

Ohrozenie zdravia, ale aj života pri používaní falšovaného tovaru je posolstvo určené spotrebiteľom.

Dôveryhodnosť a imidž sú atribúty, ktoré budú zdôrazňované vo vzťahu k výrobcovi a distribútorom.

Kampaň v detailoch

Prvá etapa kampane IP = IQ (jún – december 2013), v rámci ktorej ÚPV SR spolupracuje so spoločnosťou Ashton and partners, s. r. o., je primárne zameraná na mladú generáciu vo veku od 10 do 15 rokov a má nevšedný názov **nefekuj.sk**. Je odvodený od „slovníka“ mladých ľudí, slovo nefekuj je oveľa zrozumiteľnejšie mladšej generácii ako strednej alebo staršej. Tomu je prispôbený aj obsah internetového portálu www.nefekuj.sk s prepojením na Facebook a Twitter, ktorý bol spustený v polovici mája tohto roka pri príležitosti pripomenutia si 20. výročia vzniku ÚPV SR.

Portál je rozčlenený na 4 zóny podľa typu obsahu. Názov prvej zóny **Prečo nefekovať** hovorí o svojom obsahu sám za seba

– prezentuje dôvody prečo nekradnúť, ale byť originálnym s dôrazom na elementárne morálne princípy.

Obsah zóny **Podporili nás** je výsledkom spolupráce umelcov a osobností, ktoré sú známe vďaka svojej originalite. Prvými hosťami sú dievčatá z hudobnej skupiny 5Angels.

Krátke videokomentáre o tom, čo si myslia o fejkoch, a odpovede na ďalšie otázky tvoria spolu s možnosťou voľného stiahnutia si pesničky či fotiek atraktívny a dynamický obsah. **Fun zone** je určená pre chvíle oddychu. Klasické online hry spoločne s populárnym dobrodružstvom Geocaching sú zaručenou zábavou.

Mladosť je synonymom tvorivosti, nekonvenčných originálnych prístupov a otvorenej mysle. Pre všetkých originálnych je tu **Creative zone**. Je to tvorivý kútik, kde sa môže každý realizovať pri tvorbe vlastnej ikony android aplikácie či komixu. Najlepšie diela budú odmenené zaujímavými cenami.

V druhej polovici roka je naplánovaná vzdelávacia road-show po slovenských

školách s podporou umelcov a športovcov (koncerty, autogramiády). Súčasťou kampane budú aj dotazníky a prieskumy verejnej mienky.

Druhá etapa kampane sa bude v nasledujúcom roku orientovať na dospelých spotrebiteľov a následne tretia etapa na výrobcov a distribútorov.

V snahe o maximálnu efektivitu bude komunikácia s cieľovými skupinami prebiehať súbežne aj prostredníctvom vybraných informačných kanálov (TV, rozhlas a tlač).

Ďalšie kroky

Vzdelávanie verejnosti je nekončiaci príbeh, je to beh na veľmi dlhé trate. Pre Úrad priemyselného vlastníctva SR, ktorý sa v danej oblasti aj doteraz intenzívne angažoval, je spomínaný projekt novou výzvou, zúročením doterajších skúseností s PR v oblasti duševného vlastníctva.

ÚPV SR má záujem, aby tento projekt vrátane získaných skúseností a poznatkov bol k dispozícii aj ostatným členským štátom Svetovej organizácie duševného vlastníctva ako vhodný model komunikácie s laickou verejnosťou.

WHY THE MEDIA CAMPAIGN IP = IQ?

Intellectual Property = Education, Awareness, Enforcement
nefejkuj.sk
ŽATKULIAK, E.

The Industrial Property Office of SR with the support of the World Intellectual Property Organisation launches the Campaign IP = IQ. Persisting low awareness of the public on IP, increasing threats and risks for consumers from counterfeit goods and also the social responsibility of the government to solve these problems and to inform the public about them appropriately are the reasons for the Campaign.

The Campaign shall have three phases starting from the second half of 2013 with focus on young generation, adult consumers and on producers and distributors. The first phase (June – December 2013) is oriented primarily on young generation with the title nefekuj.sk (Don't fake). The contents of the internet portal www.nefejkuj.sk linked to Facebook and Twitter is adapted to provide information to young people and was started up in the half of May this year on the occasion of 20th Anniversary of the IPO SR establishment.

Zmeny v európskom patentovom systéme

Ing. Lukrécia MARČOKOVÁ a Mgr. Jitka MIKULIČOVÁ
Úrad priemyselného vlastníctva SR, Banská Bystrica

Úvod

Začiatkom tohto roka (20. januára) nadobudlo účinnosť nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1257/2012 zo 17. decembra 2012, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely vytvorenia jednotnej patentovej ochrany¹ a nariadenie Rady (EÚ) č. 1260/2012 zo 17. decembra 2012, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely vytvorenia jednotnej patentovej ochrany so zreteľom na platný režim prekladov². O mesiac neskôr (19. februára) 24 členských štátov EÚ³ podpísalo Dohodu o Jednotnom patentovom súde. K signatárskym štátom dohody sa následne pripojilo aj Bulharsko. Od realizácie opatrení na zlepšenie patentového systému zahrnutých do tzv. patentového balíčka tak Európu delí jediný krok – ratifikácia Dohody o Jednotnom patentovom súde minimálne 13-timi signatárskymi štátmi vrátane Francúzska, Nemecka a Spojeného kráľovstva.

Opatrenia na zlepšenie európskeho patentového systému zahŕňajú vytvorenie **európskeho patentu s jednotným účinkom** a zriadenie **Jednotného patentového súdu**. Vytvorením európskeho patentu s jednotným účinkom sa výrazne znížia celkové náklady potrebné na získanie patentovej ochrany v Európe, zjednoduší sa mechanizmus udržiavania platnosti patentov a registrácie s patentmi súvisiacich práv (prevody, prechody, licencie). Zriadenie Jednotného patentového súdu by malo zabezpečiť konzistentnosť rozhodovania patentových sporov, čím by sa mala zvýšiť právna istota majiteľov patentov a tretích osôb. Očakáva

Foto: www.consilium.europa.eu/

sa, že realizáciou opatrení zahrnutých do patentového balíčka sa posilní fungovanie jednotného trhu a podporí ekonomický rast a inovatívnosť európskych podnikov.

1 Európsky patent s jednotným účinkom

1.1 Európsky patent s jednotným účinkom verzus „klasický“ európsky patent

Európskym patentom s jednotným účinkom, ako to vyplýva už z jeho názvu, bude

európsky patent udelený Európskym patentovým úradom (ďalej EPÚ) podľa pravidiel a postupov ustanovených Európskym patentovým dohovorom (ďalej EPD), ktorého **jednotný účinok** bude **zaregistrovaný v registri pre jednotnú ochranu**.

Konanie predchádzajúce udeleniu európskeho patentu bude rovnaké bez ohľadu na to, či patent nadobudne v zúčastnených členských štátoch⁴ jednotný účinok, alebo bude v týchto štátoch validovaný „klasickým“ spôsobom. Rozdielne bude spravovanie patentu v štádiu po udelení.

Majiteľ európskeho patentu, ktorého jednotný účinok bude zaregistrovaný v regis-

1 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:361:0001:0008:SK:PDF>

2 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:361:0089:0092:SK:PDF>

3 Belgicko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Spojené kráľovstvo, Švédsko a Taliansko.

4 Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Spojené kráľovstvo a Švédsko.

tri pre jednotnú ochranu, nebude musieť v zúčastnených členských štátoch patent validovať. Poplatky za udržiavanie platnosti takéhoto patentu nebude platiť osobitne každému zúčastnenému členskému štátu, platiť bude jeden spoločný ročný udržiavací poplatok, ktorý bude vyberať EPÚ. Ani práva týkajúce sa európskych patentov s jednotným účinkom sa nebudú registrovať v národných registroch zúčastnených členských štátov, ale v centrálnom registri pre jednotnú ochranu vedenom EPÚ.

Európsky patent s jednotným účinkom sa po udelení nerozpadne na zväzok národných patentov ako „klasický“ európsky patent. Bude poskytovať **jednotnú ochranu** a bude mať **rovnaký účinok** vo všetkých zúčastnených členských štátoch. Obmedziť, previesť na inú fyzickú, resp. právnickú osobu alebo zrušiť ho bude možné a zaniknúť bude môcť len vo vzťahu k všetkým zúčastneným členským štátom. Pokiaľ ide o licencie, tie budú môcť byť udeľované pre celé územie, ako aj časť územia zúčastnených členských štátov.

Európsky patent, ktorý v zúčastnených štátoch nadobudne jednotný účinok, bude môcť byť v ostatných členských štátoch Európskej patentovej organizácie (ďalej EPO) validovaný „klasickým“ spôsobom. **Súbežná** (duplicitná) **ochrana** európskym patentom s jednotným účinkom a „klasickým“ európskym patentom na území zúčastnených členských štátov však **nebude možná** (čl. 4 ods. 2 nariadenia 1257/2012 ukladá zúčastneným členským štátom povinnosť prijať také opatrenia, ktoré zabezpečia, že v prípade registrácie jednotného účinku európsky patent nenadobudne na ich území účinok ako národný patent).

1.2 Registrácia jednotného účinku európskeho patentu

O registráciu jednotného účinku bude môcť majiteľ európskeho patentu požiadať v lehote **jedného mesiaca** od zverejnenia oznámenia o udelení patentu v Európskom patentovom vestníku. Žiadosti o jednotný účinok sa budú predkladať EPÚ v jazyku, v ktorom prebiehalo konanie o príslušnej európskej patentovej prihláške.

Majiteľ európskeho patentu bude môcť požiadať o registráciu jednotného účinku **bez ohľadu na svoju štátnu príslušnosť, bydlisko alebo sídlo**. Výhody jednotnej patentovej ochrany tak budú môcť požívať všetci majitelia európskych patentov, nielen subjekty zo zúčastnených členských štátov.

Jednotnú patentovú ochranu bude možné požadovať pre akýkoľvek európsky patent, ktorý bude udelený v deň, od ktorého sa začne uplatňovať nariadenie 1257/2012, alebo po tomto dni (*pozri* kap. 1.10). Jednotný účinok však bude môcť nadobudnúť len európsky patent, ktorý bol udelený s **rovnakým znením patentových nárokov pre všetky zúčastnené členské štáty**.

1.3 Práva a vyčerpanie práv vyplývajúcich z európskeho patentu s jednotným účinkom

Európsky patent s jednotným účinkom poskytne svojmu majiteľovi právo zabrániť tretím osobám v konaní, proti ktorému patent poskytuje ochranu, a to **na území všetkých zúčastnených členských štátov**. Konanie, ktoré sa považuje za priame a nepriame využívanie vynálezu chráneného európskym patentom s jednotným účinkom, rovnako ako obmedzenia účinkov tohto druhu patentov, definuje Dohoda o Jednotnom patentovom súde (*pozri* kap. 2.3).

Práva majiteľa európskeho patentu s jednotným účinkom sa **vyčerpajú** po tom, ako bude chránený výrobok majiteľom patentu alebo s jeho súhlasom **uvedený na trh v EÚ**. Práva vyplývajúce z európskeho patentu s jednotným účinkom sa teda nebudú vzťahovať na také činnosti týkajúce sa chráneného výrobku, ktoré budú na území zúčastnených členských štátov vykonávané po uvedení tohto výrobku na trh v EÚ majiteľom patentu alebo s jeho súhlasom, pokiaľ majiteľ patentu nebude mať legitímne dôvody namietat' proti ďalšiemu uvádzaniu výrobku na trh.

1.4 Európsky patent s jednotným účinkom ako predmet vlastníctva

S európskym patentom s jednotným účinkom ako predmetom vlastníctva sa v plnom rozsahu a vo všetkých zúčastnených členských štátoch bude zaobchádzať ako s národným patentom zúčastneného členského štátu, v ktorom má tento patent jednotný účinok a v ktorom mal prihlasovateľ ku dňu podania európskej patentovej prihlášky **bydlisko** alebo **hlavné miesto podnikania**, alebo ak nebude možné uplatniť toto kritérium, ako s národným patentom zúčastneného členského štátu, v ktorom má patent jednotný účinok a v ktorom mal prihlasovateľ ku dňu podania európskej patentovej prihlášky **miesto podnikania**. V ostatných prípadoch sa bude s patentom nakladať ako s národným patentom štátu, v ktorom má **sídlo EPO**.

S cieľom podporiť a uľahčiť komerčné využívanie vynálezu chráneného európskym patentom s jednotným účinkom nariadenie 1257/2012 umožňuje majiteľovi patentu **ponúknuť licenciu** na využívanie patentom chráneného vynálezu za primeranú odmenu. Vyhlásenia o ponuke licencií sa budú predkladať EPÚ, ktorý ich vyznačí v registri pre jednotnú patentovú ochranu. Majiteľ európskeho patentu s jednotným účinkom, ktorý ponúkne licenciu na využívanie chráneného vynálezu, bude požívať výhodu zníženia poplatkov za udržiavanie platnosti patentu (*pozri* kap. 1.5).

Nariadenie 1257/2012 neobsahuje žiadne ustanovenia týkajúce sa udeľovania **nútených licencií** na európske patenty s jednotným účinkom. Udeľovanie takýchto licencií pre územia jednotlivých zúčastnených členských štátov sa bude riadiť národným právom týchto štátov.

1.5 Poplatky za udržiavanie európskeho patentu s jednotným účinkom v platnosti

Ako už bolo uvedené, majiteľ európskeho patentu s jednotným účinkom nebude platiť poplatky za udržiavanie platnosti patentu osobitne každému zúčastnenému členskému štátu, platiť bude **jeden spoločný ročný udržiavací poplatok**. Udržiavacie poplatky za európske patenty s jednotným účinkom a príplatky za ich oneskorenú platbu bude vyberať EPÚ. Poplatky budú splatné za roky nasledujúce po roku, v ktorom bude v Európskom patentovom vestníku zverejnené oznámenie o udelení patentu.

Následkom nezaplatenia udržiavacieho poplatku, prípadne príplatku za oneskorenú platbu v stanovenej lehote bude **zánik** európskeho patentu s jednotným účinkom.

Výška poplatkov za udržiavanie platnosti európskych patentov s jednotným účinkom zatiaľ nebola stanovená. Stanovíť ju má **užší výbor Správnej rady EPO**, ktorý bol v súlade s čl. 9 ods. 2 nariadenia 1257/2012 zriadený 20. marca 2013. Kvôli úplnosti je potrebné uviesť, že výbor je zložený zo zástupcov zúčastnených členských štátov a zástupcu Európskej komisie ako pozorovateľa a okrem výšky udržiavacích poplatkov má stanoviť aj distribučný kľúč na rozdeľovanie výnosu z týchto poplatkov medzi zúčastnené členské štáty a riadiť a kontrolovať vykonávanie činností súvisiacich s administráciou európskych patentov s jednotným účinkom.

Kritériá, na základe ktorých má užší výbor určiť výšku udržiavacích poplatkov, stanovuje čl. 12 nariadenia 1257/2012.

1.6 Jazykový režim európskeho patentu s jednotným účinkom

Jazykový režim uplatňovaný počas konania o európskej patentovej prihláške upravujú príslušné ustanovenia EPD. Prihláška musí byť podaná alebo preložená do jedného z úradných jazykov EPÚ (angličtiny, nemčiny alebo francúzštiny). Konanie o prihláške prebieha a patent je udelený v tom úradnom jazyku EPÚ, v ktorom bola prihláška podaná, resp. do ktorého bola preložená, pričom pred udelením patentu musí prihlasovateľ predložiť preklad patentových nárokov do zvyšných dvoch jazykov.

Takýto režim sa bude uplatňovať vo vzťahu k všetkým európskym patentovým prihláškam bez ohľadu na to, či po udelení patentu nadobudne v zúčastnených členských štátoch jednotný účinok, alebo bude validovaný „klasickým“ spôsobom.

Avšak európsky patent po udelení nadobudne jednotný účinok, majiteľ patentu **nebude musieť** v zúčastnených členských štátoch **predkladať preklad patentu do žiadneho ďalšieho jazyka**.

Uvedená zásada sa začne uplatňovať až po uplynutí prechodného obdobia, ktoré sa skončí najneskôr 12 rokov od nadobudnutia účinnosti nariadenia 1260/2012. Počas **prechodného obdobia** bude musieť majiteľ európskeho patentu spolu so žiadosťou o registráciu jednotného účinku predložiť EPÚ aj:

- a) úplný preklad špecifikácie európskeho patentu do angličtiny, ak jazykom konania o prihláške bola francúzština alebo nemčina, alebo
- b) úplný preklad špecifikácie európskeho patentu do akéhokoľvek iného úradného jazyka EÚ, ak jazykom konania o prihláške bola angličtina.

Tieto preklady nebudú mať právne účinky, budú slúžiť len na informatívne účely.

Uplatňovaním obmedzeného jazykového režimu vo vzťahu k európskym patentom s jednotným účinkom by nemali byť dotknuté pravidlá používania jazykov inštitúcií

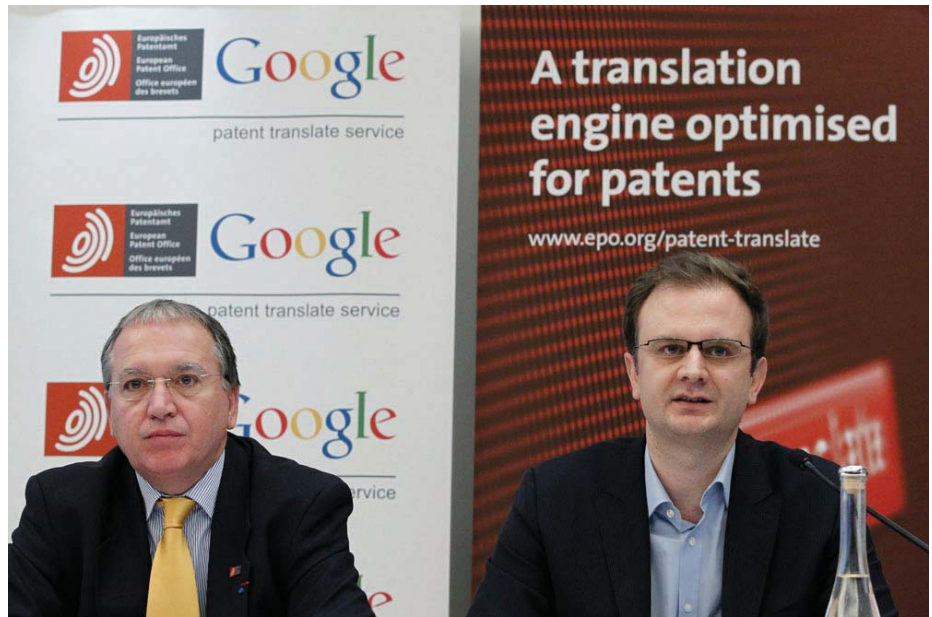

Foto: www.epo.org

Európskej únie vytvorené v súlade s čl. 342 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a nariadením Rady č. 1 z 15. apríla 1958 o používaní jazykov v Európskom hospodárskom spoločenstve. Podľa bodu 15 preambuly nariadenia 1260/2012 „nariadenie vychádza z jazykového režimu EPÚ a nemalo by sa chápať ako vytváranie osobitného jazykového režimu pre Úniu či precedensu pre obmedzený jazykový režim v akomkoľvek budúcom právnom nástroji Únie“.

V dôsledku uplatňovania obmedzeného jazykového režimu nebudú mať subjekty z niektorých zúčastnených členských štátov k dispozícii záväzný preklad európskeho patentu s jednotným účinkom do svojho úradného jazyka, bude im poskytnutý len strojový preklad patentu (pozri kap. 1.7). Na túto skutočnosť by mal prihliadať aj súd prerokujúci nárok na náhradu škody spôsobenej porušením európskeho patentu s jednotným účinkom, a to najmä vtedy, ak údajným porušovateľom bude malý alebo stredne veľký podnik, fyzická osoba, nezisková organizácia, univerzita alebo verejná výskumná organizácia.⁵

1.7 Strojové preklady európskych patentov s jednotným účinkom

Tretím osobám budú poskytnuté vysokokvalitné **strojové preklady** európskych

patentových prihlášok a špecifikácií udelených európskych patentov **do všetkých úradných jazykov EÚ**. Preklady budú len **informatívne** a nebudú mať **žiadne právne účinky**.

Systém strojových prekladov je vyvíjaný EPÚ v spolupráci so spoločnosťou Google a v súčasnosti poskytuje preklady z angličtiny do 14 jazykov (čínština, dánčina, fínčina, francúzština, gréčtina, holandčina, maďarčina, nemčina, nórčina, poľština, portugalčina, taliančina, španielčina a švédčina), z ktorých 12 je úradnými jazykmi EÚ. Dobudovanie systému tak, aby poskytoval preklady do všetkých úradných jazykov EÚ, sa predpokladá v roku 2014.

Absencia vysokokvalitných strojových prekladov v prechodnom období by mala byť čiastočne kompenzovaná tým, že majitelia európskych patentov udelených vo francúzštine alebo nemčine budú musieť spolu so žiadosťou o registráciu jednotného účinku predkladať aj preklad špecifikácie patentu do angličtiny (pozri kap. 1.6). Vďaka uvedenému budú počas prechodného obdobia všetky európske patenty s jednotným účinkom dostupné v angličtine, teda v jazyku, ktorý sa obvykle používa v oblasti medzinárodného technologického výskumu a vývoja.

Kvalitu strojových prekladov bude pravidelne hodnotiť nezávislá odborná komisia

⁵ Podľa čl. 4 ods. 4 nariadenia 1260/2012 „v prípade sporu týkajúceho sa nároku na náhradu škody súd, na ktorom sa spor prejednáva, zhodnotí a zohľadní najmä v prípadoch, kde údajným porušovateľom je MSP, fyzická osoba alebo nezisková organizácia, univerzita alebo verejná výskumná organizácia, či údajný porušovateľ predtým, než dostal preklad uvedený v odseku 1, konal bez toho, aby vedel alebo bez dostatočných dôvodov domnievať sa, že porušoval európsky patent s jednotným účinkom“.

zložená zo zástupcov EPÚ a mimovládnych organizácií zastupujúcich používateľov európskeho patentového systému, ktoré v súlade s čl. 30 ods. 3 EPD získali status pozorovateľa na zasadnutiach Správnej rady EPO. Kvalitu strojových prekladov komisia prvýkrát zhodnotí po uplynutí 6-tich rokov od nadobudnutia účinnosti nariadenia 1260/2012. Ak kvalita strojových prekladov nebude vyhovujúca, komisia zopakuje hodnotenie každé dva nasledujúce roky. Ak bude kvalita strojových prekladov vyhovujúca, prechodné obdobie, počas ktorého musia majitelia európskych patentov spolu so žiadosťou o registráciu jednotného účinku predkladať aj manuálny preklad špecifikácie európskeho patentu do angličtiny, resp. iného úradného jazyka EÚ, bude ukončené. Ak prechodné obdobie nebude ukončené na základe odporúčania nezávislej odbornej komisie, po uplynutí 12-tich rokov od nadobudnutia účinnosti nariadenia 1260/2012 zanikne.

1.8 Preklad európskeho patentu s jednotným účinkom v prípade sporu

V prípade sporu týkajúceho sa údajného porušovania európskeho patentu s jednotným účinkom bude musieť majiteľ patentu **na žiadosť údajného porušovateľa a podľa jeho výberu** poskytnúť úplný preklad patentu do úradného jazyka zúčastneného štátu, v ktorom došlo k údajnému porušeniu alebo v ktorom má údajný porušovateľ bydlisko, resp. sídlo.

Na žiadosť súdu príslušného v zúčastnených členských štátoch pre spory týkajúce sa európskych patentov s jednotným účinkom bude musieť majiteľ patentu v prípade sporu týkajúceho sa údajného porušovania európskeho patentu s jednotným účinkom poskytnúť aj úplný preklad patentu do jazyka používaného v konaní pred týmto súdom.

Náklady na oba uvedené preklady bude znášať majiteľ patentu.

1.9 Kompenzácia nákladov na preklad európskej patentovej prihlášky

Európska patentová prihláška môže byť podaná v akomkoľvek jazyku, následne však musí byť preložená do niektorého z úradných jazykov EPÚ. V súlade s čl. 5 nariadenia 1260/2012 budú prihlasovateľom, ktorí podajú európsku patentovú prihlášku v niektorom z úradných jazykov EÚ, ktorý nie je úradným jazykom EPÚ, kompenzované **všetky náklady na preklad prihlášky do stanovenej maximálnej výšky**. Maximálna výška nákladov na preklad prihlášky, ktorá bude prihlasovateľom kompenzovaná, zatiaľ nebola stanovená.

EPD už teraz poskytuje finančné zvýhodnenie, tzv. jazykovú zľavu, fyzickým a právnickým osobám, ktoré majú bydlisko alebo hlavné sídlo v zmluvných štátoch, ktorých úradným jazykom nie je angličtina, francúzština alebo nemčina. Kompenzácia nákladov na preklad prihlášky realizovaná v súlade s čl. 5 nariadenia 1260/2012 bude dodatočným zvýhodnením tých prihlasovateľov, ktorí získajú európsky patent s jednotným účinkom. Náklady na preklad prihlášky však budú kompenzované len **malým a stredne veľkým podnikom, fyzickým osobám, neziskovým organizáciám, univerzitám a verejným výskumným inštitúciám s bydliskom alebo sídlom v členskom štáte EÚ**.

1.10 Uplatňovanie nariadení 1257/2012 a 1260/2012

Nutnou podmienkou riadneho fungovania jednotnej patentovej ochrany poskytovanej európskymi patentmi s jednotným účinkom je existencia Jednotného patentového súdu, ktorý zabezpečí konzistentnosť rozhodovania sporov týkajúcich sa tohto druhu patentov. Toto bolo zohľadnené tým, že nariadenie 1257/2012, rovnako ako nariadenie 1260/2012, sa začne uplatňovať až od **1. januára 2014** alebo odo dňa **nadobudnutia platnosti Dohody o jednotnom patentovom súde** podľa toho, čo nastane neskôr.

Navyše, európske patenty budú prechodne, kým všetky zúčastnené členské štáty neratifikujú Dohodu o Jednotnom patentovom súde, nadobúdať jednotný účinok len **v tých zúčastnených členských štátoch, v ktorých bude mať Jednotný patentový súd výhradnú právomoc v súvislosti s európskymi patentmi s jednotným účinkom** ku dňu registrácie jednotného účinku.

2 Jednotný patentový súd

V predchádzajúcom texte už bolo naznačené, že majiteľ európskeho patentu s jednotným účinkom má na území členských štátov, v ktorých má patent jednotný účinok, právo brániť tretím osobám v konaní, proti ktorému patent s jednotným účinkom poskytuje ochranu, pričom **rozsah tohto práva a jeho obmedzenia** sú vo všetkých členských štátoch, v ktorých má patent jednotný účinok, **jednotné**⁶. Samotné nariadenie č. 1257/2012 proklamuje potrebu prepojenia patentovej ochrany s účinným a **jednotným systémom riešenia patentových sporov** pre európske patenty s jednotným účinkom⁷.

Na tento účel vytvára **Dohoda o Jednotnom patentovom súde** (ďalej Dohoda o JPS)⁸ špeciálny súdny systém vytvorený mimo inštitucionálneho a súdneho rámca EÚ – **Jednotný patentový súd**. Je spoločným súdom členských štátov EÚ, ktoré sú zmluvnou stranou Dohody o JPS. Jurisdikcia Jednotného patentového súdu zahŕňa okrem európskych patentov s jednotným účinkom aj „klasické“ európske patenty (*pozri* kap. 2.2).

Dohoda o JPS je medzinárodnou zmluvou uzatvorenou výhradne medzi členskými štátmi EÚ, bez účasti EÚ a tretích štátov. Členským štátom EÚ bola otvorená na podpis 19. februára 2013 a v súčasnosti má 25 signatárov⁹.

Z pohľadu slovenského právneho poriadku možno Dohodu o JPS klasifikovať ako prezidentskú medzinárodnú zmluvu, ktorá priamo zakladá práva alebo povinnosti fy-

6 Článok 5 nariadenia č. 1257/2012.

7 „Zriadenie Jednotného patentového súdu na rozhodovanie vo veciach týkajúcich sa európskeho patentu s jednotným účinkom je nutné, aby sa zabezpečilo správne fungovanie tohto patentu, konzistentnosť judikatúry, a tým aj právna istota a nákladová efektívnosť majiteľom patentu. Je preto mimoriadne dôležité, aby zúčastnené členské štáty ratifikovali Dohodu o Jednotnom patentovom súde v súlade so svojimi vnútroštátnymi ústavnými a parlamentnými postupmi a aby prijali potrebné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby tento súd začal čo najskôr fungovať.“ Bod 25 recitálu nariadenia č. 1257/2012.

8 Dohoda o JPS v anglickom jazyku je dostupná na:

<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/12/st16/st16351.en12.pdf> (korigendá na

<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/12/st16/st16351-co01.en12.pdf> a

<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/12/st16/st16351-co03.en12.pdf>).

9 Dohodu o JPS doteraz podpísali všetky členské štáty okrem Poľska a Španielska.

zických alebo právnických osôb, má prednosť pred zákonmi, na jej vykonanie nie je potrebný zákon a pred jej ratifikáciou je potrebný súhlas Národnej rady SR.

Neoddeliteľnou súčasťou Dohody o JPS sú dve prílohy – **Štatút Jednotného patentového súdu** a Rozdelenie vecí v rámci ústrednej divízie. Štatút obsahuje podrobnosti o organizácii a fungovaní Jednotného patentového súdu; konkrétne sa bližšie zaoberá podrobnosťami týkajúcimi sa výkonu funkcie sudcu a samotnej organizácie Jednotného patentového súdu a obsahuje aj ustanovenia týkajúce sa jeho rozpočtu.

S obsahom druhej prílohy – rozdelením vecí v rámci ústrednej divízie sa bližšie oboznámime v kap. 2.1.1.

Nie je možné nezmieniť sa o ďalšom nástroji, ktorý bude upravovať konanie pred Jednotným patentovým súdom a ktorého existencia je zakotvená v samotnom texte Dohody o JPS. Je ním **rokovací poriadok Jednotného patentového súdu**, ktorého úlohou bude upraviť podrobnosti konania pred Jednotným patentovým súdom. Rokovací poriadok prijme, v súlade s článkom 41 Dohody o JPS, správny výbor, a to na základe „rozsiahlej konzultácie so zainteresovanými stranami“ a po „vyžiadaní stanoviska Európskej komisie k súladu rokovacieho poriadku s právom Únie“. Napriek tomu, že Dohoda o JPS na viacerých miestach odkazuje na rokovací poriadok, ide zatiaľ o neexistujúci dokument. Signatárske štáty Dohody o JPS si plne uvedomujú závažnosť situácie a príprava rokovacieho poriadku patrí medzi ťažiskové oblasti, ktoré sú predmetom činnosti prípravného výboru (*pozri* kap. 2.7)

2.1 Inštitucionálne ustanovenia

2.1.1 Zloženie Jednotného patentového súdu

Jednotný patentový súd je tvorený Súdom prvého stupňa, Odvolacím súdom a kanceláriou.

Súd prvého stupňa je decentralizovaný, skladá sa z **ústrednej divízie** so sídlom v Paríži a sekciami v Londýne a Mníchove¹⁰ a miestnych a regionálnych divízií. **Miestne divízie** sa zriaďujú na žiadosť členského štátu. V štátoch s vyšším počtom patentových súdnych sporov je možné zriadiť aj

dodatočné miestne divízie, a to za každých sto patentových sporov za kalendárny rok, v súvislosti s ktorými sa v príslušnom členskom štáte začalo konanie v priebehu troch po sebe nasledujúcich rokov. Počet miestnych divízií v zmluvnom štáte je však obmedzený na maximálne štyri. **Regionálne divízie** sa zriaďujú na žiadosť dvoch alebo viacerých zmluvných štátov.

Odvolací súd má sídlo v Luxemburgu.

Kancelária sa zriadi v sídle Odvolacieho súdu.

Súd prvého stupňa rozhoduje v senátoch, ktoré majú medzinárodné zloženie a sú spravídla trojčlenné. Zloženie senátov Súdu prvého stupňa podrobne upravuje Dohoda o JPS v článku 8.

Senát miestnej divízie je zložený z troch sudcov s právnickou kvalifikáciou, pričom pomer miestnych sudcov (t. j. sudcov, ktorí sú štátnymi príslušníkmi zmluvného štátu miestnej divízie) a sudcov pridelených zo zboru sudcov (ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi zmluvného štátu miestnej divízie) sa odvíja od priemerného počtu patentových sporov za kalendárny rok v príslušnom zmluvnom štáte.

Senát regionálnej divízie je zložený z troch sudcov s právnickou kvalifikáciou, pričom dvaja sudcovia sú štátnymi príslušníkmi zmluvných štátov združených v regionálnej divízii a sú vybraní z regionálneho zoznamu sudcov a jeden sudca nie je štátnym príslušníkom zmluvných štátov združených v regionálnej divízii a je vybraný zo zboru sudcov. Každý senát miestnej a regionálnej divízie môže požiadať o pridelenie ďalšieho sudcu, a to technicky kvalifikovaného sudcu.

Senát ústrednej divízie rozhoduje v zložení z dvoch právnicko kvalifikovaných sudcov, ktorí sú príslušníkmi rôznych zmluvných štátov, a jedného technicky kvalifikovaného sudcu prideleného zo zboru sudcov. Výnimku potom predstavuje rozhodovanie senátu ústrednej divízie vo veciach návrhov týkajúcich sa rozhodnutí EPÚ pri vykonávaní úloh v súvislosti s európskymi patentmi s jednotným účinkom, v tomto prípade rozhoduje v zložení z troch právnicko kvalifikovaných sudcov, ktorí sú príslušníkmi rôz-

nych zmluvných štátov. Na žiadosť účastníkov konania môže konanie pred Súdom prvého stupňa viesť právnicko kvalifikovaný samosudca.

Aj **senáty Odvolacieho súdu** majú medzinárodné zloženie. Rozhodujú v zložení z piatich sudcov, konkrétne z troch právnicko kvalifikovaných sudcov, ktorí sú štátnymi príslušníkmi rôznych zmluvných štátov, a dvoch technicky kvalifikovaných sudcov pridelených zo zboru sudcov. Výnimku predstavuje rozhodovanie senátu Odvolacieho súdu vo veciach návrhov týkajúcich sa rozhodnutí EPÚ pri vykonávaní úloh v súvislosti s európskymi patentmi s jednotným účinkom, v tomto prípade rozhoduje v zložení z troch právnicko kvalifikovaných sudcov, ktorí sú príslušníkmi rôznych zmluvných štátov.

2.1.2 Výbory

„S cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie a fungovanie dohody“ zriaďuje Dohoda o JPS správny výbor, rozpočtový výbor a poradný výbor. V správnom výbore a rozpočtovom výbore sú zastúpené všetky zmluvné štáty prostredníctvom jedného zástupcu. Poradný výbor je zložený z patentových sudcov a uznávaných odborníkov z oblasti patentového práva a patentových sporov, pričom je zabezpečený široký rozsah odborností a zastúpenie každého zmluvného štátu.

2.1.3 Sudcovia

Za sudcu Jednotného patentového súdu môže byť vymenovaný štátny príslušník zmluvného štátu. Predpokladom na vymenovanie je najvyššia úroveň odbornosti a tiež skúsenosti v oblasti patentových sporov, ktoré je však možné nadobudnúť prostredníctvom rámca odborného vzdelávania (*pozri* kap. 2.1.4). Nevyhnutným predpokladom je aj dobré ovládanie najmenej jedného úradného jazyka EPÚ. Ako sme už naznačili v časti 2.1.1, pre činnosť Jednotného patentového súdu sú potrebné dva „typy“ sudcov – **právnicko kvalifikovaní sudcovia** a **technicky kvalifikovaní sudcovia**. Sudca s právnickou kvalifikáciou disponuje kvalifikáciou, ktorá je potrebná na vymenovanie do funkcie sudcu v zmluvnom štáte,

¹⁰ Rozdelenie vecí v rámci ústrednej divízie medzi jednotlivé sekcie je ustanovené v prílohe č. II k Dohode o Jednotnom patentovom súde a zakladá sa na medzinárodnom patentovom triedení, ktoré používa WIPO, a je nasledovné: Paríž – priemyselné techniky, doprava, textil, papier, stavebníctvo, fyzika, elektrotechnika; Londýn – ľudské potreby, chémia, hutníctvo; Mníchov – mechanika, osvetľovanie, vykurovanie, zbrane, práce s trhavinami.

ktorého je štátnym príslušníkom. Sudca s technickou kvalifikáciou, ktorý je vymenovaný pre určitú oblasť alebo oblasti techniky, musí mať vysokoškolské vzdelanie a preukázať odbornosť v príslušnej oblasti techniky, ako aj znalosti z občianskeho práva hmotného i procesného týkajúceho sa patentových sporov.

Sudcovia Jednotného patentového súdu požívajú súdnu nezávislosť a pri výkone svojich funkcií nie sú viazaní žiadnymi pokynmi.

Voľné funkcie sudcov Jednotného patentového súdu budú verejne inzerované. Sudcov vymenúva správny výbor, pričom zoznam najvhodnejších kandidátov zostavuje poradný výbor. Funkčné obdobie sudcu Jednotného patentového súdu je šesť rokov a prípustné je aj opätovné vymenovanie.

2.1.4 Rámec odborného vzdelávania

Dohoda o JPS vytvára rámec odborného vzdelávania, ktorého centrum bude v Budapešti a ktoré zabezpečuje odborné vzdelávanie sudcov v právnej, technickej a jazykovej oblasti.

2.1.5 Stredisko pre mediáciu a rozhodcovské konanie v patentových veciach

Dohoda o JPS ponúka priestor na urovnávanie patentových sporov prostredníctvom mediácie a rozhodcovského konania (pozri aj kap. 2.4.2). Na tento účel sa zriaďuje Stredisko pre mediáciu a rozhodcovské konanie v patentových veciach so sídlami v Lubľane a Lisabone, ktoré bude poskytovať nástroje pre mediáciu a rozhodcovské konanie v patentových sporoch patriacich do rozsahu pôsobnosti Dohody o JPS. Pripomínáme, že mediálnym alebo rozhodcovským konaním nebude možné európsky patent s jednotným účinkom alebo „klasický“ európsky patent zrušiť alebo obmedziť.

2.2 Právomoc Jednotného patentového súdu

Jurisdikcia Jednotného patentového súdu zahŕňa **európske patenty s jednotným**

účinkom (vrátane dodatkových ochranných osvedčení udelených na výrobok chránený európskym patentom s jednotným účinkom), **„klasické“ európske patenty** (vrátane dodatkových ochranných osvedčení udelených na výrobok chránený klasickým európskym patentom) a európske patentové prihlášky.

2.2.1 Výlučná právomoc Jednotného patentového súdu

Jednotný patentový súd má výlučnú právomoc vo veciach taxatívne vymenovaných v článku 32 Dohody o JPS. Ide o:

- konania týkajúce sa skutočného alebo hroziaceho porušenia európskeho patentu s jednotným účinkom a „klasického“ európskeho patentu (ďalej patent) a dodatkového ochranného osvedčenia udeleného na výrobok chránený európskym patentom s jednotným účinkom a dodatkového ochranného osvedčenia udeleného na výrobok chránený „klasickým“ európskym patentom (ďalej dodatkové ochranné osvedčenie),
- konania o vyhlásení o neporušení patentu a dodatkového ochranného osvedčenia,
- konania o predbežných a ochranných opatreniach a súdnych príkazoch,
- konania o zrušení patentov a o vyhlásení neplatnosti dodatkového ochranného osvedčenia,
- vzájomné návrhy na zrušenie patentu a vyhlásenie neplatnosti dodatkového ochranného osvedčenia,
- konanie o náhradu škody alebo zadosťučinenie vyplývajúce z predbežnej ochrany na základe uverejnenej európskej patentovej prihlášky,
- konania súvisiace s využívaním vynálezu pred udelením patentu alebo pred nadobudnutím práva na základe predchádzajúceho využitia vynálezu,
- konanie o úhradu za licencie v prípade ponuky licencie a
- konania týkajúce sa rozhodnutí EPÚ pri vykonávaní úloh v súvislosti s európskymi patentmi s jednotným účinkom.

Veci, ktoré nespádajú do uvedenej výlučnej právomoci Jednotného patentového súdu (napr. rozhodovanie o udeľovaní nútených licencií), zostávajú v jurisdikcii národných súdov zmluvných štátov.

2.2.2 Prechodný režim

Napriek výlučnej právomoci Jednotného patentového súdu Dohoda o JPS zavádza prechodné obdobie siedmich rokov od nadobudnutia jej platnosti, ktoré sa **vzťahuje len na „klasické“ európske patenty** a dodatkové ochranné osvedčenia udelené na výrobok chránený „klasickým“ európskym patentom. Prechodný režim ponúka:

- možnosť počas prechodného obdobia začať konanie o porušení alebo zrušení „klasického“ európskeho patentu alebo dodatkového ochranného osvedčenia udeleného na výrobok chránený „klasickým“ európskym patentom na vnútroštátnom súde alebo inom príslušnom vnútroštátnom orgáne a
- možnosť prihlasovateľom alebo majiteľom „klasického“ európskeho patentu využiť tzv. „opt-out“, teda zvoliť si vyňatie z výlučnej právomoci Jednotného patentového súdu. Vo všeobecnosti je však možné „opt-out“ vziať späť a vrátiť sa do výlučnej právomoci Jednotného patentového súdu.

Prechodné obdobie môže byť predĺžené, a to maximálne o ďalších sedem rokov.

2.3 Pramene práva a ustanovenia hmotného práva

Jednotný patentový súd rozhoduje na základe:

- práva EÚ,
- Dohody o Jednotnom patentovom súde,
- Dohovoru o udeľovaní európskych patentov,
- iných medzinárodných dohôd z oblasti patentov záväzných pre všetky zmluvné štáty,
- vnútroštátneho práva.

Jednotný patentový súd ako súčasť systému súdnictva zmluvných štátov, ktoré sú všetky členskými štátmi EÚ tak, ako akýkoľvek iný vnútroštátny súd, plne rešpektuje a uplatňuje právo EÚ a dodržiava prednosť práva EÚ. Jednotný patentový súd s cieľom zabezpečiť správne uplatňovanie a jednotný výklad práva EÚ spolupracuje so Súdny dvorom EÚ, čo zahŕňa predovšetkým predkladanie prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru EÚ v prípade, ak v konaní pred Jednotným patentovým súdom vznikne potreba výkladu noriem práva EÚ.¹¹

¹¹ Pozri článok 267 Zmluvy o fungovaní EÚ.

Dohoda o JPS obsahuje hmotnoprávne ustanovenia týkajúce sa rozsahu práv z patentu a obmedzenia účinkov patentu; pojem patent v tomto prípade zahŕňa európsky patent s jednotným účinkom a aj „klasický“ európsky patent. Rozsah práv z patentu, resp. účinky patentu, ktoré sú upravené v článkoch 25 a 26 Dohody o JPS, sa vzťahujú na právo zabrániť priamemu aj nepriamemu využívaniu vynálezu.

V súvislosti s rozsahom práv z európskeho patentu s jednotným účinkom a jeho obmedzením je vhodné spomenúť aj nariadenie č. 1257/2012, ktoré vo svojom článku 5, no len vo všeobecnej rovine bez bližšej špecifikácie, priznáva majiteľovi európskeho patentu s jednotným účinkom, s výhradou príslušných obmedzení, právo zabrániť tretím osobám v konaniach, proti ktorým poskytuje európsky patent s jednotným účinkom ochranu. Ale samotný rozsah uvedeného práva majiteľa európskeho patentu s jednotným účinkom, resp. účinky tohto patentu a ich obmedzenia, ako sme už naznačili, sú špecifikované v hmotnoprávných ustanoveniach Dohody o JPS.¹²

Z ďalších hmotnoprávných ustanovení Dohody o JPS upriamujeme pozornosť na článok 27 týkajúci sa obmedzenia účinkov patentu a článok 28 upravujúci právo predchádzajúceho používateľa; tieto sa týkajú európskych patentov s jednotným účinkom a aj „klasických“ európskych patentov. Článok 29 upravuje vyčerpanie práv z „klasického“ európskeho patentu; zásada vyčerpania práv z európskeho patentu s jednotným účinkom je zakotvená v článku 6 nariadenia č. 1257/2012 (pozri kap. 1.3).

2.4 Konanie pred

Jednotným patentovým súdom, procesné ustanovenia

2.4.1 Účastníci konania – povinnosť zastúpenia

Dohoda o JPS predpokladá povinné zastúpenie účastníkov konania, a to advokátmi oprávnenými na zastupovanie v zmluvnom štáte alebo európskymi patentovými zástupcami so zodpovedajúcou kvalifikáciou (napr. európske osvedčenie pre patentové sporové konanie). Zástupcom môžu

asistovať aj patentoví zástupcovia, ktorým bude v súlade s rokovacím poriadkom umožnené vystupovať pred Jednotným patentovým súdom (k rokovaciemu poriadku pozri aj kap. 2).

Požiadavka povinného zastúpenia účastníkov sa netýka konaní súvisiacich s rozhodnutiami EPÚ pri vykonávaní úloh v súvislosti s európskymi patentmi s jednotným účinkom.

2.4.2 Konanie pred Jednotným patentovým súdom

Konanie pred súdom pozostáva z písomnej časti, predbežnej časti, ktorá je priestorom aj na preskúmanie možnosti urovnania sporu, a to vrátane možnosti mediácie alebo rozhodcovského konania (pozri aj kap. 2.1.4), a ústnej časti.

Dokazovanie, vrátane demonštratívneho vymenovania prípustných dôkazných prostriedkov, je upravené v článkoch 53 a nasl. Dohody o JPS.

Článok 56 Dohody o JPS ustanovuje vo všeobecnej rovine právomoc Jednotného patentového súdu nariaďovať opatrenia, postupy a nápravné opatrenia, pričom tieto sú vymenované a bližšie opísané v článku 59 a nasl. Dohody o JPS.

Rozhodnutia a uznesenia Jednotného patentového súdu sú vykonateľné vo všetkých zmluvných štátoch.

Územná pôsobnosť rozhodnutí Jednotného patentového súdu vo veciach „klasického“ európskeho patentu je obmedzená na územie tých zmluvných štátov, v ktorých má „klasický“ európsky patent účinok.

Kedykoľvek v priebehu konania môžu strany sporu ukončiť konanie zmierom, pre ktorého platnosť sa vyžaduje jeho potvrdenie Jednotným patentovým súdom. Rovnako ako v prípade mediácie a rozhodcovského konania, zmierom nie je možné európsky patent s jednotným účinkom alebo „klasický“ európsky patent zrušiť alebo obmedziť.

Konanie pred Jednotným patentovým súdom je dvojnásťstanné. Proti rozhodnutiu Súdu prvého stupňa môže účastník konania, ktorý bol so svojím podaním v celom rozsahu alebo čiastočne neúspešný, do dvoch mesiacov od oznámenia tohto rozhodnutia podať na Odvolacom súde odvolanie. Odvolanie nemá odkladný účinok; výnimkou predstavujú rozhodnutia týkajúce sa zrušenia patentu alebo vzájomných návrhov na zrušenie patentu a rozhodnutia týkajúce sa rozhodnutí EPÚ pri vykonávaní úloh v súvislosti s európskymi patentmi s jednotným účinkom. Dohoda o JPS taktiež pripúšťa, aby o odkladnom účinku odvolania rozhodol Odvolací súd, a to na základe odôvodneného návrhu účastníka konania.

Za presne špecifikovaných podmienok je možná obnova konania.

2.4.3 Jazyk konania

Jazykom konania na miestnej divízii a regionálnej divízii je v zásade úradný jazyk EÚ, ktorý je úradným jazykom alebo jedným z úradných jazykov zmluvného členského štátu, v ktorom sa nachádza príslušná divízia, alebo úradný jazyk (úradné jazyky), ktorý si určia zmluvné štáty združené v regionálnej divízii. Z tohto pravidla však Dohoda o JPS pripúšťa výnimky, konkrétne:

- zmluvné štáty si za jazyk konania na svojej miestnej alebo regionálnej divízii môžu samé určiť jeden alebo viaceré úradné jazyky EPÚ (tzn. angličtina, francúzština, nemčina),
- účastníci konania sa môžu dohodnúť, za predpokladu schválenia tejto dohody súdom, že jazykom konania bude jazyk, v ktorom bol patent udelený,
- súd so súhlasom účastníkov konania môže rozhodnúť, že jazykom konania bude jazyk, v ktorom bol patent udelený,
- na návrh účastníka konania môže súd po vypočutí ďalších účastníkov konania z dôvodu spravodlivosti a pri zohľadnení všetkých relevantných okolností rozhodnúť, že jazykom konania bude jazyk, v ktorom bol patent udelený (pričom súd súčasne posúdi potrebu prekladu a tlmočenia).

12 Pozadie a dôvody tohto „rozdelenia“ ustanovení medzi nariadenie č. 1257/2012 a Dohodu o JPS opisuje Kopecká: „V této souvislosti nelze nepřipomenout již výše zmíněný přesun ustanovení o právu majitele jednotného patentu zabránit přímému a nepřímému využívání vynálezu a o omezení účinků patentu z článků 6 – 8 nařízení o evropském patentu s jednotným účinkem do článků 25 – 27 Dohody. V důsledku tohoto přesunu nejsou zmíněná ustanovení součástí unijního práva, takže při jejich výkladu soud nemá možnost/povinnost obracet se k Soudnímu dvoru s předběžnou otázkou. Tímto přesunem byly zohledněny obavy některých uživatelů, že by nebyla naplněná jedna z proklamovaných výhod nového soudního systému, totiž rychlost řešení sporů, kdyby bylo nutno čekat na rozhodnutí Soudního dvora o předběžných otázkách týkajících se účinků patentu a jejich omezení.“ KOPECKÁ, S.: Evropský patent s jednotným účinkem. Jednotný patentový soud. In *Průmyslové vlastnictví*, 2013, č. 1, s. 21.

Jazykom konania v ústrednej divízii je jazyk, v ktorom bol patent udelený.

Jazykom konania na Odvolacom súde je v zásade jazyk konania na Súde prvého stupňa. Účastníci konania sa však môžu dohodnúť, že jazykom konania bude jazyk, v ktorom bol patent udelený, a vo výnimočných prípadoch môže súd so súhlasom účastníkov rozhodnúť, že jazykom konania, prípadne časti konania bude iný úradný jazyk zmluvného štátu.

V zmysle Dohody o JPS Súd prvého stupňa aj Odvolací súd poskytne počas ústnej časti konania na žiadosť dotknutým účastníkom konania pomoc formou tlmočnických služieb, a to v rozsahu, ktorý súd považuje za primeraný.

2.4.4 Súdne poplatky

Dohoda o JPS zavádza zmiešaný systém pevne stanoveného poplatku a poplatku viazaného na hodnotu sporu. Výška súdnych poplatkov bude stanovená správny výborom, a to na takej úrovni, aby bola zabezpečená rovnováha medzi zásadou rovnakého prístupu k spravodlivosti (predovšetkým pre malé a stredné podniky (MSP), mikrosubjekty, fyzické osoby, neziskové organizácie, univerzity a verejné výskumné organizácie) a primeraným príspevkom účastníkov konania na náklady, ktoré vznikajú súdu. Dohoda o JPS pripúšťa možnosť opatrení na podporu MSP a mikrosubjektov.

2.5 Rozpočet Jednotného patentového súdu

Rozpočet súdu bude financovaný z jeho vlastných príjmov pozostávajúcich zo súdnych poplatkov a iných príjmov. Rozpočet súdu musí byť vyrovnaný.

Náklady Jednotného patentového súdu budú hradené z rozpočtu súdu. Z neho bude financovaný aj systém odborného vzdelávania a náklady Strediska pre mediáciu a rozhodcovské konanie v patentových veciach.

Predpokladá sa však, že zmluvné štáty poskytnú počiatočné finančné príspevky na zriadenie Jednotného patentového súdu

a zmluvné štáty, ktoré zriadia miestnu alebo regionálnu divíziu, poskytnú na tento účel potrebné vybavenie vrátane zabezpečenia administratívneho personálu na prechodné obdobie siedmich rokov. Očakáva sa, že po ukončení prechodného obdobia siedmich rokov bude Jednotný patentový súd samofinancovateľný, no napriek tomu Dohoda o JPS nevylučuje ďalšie príspevky zmluvných štátov v prípade ich potreby.

2.6 Nadobudnutie platnosti

Dohody o Jednotnom patentovom súde

Dohoda o JPS nadobudne platnosť 1. januára 2014 alebo prvý deň štvrtého mesiaca po uložení trinástej ratifikačnej listiny (vrátane uložení listín troch štátov s najvyšším počtom európskych patentov v roku 2012, tzn. Francúzska, Nemecka a Spojeného kráľovstva), alebo prvý deň štvrtého mesiaca po nadobudnutí účinnosti zmien nariadenia 1215/2012 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel I) týkajúcich sa vzťahu s Dohodou o JPS, a to podľa toho, ktorý dátum bude najneskorší. Pripomíname, že od tohto dátumu sa začnú uplatňovať aj nariadenia č. 1257/2012 a č. 1260/2012, čo je dôsledkom previazanosti, resp. vzájomnej závislosti súčasť tzv. patentového balíčka a súčasne nevyhnutnou podmienkou jeho fungovania (*pozri* aj kap. 1.10).

2.7 Prípravný výbor pre zriadenie Jednotného patentového súdu

S cieľom prispieť k skorému ustanoveniu a začatiu fungovania Jednotného patentového súdu sa signatárske štáty Dohody o JPS vo vyhlásení zmluvných strán¹³ pripojenom k záznamu z podpisu Dohody o JPS zaviazali bezodkladne vytvoriť **prípravný výbor pre zriadenie Jednotného patentového súdu**, zložený zo zástupcov zmluvných strán. Toto vyhlásenie identifikuje oblasti, ktorými by sa mal prípravný výbor bezodkladne a intenzívne zaoberať. Sú to predovšetkým organizácia tréningu budúcich sudcov, príprava Rokovacieho poriadku Jednotného patentového súdu, príprava rozpočtu Jednotného patentového súdu pre prvý finančný rok, vypracovanie návrhu na

zodpovedajúce vybavenie divízií prvého stupňa a Odvolacieho súdu, činnosti smerujúce k vytvoreniu správneho a rozpočtového výboru, k voľbe členov prípravného výboru a v neposlednom rade prípravy smerujúce k voľbe a vymenovaniu sudcov a tiež k náboru administratívnych pracovníkov.

Signatárske štáty, vzhľadom na skutočnosť, že Dohoda o JPS je medzinárodnou zmluvou, ktorá je otvorená výhradne členským štátom EÚ, bez účasti EÚ ako celku, sa dohodli, že prípravný výbor pre zriadenie Jednotného patentového súdu bude vytvorený mimo rámca Rady EÚ. Prvé stretnutie prípravného výboru sa konalo 26. marca 2013. V rámci prípravného výboru budú vytvorené štyri podskupiny

- skupina pre stanovenie právneho rámca
- skupina pre finančné aspekty
- skupina pre informačné technológie a
- skupina pre ľudské zdroje a vzdelávanie sudcov Jednotného patentového súdu.

CHANGES IN THE EUROPEAN PATENT SYSTEM

MARČOKOVÁ, L., MIKULIČOVÁ, J.

In the beginning of this year (January 20) the Regulation of the European Parliament and of the Council (EC) No. 1257/2012 of December 17, 2012, implementing enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection¹⁴ and the Council Regulation (EU) No. 1260/2012 of December 17, 2012, implementing enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection with regard to the applicable translation arrangements¹⁵ entered into the force. A month later (February 19) 24 EU member states¹⁶ signed the Agreement on Unified Patent Court.

Bulgaria has joined the signatory states subsequently. Ratification of the Agreement on Unified Patent Court by at least 13 signatory states including France, Germany and United Kingdom is the only step to implement the measures to improve the patent system included in so-called patent package.

¹³ Vyhlásenie dostupné na <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/13/st06/st06572.en13.pdf>.

¹⁴ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:361:0001:0008:SK:PDF>

¹⁵ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:361:0089:0092:SK:PDF>

¹⁶ Belgicko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Spojené kráľovstvo, Švédsko a Taliansko.

Aktuálne z autorského práva

Od predchádzajúceho vydania časopisu Duševné vlastníctvo prešlo skoro pol roka, a preto zhrnúť teraz všetko dôležité, čo sa v oblasti autorského práva udialo, je priam nemožné. Vyberieme teda len pár, podľa nášho názoru, najzaujímavejších informácií z európskeho a slovenského autorského práva.

Minule sme sa v rubrike Aktuálne z autorského práva okrem iného zmienili, že slovenský autorský zákon¹ je „akoby dlhodobo zakliaty pred solídnymi a zmysluplnými legislatívnymi zmenami. Bud' sa nemení vôbec, alebo sú novely zbytočné a samoúčelné.“ Po pol roku však môžeme konštatovať, že situácia sa zmenila, keďže **Národná rada Slovenskej republiky 14. mája 2013 schválila² návrh novely autorského zákona³ v prvom čítaní.** Týmto zákonom by sa mala predĺžiť doba ochrany práv výkonných umelcov a výrobcov zvukových záznamov, čím dôjde aj k transpozícii európskej smernice, ktorá túto tému rieši.⁴

Podstatné zmeny, ktoré treba osobitne vyzdvihnúť, sú najmä tri a týkajú sa autorského zmluvného práva:

- **upúšťa sa od kogentného taxatívneho vymedzenia podstatných obsahových náležitostí licenčnej zmluvy**, ktorými sú v zmysle platnej právnej úpravy spôsob, rozsah, čas a odmena,⁵
- **ruší sa povinná písomná forma v prípade nevýhradných licenčných zmlúv** a
- osobitne sa upravujú tzv. **verejné licencie**.

Ako sa uvádza v dôvodovej správe k návrhu novely autorského zákona, zavádza sa **demonštratívny výpočet minimálneho rozsahu obsahových náležitostí licenčnej zmluvy s možnosťou dojednania ďalších pravidelných či obvyklých náležitostí v závislosti od vôle zmluvných strán.** Dôvodom uvedených zmien je predovšetkým zmiernenie regulácie zmluvného práva, ktorá neúmerne obmedzovala autonómiu vôle zmluvných strán a v prípade vynechania niektorej z podstatných obsahových náležitostí mala za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu. V tejto súvislosti sa v ďalších ustanoveniach zavádzajú domnienky, ktoré platia v prípade absencie dohôd o stanovených minimálnych obsahových náležitostiach licenčnej zmluvy.⁶

Navrhovaným ustanovením by sa tiež mala **zrušiť povinná písomná forma v prípade nevýhradných licenčných zmlúv.** Rozhodnutie o forme právneho úkonu pri nevýhradnej licencii je tak ponechané na zmluvných stranách. Cieľom je vyhovieť požiadavkám praxe a zjednodušiť proces vzniku zmluvných záväzkov pri použití predmetov ochrany chránených autorským zákonom, keďže všeobecne záväzná písomná forma je v praxi v mnohých prípadoch vnímaná ako neúmerna regulácia záväzkových vzťahov v autorskom práve. Povinná písomná forma by sa mala ponechať len pre výhradnú licenčnú zmluvu z dôvodu zachovania právnej istoty v autorskoprávnych zmluvných vzťahoch.⁷

Poslednou zásadnou zmenou, na ktorú je potrebné upozorniť, je zavedenie **osobitnej úpravy verejných licencií** (typickými príkladmi sú napríklad licencie Creative Commons, GNU General Public License, Mozilla Public License, European Union Public License a ďalšie).

Podľa navrhovaného ustanovenia môže autor **ponúknuť udelenie licencie aj právny úkonom smerujúcim voči neurčitým osobám.** Konanie, z ktorého možno vyvodit' súhlas s podmienkami licencie, je prijatím ponuky (akceptácia). Ide o špeciálnu úpravu najmä pre potreby udeľovania súhlasu na použitie v online prostredí, keď okruh potenciálnych používateľov nie je vopred určený. Autor ponúkne udelenie licencie, pričom účinky tohto jednostranného prejavu vôle nastávajú okamihom, keď sa tento prejav vôle dostane do sféry poznania potenciálneho adresáta (teda vo všeobecnosti kohokoľvek).⁸

Licencia udelená podľa navrhovaného ustanovenia môže byť len nevýhradná a bezodplatná. Keďže licencia smeruje voči neurčitému okruhu a počtu osôb, udelenie výhradnej licencie nie je možné, z rovnakých dôvodov nie je možné v praxi ani vyžadovať odplatu.

V súvislosti s legislatívnym procesom treba poznamenať, že k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa autorský zákon, bolo v rámci medzirezortného pripomienkového konania predložených približne 150 pripomienok. Väčšina zásadných pripomienok bola odstránená v rozporovom konaní, no

1 Zákon č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len **autorský zákon** alebo AZ).

2 Schôdza NR SR č. 19 zo 14. 5. 2013, číslo hlasovania 25, www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasklub&ID=32032 (stav k 24. 5. 2013).

3 Vládný návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 212/1997 Z. z. o povinných výtlačkoch periodických publikácií, neperiodických publikácií a rozmnoženín audiovizuálnych diel v znení neskorších predpisov. Parlamentná tlač 458, www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/cpt&ZakZborID=13&CisObdobia=6&ID=458 (24. 5. 2013).

4 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/77/EÚ z 27. 9. 2011, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/116/ES o lehote ochrany autorského práva a niektorých súvisiacich práv, v znení opravy z 27. 4. 2013 (L 117/23).

5 Podľa § 40 ods. 1, druhá veta AZ, *Licenčná zmluva musí obsahovať spôsob použitia diela, rozsah licencie, čas, na ktorý autor licenciu udeľuje, alebo spôsob jeho určenia a odmenu alebo spôsob jej určenia, ak sa autor s nadobúdateľom nedohodol na bezodplatnom poskytnutí licencie.*

6 K bodom 6 a 7 osobitnej časti dôvodovej správy.

7 K bodu 8 osobitnej časti dôvodovej správy.

8 K bodu 23 osobitnej časti dôvodovej správy.

neplatilo to pre pripomienku Ministerstva financií SR. To odmietalo najmä zrušenie písomnej formy pre nevýhradné licenčné zmluvy z dôvodu možných daňových únikov, a to aj napriek ich deklarovaným snahám o lepšie fungovanie práva v digitálnom prostredí.⁹ Východiskom bol **kompromisný návrh** nového ustanovenia § 40 ods. 4 AZ, v zmysle ktorého, ak nie je licenčná zmluva uzavretá v písomnej forme, má každá zo zmluvných strán právo požadovať od druhej zmluvnej strany vydanie písomného potvrdenia o uzavretí licenčnej zmluvy. Ak sa toto právo neuplatní v lehote 15 dní od uzavretia licenčnej zmluvy, nárok na vydanie tohto potvrdenia zaniká. Ak druhá zmluvná strana takéto potvrdenie nevydá do 15 dní od dôjdenia žiadosti na vydanie potvrdenia, platí, že k uzavretiu zmluvy nedošlo.¹⁰

Celkovo hodnotíme návrh novely autorského zákona ako prínosný a naplňajúci dlhodobé očakávania laickej aj odbornej verejnosti. V súvislosti s počtom predložených pripomienok je však zrejmé, že práce na rekodifikovanom autorskom zákone¹¹ budú pomerne náročné.

-o0o-

Súdny dvor Európskej únie sa aktuálne zaoberá značným množstvom otázok z oblasti autorského práva, a to najmä v súvislosti s konaniami o predbežnej otázke. Menovať možno prípad C-117/13 *Technische Universität Darmstadt*¹² týkajúci sa používania zdigitalizovaných kníh v knižnici, prípad C-463/12 *Copydan Båndkopi*¹³ o náhradách odmien v súvislosti s pamätovými kartami do mobilných telefónov dovážaných a predávaných mobilným operáto-

rom, prípad C-466/12 *Svensson et al.*¹⁴ týkajúci sa vyhľadávačov a používania odkazov na webovej stránke z pohľadu porušovania autorských práv a mnohé ďalšie (napríklad v minulom čísle Duševného vlastníctva spomínaný prípad C-435/12 *ACI Adam et al.*¹⁵).

Všeobecný súd nedávno tiež rozhodol o žalobe vo veci T-413/08, *SOZA vs. Európska komisia*. V danom prípade ide o spor, kde je žalobcom SOZA ako organizácia kolektívnej správy práv k hudobným dielam. Treba pripomenúť, že spor súvisí so starším rozhodnutím¹⁶ Európskej komisie z júla 2008 vo veci **CISAC (t. j. Medzinárodná konfederácia spoločností autorov a skladateľov)**.¹⁷ CISAC v roku 1936 vypracoval vzorovú zmluvu na účely uzatvárania zmlúv o recipročnom zastúpení medzi jej členmi, ktorá slúži ako nezáväzný vzor pre takéto zmluvy medzi jej členmi, najmä na účely licenčného udeľovania práv na verejné predvádzanie hudobných diel. Každá organizácia kolektívnej správy sa zaväzuje, že bude na základe reciprocity udeľovať práva k svojmu repertóru všetkým ostatným organizáciám kolektívnej správy práv s cieľom využívať ho na ich príslušných územiach. Každá organizácia môže ponúkať celosvetové portfólio hudobných diel komerčným používateľom, no len na účely používania na jej území.

Podľa názoru Komisie, paralelné územné rozdelenie obsiahnuté v dohodách o vzájomnom zastupovaní uzavretých medzi organizáciou SOZA a ostatnými členmi CISAC-u je výsledkom zosúladených postupov. To znamená, že členovia CISAC-u (vrátane SOZA) porušili súťažné pravidlá, keď koordinovali medzi sebou územné rozdelenie mandátov na recipročné zastupovanie takým spôsobom, ktorý obmedzuje pôsobnosť každej

z organizácií kolektívnej správy práv na príslušné štátne územie.

SOZA, ako aj ďalšie organizácie kolektívnej správy združené v CISAC-u, však tvrdili, že Komisia neposkytla žiadne dôkazy o zosúladenom postupe. Navyše, podľa jej názoru, údajný zosúladený postup pri územnom rozdelení nie je protiprávny, pretože sa týka takej oblasti hospodárskej súťaže, ktorá nie je predmetom ochrany. SOZA preto podala vo veci žalobu proti Komisii na zrušenie článku 3 rozhodnutia Komisie z roku 2008 o konaní podľa článku 81 Zmluvy ES a článku 53 (1) Dohody o európskom hospodárskom priestore.

Všeobecný súd 12. apríla 2013 **čiasťočne zrušil rozhodnutie Komisie**, ktorým sa rozhodlo o existencii kartelu medzi organizáciami kolektívnej správy autorských práv založenom zmluvou medzi organizáciou CISAC a dvadsiatimi organizáciami **v časti týkajúcej sa konštatovania zosúladených postupov**. Všeobecný súd dospel k záveru, že Komisia nepredložila dostatočné dôkazy. Komisia totiž nemala k dispozícii dokumenty preukazujúce existenciu zosúladeného postupu medzi organizáciami kolektívnej správy práv, pokiaľ ide o územný rozsah zastúpení, ktoré si udeľovali. Komisia tiež nevyvrátila hodnovernosť tvrdenia žalobcov, že paralelné konanie organizácií nebolo spôsobené zosúladeným postupom, ale potrebou účinnej boja proti neoprávnenému používaniu hudobných diel.

JUDr. Zuzana Adamová, PhD.
Ústav práva duševného vlastníctva
Právnická fakulta
Trnavskej univerzity v Trnave

9 Bližšie pozri Zásadná pripomienka MFSR k novele autorského zákona, <http://ingeniumslovakia.sk/index.php/aktuality/25-zasadna-pripomienka-mfsr-k-novele-autorskeho-zakona> (24. 5. 2013).

10 K tomu *porovnaj* aj návrh nového ustanovenia § 47 ods. 5 AZ, v zmysle ktorého, ak je medzi tými istými zmluvnými stranami uzavretých v priebehu jedného kalendárneho roka viac licenčných zmlúv na vydanie diela obsiahnutého v periodickej publikácii v inej ako písomnej forme, má každá zo zmluvných strán právo požadovať od druhej zmluvnej strany vydanie súhrnného písomného potvrdenia k 31. 12. kalendárneho roka o uzavretí týchto licenčných zmlúv.

11 Rámcový plán legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na VI. volebné obdobie, schválený vládou 12. 9. 2012, http://www.vlada.gov.sk/data/files/2551_ramcovy-plan-legislativnych-uloh-vlady-slovenskej-republiky-na-vi-volebne-obdobie.pdf (24. 5. 2013).

12 Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Bundesgerichtshof (Nemecko) 14. 3. 2013 – Technische Universität Darmstadt vs. Eugen Ulmer KG (vec C-117/13).

13 Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Østre Landsret (Dánsko) 16. 10. 2012 – Copydan Båndkopi vs. Nokia Danmark A/S (vec C-463/12).

14 Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Svea hovrätt (Švédsko) 18. 10. 2012 – Nils Svensson, Sten Sjögren, Madeleine Sahlman, Pia Gadd vs. Retriever Sverige AB (vec C-466/12).

15 Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Hoge Raad der Nederlanden (Holandsko) 26. 9. 2012 – ACI Adam BV a i. vs. Stichting de Thuiskopie a i. (vec C-435/12).

16 Rozhodnutie Komisie týkajúce sa konania o uplatnení článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP (vec COMP/C 2/38.698 – CISAC).

17 Ide o medzinárodnú neziskovú organizáciu, ktorá združuje organizácie kolektívnej správy vrátane slovenskej organizácie SOZA (Slovenský ochranný zväz autorský pre práva k hudobným dielam).

III. česko-slovenský vedecký seminár o autorskom práve

Nová koncepcia autorského práva

Anton ŠKREKO*

Dňa 10. apríla 2013 sa v priestoroch Slovenskej akadémie vied v Bratislave konal v poradí už tretí¹ česko-slovenský seminár o autorskom práve – vedecké podujatie, ktoré už tradične organizuje Ústav práva duševného vlastníctva Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave v spolupráci s Ústavom štátu a práva Slovenskej akadémie vied.

Ako sa už stalo dobrým zvykom, aj na treťom ročníku česko-slovenského seminára sa stretli poprední predstavitelia odboru práva duševného vlastníctva zo Slovenska a z Českej republiky, ako sú prof. JUDr. Ivo Telec, CSc., JUDr. Zuzana Adamová, PhD., Michal Černý, Ph.D., doc. JUDr. Daniela Gregušová, CSc., doc. JUDr. Radim Polčák, Ph.D., JUDr. Barbora Králičková, PhD.

Téma seminára **Nová koncepcia autorského práva** reflektovala aktuálne dianie v oblasti autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom, ktorá prechádza v súčasnosti zásadnými zmenami nielen

z hľadiska výziev, ktoré prinášajú nové formy vytvárania a šírenia obsahu, ale aj z hľadiska novej paradigmy, ktorú prináša tzv. digitálny vek, a to (zjednodušene povedané) prechodu z analógovej formy nazerania na uplatňovanie, ochranu a vymožitelnosť autorského práva na formu digitálnu, ktorá zásadne mení význam a spôsob autorskoprávnej regulácie.²

Nosná téma bola ďalej rozpracovaná na **tri základné tematické bloky – prevoditeľnosť autorských práv, výnimky a obmedzenia autorského práva, kolektívna správa práv** – v ktorých prebiehala aj samotná panelová diskusia. Práve forma moderovanej panelovej diskusie, ktorej každú časť otvárala vstupná prednáška k danému tematickému okruhu, predstavovala novinku v organizácii seminára oproti jeho minulým ročníkom. Táto novinka aktívne zapojila účastníkov seminára, ktorí zaplnili sálu s kapacitou 60 miest takmer do posledného miesta, do odborných a vedeckých diskusií presahujúcich jednotlivé témy.

Seminár otvorili predstaviiteľky spoluorganizátorov Z. Adamová z Ústavu práva duševného vlastníctva Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave a B. Králičková z Ústavu štátu a práva Slovenskej akadémie vied.

Prevoditeľnosť autorských práv

Prvý panel venovaný **zásadným otázkam dispozície s autorskými právami** otvoril prednáškou **I. Telec**, ktorý v krátkom historickom exkurze spoločnej československej autorskoprávnej úpravy poukázal na skutočnosť, že až do prijatia autorského zákona v roku 1965³ naše právo (po nemeckom vzore) poznalo prevod autorských práv v zmysle scudzenia, z ktorého sa dokonca platila osobitná daň zo scudzenia (obdoba darovacej dane). V praxi však veľmi k uplatňovaniu tohto práva nedochádzalo, navyše prevody boli obmedzované aj spoločensko-politickou situáciou vo vtedajšom Česko-

* JUDr. Anton Škreko, PhD., pôsobí ako odborný asistent v Ústave práva duševného vlastníctva Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave. Článok je publikovaný v rámci riešenia projektu VEGA č. 1/0783/13 **Duševné vlastníctvo a podpora kultúry, vzdelania, vedy a priemyslu v poznatkovorientovanej spoločnosti**.

1 Prvé podujatie tejto otvorenej série vedeckých seminárov spájajúcich popredných právnych vedcov a odborníkov z oblasti práva duševného vlastníctva sa konalo v roku 2005 s voľným tematickým zadaním. Druhé sa uskutočnilo v roku 2010 na tému *Vyváženie záujmov v autorskom práve*.

2 O dôležitosti diania svedčí aj zvýšená (zintenzívnená) iniciatíva Európskej komisie v oblasti práva Európskej únie práve pokiaľ ide o autorské právo – v období ostatných piatich rokov prišla s úpravou trvania doby ochrany práv výkonných umelcov a výrobcov zvukových záznamov, s novou úpravou osirelých diel (poukazujeme na nejednotné používanie pojmov „osirelý“ a „osirotený“: zatiaľ čo smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/28/EÚ z 25. októbra 2012 o určitých povolených spôsoboch použitia osirelých diel používa pojem „osirelý“, slovenská verzia návrhu predmetnej smernice [2011/0136 (COD)] používala ešte termín „osirotený“) a aktuálne sa rokuje o novej smernici o kolektívnej správe. Naznačeným trendom konvenuje vo svojich zámeroch aj naša domáca normotvorba. Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na roky 2012 – 2016, ktoré je v tomto zmysle už pretavené aj v legislatívnych úlohách vlády, uvádza, že „*vláda pripraví rekonštrukciu autorského práva s cieľom prispôsobiť právnu úpravu súčasným európskym trendom tvorby, šírenia, používania a ochrany autorských diel, umeleckých výkonov, zvukových záznamov, vysielaní a databáz a pozornosť bude venovať procesom masovej digitalizácie a sprístupňovaniu kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky širokej verejnosti, s dôrazom na implementáciu európskeho práva*“.

3 Zákon č. 35/1965 Zb. o literárnych, vedeckých a umeleckých dielach (autorský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý bol na Slovensku zrušený v roku 1997 (s účinnosťou od 1. januára 1998) a nahradený zákonom č. 383/1997 Z. z. Autorský zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa Colný zákon v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 234/2000 Z. z. a v Českej republike až aktuálne platným zákonom č. 121/2000 Sb. o právu autorskom, o právech súvisiacich s právom autorským a o zmene niektorých zákonov (autorský zákon) v znení neskorších predpisov (s účinnosťou od 1. 12. 2000).

slovensku. Nový zákon z roku 1965 postavil autorské právo na teórii osobnomajetkového celku. Následky boli zásadné. Napríklad v dedičskom práve ak nebolo dediča, autorské práva nešli režimom odúmrti štátu, ale dielo sa stávalo voľným aj skôr, ako uplynula doba jeho ochrany. Výklad ešte pokračoval ďalej – osobnomajetkové práva neboli ani predmetom dedičstva, ale predmetom prechodu na okruh osôb totožných s dedičmi (čo vyplynulo z judikatúry). Dokonca ešte v roku 1999 to bola téma diskusií pri príprave nového českého autorského zákona⁴, v ktorom sa napokon zaviedla dualistická koncepcia (oddelenie osobných a majetkových práv), resp. kvázidualistická.⁵ Zaviedla sa znovu odúmrt', ale namiesto štátu práva prechádzajú na dva kultúrne fondy. Z toho vyplynuli otázky – čo bráni prevoditeľnosti práv počas života, ak sú už raz predmetom prechodu *mortis causa* a prečo by nebolo možné nadobudnúť práva aj počas života autora. Zákaz takéhoto prevodu je politickým rozhodnutím, nie je odôvodniteľným z podstaty veci. Odôvodnenie nepovolania prevodu autorských práv je potom formulované nasledovne: (i) autorské práva by sa prevádzali do cudziny, (ii) obava o to, čo by kolektívni správcovia spravovali (nemožno však zabúdať, že správca je len „správcom“ a „pánom“ nad právami je autor), (iii) zneužitie stavu tiesne autora. Tieto dôvody v zásade platia i v súčasnosti a isté sociálne obavy (na strane autorov) ich iba akcentujú.

Ako ďalej I. Telec uviedol, na odstránenie zákazu prevoditeľnosti autorských práv nemá vyhranený názor. Aktuálna právna úprava (neprevoditeľnosť) v praxi problémy nerobí a zrejme nie je potrebné zavedením prevodu vyvolať istý stav sociálnej neistoty. Aj dnes možno udeliť neobmedzenú licenciu⁶ s možnosťami sublicencie a prevoditeľnosti licencie – nadobúdateľ má však vždy slabšie postavenie ako autor, pričom ohrozenie (určitá neistota nadobúdateľa) spočíva v možnosti odstúpenia od licenčnej zmluvy autorom (napr. z dôvodu nevyužívania licencie), keďže nejde o vecné právo, ale len o právo záväzkové. Riziko však nie je významné – aj nový český Občiansky zákonník⁷ uplatňuje zásadu, že v právnej neistote sa postupuje v prospech platnosti právneho úkonu (zmluvy sú uzatvárané na to, aby boli plnené, nie aby sa o nich odstupovalo). Licencia je ako majetková hodnota podľa českej právnej úpravy obchodovateľná. Prevod majetkových autorských práv

v situácii, keď je možné previesť licenciu, nie je teda zásadným problémom. Zároveň zachovaním súčasnej úpravy nebude dochádzať k nerozumným prevodom práv (napr. skupovanie práv veľkým filmovým producentom). Otázka teda znie, či je prevoditeľnosť autorských práv skutočne témou dňa.

Pokiaľ ide o problém nemožnosti vzdania sa majetkových autorských práv, v zásade tiež nedochádza k neriešiteľnej situácii. Právo pozná možnosť vzdania sa napr. priemyselných práv, ale aj vecného majetku (opustením veci). Princípom slobodnej vôle je, že sa možno vzdať akéhokoľvek majetku, čo je zároveň aj všeobecným civilistickým princípom. Nemožnosť vzdania sa autorských práv súvisí s ich neprevoditeľnosťou. Podobne ako pri neobmedzenej licenci to však reálny problém nespôsobuje – súhlas na použitie diela voči neurčitému okruhu osôb (podmienečne alebo nepodmienečne)⁸ formálne síce nezbaví „vlastníctva“ práv, ale fakticky umožní komukoľvek používať dielo v zmysle takéhoto súhlasu.

Možno teda vyvodiť záver, že rovnaký cieľ ako pri prevode práv dosiahneme obligačne (neobmedzená licencia) a rovnaký cieľ ako pri vzdaní sa práva aj mimoobligačne (tzv. verejná licencia).

I. Telec sa ďalej venoval problematike režimu zamestnaneckého diela v českej právnej úprave, kde sa vychádza z koncepcie pravdivosti autorstva (autorom je ten, kto dielo vytvoril) a výkon práv je zverený *ex lege* zamestnávateľovi (dispozitívna úprava). Zamestnávateľovi vzniká „právo vý-

konu“ ako právo majetkové, ktoré je samo osebe ocenené (majetok zamestnávateľa) a obchodovateľné (ak s tým autor súhlasí – napr. generálny súhlas v pracovnej zmluve). Toto už možno označiť ako istý medzistupeň k prevodu majetkových autorských práv. Dokonca pri prevode podniku alebo jeho časti sa ani súhlas autora nevyžaduje – súčasť podniku nie je licencia, ale právo používať dielo. Zámer prečo nezgeneralizovať tento medzistupeň sa nenapĺňa opäť z politických dôvodov, nemá to žiadne relevantné právne argumenty. Česká republika toto uvažovala zaviesť pri počítačových programoch (takých, práva ku ktorým nie sú vykonávané v režime zamestnaneckého diela). Otázkou je, či potrebujeme takéto „medzistupňové“ riešenia, aby sme sa vyhlíkonaniu, ktoré je v rozpore so „slušným“ obchodovaním s autorskými právami (vychádza z postulátu nevykorisťovania autora) – samozrejme, pri prevode by sa vždy aplikovali všeobecné otázky slobodnej vôle, tiesne, ako aj dobrých mravov a pod.

Navyše, pri zavedení prevodu autorských práv je potrebné zmeniť aj daňové predpisy – v súčasnosti sa v Českej republike zo zákona autorské práva neoceňujú, ani pre potreby dedenia (nepodlieha dedičskej dani), keďže autorské práva nie sú *inter vivos* prevoditeľné, neexistuje cena obvyklá, nevieme oceňovať a vymeriavať dane (nulový základ dane). Uzavretie neobmedzenej licencie potom nie je obchádzanie práva, ale využitie obligačného práva.

Napokon sa I. Telec venoval otázke štátneho paternalizmu – do akej miery má štát

4 Zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

5 K otázke vzťahu monistickej a dualistickej koncepcie autorského práva *porovnaj aj*: DIETZ, A.: Francúzsky dualizmus a nemecký monizmus autorského práva – iba zdanlivý protiklad? In *Právny obzor*, 2005, roč. 88, č. 1 (preložil M. Návrat).

6 Máme na mysli licenčnú zmluvu, ktorou autor udelil výhradný súhlas na použitie svojho diela všetkými známymi spôsobmi použitia, v neobmedzenom rozsahu a na celý čas trvania právnej ochrany.

7 Zákon č. 89/2012 Sb. s účinnosťou od 1. 1. 2014.

8 Máme na mysli najmä okruh tzv. verejných licencií.

chrániť zákonom vlastných občanov pred vlastnou neopatrnosťou v právnych vzťahoch (rozpredanie vlastného majetku za prvú ponuku a pod.). Ochranu možno dosahovať aj inak – napr. inštitútni, ako zákonné predkupné právo autora, právo spätnej kúpy, alebo zákonný dôvod odstúpenia od kúpnej zmluvy. Problémom však zostáva, že dielo nie je vecou, ale „dietaťom“ autora – nie len z majetkovej zložky autorských práv, ale aj z podstaty veci (citové puto autora k dielu a pod.).

Svojím vystúpením pokračovala v paneli novom prevoditeľnosti autorských práv **D. Gregušová**. Z osobitného pohľadu sa venovala téme ochrany práv k počítačovým programom, resp. k softvéru. Autorský zákon⁹ nechráni softvér, ale počítačový program – teda nie myšlienku, ale formu vyjadrenia. D. Gregušová predstavila platformu Free Software (slobodný softvér) a súvisiaci postup v súlade so zákonom, ale aj s licenčnými podmienkami slobodného softvéru.

Softvér je širší pojem ako počítačový program. Používateľ má udelené štyri základné práva (slobody): (i) sloboda 0: právo spúšťať/používať softvér na akýkoľvek účel (rozlišujeme užívanie softvéru a použitie softvéru v autorskoprávnom zmysle), (ii) sloboda 1: prístup k zdrojovým kódom (právo zabezpečenia kompatibility so softvérovým prostredím – zákonné licencie § 35 a 36 autorského zákona), (iii) sloboda 2: právo rozširovať softvér bez akéhokoľvek obmedzenia (v súčasnosti v rozpore s autorským zákonom, zásada „pomôcť svojmu susedovi“ – slobodný softvér nie je teda totožný s počítačovým programom), (iv) sloboda 3: prístup k zdrojovým kódom (umožnenie úprav a vylepšení s komercializáciou výsledkov).

Pri pojme slobodný softvér ide vždy o právny režim, nejde o funkcionality alebo formu. Ciele slobodného softvéru sú zachovanie, ochrana a propagácia tvorby, používanie, študovanie, kopírovanie, modifikovanie a rozširovanie softvéru, ochrana práv používateľov slobodného softvéru (aby používateľ slobodného softvéru nebol označený za piráta, keďže použitie slobodného softvéru tiež podlieha uzavretiu licenčnej zmluvy). Samozrejme, je vždy na rozhodnutí autora softvéru, či sa rozhodne svoj softvér šíriť ako slobodný softvér.

Pokiaľ ide o právo k slobodnému softvéru, zahŕňa právo vytvárať neobmedzený počet kópií, ďalej softvér šíriť, skúmať zdrojový kód softvéru (čo autorský zákon dovoľuje, nemožno to zmluvne vylúčiť), modifikovať softvér (treba definovať, čo je modifikáciou), prevziať bloky/moduly softvé-

ru do iného softvéru.

D. Gregušová predstavila aj aktuálne aktivity v tejto oblasti, a to Nadáciu slobodného softvéru (označovanie ako „copyleft“) a Hnutie za softvér s voľným kódom (Open Source Software – zdrojový kód je voľne prístupný, napr. Linux) a ostatný slobodný softvér (patrí sem aj verejná licencia EÚ).

Vhodnejšou formou ochrany počítačových programov je potom forma práv *sui generis*, podobne ako pri databázach. Pravidlá nakladania so softvérom s voľným kódom by mali obsahovať predovšetkým zákaz diskriminácie osôb lebo skupín a diskriminácie podľa oblasti využitia. Licenčná zmluva k slobodnému softvéru nesmie byť naviazaná na iné produkty, zakazovať používanie iných softvérov a musí byť technologicky neutrálna.

V následnej podnetnej diskusii k forme licencií I. Telec upriamil pozornosť na tri formy výkonu autorských práv, a to (i) udelenie súhlasu, teda odstránenie protiprávnosti (protiprávneho konania používateľa), jednostranným právnym úkonom keď nevzniká záväzok (ide o najmenej hospodársky významnú formu, no z hľadiska verejnosti dôležitú), pričom súhlas je principiálne vždy odvolateľný; (ii) záväzok (zmluva) a napokon (iii) vyvolanie vecno-právnych účinkov prevodom.

Posledným prednášajúcim v prvom paneli bol **M. Černý**, ktorý predniesol tému predaja portálu z hľadiska nového českého Občianskeho zákonníka a zákona o obchodných korporáciách¹⁰. Doménové mená, IP adresy a internetové portály predstavujú spojené otázky práv k databázam.

Prevody práv sú možné iba ako súčasť podniku (časti podniku), je zakázané previesť tie práva duševného vlastníctva, kde to odporuje ich povahe alebo kde to vylučuje zmluva. Nová právna úprava Občianskeho zákonníka v Českej republike zavádza možnú konvalidáciu právneho úkonu absolútne neplatného pre nedostatok formy, čo bude mať istý význam aj v tejto oblasti.

Výnimky a obmedzenia autorského práva

Druhý panel venovaný výnimkám a obmedzeniam autorského práva otvoril **R. Polčák** inšpiratívnou prezentáciou ako autorské právo nefunguje, s podnadpisom „Súmrak európskej kreativity“. Autorské právo chráni to, čo nemá, a necháva zarobiť tým, ktorí

nemajú mať majetkový prospech z použitia chránených obsahov.

Prvou tézou R. Polčáka bolo, že informácia je podstatou života (Schroedinger) – život je schopný nepodliehať entropii. Informácia je protikladom entropie, informácia vnáša systém a potláča entropiu. Základným záverom pritom je, že informáciu nemožno vlastniť.

Druhá téza spočívala v tom, že objektívne vnímateľná forma informácie je iba technickou pomôckou pre právo, problém je zameranie sa na objektívne vnímateľnú formu a potláčanie vnímania obsahu – investujeme teda do objektívne vnímateľnej formy, nie do obsahu.

Tretia téza R. Polčáka vychádzala z toho, že vlastniť je možné iba hmotný úžitok z informácie. Úžitok z informácie je možné ekonomicky zhodnocovať.

Účelom autorského práva by mala byť podpora tvorby informácií, ich kreatívneho potenciálu. Ak má autorské právo reštriktívnu zložku, je legitímna vtedy, ak chráni iba materiálny úžitok toho, kto investoval do vytvorenia informácie. Ak autorské právo obmedzuje pohyb informácií (reštriktívny, čo dnes je), tak je proti jeho zmyslu. Výnimky a obmedzenia R. Polčák označil ako nesprávnosť systematickej koncepcie autorského práva. Reforma autorského práva by mala ísť cestou toho, ako vnímame výnimky a obmedzenia. Malo by vzniknúť nariadenie o autorskom práve (projekt Európskeho právneho inštitútu). Zásadná zmena autorskoprávnej teleológie môže priniesť zachovanie a rozvoj konkurencieschopnosti Európy, ktorá ešte stále má zásadný potenciál v autorskom práve.

V reakcii na R. Polčáka I. Telec uviedol, že nič nie je dogmou, ani Bernský dohovor¹¹ – je možné ho revidovať aj do obsahovej hĺbky. Možno skracovať dobu ochrany, pri ktorej pôvodne išlo skôr o formu sociálneho zabezpečenia pre pozostalých po autorovi. Skrátenie doby ochrany však na druhej strane prináša prospech subjektom, ktoré diela masovo používajú. Základná zásada duševného vlastníctva *oddelenie súkromia od trhu a hospodárskej činnosti* sa prejavuje aj v obmedzeniach (napr. možnosť vyhotovenia rozmnoženy pre osobnú potrebu, prípadne rozmnožovanie pre ďalšie šírenie, aj komerčné). I. Telec nabáda k opatrnosti pri používaní pojmu „informácia“ v právnom zmysle.

Pokračoval **Mgr. Martin Husovec**¹², ktorý poukázal na to, že súčasný systém vý-

9 Zákon č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov.

10 Zákon č. 90/2012 o obchodných spoločnostiach a družstvách (zákon o obchodných korporáciách).

11 Bernský dohovor o ochrane literárnych a umeleckých diel (uverejnený pod č. 133/1980 Zb.) ako základný medzinárodný nástroj na ochranu autorských práv.

12 Právnik a výskumný pracovník European Information Society Institute (EISI) a PhD. študent na IMPRS-Cl na Inštitúte Maxa Plancka pre právo duševného vlastníctva a súťažné právo (Max Planck Institute for Intellectual Property and Competition Law).

nimiek a obmedzení je ten najhorší, aký môžeme mať – nie je flexibilný a neprináša právnu istotu. Informačná smernica¹³ obsahuje len jednu povinnú zákonnú licenciu, niekoľko dobrovoľných a jeden reštriktívny trojkrokový test. Súdny dvor Európskej únie vykladá zákonné licencie a trojkrokový test reštriktívne, jeho výklad však nie je konzistentný. Trojkrokový test nie je zákonom analógie. Slovensko pritom využíva asi iba 70 – 80 % kapacity výnimiek a obmedzení podľa informačnej smernice.

M. Husovec upriamil pozornosť na možnosť uplatnenia súhlasu ako prostriedku vylučujúceho protiprávnosť v kontexte uplatnenia výnimiek a obmedzení tam, kde chýbajú zákonné licencie a spoločenský záujem ich chce, napr. vyhľadávanie v Google (uplatnili napr. Holanďania), uplatnenia výkonu práv v rozpore s dobrými mravmi (uplatnili Nemci – autor, ktorý žaluje, zneužíva svoje právo) alebo aj možného uplatnenia aplikácie cudzieho práva. Zároveň navrhol využiť súhlas ako okolnosť vylučujúcu protiprávnosť v našom práve a riadne uplatniť všetky výnimky a obmedzenia podľa informačnej smernice. Trojkrokový test nie je vhodné neuplatňovať tam, kde to judikatúra nevyžaduje, pričom analógia nie je zakázaná ani v trojkrokovom teste (analógia sa vlastne používa iba v prípade taxatívneho vymedzenia, demonštratívny ju nepotrebuje).

V tejto téme pokračovala **Z. Adamová**, ktorá upozornila, že v roku 2006 Inštitút Maxa Plancka pre právo duševného vlastníctva a súťažné právo prijal výklad trojkrokového testu¹⁴, kde jasne deklaruje potrebu využitia princípu proporcionality, ako aj analógie a tvorbu sudcovských výnimiek a obmedzení. Trojkrokový test by mal byť iba návodom na formulovanie výnimiek a obmedzení do legislatívneho textu.

Kolektívna správa práv

Posledný panel otvoril **A. Škreko**. Referoval o aktuálnom vývoji normotvorby EÚ v oblasti kolektívnej správy autorských práv. Európska komisia predstavila v roku 2012 návrh novej smernice o kolektívnej správe.¹⁵ V súčasnosti neexistuje právna úprava na európskej úrovni, ktorá by upravovala oblasť kolektívnej správy práv. Ide o zložitú oblasť a jej harmonizácia sa javí ako nevyhnutná. Jednou z najdôležitejších

funkcií kolektívnej správy práv je umožnenie uplatnenia autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom vtedy, keď to nie je možné alebo účelné prostredníctvom individuálnej správy. Licencia (súhlas na použitie) je potrebná v prípade poskytovania každej služby, ktorá zahŕňa použitie chráneného diela autora alebo iného predmetu ochrany. Takéto služby sa môžu poskytovať offline (napríklad premietanie filmov v kine), ale stále častejšie aj online (napríklad online služby umožňujúce sťahovanie hudby alebo online počúvanie).

Ako dôvodí Európska komisia, „rozvoj jednotného trhu pre kultúrny obsah online vyvolal potrebu zmien v oblasti poskytovania licencií na použitie predmetov ochrany, najmä pokiaľ ide o poskytovanie licencií na práva autorov hudobných diel, keďže poskytovatelia online hudobných služieb musia riešiť problémy so získavaním multiteritoriálnych licencií so súhrnným repertoárom pre územie väčšie než jeden členský štát“.¹⁶

Snahu o zjednotenie určitých pravidiel pre kolektívnu správu práv, snahu o zlepšenie riadenia a väčšiu transparentnosť organizácií kolektívnej správy možno uvítať. Smernica je však v niektorých ustanoveniach príliš podrobná (aj v oblastiach, ktoré fungujú bezproblémovo v európskom meradle, napr. na základe recipročných zmlúv medzi jednotlivými organizáciami kolektívnej správy), v niektorých, naopak, neobsahuje dostatočnú úpravu a je nevyvážená (napr. vo vzťahu k povinnostiam používateľov). Prejavuje sa aj obava, že pre malé štáty, malé organizácie kolektívnej správy a národné kultúry by takáto úprava mohla predstavovať riziko. To, že kolektívna správa je službou, nemožno poprieť, no je potrebné brať zreteľ na špecifiká tejto služby, ktorá nie je ako iné bežné služby, ako aj na následky právnej úpravy vo vzťahu k týmto osobitostiam. Organizácia kolektívnej správy má zväčša nad sebou špeciálny orgán dohľadu (pod ktorý nespádajú iné služby), čo nie je štandardný obchodno-právny znak „tradičnej“ služby. Mali by sa vyšpecifikovať osobitosti kolektívnej správy ako služby a brať v návrhu na tieto špecifiká zreteľ.

Barbora Králičková sa venovala postaveniu organizácií kolektívnej správy v danom kontexte. Organizácie kolektívnej správy majú status podniku a plne sa na ne vzťahuje súťažné právo. Dôležité je riadne zdefinovanie účelu kolektívnej správy. V tomto

ohľade bude rozhodujúce, ako sa nová smernica zameria na predefinovanie súťažného postavenia organizácií kolektívnej správy.

Ako posledný vystúpil **Petr Prchal** s tematikou osirelých diel a kolektívnej správy práv k nim. Poukázal na prvú úpravu osirelých diel v Kanade (1981). Aplikácia trojkrokového testu na osirelé diela, resp. ich použitie bude mať zásadný význam pre ďalší prístup ku kultúre. Pre osirelé diela sa javí ako najvhodnejšia rozšírená kolektívna správa (podobne ako v severských krajinách).

Záverom možno konštatovať, že seminár, organizovaný v rámci riešenia projektu VEGA č. 1/0783/13 **Duševné vlastníctvo a podpora kultúry, vzdelania, vedy a priemyslu v poznatkovo orientovanej spoločnosti**, priniesol nové inšpiratívne pohľady na všetky zvolené témy a otvoril nové otázky, na ktoré bude potrebné ďalej hľadať odpovede tak na úrovni doktrínalnej, ako aj na úrovni tvorby práva. Podujatie opäť spojilo právnych vedcov viacerých generácií s vlastným pohľadom, čo diskusiu rozšírilo a prinieslo poznanie z rôznych perspektív, a predovšetkým opäť naplnilo aj jednu zo základných myšlienok tohto podujatia, ako ju koncipoval už v roku 2005 prof. JUDr. Ján Švidroň, CSc., a to spojiť nielen právnych vedcov zo Slovenska a z Českej republiky, ale vytvoriť aj novú a životaschopnú medzigeneračnú platformu ďalšieho rozvoja vedy práva duševného vlastníctva.

Foto: J. Vivoda

Czech-Slovak Scientific Seminar on Copyright III
NEW CONCPETION OF COPYRIGHT
ŠKREKO, A.
Joint Czech-Slovak scientific event of reputable scientists of law from Slovakia and Czech Republic related to intellectual property rights (April 10, 2013). Panel discussion and topics thereof: transferability of copyright, copyright exclusions and limitations, collective administration of rights. Actual legislative and doctrinal trends in mentioned areas.

13 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti.

14 Declaration on a Balanced Interpretation of „Three-Step Test“ in Copyright Law. In *International Review of Industrial Property and Copyright Law*, 2008, roč. 39, č. 6, s. 707-713.

15 Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o kolektívnej správe autorských práv a o poskytovaní multiteritoriálnych licencií na práva na využívanie hudobných diel online na vnútornom trhu (KOM(2012) 372 v konečnom znení).

16 Návrh smernice cit. v pozn. č. 14. Dôvodová správa, časť 1. Kontext návrhu, 1.1. Dôvody a ciele návrhu, s. 3.

Reforma autorského práva v Európe: kedy, keď nie dnes?

Zuzana ADAMOVÁ*

Autorské právo už zďaleka neplní svoj účel, ako by malo. A teraz nemáme na mysli jeho prapôvodný účel – výkon cenzúry kráľom, čo bol dôvod na prijatie prvého autorského zákona – zákonníka kráľovnej Anny v roku 1709. Ide skôr o prispôsobenie autorského práva, ktoré vzniklo v analógovom prostredí, digitálnemu svetu a novým požiadavkám trhu. Ale takáto adaptácia sa nekončí pridaním nového spôsobu použitia – sprístupňovaním diel na internete (*making available*). Tým to všetko len začína...

Už niekoľko rokov sa ozývajú hlasy za zásadnú reformu autorského práva, ktoré by malo lepšie zodpovedať potrebám súčasného digitálneho prostredia. Jedným z najprogressívnejších počínov v ostatných rokoch je nepochybne vízia Lawrence Lessiga predstavená najmä v jeho knihách *Free Culture*,¹ *Code 2.0*² a *Remix*.³ Spomenúť treba projekt *Európskeho autorského zákonníka*⁴ a inšpiratívne knihy Williama Patryho *How to Fix Copyright*⁵ či Paula Goldsteina *Copyright's Highway*,⁶ čím výpočet rozhodne nekončí.

Dnes možno konštatovať, že niektoré idey sa podarilo presadiť v praxi, a to dokonca bez zásadnejšej zmeny právnej úpravy (najmä realizácia systému Creative Commons,⁷ ktorého „krstným otcom“ je práve Larry Lessig). Iné myšlienky si budú musieť na svoju realizáciu ešte počkať. Samotná Európska únia koncom minulého roka predstavila plán reformy autorského práva. Keď by sme však zhodnotili jej agendu v ostatných rokoch (naposledy najmä predĺženie doby ochrany práv výkonných umelcov a výrobcom zvukových záznamov),⁸ ťažko možno uveriť takémuto plánu. Preto sa už teraz niektoré štáty vyjadrili, že ak sa situácia nezmení, „pôjdu svojou vlastnou cestou“. Na druhej strane, limity európskeho autorského práva sú pomerne jasne nastavené a nie každý štát by mal záujem znášať pokuty Európskej komisie (ďalej Komisia).

Rozpačité dojmy vyvolávajú aj početné rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie v oblasti autorského práva. Tie do problému často vnesú viac otáznikov ako odpovedí a ich závery sú odborníkmi v tejto oblasti vnímané dosť kriticky. Spomenúť možno

najmä rozhodnutia vo veci C-5/08 *Infopaq International*,⁹ C-128/11 *UsedSoft*¹⁰ alebo rozhodnutie vo veci C-467/08 *Padawan*.¹¹ Ako negatívny jav vnímame aj to, že Súdny dvor EÚ často supluje pozíciu zákonodarcu.

Pravdou však je, že ak sa súčasný systém nezmení, jeho reálna funkcia je vážne ohrozená. Ak sa z autorského práva naozaj nemá stať len nejaká zákonná fraška, tak by aj legislatívcovia (a to slovenskí aj európski) mali dôsledne zvažovať ďalšie smerovanie a adaptovanie autorského práva na digitálne prostredie. Neustálym prijímaním nových a nových smerníc vytvára dojem, že sa riešia autorskoprávne problémy, no to je skôr ilúzia.

Súčasnú iniciatívu EÚ v oblasti autorského práva sa dajú zaradiť do nasledovných kategórií:

- kolektívna správa práv,
- audiovízia,
- diela mimo obchodného styku (out-of-commerce),
- prístup k dielam pre osoby so zrakovým postihnutím,

* JUDr. Zuzana Adamová, PhD., INGENIUM Slovakia a Ústav práva duševného vlastníctva Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave. Tento článok je publikovaný v rámci projektu VEGA č. 1/0783/13 **Duševné vlastníctvo a podpora kultúry, vzdelania, vedy a priemyslu v poznatkovo orientovanej spoločnosti**.

1 LESSIG, L. *Free Culture*. Penguin Press, 2004. 345 s.

2 LESSIG, L. *Code Version 2.0*. Basic Books, 2006. 410 s.

3 LESSIG, L. *Remix. Making Art and Commerce Thrive in the Hybrid Economy*. The Penguin Press, 2008. 327 s.

4 Wittem Group: European Copyright Code, 26. 4. 2010, www.copyrightcode.eu/ (28. 5. 2013).

5 PATRY, W. *How to Fix Copyright*. Oxford University Press, 2012.

6 GOLDSTEIN, P. *Copyright's Highway: From Gutenberg to the Celestial Jukebox*. In *Stanford Law and Politics*. 2003.

7 www.creativecommons.org (12. 5. 2013).

8 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/77/EÚ z 27. 9. 2011, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/116/ES o lehote ochrany autorského práva a niektorých súvisiacich práv, v znení opravy z 27. 4. 2013 (L 117/23).

9 Rozsudok Súdneho dvora zo 16. 7. 2009 vo veci C-5/08 *Infopaq International A/S vs. Danske Dagblades Forening*.

10 Rozsudok Súdneho dvora z 3. 7. 2012 vo veci C-128/11 *UsedSoft GmbH vs. Oracle International Corp.*

11 Rozsudok Súdneho dvora z 21. 10. 2010 vo veci C-467/08 *Padawan SL vs. Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE)*.

- licencie v digitálnom prostredí a
- náhrady odmien za vyhotovenie rozmnoženín na súkromné účely (tzv. *blank tape levies*).

Ako to už býva štandardne v EÚ zvykom, ide o dlhodobé iniciatívy. Napríklad smernica o kolektívnej správe práv bola v rámci Digitálnej agendy¹² avizovaná na rok 2010, no dnes sa ešte len diskutuje o jej návrhu.¹³ Označovať tieto iniciatívy za reformné je skôr úsmevné, pretože za jediný „zásadnejší“ krok by sa dal označiť navrhovaný koncept Antónia Vitorina, bývalého európskeho komisára pre spravodlivosť a domáce záležitosti, ktorý bol ako mediátor poverený komisárom pre vnútorný trh spracovaním odporúčania k téme náhrad odmien (*pozri nižšie*). Ale aj v tomto prípade ide len o návrh zmeny v oblasti odlišného spôsobu výberu náhrad odmien a skutočne reformnú otázku, či by sa nemali náhrady odmien zrušiť úplne¹⁴, alebo či by sa nemali náhrady odmien vyberať plošne¹⁵, zatiaľ oficiálne na európskej úrovni nikto nerieši.

Iniciatívy realizované na európskej úrovni si dovoľme označiť za minoritné, čím rozhodne nechceme naznačovať, že nie sú potrebné, ale v porovnaní s koncepčnými zmenami predstavenými v úvode tohto článku je zjavné, že neprinesú zásadnejšiu zmenu. Rozhodne nejde o kroky typu „ako napraviť autorské právo“. Európska komisia pritom už sama avizovala, že v roku 2014 chce predstaviť **návrh legislatívnej reformy v oblasti ochrany autorských práv**.¹⁶ Zatiaľ len neoficiálne sa pritom spomína európske **nariadenie o autorskom práve**.

Súčasná agenda EÚ v oblasti autorského práva vôbec neevokuje zásadnú zmenu. Aktivity, ktorým sa dnes venuje pozornosť, sú zaiste významné, ale zmena bude po kvalitatívnej i kvantitatívnej stránke skôr kozmetická. Predstavme v krátkosti aspoň základné aktivity Komisie v oblasti autorského práva.

Ako bolo uvedené, Komisia prijala **návrh smernice o kolektívnej správe práv a poskytovaní multiteritoriálnych licencií na práva k hudobným dielam pre online použitie**.¹⁷ Cieľom návrhu je najmä zabezpečiť efektívnejší a transparentnejší výkon kolektívnej správy práv a tiež zjednodušenie udeľovania autorskoprávných licencií na používanie hudby online. To by malo zlepšiť prístup a zväčšiť ponuku online hudby. Bude určite zaujímavé sledovať vývoj tejto smernice – v rámci rokovania na úrovni Rady EÚ sa totiž hneď ukázali rozdiely medzi jednotlivými štátmi. Tak ako sa líši kolektívna správa práv v rámci jednotlivých štátov EÚ, tak sa totiž líšia aj názory týchto štátov na potrebu smernice, resp. na to, do akej miery a ako podrobne sa má táto úprava harmonizovať na európskej úrovni. Najvýraznejšie to cítiť z prístupu severných štátov, ktoré až tak naliehavo nepociťujú potrebu prijímať takúto smernicu, keďže u nich výkon kolektívnej správy funguje efektívne a transparentne. Navyše samotný návrh smernice je pomerne benevolentný, pokiaľ ide o reguláciu organizácií kolektívnej správy a viaceré organizácie sa netaja tým, že prijatím smernice sa ich povinnosti a pôsobenie zásadne nezmenia, keďže už dnes spĺňajú väčšinu navrhovaných podmienok fungovania. Na druhej strane, rozhodne

treba privítať návrh, ktorý má okrem iného zaviesť povinnosť zverejňovať informácie o konflikte záujmov, zverejňovať podrobnosti výročnej správy a tiež ďalšie informácie aj na internete. Reforma v oblasti kolektívnej správy práv? Po tej sa volá už roky – v podobe pripravovanej smernice však určite nepríde.

Audiovízia je oblasť, ktorú možno označiť ako jednu z najkomplikovanejších z pohľadu autorského práva. Zelená kniha o audiovízii sa zaoberá audiovizuálnym sektorom v kontexte technologického vývoja a očakávania spotrebiteľov. Zaoberá sa najmä poskytovaním licencií na používanie autorských diel a odmenou autorov a výkonných umelcov za online použitia ich diel. Ani tu väčšie zmeny nečakajme, skôr ide len o dlhodobé úsilie urobiť v tejto oblasti poriadok.

Diela, ktoré sa už nevydávajú (*out-of-print*) a nepredávajú (*out-of-commerce*), sú v centre pozornosti EÚ, odkedy sa začalo uvažovať o digitalizácii kultúrneho dedičstva. K tomu treba pridať i smernicu o osirelých dielach, ktorú musia členské štáty EÚ transponovať do svojich právnych poriadkov do 29. októbra 2014.¹⁸ Cieľom **Memoranda o porozumení kľúčových princípov v digitalizácii a o sprístupňovaní diel, ktoré nie sú predmetom obchodovania**¹⁹ je zjednodušenie nakladania s knihami a časopismi v zbierkach európskych knižníc a podobných inštitúcií. Diela mimo komerčného nakladania sú pritom také diela, ktoré sú stále chránené autorským právom, ale už viac nie sú dostupné v obchodných kanáloch.

12 Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a výboru regiónov „Digitálna agenda pre Európu“ z 26. 8. 2010, KOM (2010) 245 final.

13 Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o kolektívnej správe autorských práv a súvisiacich práv a o poskytovaní multiteritoriálnych licencií na práva na využívanie hudobných diel online na vnútornom trhu, z 11. 7. 2012, KOM (2012) 372final, http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/management/com-2012-3722_en.pdf (12. 5. 2013). *Pozri* tiež kompromisný návrh predsedníctva z 31. 5. 2013, <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/13/st09/st09743.en13.pdf> (10. 6. 2013).

14 V poverení A. Vitorina mediáciou komisár Barnier výslovne uviedol, že otázka, či naďalej ponechať náhrady odmien autorom a iným nositeľom práv, nie je vôbec predmetom skúmania, http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/barnier/docs/speeches/20111123/statement_en.pdf (12. 5. 2013).

15 *Pozri* napríklad GRASSMUCK, V. The World is Going Flat (-Rate). In Intellectual Property Watch, 11. 5. 2009, http://waste.informatik.hu-berlin.de/Grassmuck/Texts/09-05-11_World_is_going_Flatrate_IP-Watch.pdf (12. 5. 2013).

16 Commission agrees way forward for modernising copyright in the digital economy, 5. 12. 2012, http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-12-950_en.htm (12. 5. 2013)

17 Pozn. č. 14.

18 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/28/EÚ z 25. 10. 2012 o určitých povolených spôsoboch použitia osirelých diel.

19 Memorandum of Understanding (MoU) on Key Principles on the Digitisation and Making Available of Out-of-Commerce Works (12. 5. 2013), http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/copyright-info/20110920-mou_en.pdf (12. 5. 2013).

Už niekoľko rokov sa vášnivo diskutuje o celosvetovom **prístupe osôb so zrakovým postihnutím a osôb s poruchami čítania k tlačným dielam chráneným autorským právom** na úrovni Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO).²⁰ Cieľom je zabezpečiť takto postihnutým osobám najmä z rozvojových krajín prístup k chráneným dielam z iných štátov. To nič nemení na fakte, že naďalej platí, že všetky štáty transponovali dobrovoľné obmedzenie autorského práva podľa čl. 5 ods. 3 písm. b) smernice 2001/29/ES a poskytujú možnosť používať autorské diela bez súhlasu autora osobami so zdravotným postihnutím. Cieľom memoranda „stakeholderov“ o porozumení je zvýšiť počet diel vydaných v špeciálnych formátoch a uľahčiť ich distribúciu v EÚ. V týchto iniciatívach sa naďalej pokračuje na úrovni WIPO, pretože táto oblasť súvisí s autorským právom, hoci jej primárny účel je sociálny.²¹

Pozornosť si určite zaslúži aj prebiehajúca iniciatíva **Licencie pre Európu** spoločne vedená komisármi: Michel Barnier (vnútorný trh a služby), Neelie Kroes (digitálna agenda) a Androulla Vassiliou (vzdelávanie, kultúra, multilingvizmus a mládež). Jej spustenie bolo avizované koncom minulého roka v rámci oznámenia „Obsah na digitálnom jednotnom trhu“. Hlavným cieľom iniciatívy Licencie pre Európu²² je rýchly progres v oblasti online obsahu prostredníctvom praktických priemyselne zameraných riešení. Komisia si je vedomá, že digitálna ekonomika je hlavnou hnacou silou rastu počas ostatných dvoch dekád, pričom sa očakáva, že počas najbližších rokov porastie sedemkrát rýchlejšie ako celkový hrubý domáci produkt. Cieľom Komisie je preto zabezpečiť, aby autorské právo a poskytovanie licencií bolo vyhovujúce digitálnemu prostrediu.²³

Ako sme uviedli, zrejme najzásadnejší vývoj možno očakávať v oblasti **náhrad odmien** (tzv. *blank tape levies*). Tu vody

rozčeril A. Vitorino, ktorý bol ako mediátor poverený vypracovaním odporúčania v oblasti náhrad odmien.²⁴ Z pohľadu širokej verejnosti je koncept náhrad odmien často kritizovaný a označovaný ako „výpalnícka daň“. Z pohľadu odborníkov je vyčítané najmä to, že sa systém v jednotlivých štátoch zásadne líši, čoho dôsledkom je vytváranie sivých trhov, a že je veľmi komplikované nastaviť systém stále sa meniacemu technickému a technologickému vývoju. Súdnemu dvoru EÚ zase prekáža to, že sa náhrady odmien vyberajú paušálne zo všetkých relevantných nosičov a prístrojov a nezohľadňuje sa pritom, ktoré z nich sú určené na vyhotovovanie rozmnoženín pre súkromné potreby.²⁵ Zatiaľ však nie je jasné, ako sa má tento záver súdu uplatňovať v praxi.

A. Vitorino s cieľom zjednodušiť fungovanie systému náhrad odmien a zabezpečiť voľný pohyb tovarov a služieb v rámci vnútorného trhu odporúča okrem iného, aby sa zodpovednosť za uhradenie náhrad odmien presunulo z úrovne výrobcov a dovozcov na úroveň obchodníkov, pokiaľ sa zároveň zjednoduší systém taríf náhrad odmien a uloží sa výrobcovi a dovozcom povinnosť, aby informovali organizácie kolektívnej správy o svojich transakciách. Náhrady odmien by pritom mali byť jasne rozlíšiteľné pre konečných spotrebiteľov. A. Vitorino správne upozorňuje na to, že systém náhrad odmien bol zavedený predovšetkým kvôli *offline* prostrediu, lebo v ňom nositelia práv nemajú inú možnosť, ako si zabezpečiť náhradu za vyhotovovanie rozmnoženín konečnými používateľmi. Celkovo možno konštatovať, že ide o analýzu, ktorej by sa mala venovať zvýšená pozornosť, i keď je už teraz zjavné, že táto myšlienka sa nebude veľmi páčiť organizáciám kolektívnej správy. Pre nich by to znamenalo podstatne väčšie zaťaženie a komplikácie s výberom a kontrolou náhrad odmien a nepomerne väčšieho počtu subjektov, ako je tomu v súčasnosti.

Dnešné aktivity, ktoré sa v Európe realizujú, sú síce inšpiratívne, ale žiadnu zásadnú zmenu neprinesú. Ale kedy, keď nie dnes by sme mali konečne hovoriť o naozajstnej reforme autorského práva? Už roky sa diskutuje o tom, že súčasný koncept nevyhovuje meniacim sa trhom a prívalem technológií, ktoré zásadne determinujú požiadavky spotrebiteľov. Namiesto riešenia koncepčných otázok sa však na európskej úrovni skôr hrá o čas. Všetci tušíme, že ten pieskový hrad zvaný moderný autorskoprávny systém raz padne, ale než sa tak stane, ešte určite stihneme predĺžiť dobu ochrany.

THE REFORM OF COPYRIGHT IN EUROPE: WHEN, IF NOT NOW?

ADAMOVÁ, Z.

Copyright created in 18th century requires a substantial reform to reflect demands of digital surroundings and to continue fulfilling its purposes. European Commission declared the requirement of radical changes in this area in the end of 2012. Current European Agenda does not respond to expectations of professional and general public yet. Moreover, decisions of the European Court of Justice usually give more questions than answers and substitute often the role of legislator. Unsuitable legislation protecting copyrights insufficiently and limiting using the works by users, legal uncertainty on both sides, are the reasons for the reform of copyright. The goal is to create balanced and stable system able to function in current digital surroundings.

20 K tomu *bližšie* informácie na webovej stránke Svetovej organizácie duševného vlastníctva www.wipo.int/copyright/en/limitations/index.html (12. 5. 2013).

Pozri tiež návrh zmluvy WIPO o výnimkách a obmedzeniach pre osoby so zrakovým postihnutím a osoby s poruchami čítania tlačných diel, SCCR/SS/GE/2/13/4 z 20. 4. 2013 www.wipo.int/meetings/en/doc_details.jsp?doc_id=236002 (12. 5. 2013).

21 http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/copyright-info/2010/20100914_mou_en.pdf (12. 5. 2013).

22 *Pozri* <http://ec.europa.eu/licences-for-europe-dialogue/> (13. 5. 2013).

23 *Pozri* http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/copyright-info/121218_communication-online-content_en.pdf (12. 5. 2013).

24 Recommendation resulting from the Mediation on Private Copying and Reprography levies (A. Vitorino, Brusel, 31. 1. 2013), *pozri* http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/levy_reform/130131_levies-vitorino-recommendations_en.pdf (12. 5. 2013)

25 Rozsudok Súdného dvora z 21. 10. 2010 vo veci C-467/08 Padawan SL vs. Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE).

Pohnime rozumom! – 27. časť

Tvorivosť a medicína

MVDr. Peter HOLAKOVSKÝ
Veľký Šariš

Ing. Štefan HOLAKOVSKÝ
patentová a známková kancelária GENiUM®, Bratislava

„Najväčšie objavy často urobili tí,
o ktorých si ostatní mysleli, že idú
nesprávnym smerom.“

(P. Holakovský)

Napriek tomu, že sme už mali v úmysle sériu článkov zameraných na bioniku ukončiť, pokračujeme v nej ďalej. Robíme tak preto, lebo od nášho predchádzajúceho článku pribudlo v tejto oblasti toľko novinek, že by bola škoda o nich neinformovať. Aj tento fakt potvrdzuje naše presvedčenie, že bionika nie je mŕtva veda a stále má čo ľuďom ponúknuť.

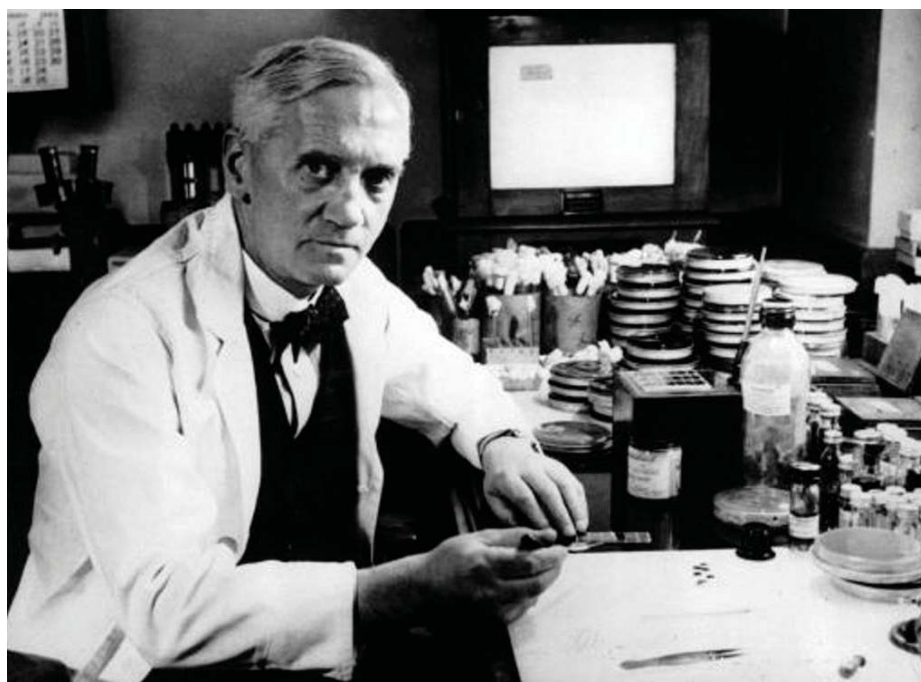
Tentoraz sme sa zamerali hlavne na novinky z oblasti medicíny, pretože zdravie je to najcennejšie, čo človek má.

Penicilín a bionika

V súčasnej dobe lekárska veda už našla riešenia aj na liečenie viacerých chorôb, ktoré boli v minulosti neliečiteľné a často končili smrťou chorého. Napríklad penicilín pomohol zachrániť milióny ľudí, ktorí by zomreli na infekciu. **Aj samotný objav penicilínu môžeme priradiť k bionike.** To, že pleseň *Penicillium notatum* dokáže ničiť baktérie, fungovalo v prírode už dávno predtým, ako to spozoroval Alexander Fleming. Nie je pravdou, ako uvádzajú niektoré zdroje, že Fleming penicilín objavil iba náhodou. Náhoda zohrala svoju rolu iba v tom, že pred dovolenkou neumyl misky, v ktorých kultivoval baktérie, a tak sa na nich mohla pomnožiť pleseň. **Neodškriteľnou zásluhou Fleminga je však skutočnosť, že náhodne získané informácie dokázal správne vyhodnotiť** (pohol rozumom) a využil ich na získanie lieku, ktorý významne ovplyvnil spôsob liečby bakteriálnych infekcií.

Penicilín sa stal natoľko populárnym liekom, že ho v počiatočnom nadšení pridávali aj do potravín, aby boli „zdravšie“. Časom sa však zistilo, že **penicilín nie je všeliekom** a nezaberá na všetky choroboplodné organizmy. Veľmi nepríjemným zistením bola skutočnosť, že penicilín postupne strácal účinnosť i pri baktériách, ktoré spočiatku úspešne ničil. Ak sa penicilín podával v malých dávkach, prípadne kratšiu dobu, a niektoré baktérie kontakt s penicilínom dokázali prežiť, stali sa na penicilín rezistent-

nými – voči nemu odolnými. Aj **preto sa vedci zamerali na vývoj množstva nových antibiotík** účinných aj na tie mikroorganizmy, ktoré dokázali penicilínu vzdorovať. Žiaľ, postupom času sa problémy s rezistenciou zopakovali aj pri nových antibiotikách. Takto sa „podarilo vypestovať“ **multirezistentné kmene, na ktoré už nezaberá skoro žiadne antibiotikum.** Napriek intenzívnemu výskumu a vývoju v tejto oblasti sa nové účinné antibiotiká hľadajú čoraz ťažšie.

Obr. 1 Alexander Fleming vo svojom laboratóriu¹

1 <http://zivot.azet.sk/clanok/7129/objav-vdaka-nahode-fleming-nasiel-to-co-nehladal.html>

Objav vďaka žabe v mlieku

Až donedávna bola stará ruská ľudová múdrosť, že **ponorenie žaby** (konkrétne skokana hnedého) **do nadojeného mlieka zabráni jeho skysnutiu**, považovaná za poveru. Vedci sa však presvedčili, že má racionálne jadro. Samotný fakt, že skokany žijúce vo vlhkom, nečistom, infekčnom prostredí plnom baktérií, plesní a vírusov dokážu odolávať kožným ochoreniam, je prekvapujúci. Medzinárodný tím vedený ruským chemikom Albertom Lebedevom z Moskovskej štátnej univerzity sa rozhodol preveriť túto poveru a dospel k zaujímavému záveru – **v sekrétoch z kože skokanov objavili takmer stovku peptidov a proteínov majúcich vlastnosti antibiotík**. Niektoré z nich dokonca dokázali spoľahlivo **likvidovať i nebezpečné rezistentné kmene baktérií z rodu Salmonella a Staphylococcus**.

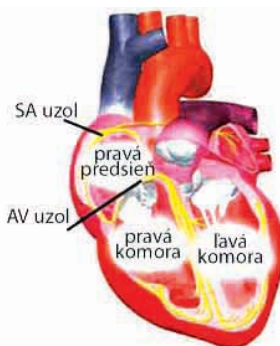
Obr. 2 Skokan hnedý²
Foto: Adriana Krobová

Problémy so srdcom a srdcovým rytmom spôsobuje nielen láska, ale často ich zapríčiňujú aj rôzne ochorenia, prípadne vývojové poruchy. Ich výskyt sa neustále zvyšuje a choroby srdca a krvného obehu patria medzi takzvané civilizačné ochorenia. Aj preto vedci hľadajú rôzne riešenia, ako pomôcť týmto ľuďom. O transplantácii srdca a jeho umelých náhradách sme písali v predchádzajúcej časti nášho seriálu. Srdcové transplantáty a implantáty síce pomôžu pacientovi prežívať, ale väčšinou mu neumožňujú žiť plnohodnotným životom. Ideálnym riešením by bola oprava chorého srdca alebo jeho náhrada srdcom vypestovaným z vlastných buniek, kedy by nehrozila odmietavá reakcia organizmu.

V tejto oblasti však tiež svitá na lepšie časy.

Oprava srdca pomocou vírusu

Poruchy srdcového rytmu často ohrozujú životy ľudí postihnutých týmto ochorením. Väčšinou sú zapríčinené poruchou sinoatriálneho uzla pôsobiaceho v srdci ako prirodzený kardiostimulátor. V súčasnosti sa tento problém najčastejšie rieši implantovaním elektronického kardiostimulátora. Napriek tomu, že operačný záťah sa na špecializovaných pracoviskách úspešne vykonáva už dlhšiu dobu, nie je úplne jednoduchý a bez rizika. **Kardiostimulátor síce človeku pomáha prežívať, neumožní mu však plnohodnotný život bez obmedzení**. Stále zostane cudzím predmetom v organizme, jeho elektronika je citlivá na zdroje elektromagnetického vlnenia a okrem toho potrebuje zdroj napätia, ktorý je potrebné raz za čas operatívne vymeniť. Kardiostimulátor by sa nemal priblížiť ku zdroju elektromagnetického vlnenia (mikrovlnná rúra, mixér, holiaci strojček, mobil a pod.) na vzdialenosť kratšiu ako 15 – 20 cm.

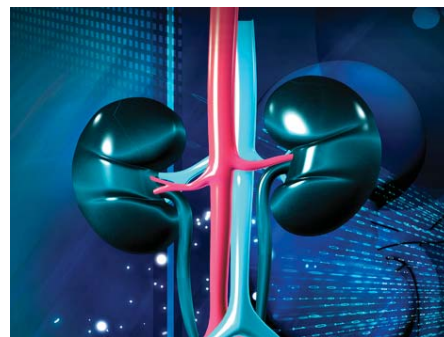
Obr. 3 Srdce, SA uzol – sinoatriálny uzol³

Vedci z amerického Inštitútu srdca Cedars-Sinai úspešne vykonali na zvieratách **opravu srdca s poruchou rytmu pomocou vírusu**. Vírus im poslúžil na prenos génu, ktorý pri vývoji plodu riadi vývoj buniek sinoatriálneho uzla. U piatich zo siedmich pokusných morčiat takto geneticky zmenené bunky dokázali prirodzene riadiť

činnosť srdca. Napriek tomu, že táto metóda je ešte pomerne ďaleko od praktického využitia u ľudí, pre chorých s poruchou srdcového rytmu sa do budúcnosti javí ako veľmi perspektívna.⁴

Obličky z bioreaktora

Na viacerých vedeckovýskumných pracoviskách sa tiež viac či menej úspešne pokúšajú o vytvorenie bionáhrad za poškodené alebo nefunkčné orgány. Napríklad **výskumníci z Massachusettskej všeobecnej nemocnice vypestovali bioobličku potkana**. Ako podklad použili obličku od potkana – darcu, z ktorej odstránili mäkké tkanivá tak, že zostala iba jej väzivová kostra. Na túto kostru nasadili bunky potkana – príjemcu a dvanaásť dní ju kultivovali v **bioreaktore**. Po odskúšaní jej funkčnosti na mechanickom zariadení ju transplantovali príjemcovi. Oblička fungovala, hoci o niečo menej efektívne než zdravá oblička. Keďže bola oblička vytvorená z vlastných buniek príjemcu, nevyvolala nijakú odmietavú reakciu organizmu. Význam takéhoto postupu pri získavaní obličky na transplantáciu je hlavne v tom, že vylúčením odmietavej reakcie by sa výrazne skrátila doba čakania na vhodného darcu obličky a po transplantácii by nebolo potrebné dlhodobé podávanie imunosupresív (liekov potlačujúcich imunitnú reakciu organizmu). **Vedci predpokladajú, že podobným spôsobom by bolo možné vypestovať aj iné orgány vhodné na transplantáciu, napríklad pečeň, pľúca, prípadne aj srdce**.

Obr. 4 Obličky
Autor: SHUTTERSTOCK⁵

2 www.rozhlas.cz/leonardo/clovek/_zprava/objev-diky-zabe-v-mlece--1151001

3 www.kardioklub.biznisweb.sk/info/o-srdci/kardiodefibrilator/rytmus/

4 <http://tech.sme.sk/c/6642576/virus-dokaze-opravit-srdce.html>

5 <http://vat.pravda.sk/zem/clanok/277670-potkany-dostali-nahradne-oblicky/>

Priedušnica z kmeňových buniek

Výskum zameraný na vytvorenie nových orgánov sa však nezastavil iba pri experimentovaní na laboratórnych zvieratách. Najnovšia informácia na túto tému je z Južnej Kórey. Dievčatko Hannah sa v roku 2010 narodilo bez priedušnice. Lekári jej zachránili život tak, že chýbajúcu priedušnicu nahradili umelou dýchacou trubicou, ktorá viedla od úst až do pľúc. Rodičov informovali, že s trubicou v tele nemôže žiť dlhodobo. Pomoc však prišla od Dr. Macchiariniho z nemocnice v USA, štát Illinois, ktorý už viacerým pacientom pomohol operáciami priedušnic, pri ktorých použil vlastné kmeňové bunky pacientov. Aj v prípade Hannah Dr. Macchiarini použil jej vlastné kmeňové bunky extrahované z kostnej drene, z ktorých vytvoril chýbajúcu priedušnicu.

Obr. 5 Hannah Warren po operácii
Foto: Healthcollege.edu.pl⁶

Slovenskí vedci vyvinuli bionáhradu kože

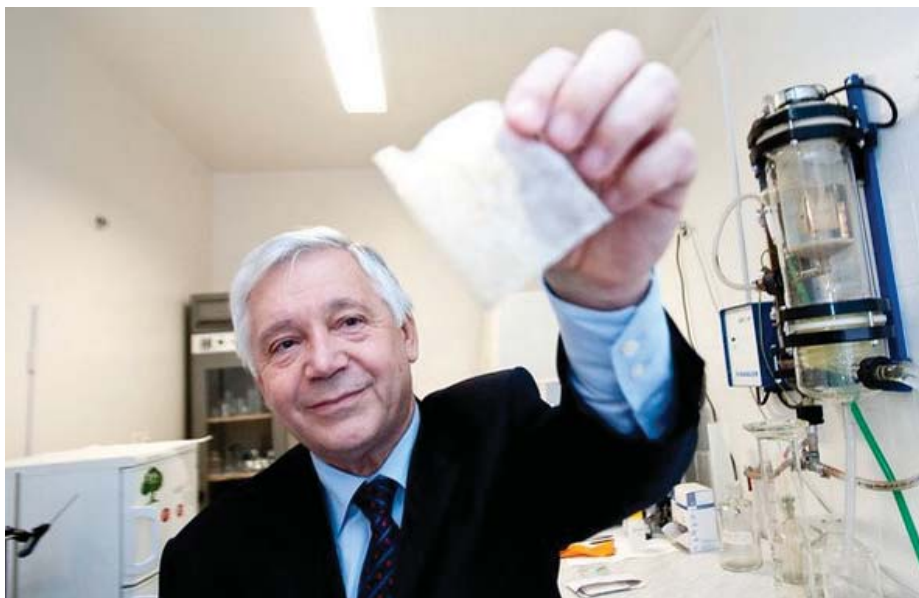
Vývoj bionáhrad orgánov nie je doménu iba zahraničných vedeckých pracovísk. TASR 30. apríla 2013 zverejnila správu s titulkom „Náhrady kože, ktoré vytvorili vedci z bratislavskej Slovenskej technic-

kej univerzity (STU), už prešli klinickými štúdiami na Klinike popálenín a rekonštrukčnej chirurgie Univerzitnej nemocnice v Ružinove“.⁷ V správe sa píše o práci tímu profesora Dušana Bakoša z Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU, ktorý vytvoril **náhradu kože založenej na biomateriáloch**. Na „výrobu“ biosyntetic-

kej náhrady kože použili kolagén, hyaluronan a škrob – materiály, ktoré nevyvolávajú odmietavú reakciu organizmu. Na tomto „lešení“ potom kultivujú vlastné bunky pacienta, čím vznikne náhrada jednej kožnej vrstvy (dermy), na ktorej sa pri hojení vytvorí nová povrchová vrstva kože (epiderma).

3D tlač živých tkanív

Neuplynulo veľa času odvtedy, keď sa objavili prvé informácie o 3D tlačiarňach. Názory na ich praktické využitie boli spočiatku dost' skeptické. Málokto očakával, že okrem hračiek alebo nejakých modelov dokážu vytlačiť aj iné, zložitejšie a prakticky použiteľné predmety. Problém spočíval vo vlastnostiach materiálu (médiu), ktorým tieto tlačiarne tlačili. Postupom času sa však proces tlače a použitie materiálov natoľko zdokonalili, že americký študent **Cody Wilson 3D tlačou vyrobil dokonca funkčnú zbraň**.⁹ Holandský architekt Janjaap Ruijsseenaars a taliansky konštruktér Enrico Dini sa zamerali na rozumnejšie využitie technológie a **pracujú na projekte výstavby budov s použitím princípu 3D tlače**.¹⁰

Obr. 6 Profesor D. Bakoš s biosyntetickou náhradou kože
Foto: SME – GABRIEL KUČHTA⁸

6 <http://vysetrenie.zoznam.sk/cl/1000648/1348620/Unikatna-operacia-dievcatka--Pozrite-sa--co-jej-zachranilo-zivot>

7 <http://skolskyservis.teraz.sk/skolstvo/vedci-z-stu-vyvinuli-bionahrady-koze/2828-clanok.html>

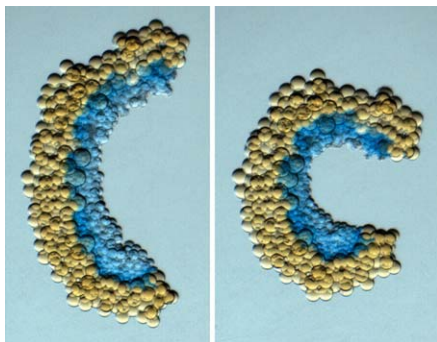
8 <http://tech.sme.sk/c/6783816/bakos-robime-nahradu-koze-moze-hojit-pacientovi-rany.html>

9 <http://tvnoviny.sk/sekcia/zahranicne/archiv/nova-hrozba-3d-tlaciaren-dokaze-vyrobiť-funkcnu-zbran.html>

10 <http://tech.sme.sk/c/6674838/na-stavbu-budovy-chcu-pouzit-3d-tlaciaren.html>

Nové možnosti, ktoré 3D tlač ponúka, však zaujali aj výskumníkov z oblasti medicíny. Veľmi lákavou je predstava „výroby“ náhrad za chýbajúce alebo poškodené orgány pomocou 3D tlače. Prvé **neživé náhrady (protézy, implantáty) zubov a kostí** vyrobené na mieru 3D tlačou už boli úspešne použité. Oveľa väčším prínosom by však bola možnosť vytlačiť náhrady živých orgánov alebo ich častí s použitím vlastných buniek pacienta.

Prvé kroky týmto smerom urobili vedci z Oxfordskej univerzity, ktorí pomocou 3D tlačiarne vytlačili sieť kvapiek obalených lipidmi. Sieť má podobné vlastnosti ako živé tkanivo.¹¹

Obr. 7 Vytlačená 3D sieť kvapiek – syntetické tkanivo

Autor: G. VILLAR/OXFORD UNIVERSITY

Najväčší (publikovaný) pokrok v 3D tlači živých tkanív však asi urobili vedci z Cornellovej univerzity (USA). **Potrebu náhrad chýbajúcich orgánov, konkrétne ušnej chrupavky, sa snažia vyriešiť pomocou 3D tlače.** Vonkajšie ucho okrem sústredovania zvuku do zvukovodu je aj dôležitým estetickým prvkom. Deformovaná alebo chýbajúca ušnica sa nedá nevšimnúť a postihnutého významne hendikepuje. Doteraz zaužívaný postup pri plastike ucha používal chrupavku získanú z tela pacienta, ktorej tvar by mal čo možno najpresnejšie zodpovedať tvaru originálnej chrupavky. Nie vždy sa to však podarí a takýmto spôsobom vytvorené ucho ma neprirodený tvar. Spomínanému tímu vedcov sa však **podarilo** z kravskej chrupavky a telových buniek **pomocou 3D tlačiarne vytlačiť živú chrupavku požadovaného**

tvaru. Chrupavka z kravských buniek síce nie je použiteľná na plastickú operáciu u človeka, no vedci majú v úmysle použiť namiesto kravských buniek vlastné bunky pacienta.

Vzory z prírody pre vývoj lekárskeho nástrojov

Príroda má stále čo ponúknuť aj vývojárom lekárskeho nástrojov. Urzon kanadský je hlodavec podobný dikobrazovi. Podobne ako dikobraz aj urzon používa na svoju obranu **ostne**, ktoré môžu dosahovať dĺžku až 15 cm. Pre vedcov sú zaujímavé najmä **vlastnosti týchto ostňov.** Sú veľmi ostré, **lahko prenikajú cez kožu nepriateľa a veľmi ťažko sa z nej dajú vytiahnuť.** Vedci vedení Jeffreyom Karpom (Brigham and Women's Hospital z amerického Bostonu) a Robertom Langerom (z Massachusetts Institute of Technology – MIT-u) predpokladajú, že tento objav spôsobí prevrat vo výrobe lekárskeho nástrojov.

Ostne urzonov môžu slúžiť **ako vzor pri výrobe injekčných a chirurgických ihlích**, ktoré by ľahšie prenikali do tkanív a spôsobovali by menej bolesti, alebo pri výrobe rôznych svoriek, stehov, prípadne kanýľ, ktoré by sa dokázali lepšie v tkanive zachytiť.¹³ Jeffreyho Karpa inšpirovali nielen urzony, ale aj červovité endoparazity z kmeňa háčikohlavcov (lat. Acanthocephala, česky vrtejši). Tieto parazity žijú v črevách zvierat, ale aj ľudí. Aby sa mohli na tomto klzkom povrchu zachytiť, používajú svojský trik. Na prednej strane tela majú chobotovitý **výbežok (proboscis) pokrytý mikroskopickými ostňami.** Tento chobôtik po zasunutí do črevnej steny napučne, preto sa z nej dá iba veľmi ťažko vytiahnuť. Na základe tohto poznatku Jeffrey Karp **vyrobil chirurgickú záplatu**, ktorej adhézna strana je pokrytá mikroihlami **v tvare miniatúrnych kuželovitých hrotov.** Každý z kuželov má hydrogélovú špičku, ktorá pri styku s vlhkosťou zväčší svoj objem. Takéto záplaty použité v chirurgii **držia niekoľkonásobne**

Obr. 8 Chrupavka ucha vytvorená pomocou 3D tlačiarne

Autor: SITA/AP, Lindsay France¹²

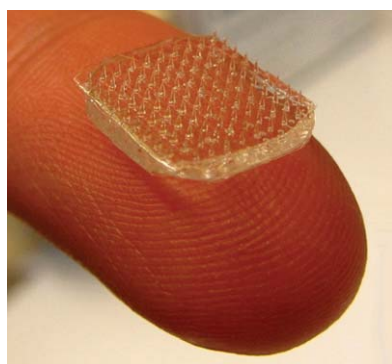
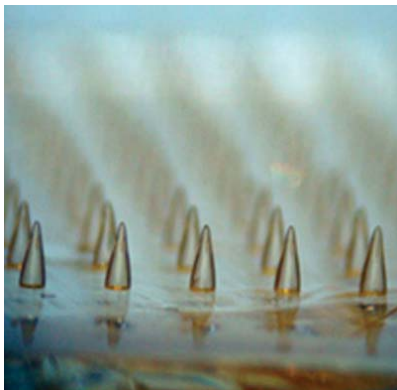
11 <http://vat.pravda.sk/technologie/clanok/276556-3d-tlaciarne-dokazu-vytlacit-synteticke-zive-tkaniva/>

12 <http://vat.pravda.sk/clovek/clanok/273468-vedci-vytvorili-zive-ludske-ucho/>

13 www.national-geographic.cz/detail/tajemstvi-urzona-kanadskeho-odhaleno-pomuze-vylepsit-lekarske-nastroje-35700/

pevnejšie než bežné chirurgické svorky, hoci prenikajú do oveľa menšej hĺbky.

Obr. 9 Umelá chirurgická záplata podľa vzoru háčikohlavcov

Autor: The Karp Lab/ BWH¹⁴

Včelí jed proti HIV

O tom, že včelie produkty majú tiež svoj podiel na vývoji liečivých prípravkov a postupov, sme už písali. No iba nedávno sa zistilo, že **včelí jed môže pomôcť pri prevencii pred smrteľným ochorením**, na ktoré sa zatiaľ ešte nenašiel spoľahlivý liek. Zistilo sa, že toxín mellitín nachádzajúci sa vo včelom jede **dokáže úplne deaktivovať vírus HIV** tým, že naruší jeho vonkajšiu štruktúru. Mellitín zdravé bunky nepoškodzuje a ničí iba obal vírusu. Zatiaľ sa počíta

s jeho použitím iba na prevenciu vo forme lubrikačného gélu, ďalší výskum možno prinesie nové prevapenia.¹⁵

Vírus tabakovej mozaiky a neurodegeneratívne ochorenia

Zaujímavú skutočnosť zistil tím Roberta Friedlanda z Univerzity v Louisville, štát Kentucky. Pri imunologickom vyšetrení ľudí prichádzajúcich do styku s tabakom boli nájdené v ich krvi **protilátky** proti rastlinnému vírusu nazývanému vírus tabakovej mozaiky. No to, že **imunitný systém ľudí reagoval tvorbou protilátok proti rastlinnému vírusu** nebolo najväčším prevapením. Zistili totiž, že **povrch vírusu tabakovej mozaiky obsahuje proteín TOMM40L**, ktorý je **rovnaký ako proteín TOMM40L v ľudskom organizme**. A práve tento proteín sa podieľa na neurodegeneratívnych ochoreniach, ako sú Parkinsonova alebo Alzheimerova choroba. Nález protilátok objasňuje záhadu, prečo sa u ľudí prichádzajúcich do styku s tabakom, teda aj u fajčiarov, tieto ochorenia vyskytujú v menšej miere ako u ostatných ľudí.¹⁶ Možno práve toto zistenie môže byť základom úspešnej liečby neurodegeneratívnych chorôb.

Literatúra a internetové zdroje¹⁷

[http://zivot.azet.sk/clanok/7129/objav-
vdaka-nahode-fleming-nasiel-to-co-
nehladal.html](http://zivot.azet.sk/clanok/7129/objav-
vdaka-nahode-fleming-nasiel-to-co-
nehladal.html)

[www.rozhlas.cz/leonardo/clovek/
_zprava/objev-diky-zabe-v-mlece-
-1151001](http://www.rozhlas.cz/leonardo/clovek/
_zprava/objev-diky-zabe-v-mlece-
-1151001)

[www.kardioklub.biznisweb.sk/info/o-
srdci/kardiodefibrilator/rytmus/](http://www.kardioklub.biznisweb.sk/info/o-
srdci/kardiodefibrilator/rytmus/)

[http://tech.sme.sk/c/6642576/virus-
dokaze-opravit-srdce.html](http://tech.sme.sk/c/6642576/virus-
dokaze-opravit-srdce.html)

[http://vat.pravda.sk/zem/clanok/
277670-potkany-dostali-nahradne-
oblicky/](http://vat.pravda.sk/zem/clanok/
277670-potkany-dostali-nahradne-
oblicky/)

[http://vysetrenie.zoznam.sk/cl/1000648/
1348620/Unikatna-operacia-dievcatka-
-Pozrite-sa-co-jej-zachranilo-zivot](http://vysetrenie.zoznam.sk/cl/1000648/
1348620/Unikatna-operacia-dievcatka-
-Pozrite-sa-co-jej-zachranilo-zivot)

[http://skolskyservis.teraz.sk/skolstvo/
vedci-z-stu-vyvinuli-bionahrady-koze/
2828-clanok.html](http://skolskyservis.teraz.sk/skolstvo/
vedci-z-stu-vyvinuli-bionahrady-koze/
2828-clanok.html)

[http://tech.sme.sk/c/6783816/bakos-
robime-nahradu-koze-moze-hojit-
pacientovi-rany.html](http://tech.sme.sk/c/6783816/bakos-
robime-nahradu-koze-moze-hojit-
pacientovi-rany.html)

[http://tvnoviny.sk/sekcia/zahranicne/
archiv/nova-hrozba-3d-tlaciaren-dokaze-
-vyrobit-funkcnu-zbran.html](http://tvnoviny.sk/sekcia/zahranicne/
archiv/nova-hrozba-3d-tlaciaren-dokaze-
-vyrobit-funkcnu-zbran.html)

[http://tech.sme.sk/c/6674838/na-stavbu-
budovy-chcu-pouzit-3d-tlaciaren.html](http://tech.sme.sk/c/6674838/na-stavbu-
budovy-chcu-pouzit-3d-tlaciaren.html)

[http://vat.pravda.sk/technologie/clanok/
276556-3d-tlaciarne-dokazu-vytlacit-
synteticke-zive-tkaniva/](http://vat.pravda.sk/technologie/clanok/
276556-3d-tlaciarne-dokazu-vytlacit-
synteticke-zive-tkaniva/)

[http://vat.pravda.sk/clovek/clanok/
273468-vedci-vytvorili-zive-ludske-
ucho/](http://vat.pravda.sk/clovek/clanok/
273468-vedci-vytvorili-zive-ludske-
ucho/)

[www.national-geographic.cz/detail/
tajemstvi-urzona-kanadskeho-odhaleno-
pomuze-lekarske-nastroje-35700/](http://www.national-geographic.cz/detail/
tajemstvi-urzona-kanadskeho-odhaleno-
pomuze-lekarske-nastroje-35700/)

www.osel.cz/index.php?clanek=6859

[www.cas.sk/clanok/245344/prevratny-
objav-vcelie-zihadlo-dokaze-zastavit-
siren timer-virusu-hiv.html](http://www.cas.sk/clanok/245344/prevratny-
objav-vcelie-zihadlo-dokaze-zastavit-
siren timer-virusu-hiv.html)

www.osel.cz/index.php?clanek=6867

*Pokračovanie v Duševnom vlastníctve
č. 3/2013*

THINK IT! – PART XXVII
Creativity and Medicine
HOLAKOVSKÝ, P., HOLAKOVSKÝ, Š.
Bionics and antibiotics. Frog in the milk.
Heart reconstruction with the virus. Bio-
substitutes of kidneys, trachea and skin. 3D
printing of live tissues and organs. Surgical
instruments inspired by nature. Tobacco
mosaic virus and neurodegenerative di-
seases.

14 www.osel.cz/index.php?clanek=6859

15 www.cas.sk/clanok/245344/prevratny-objav-vcelie-zihadlo-dokaze-zastavit-siren timer-virusu-hiv.html

16 www.osel.cz/index.php?clanek=6867

17 Všetky odkazy na elektronické pramene v tomto článku vo vzťahu k jeho obsahu platné k 20. 5. 2013.

Z GALÉRIE TVORCOV

Úspech je dielom celého tímu

Na návšteve v EVPÚ, a. s., Nová Dubnica

Pôvodne sme sa chceli v prvom rade stretnúť s generálnym riaditeľom Elektrotechnického výskumného a projektového ústavu v Novej Dubnici, a. s., **doc. Ing. Jozefom Budayom, CSc.** (62), ktorý je zároveň prezidentom Zväzu priemyselných, výskumných a vývojových organizácií. J. Buday je držiteľom Medaily SAV za podporu vedy (2008), Ceny podpredsedu vlády a ministra školstva SR za vedy a techniku (2009) v kategórii Celoživotné zásluhy v oblasti vedy a techniky, konkrétne za dlhodobý osobný prínos pri zvyšovaní úrovne aplikovaného výskumu v oblasti elektrotechniky a prehlbovaní výskumnej spolupráce s vysokými školami a SAV. Vlni, pri príležitosti 19. výročia vzniku Slovenskej republiky, mu prezident Ivan Gašparovič udelil Pribinov kríž I. triedy za mimoriadne zásluhy o hospodársky rozvoj Slovenskej republiky, osobitne za zásluhy o zvyšovanie konkurenčnej schopnosti prie-

myslu Slovenska v oblasti elektrotechniky.

S J. Budayom (generálnym riaditeľom EVPÚ je od roku 1992) sme sa však rozprávali len prostredníctvom telefónu, je dosť zaneprázdnený, mali sme taký dojem, že aj skromný a nepotrpí si na popularitu. – *Vo výskume s takým zameraním ako máme my, jednotlivec nič nezmôže.*

Konkrétny výsledok práce je vždy dielom kolektívu, dobrého tímu, – povedal nám.

V EVPÚ sme sa stretli s predsedom predstavenstva **Ing. Igorom Gerekom, PhD.** (48), a hlavným inžinierom **doc. Ing. Jozefom Kuchtom, PhD.** (64). Generálny riaditeľ chýbal. – *Má toho dosť..., často je v Bratislave, hoci v tamojších kruhoch je považovaný za oponenta, – prezrádza I. Gerek o J. Budayovi. – On sa pokúša nastaviť zrkadlo realite. Ako prezident Zväzu priemyselných, výskum-*

ných a vývojových organizácií má byť teraz členom Rady vlády SR pre vedy, techniku a inovácie.

Predstavitelia EVPÚ boli začiatkom marca tohto roka medzi takmer 150-timi zástupcami štátnej správy a podnikateľského sektora, ktorí sa pod gesciou ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí Miroslava Lajčáka zúčastnili v Moskve na 16. zasadnutí Medzivládnej komisie pre ekonomickú a vedecko-technickú spoluprácu medzi Slovenskou republikou a Ruskou federáciou.

I. Gerek: – *Riešili sa tam záležitosti týkajúce sa rozvoja energetiky, poľnohospodárstva, vedy a techniky, ale aj vojensko-technickej spolupráce. My z EVPÚ sme navštívili aj Inštitút pre jadrový výskum v Dubne neďaleko Moskvy, kde sídli jedno z najuznávanejších vedeckých pracovísk v oblasti jadrovej fyziky na svete. V 60-tych rokoch sa na výstavbe tamojšieho urýchľovača častíc podieľalo 11 štátov a v súčasnosti tam pracuje 6-tisíc ľudí, z nich vyše tisícky sú vedci. Ide o obdobu Európskych laboratórií pre fyziku*

Počiatky EVPÚ, a. s., v Novej Dubnici sa datujú už od roku 1968, keď vznikla samostatne fungujúca výskumno-vývojová organizácia – Elektrotechnický výskumný ústav (EVÚ) ako súčasť vývojovej základne koncernu Závodov ťažkého strojárstva ZŤS. Úspešne riešila vývoj pohonov pre valcovacie trate a obrábacie stroje, ďalej servosystémov pre automatizované centrá, ale i trakčných pohonov dielelektrických rušňov. V nasledujúcom období EVÚ rozšíril svoje výskumno-vývojové kapacity o vlastnú výrobu a v roku 1989 zamestnával až 1 800 pracovníkov.

Rok 1990 znamenal zmenu spoločenských pomerov a rozpad veľkých koncernov vrátane Závodov ťažkého strojárstva, kombinátny podnik Martin. Z jadra tvoriaceho výskum a vývoj vznikol v tom istom roku Elektrotechnický výskumný a projektový ústav – EVPÚ, štátny podnik, ktorý sa v roku 1994 transformoval na EVPÚ, akciovú spoločnosť. Svoju ďalšiu existenciu buduje na výskumnej a vývojovej tradícii.

časť (CERN) v Ženeve. V Dubne spolupracujeme na niekoľkých projektoch, dodávame tam špeciálne prúdové zdroje na napájanie elektromagnetických prvkov urýchľovačov. Všetko nasvedčuje tomu, že tam podpíšeme ďalšie kontrakty.

Novodubničania majú v zahraničí aj dcérske spoločnosti. V Aстане je to spoločnosť EVPU Kazachstan, no informácie o tamojších aktivitách sú „neverejné“.

EVPÚ ČR, s. r. o., je obchodnou jednotkou v Hradci Králové, EVPÚ Defence, a. s., v Uherskom Hradišti sa orientuje na produkciu optoelektronických pozorovacích systémov na ochranu hraníc a objektov vysokej dôležitosti, napríklad letísk. Ďalšia, EVPÚ-ZVS, a. s., je výrobným závädom v Dubnici nad Váhom, keďže materská spoločnosť EVPÚ má obmedzené výrobné kapacity.

EVPÚ je jednou z mála slovenských firiem, ktoré po nežnej revolúcii, keď sme, obrazne povedané, nastúpili do vlaku transformačných zmien a štát, na rozdiel minulosti, už prestal všetko dirigovať, nerušili ako prvé práve výskumno-vývojové základne. Odmietli filozofiu, že z ušetrených peňazí kúpia nové technológie, resp. know-how v zahraničí, ale ako hovorí I. Gerek, nebolo to jednoduché.

– Pamätám si v tých časoch populárne vyhlásenia, že výskum a vývoj nie je potrebný, že stačí, keď firma bude vyrábať. Ale postupom času sa tie názory začali trieštiť a aj vý-

robná sféra pochopila, že bez samostatného výskumu a vývoja to ďalej nepôjde. V súčasnosti máme v materskej firme okolo 250 zamestnancov, z nich 70 vo výskume a vývoji, no vývoj realizujeme i v Česku.

Ústav sa orientuje na vývoj a produkciu elektrokomponentov pre železnice (elektronika pre osobné vozne, vozidlá MHD – električky, pre dielelektrické a elektrické rušne), špeciálnej elektroniky pre potreby ozbrojených síl a tiež prúdových zdrojov (tranzistorové meniče napätia) používaných najmä na napájanie elektromagnetických prvkov urýchľovačov.

– V roku 1989 malo ZŤS EVÚ, kombinátny podnik (k. p.), obrat vo výške zhruba 280 – 290 mil. korún. Samotná výroba predstavovala približne 200 mil. korún a z toho špeciálna výroba asi 60 %. „Špeciál“ však orok, dva klesol na menej ako desatinu (zo 120 mil. korún na 9 mil.), pretože nastala konverzia zbrojárskej výroby. Predtým sa ZŤS EVÚ, k. p., výrobou elektroniky významnou mierou podieľal na finalizácii špeciálu, výrobkov kombinátu ZŤS, – konštatuje J. Kuchta. – V súčasnosti obrat predstavuje asi 20 mil. eur, a keď berieme do úvahy skupinu firiem, ročné tržby sa pohybujú až na úrovni 30 mil. eur, čo nie je zlé.

EVPÚ má v konaní 13 patentových prihlášok, má platných 18 úžitkových vzorov a dve prihlášky úžitkových vzorov sú v konaní, platných 12 dizajnov a 5 ochranných známok. Z tejto štatistiky je zrejme, že

ústav nielen inovuje, no zároveň si svoje inovatívne riešenia dáva aj priemyselno-právne chrániť. To nebýva až tak častým javom na Slovensku. Pokiaľ ide o inovácie, naša krajina je v európskom meradle niekde v druhej polovici rebríčka.

Príkladom v inovačných aktivitách v EVPÚ je práve vrcholový manažment. Spolupôvodcami väčšiny priemyselno-právne chránených alebo na ochranu prihlásených riešení sú J. Buday, I. Gerek a J. Kuchta.

– Keďže sme zodpovední za túto spoločnosť, je logické, že nám nie je ľahostajné, čo sa tu vytvorí, – reaguje I. Gerek. – Navyše, predtým ako sme sa dostali na čelo tejto spoločnosti, prešli sme všetci traja viacerými pracovnými pozíciami vrátane výskumu a vývoja. Nápady teda máme odkiaľ čerpať, vieme čo potrebujeme v ústave zlepšiť. To, že si riešenia dávame priemyselno-právne chrániť je síce pekné, ale poviem to otvorene, nie vždy nám to pomáha, párkrát už boli naše produkty skopírované. Ale súd'te sa trebárs v Rusku. Tam sa ťažko dá niečo vysúdiť, Slovensko je pre nich príliš malá krajina. Druhá strana zvyčajne iba spozornie, ak majú Slováci niečo chránené, ale žeby prestali kopírovať..., to by sa napríklad Čína musela už dávno vrátiť na ryžové polia ☺. Tam, bez ohľadu na vaše práva, skopírujú úplne všetko a beztriestne! Na súdnych sporoch zarobia právnici, my prerobíme...

Mimochodom, vo februári 2011 ÚPV SR vykonal v EVPÚ prediagnostiku priemyselných práv, pričom väčšinu prihlášok

podal ústav práve v ostatných dvoch, troch rokoch.

– Predpokladáme, že prediagnostika vám pomohla, – nepriamo sa pýtame J. Kuchtu.

– Samozrejme, ocenili sme túto službu úradu a možno by stálo za úvahu zopakovať ju pre tých mladších pracovníkov, ktorí k nám prichádzajú zo škôl.

I. Gereka sa zasa pýtame, či v ústave majú nejaký recept na tvorivosť, nápaditosť.

– Sú ľudia kreatívni i menej kreatívni, ale v spoločnosti robíme všetko preto, aby sme zamestnancom vytvárali čo najlepšie podmienky na tvorivú prácu. V prvom rade však človek musí mať rád túto prácu, pretože bez entuziazmu vývoj nie je možné robiť. Samozrejme, svoju úlohu zohráva i finančná motivácia, poskytovanie rôznych benefitov a podobne, ale je dôležité, aby pracovník bol aj odborníkom vo svojom fachu. Iná vec je, že štát by mal viac podporovať slovenské firmy...

Do výskumu a vývoja investuje EVPÚ predovšetkým sám – peniaze, ktoré získa z toho, čo vyprodukuje a predá. Reaguje i na rôzne projektové výzvy, čo je jeden z predpokladov úspešného napredovania firmy, je totiž šanca získať na projekty určitú časť financií či už zo štrukturálnych fondov alebo z Agentúry na podporu výskumu a vývoja. Ako však hovorí J. Kuchta, získať nejaký grant je zložité. – *Napríklad na výzvu Agentúry na podporu výskumu a vývoja (predtým Agentúra na podporu vedy a techniky) sa v technických vedách prihlási okolo 200 projektov, z nich 120 sa týka základného výskumu a 80 aplikovaného. Z jednej z druhej skupiny môže prejsť ďalej po 18 – 20 projektov, a ešte aj z nich niečo vypadne kvôli formálnym nedostatkom. Úspešných je približne 15 – 18 percent projektov, a to je málo..., nie sú peniaze. Zhodou okolností pred dvoma rokmi ma nominovali do rady agentúry a pracovnej skupiny pre technické vedy, čiže ja sa už ako riešiteľ, resp. spoluriešiteľ nejakej úlohy ani nemôžem uchádzať o granty. Ale v rokoch 2004 – 2010 sa nám podarilo presadiť v tvrdej konkurencii päťkrát, pričom v štyroch prípadoch som bol zodpovedným riešiteľom projektov a raz zástupcom zodpovedného riešiteľa.*

Ako nám J. Kuchta ďalej povedal, z projektov za ktoré zodpovedal bola jeho „srdcovou záležitosťou“ úloha **Výskum a vývoj vybraných elektrotechnických aplikácií nanokryštalických a amorfných materiálov**. – *Išlo o to, aby sme zvýšili hlavne magnetické a teplotné parametre na hodnoty, ktoré sú požadované pri stavbe vybraných elektrotechnických aplikácií stredofrekvenčných transformátorov a tlmiviek v zariadeniach*

silnoprádovej elektrotechniky a elektroniky. Feritové magneticky mäkké materiály, ktoré vzhľadom na požadované výkony stredofrekvenčných transformátorov pre spínané zdroje boli už objemovo i hmotnostne neúnosné, sme vďaka spolupráci s Fyzikálnym ústavom SAV Bratislava nahradili nanokryštalickým materiálom a v ďalších verziách sme využili nanokryštalické magneticky mäkké materiály zo zahraničia. Takéto transformátory sú určené pre centrálné zdroje osobných rýchlikových železničných vozňov. Aby ste rozumeli, pod podlahou vagona je veľká skriňa, ktorá slúži ako zdroj na napájanie všetkých spotrebičov vo vagoně.

V rámci riešenia projektových úloh EVPÚ spolupracuje okrem SAV aj s univerzitami. V spomínanom projekte to bola konkrétne Fakulta elektrotechniky a informatiky Slovenskej technickej univerzity (STU) v Bratislave. Na ďalšom projekte **Výskum a vývoj novej generácie elektrických lineárnych pohonov** sa okrem STU Bratislava podieľala i Žilinská univerzita v Žiline a Fakulta elektrotechniky Technickej univerzity v Košiciach.

Zaujímavý bol napríklad aj projekt **Výskum a vývoj HW a SW modulov polohovacích nosičov senzorických systémov**, za ktorý zodpovedal Ing. Rastislav Havrila, PhD., a spoluriešiteľskými organizáciami boli opäť STU Bratislava a Žilinská univerzita. Hlavným cieľom projektu bol výskum a vývoj HW (hardvérových) a SW (softvérových) modulov polohovacích senzorických nosičov s využitím najnovších poznatkov v robotike a súvisiacich odboroch. – *Išlo o vývoj dvojosových systémov a manipulátorov, ktoré sa hýbu v jednej, resp. v druhej*

osi a sú schopné niesť nejakú technológiu, – vysvetľuje I. Gerek. – V našom prípade sú to väčšinou technológie používané na ochranu hraníc, napr. radary, nočné alebo denné kamery. Nehmotným ziskom z riešenia úlohy boli nadobudnuté vedomosti v oblasti konštrukcie precíznej mechaniky, nových riešení digitálnych elektronických modulov v oblasti riadenia, servosystémov a komunikácie, ako aj regulačných štruktúr vhodných na stabilizáciu uvedených systémov. Pracovníci univerzít získali zasa praktické poznatky pri overovaní vlastností a správania sa navrhnutého produktu v náročných skúškach.

Keď sa zmieňujeme o spolupráci Novodubnických výskumníkov a vývojárov s univerzitami, nemožno obísť ani **zriadenie univerzitného vedecko-výskumného pracoviska s lineárnym urýchľovačom pre Slovenskú zdravotnícku univerzitu v Trenčíne – Záblatí** pred dvoma rokmi. Slovenská zdravotnícka univerzita na svojom vedecko-výskumnom pracovisku vybavenom lineárnym urýchľovačom pripravuje odborníkov na využívanie vysokých urýchľovačových technológií v zdravotníctve a vychováva kvalifikovaných expertov v oblasti ochrany pred nepriaznivými účinkami ionizujúceho žiarenia. Výsledky činnosti spomínaného pracoviska je možné využívať v zdravotníctve pri liečbe pacientov, príprave zdravotníckych pomôcok, vo farmaceutickom priemysle, v potravinárstve alebo pri ochrane životného prostredia.

– *Pred niekoľkými rokmi som sa podieľal na štátnom programe, ktorý bol zameraný na otázky uplatnenia mladých ľudí v praxi, – pokračuje v téme prepojenia vysokých*

Prenositelný optoelektronický pozorovací systém

škôl a univerzít s praxou J. Kuchta. – V rámci spracovávaní jednej etapy projektu som navštívil približne 70 elektrotechnických a strojárskych podnikov a zisťoval som jednak ich požiadavky na absolventov technických univerzít, požiadavky na výskum a tiež ako mladí ľudia dokážu pretaviť v škole nadobudnuté vedomosti do praxe, aký majú prístup k práci. Zástupcovia navštívených spoločností celkove konštatovali, že úroveň absolventov inžinierskeho štúdia klesá a vyvažujú to doktorandi. Odpovede v rámci dotazníka však významne pomohli orientovať a nasmerovať výstupy predmetného štátneho programu, ktorý bol nakoniec veľmi dobre hodnotený. Prispel totiž k zriadeniu dvoch pilotných pracovísk pre urýchlenie transferu poznatkov základného výskumu do aplikovaného a k výchove 40 až 60 inžinierov a doktorandov strojárkeho a elektrotechnického zamerania na Technickej univerzite v Košiciach, Žilinskej univerzite v Žiline, Trenčianskej univerzite Alexandra Dubčeka v Trenčíne a STU Bratislava zúčastňujúcich sa na riešení projektu. Jedno takéto pracovisko bolo zriadené v EVPÚ, ktorý bol koordinátorom a spoluriešiteľom projektu a druhé pracovisko vzniklo na Strojníckej fakulte Žilinskej univerzity.

– Sú študenti, ktorí sú napriek zlému školskému systému neuveriteľne šikovní, ale neuplatnia sa v praxi, – podotýka I. Gerek. – Problém je v tom, že vyštudovali to, čo nikto nepotrebuje. U nás, na Slovensku, akosi nechápeme, že znalostnú ekonomiku v prvom rade tvoria technici. Nie, nepodceňujem sociálne ani humanitné vedy, ale jedine vývoj inovatívnej techniky môže znamenať pre našu krajinu výraznejší pokrok.

I. Gerek svojou myšlienkou akoby nahral na smeč J. Kuchtovi. – Vedecko-technickú revolúciu v Anglicku neodštartovali právnici ani ekonómovia, ale technici...

– Kedysi sa zvažovalo, že univerzity technického zamerania budú finančne dvojnásobne zvýhodnené, ale neprešlo to a ani sa tomu nečudujeme, – konštatuje I. Gerek. – Slovenská rektorská konferencia má tiež svoje záujmy... Na Slovensku platí rovnica: študent = eurá. Školstvo je nastavené na peniaze, namiesto toho, aby bolo v popredí vzdelanie a jeho kvalita.

– My tie nedostatky v školstve vidíme a aj preto sme istým spôsobom prepojení napríklad so Žilinskou univerzitou v Žiline, – berie

si opäť slovo J. Kuchta. – Pre dvoma rokmi sme získali akreditáciu pre III. stupeň vyššieho školského vzdelávania a v spolupráci so Žilinskou univerzitou sa podieľame na výchove jej doktorandov pre potreby našej firmy. Cesta k znalostnej spoločnosti začína od školstva a treba zabezpečiť, aby bolo obsahovo kvalitné a prepojené s praxou.

Ešte z 90-tych rokov si pamätám na jeden zaujímavý článok, v ktorom istý pán profesor kritizoval, prečo nemáme 30 alebo 40-ročných doktorov vied. V úvode článku spomenul, že nositeľ Nobelovej ceny za fyziku (1929) Francúz Louis Victor de Broglie začal študovať politickú ekonómiu, no keďže sa mu to štúdium zdalo náročné, prestúpil na fyziku a dotiahol to až na Nobelovu cenu. To ratio tam je – náročná politická ekonómia..., obsahovo bola asi úplne inde ako súčasná ekonómia...

zpvvo

zväz priemyselných a výskumných a vývojových organizácií

EVPÚ patrí k zakladajúcim členom Zväzu priemyselných, výskumných a vývojových organizácií (ZPVVO). Ide o dobrovoľnú neziskovú a nezávislú záujmovú organizáciu združujúcu výskumné organizácie v Slovenskej republike, ktorých predmetom činnosti je výskum, vývoj, vzdelávanie, certifikácia a s tým priamo súvisiace činnosti ako je projekcia, výroba, montáž a prevádzka zariadení.¹ Ako už bolo spomínané, **prezidentom zväzu** (od roku 2001) je **J. Buday, generálny riaditeľ EVPÚ**.

Keď mu začiatkom minulého roka prezident republiky Ivan Gašparovič udelil Príbinov kríž I. triedy bolo to vnímané aj tak, že išlo o ocenenie aktivít celého slovenského priemyselného výskumu a vývoja. Ale v tohtoročnom novoročnom príhovore, ktorý Ivan Gašparovič predniesol zároveň aj pri príležitosti 20. výročia vzniku suverénnej Slovenskej republiky okrem iného povedal: – *Budúcnosť Slovenska vo významnej miere závisí od toho, ako rýchlo dokážeme zvýšiť výkonnosť vedy, hospodárstva a lepšie využiť inovačný potenciál. No nesmieme o tom len hovoriť.*

– Je fakt, že vo výskume a vývoji sme na Slovensku mohli urobiť, vo všeobecnosti, viac ako dosiaľ, – podotýka J. Kuchta. – *Nedá mi však, aby som sa nevrátil do minulosti. Generálny sekretár Zväzu priemyselných, výskumných a vývojových organizácií Igor Chovan pracoval pred rokmi na Ministerstve*

hospodárstva SR a z jeho podnetu vznikli v 90-tych rokoch technické centrá priemyslu. Bolo ich asi sedem a spracúvali podklady pre analýzy a smerovanie vedecko-technickej politiky krajiny, pričom v Novej Dubnici bolo centrum rozvoja elektrotechniky a informačných technológií. Podklady potom slúžili na formulovanie vedecko-technických inovačných projektov či výziev. Myslím si, že teraz takéto niečo chýba.

V rámci ZPVVO sme nedávno pripomenovali Stratégiu rozvoja spoločnosti, vedy a techniky, ktorú predložilo Ministerstvo školstva vedy, výskumu a športu SR. V stratégii je napríklad uvedené, že sa bude podporovať excelentná veda. Pýtam sa: čo to je excelentná veda, excelentné pracoviská? Ani uznávaný Frascati Manual (2002) nedefinuje takto a podobne vedu. Ja principiálne podporujem základný výskum, ale mám určité výhrady voči takému základnému výskumu, z ktorého výstupy budú o 20 – 30 rokov, resp. ktorý aspoň čiastočne nekopíruje požiadavky domáceho aplikovaného výskumu. Vývoj rýchlo napreduje. Zatiaľ čo v minulosti inovačný cyklus trval šesť, sedem rokov, v súčasnosti sa podstatne skrátil – na rok, dva. Som za to, aby bola veda podporovaná hlavne z peňazí v rámci globalizácie, napríklad viac zo štrukturálnych fondov EÚ. Prečo, ako daňový poplatník SR, mám prispievať na vedu, z ktorej Slovensko a slovenský priemysel nebude nič mať? Nechápem tiež, prečo sa technický rozvoj dostal pred niekoľkými rokmi pod gesciu Ministerstva školstva SR. Ja nemám nič proti výskumu a vývoju na univerzitách, ale vždy to bolo tak, že gro vývoja techniky a tiež inovácie sa realizovali v podnikoch, ktoré patrili pod rezort hospodárstva. Keď sme v minulosti bývalému kombinátu ZŤS predkladali úlohy, tzv. oborovky (z ôsmich alebo deviatich vtedy uznávaných stupňov inovácií sa vyžadoval minimálne šiesty inovačných stupeň), bolo presne určené, aké parametre musí mať konkrétny vyvíjaný výrobok alebo čo má daná technológia, respektíve služba obsahovať.

V minulosti mladí asistenti na technicky zameraných katedrách Vysoké školy dopravy a spojov v Žiline museli absolvovať povinnú prax a ja som ju absolvoval práve v ZŤS EVÚ. Keď som sa neskôr, po takmer 5-tich rokoch, vrátil do Žiliny, vydržal som tam len mesiac, už sme si nerozumeli. Škola a prax – to je veľký rozdiel.

Pýtam sa: prečo podceňujeme aplikovaný výskum? Prečo sa častejšie hrdíme základným výskumom, ako napríklad SAV, keď výroba z neho nemá takmer nič? Pripravuje

1 www.zpvvo.sk

(VUJE, a. s., EVPÚ, a. s., PRVÁ ZVÁRAČSKÁ, a. s., ZTS VVÚ KOŠICE, a. s., VÝVOJ Martin, a. s., VÚTCH-CHEMITEK, spol. s r. o., Výskumný ústav papiera a celulózy, a. s., VUP, a. s., VUKI, a. s., VÚEZ, a. s.)

sa reforma SAV a ja len dúfam, že sa jej dožijem... Podľa Stratégie rozvoja spoločnosti, vedy a techniky má dôjsť aj k zmenám v Agentúre na podporu výskumu a vývoja. Základný výskum by mal podliehať Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu SR, a vývoj nových technológií a inovácie majú byť pod gesciou Ministerstva hospodárstva SR. Uvidíme ako to dopadne...

Spolu s J. Kuchtom prechádzame jednotlivými prevádzkami EPVÚ. Ukazuje nám skúšobňu, kde firma overuje jednotlivé prototypy a zároveň i produkciu, ďalej elektrodieľňu slúžiacu na montáž celkov, pracovisko na skúšanie zariadení napájajúcich elektrické motory rôznych druhov, pracovisko na overovanie trakčných pohonov, projektovú kanceláriu, Centrum návrhu a konštruovania elektrotechnických aplikácií atď.

J. Kuchta medzi rečou opäť zdôrazňuje význam aplikovaného výskumu, hovorí, že štát by mal viac podporovať spoločnosti, ktoré sa takémuto výskumu venujú a zároveň si dávajú riešenia priemyselno-právne chrániť. – *Niekoho by malo predsa zaujímať, koľko patentových prihlášok podala príslušná inštitúcia, koľko má udelených patentov, ako sú vynálezy využívané a pod. Podľa môjho názoru, napríklad SAV-ka a univerzity by 50 až 60 % základného výskumu mali orientovať na konkrétneho budúceho prijímateľa. Malo by platiť, že prax je kritériom pravdy.*

V tejto súvislosti nemožno tiež nespomenúť, že EVPÚ vychádza prijímateľom svojich výrobkov, to znamená zákazníkom, všemožne v ústrety. – *Stáva sa, že zákazník, či už domáci alebo zo zahraničia, nevie presne zadefinovať, čo potrebuje, no my to z neho musíme „vytiahnuť“, musíme vycítiť, čo vlastne približne chce a následne vyrobiť príslušné zariadenie tak, aby bol spokojný, – podotýka J. Kuchta.*

V júni 2010 Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky priznal EVPÚ štatút štátnej skúšobne SKTC – 110 zameranej najmä na elektrické výrobky a zariadenia a zároveň sa spoločnosť stala notifikovanou osobou EÚ č. 1293².

PhDr. Július Šípoš
Foto: O. Očenáš,
www.evpu.sk

2 www.evpu.sk/sktc/notifikacia

Prehľad vynálezov, technických riešení, dizajnov a označení, ktorých prihlasovateľom na ochranu/majiteľom je EVPÚ, a. s., Nová Dubnica

Vynálezy:

Podané v roku	Publikačné číslo	Názov
2000	PP SK 1219-2000	Zapojenie na určovanie referenčného priebehu prúdu výkonného aktívneho filtra
2000	PP SK 1220-2000	Zapojenie na rýchlu analýzu jednofázovej sústavy
2010	PP SK 16-2010 PCT WO 2011 108997	Spôsob obmedzenia voľnobehu motorových posunovacích a traťových rušňov
2010	PP SK 55-2010	Komplex na výrobu energie z odpadov
2010	PP SK 99-2010	Zariadenie na zvýšenie spoľahlivosti (MTBF) elektrotechnických výrobkov
2010	PP SK 107-2010	Zdroj napájania budiacich obvodov výkonných tranzistorov
2010	PP SK 141-2010	Zariadenie na meranie a vyhodnocovanie obsahu vyšších harmonických v napätiach, respektíve prúdoch elektrických zariadení
2010	PP SK 155-2010	Obvodové a konštrukčné riešenie trakčného vozidlového transformátora pre elektrické rušne
2011	PP SK 8-2011	Obvod na vyhodnotenie straty supravodivosti supravodivého elektromagnetu
2011	PP SK 91-2011	Technologický komplex na výrobu energií z odpadov
2011	PP SK 95-2011	Spôsob výroby paliva a zariadenie na vykonávanie tohto spôsobu
2012	PP SK 11-2012	Technologický komplex pre výrobu energií z odpadkov
2012	PP SK 14-2012	Splyňovací reaktor a spôsob jeho využitia
2012	PP SK 39-2012	Pyrolýzny komplex s nepriamym ohrevom a spôsob jeho využitia
2012	PP SK 69-2012	Technologický komplex spracovania komunálneho odpadu
2013	PP SK 18-2013	Spôsob riadenia modulov vysokonapäťového meniča
2013	PP SK 19-2013	Spôsob riadenia modulov zdroja pri kaskádovej konfigurácii

Technické riešenia:

Podané v roku	Publikačné číslo	Názov
2006	ÚV SK 4520	Linka na montáž guľkovo-valčekových ložísk
2007	ÚV SK 4809	Modulárne riešenie dvojstupňového výkonového meniča
2007	ÚV SK 4737	Dvojosový manipulátor
2007	ÚV CZ 17787	Dvojosý manipulátor
2007	ÚV SK 4905	Modulárne riešenie pomocou výkonového meniča
2007	ÚV SK 4906	Modulárne riešenie pomocou výkonového meniča
2008	ÚV SK 5261	Modulárne riešenie dvojstupňový výkonový menič
2010	PÚV SK 168-2010	Komplex na výrobu energie z odpadov
2010	ÚV SK 5747	Komplex na výrobu energie z odpadov
2010	ÚV SK 5766	Mobilný komplet videopozorovania a ostreľovačov
2010	ÚV SK 5664	Univerzálny horizontálny vibrátor
2010	ÚV SK 5890	Spôsob obmedzenia voľnobehu motorových posunovacích a traťových rušňov
2010	ÚV SK 5912	Zariadenie na zvýšenie spoľahlivosti (MTBF) elektrotechnických výrobkov
2010	ÚV SK 5950	Zdroj na napájanie budiacich obvodov výkonových tranzistorov
2010	ÚV SK 5952	Zariadenie na meranie a vyhodnocovanie obsahu vyšších harmonických v napätiach, resp. prúdoch elektrických zariadení
2010	ÚV SK 6037	Obvodové a konštrukčné riešenie trakčného vozidlového transformátora elektrických rušňov
2011	ÚV SK 5955	Obvod na vyhodnotenie straty supravodivosti supravodivého elektromagnetu
2011	ÚV SK 6040	Zásobník munície
2011	ÚV SK 6119	Technologický komplex na výrobu energií z odpadov
2011	ÚV SK 6265	Spôsob výroby paliva a zariadenie na vykonávanie tohto spôsobu
2012	ÚV SK 6274	Zariadenie na rádiové vysielanie a príjem signálu
2012	ÚV SK 6277	Technologický komplex na výrobu energií z odpadov
2012	ÚV SK 6301	Splyňovací reaktor a spôsob jeho využitia

Podané v roku	Publikačné číslo	Názov
2012	ÚV SK 6436	Pyrolýzny komplex s nepriamym ohrevom a spôsob jeho využitia
2012	PÚV SK 113-2012	Technologický komplex spracovania komunálneho odpadu
2013	PÚV SK 32-2013	Spôsob zapojenia modulov vysokonapäťového meniča

Tvarové riešenia:

Podané v roku	Publikačné číslo	Názov
2006	D 27334	Manipulátor odberu vzoriek RCHBO
2007	D 27358	Pomocný výkonný menič JN 3024
2007	D 27359	Pomocný výkonný menič JN 3023
2008	D 27790	Manipulátor MSU 01
2008	PVZ CZ 34410	Manipulátor
2008	D 27492	Manipulátor MSO 02
2008	D 27487	Manipulátor MSM 01
2008	D 27488	Manipulátor MST 01
2008	PVZ CZ 34411	Manipulátor
2008	D 27493	Pomocný výkonný menič JN 3018
2009	D 27535	Zariadenie na sledovanie okolia
2010	D 27680	Zbraňová stanica riadená diaľkovo – ZSRD 08
2010	D 27681	Zbraňová stanica riadená diaľkovo – ZSRD 07
2010	D 27682	Zbraňová stanica riadená diaľkovo s lafetáciou granátometu
2010	D 27688	Univerzálny horizontálny vibrátor

Označenia výrobkov a služieb:

Podané v roku	Publikačné číslo	Názov
1991	OZ 171237	EVPÚ – slovná
1993	OZ 185330	ESS Q – kombinovaná
2002	OZ 203719	EVPÚ tested – kombinovaná
2005	OZ 213104	ESS – kombinovaná
2005	OZ 213064	EVPÚ – kombinovaná
		MOZ 893958 zapísaná pre krajiny: AT, BX, CN, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FI, FR, GB, GR, HU, IE, IT, LT, LV, NO, PL, PT, RU, SE, SI
2011	OZ 231478	EVPÚ – slovná
2011	OZ 231479	EVPÚ – HWM – slovná

FROM THE GALLERY OF CREATORS THE SUCCESS BELONGS TO THE WHOLE TEAM.

VISIT AT THE EVPÚ, J.S.C., NOVÁ DUBNICA
At first we wanted to meet the Director General of the Electrotechnical Research and Projecting Company in Nová Dubnica doc. Ing. Jozef Buday, CSc., who is also the President of the Association of Research and Development Industrial Organisations. J. Buday was awarded several awards. On the occasion of 19th Anniversary of the Slovak Republic, on January 3, last year, the President Ivan Gašparovič granted him the Pribina Cross of the 1st Class for extraordinary contribution to the economic develop-

ment of the Slovak Republic, particularly to increasing the competitiveness of the Slovak electrotechnical industry. Since J. Buday was on a business trip in the time of our visit, the Chairman of the Board of Directors Ing. Igor Gerek, PhD. and the Chief Engineer doc. Ing. Jozef Kuchta, PhD. spent the time with us. We were talking about the past and the present days of the Company representing the top in the Slovak electrotechnical industry and successful abroad too. The Company is focused on the research and production of electrocomponents for railways (electronics for public transport vehicles, electronics for passengers carriages, electronics for diesel-electric and electric

locomotives), special electronics for needs of army and current power supplies (transistor converters) used for feeding of electromagnetic components of apparatuses for nuclear research and nuclear medical treatment. ERPC is involved successfully in several projects co-operating with Slovak universities. Innovative solutions are being protected legally and industrially. The top management is a positive example related to innovation activities of the ERPC. J. Buday, I. Gerek and J. Kuchta are co-authors of most of solutions protected industrially and legally or for which the protection is being requested.

Úspešné príbehy

FAVEO Limited: Inovatívny model podprsenky a britská vývojárska spoločnosť založená vedkyňou v oblasti výskumu rakoviny

Prípadová štúdia malých a stredných podnikov

Spoločnosť: Faveo Limited

Sídlo: Midlands, Spojené kráľovstvo

Odvetvie obchodnej činnosti: Dámska spodná bielizeň

Predmet činnosti: Navrhovanie, vývoj a obchodovanie s revolučne novými typmi podprseniek

Počet zamestnancov: 7

Webová stránka: www.faveo.co.uk/

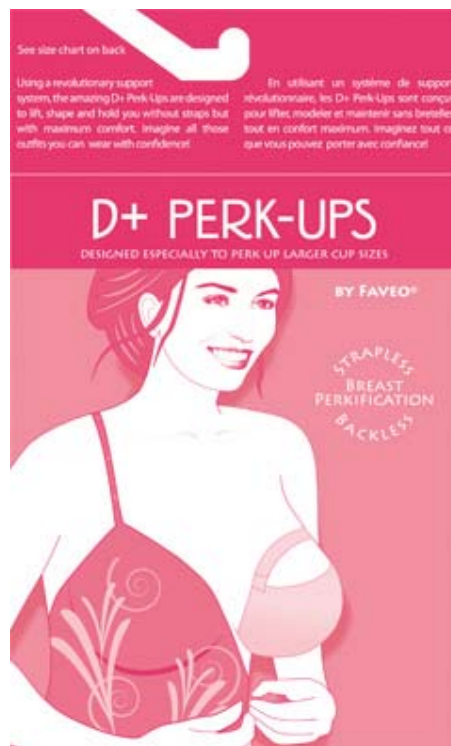
Prezentácia v Powerpointe: www.wipo.int/edocs/mdocs/sme/en/wipo_icc_smes_08/wipo_icc_smes_08_topic01.ppt

Referencie:¹

Častý problém – žiadne vhodné riešenie

Faveo® – z latinského „podopieram“ – sa zrodilo v marci roku 2004 s cieľom priniesť na trh nový vynález ako riešenie problému, s ktorým zápasí 50 % žien, dovtedy beznádejne hľadajúcich vhodnú alternatívu. Reč je o prvej bezramienkovej Faveo® podprsenke Freedom, ktorá má schopnosť udržať prsia ťažké ako dva melóny, kým všetky ostatné výrobky tohto druhu nedokážu zdvihnúť hmotnosť väčšiu ako pár pomarančov. Tento inovatívny vynález prekonal zaujímavú cestu od momentu svojho zrodu, keď zaznelo objaviteľské Heuréka!, kým sa dostal ku konečnému spotrebiteľovi. Pre svoju čisto ženskú povahu si musel ťažšie prerážať cestu vo finančných inštitúciách ovládaných mužskou časťou spoločnosti,

ktorých bolo potrebné najskôr presvedčiť o komerčnom potenciáli tohto vynálezu.

Len málo ľudí vie, že podprsenka je technicky zložitý predmet, za ktorým stojí high-tech dizajn a kombinácia rôznych tkanín, aby sa dosiahla jej funkčnosť. Ženy s krivkami a prsiami väčších rozmerov čelia častejšie problémom, lebo väčšie prsia je ťažšie zdvihnúť a podprieť. V západnom svete patrí do tejto kategórie najmenej 50 % žien, ale sortiment podprseniek, ktoré nadvihujú a podopierajú prsia, je oveľa skromnejší ako pre zostávajúcu polovicu žien s menšími prsiami.

O inovatívnom a technickom charaktere podprseniek svedčí aj to, že boli vždy spojené s patentmi alebo inými formami ochrany duševného vlastníctva. Už pred 100 rokmi, v roku 1913, keď Mary Phelpsová vynášala prvú podprsenku, nechala si zaregistrovať patent. Jej podprsenka využívala princíp podpery, na ktorom boli od tých čias založené všetky modely podprseniek. Neskôr ramienka a zadnú časť podprseniek nahra-

1 www.emda.org.uk/wie/websiteWIEVersion3_2006.pdf (pozri s. 65 – 66)
www.businesslink.gov.uk/Starting_a_Business_files/DTI_Startup_web.pdf (pozri s. 70)
www.birminghampost.net/birmingham-business/tm_headline=extra-support-helps-bra-firm-to-expand&method=full&objectid=19838935&siteid=50002-name_page.html
www.independent.ie/lifestyle/fashion-beauty/wonderfull-design-a-big-asset-for-the-buxom-babe-1092437.html

dili prilnavé hmoty, aby sa umožnilo ženám nosiť šaty s atypickými dekolťmi, úzkymi ramienkami a hlbokými výstrihmi na chrbte. Keď si vezmeme ktorúkoľvek svetovú filmovú premiéru a pozorne preskúmame spoločenské róby, v ktorých sa prezentujú herecké osobnosti na červenom koberci, zistíme, že väčšina šiat má práve takýto ráz, pretože ženám pridávajú na príťažlivosť. Keby spod nich vykukali ramienka podprsenky, úplne by to zničilo dojem, ktorý chcú návrhári šiat svojimi kreáciami vyvolať.

Faveo® podprsenka Freedom je prvou podprsenkou, ktorá rezignovala na zákonitosti oporných bodov a využíva revolučný systém podopierania prs založený na celkom odlišných princípoch. Jej funkcia spočíva nie v nadvihovaní prs, ale v ich formovaní do požadovaného tvaru. Dr. Joanne Morganová zistila, že keď je prsník tvarovaný, má tendenciu zdvíhať sa, pričom pohyby do strán a vo vertikálnom smere sa redukujú. Výsledkom je, že prsník je vyššie, čiže je zdvihnutý bez toho, aby ho niečo dvíhalo, a zároveň je podopretý, nie však ukotvením k telu, ale tým, že je obopnutý kusom tkaniny. Účinnosť tejto podprsenky je taká výrazná, že kým prilnavé podprsenky dokázali udržať maximálne veľkosť prsníkov D, Faveo® podprsenka Freedom funguje aj pri veľkosti H (podľa amerického systému číslovania veľkostí košíkov podprseniek, pozn. prekladateľa), ba dokonca i pri väčších prsiach. (Áno, aj taká veľkosť existuje a nie je ojedinelá!)

Ako sa to všetko začalo

Vynálezkyňa Dr. Morganová bola frustrovaná tým, že si nemohla kúpiť podprsenku, ktorá by bola pohodlná i pre ženy s bujnnejším poprsím, ale zároveň by sa dala použiť aj s odvážnejšími kusmi oblečenia odhaľujúcimi chrbát či ramená. Bola mladá (28), štíhla a videla, že na svete sú milióny žien, ktoré by chceli podobne ako ona nosiť atraktívne šaty, ale zápasia s problémom zo-

hnať vhodnú podprsenku. Ešte v čase, keď po získaní doktorandského titulu pracovala na plný úväzok ako vedkyňa vo výskume rakoviny, navrhla podprsenku, ktorá ignoruje zákon gravitácie a dáva slobodu 50 % žien dovtedy odkázaných na obliekanie sa do fádnej garderóby.

Pomohlo jej vedecké zázemie a skúsenosti s duševným vlastníctvom

– Keď prídete s novou myšlienkou, musíte si urobiť podrobný prieskum, aby ste sa uistili, že nič podobné ešte nebolo opísané. Svoj nápad som pred podaním patentovej prihlášky nezverejňovala. Ak by ste tak urobili, mohlo by to spôsobiť, že vám patent nebude udelený. Bežne som používala zmluvy o utajovaní dôverných informácií.

J. Morganová

Vďaka skúsenostiam, ktoré nadobudla ako manažérka pre duševné vlastníctvo v sektore verejného zdravotníctva a na britských univerzitách v Nottinghamu a Sheffielde, vedela, že pred podaním patentovej prihlášky je potrebné urobiť prieskum relevantnej patentovej literatúry, a tak sa ubezpečiť, že žiadny podobný vynález zatiaľ nie je chránený. Tiež si uvedomovala, aké je dôležité mať kvalitný patent. Preto na prípravu potrebnej dokumentácie a realizáciu celého procesu podania patentovej prihlášky využila služby patentového zástupcu.

– Medzi ľuďmi panuje mienka, že patenty „sa dajú obísť“. V mnohých prípadoch je to tak preto, že majú zle skoncipované patentové nároky.

J. Morganová

Dr. Morganová založila obchodnú spoločnosť Faveo Limited, aby mohla s využitím imania spoločnosti a finančných grantov prejsť od svojho nápadu k výrobe prototypov, financovať ochranu duševného vlastníctva (patent, ochrannú známku a dizajn), preveriť svoj koncept a urobiť si analýzu, kamaž môžu jej plány siahať. Samotné patentovanie vynálezu nestačí, je potrebné vyvinúť prototypy a otestovať ich, aby sa vyšpecifikoval rozsah patentovej ochrany a v konečnom dôsledku uviedol výrobok na trh. Táto výskumná a vývojová fáza predstavuje vo väčšine typov podnikania činnosť navyše, čo znamená, že podnikanie spotrebúva peniaze dávno predtým, ako možno očakávať profit.

– Uviesť vynález na trh, na to potrebuje vynálezcu a skúseného podnikateľa. Našťastie, ja som bola spôsobilá na oboje, to sa však stáva len málokedy. Vynálezcom odporúčam, aby si vo svojom podnikaní čím skôr našli niekoho, kto bude schopný preniesť ich myšlienku do reality. Inak vám zostanú len obrovské účty za patenty bez žiadneho zisku najbližšie tri roky.

J. Morganová

Vynálezy si vyžadujú peniaze, čo si Dr. Morganová dobre uvedomovala. Na základe svojich skúseností odhadovala, že náklady na realizáciu výskumno-vývojovej fázy predstavujú 100 000 až 500 000 £ podľa typu vynálezu (nerátajúc mzdu vynálezcu) a v závislosti od finančných zdrojov, ktorými vynálezca disponuje, táto fáza potrvá 1 – 3 roky. Ďalej vychádzala z toho, že ak máte spoločnosť, môžete ľuďom zaplatiť podielom na majetku, a nie hotovosťou, čím si zároveň kúpite cennú pomoc a poradenstvo bez toho, aby ste museli siahnuť na rozpočet. A tak angažovala do svojho podnikania dlhoročné priateľky Susan Powellovú, predavačku spodnej bielizne s 20-ročnými skúsenosťami, a Megan Powell-Vreeswijkovú, uznávanú návrhárku spodnej bielizne, aby s ňou spolupracovali na vývoji nového produktu. Do tímu prizvala aj svojho kolegu Dr. Martina Whitakera, podnikateľa a manažéra pre duševné vlastníctvo.

Prehľad práv duševného vlastníctva, ktoré nadobudla Dr. Morganová:

1. Patenty

- Patentová prihláška na Faveo® podaná v Spojenom kráľovstve
Deň priority: 23. december 2003
Deň podania cez PCT: 21. december 2004
- Patentová prihláška bola podaná cez PCT v nasledujúcich krajinách:
EÚ: 20. september 2006
EÚ (vylúčená prihláška): 2. apríl 2007 (na základe pôvodnej európskej patentovej prihlášky)
USA: 22. august 2006
India: 3. júl 2006
Japonsko: 23. jún 2006
Austrália: 30. jún 2006
Čína: 15. september 2006
Kanada: 27. september 2006
Izrael: 30. august 2006
- Patent bol udelený v nasledujúcich krajinách:
UK: udelený 23. apríla 2008, č. GB2409399
Juhoafrická republika: udelený (na číslo sa čaká)
- Európsky vylúčený patent (druhý) je v konaní.
- Nová prihláška: GB 0814175.6, deň priority: 4. júl 2008

2. Dizajny

- Dva zapísané dizajny Spoločenstva (č. 552955-0001 a č. 552955-0002)

3. Ochranné známky

- Zapísaná ochranná známka „Faveo“ prihlásená v Spojenom kráľovstve
- Ochranná známka „Faveo“ prihlásená v Austrálii, USA a EÚ

4. Autorské práva

- Faveo® vlastní autorské práva na vzory a technické kresby podprseniek; tieto návrhy sú originálnym dielom, boli vytvorené nezávisle od predchádzajúcich modelov a nie sú im podobné.

od mansfieldského okresného úradu grant Innovation Futures v hodnote 3 000 £ spravovaný organizáciou Angle Technologies a podporila ju i Textilná asociácia East Midlands (EMTEX) formou finančnej dotácie v hodnote 1 000 £ a poskytnutím odborného tímu na vytvorenie webovej stránky. Neskôr spoločnosť získala aj grant na výskum a vývoj v hodnote 63 000 £ od organizácie Advantage West Midlands.

Mazanie „podnikového stroja“ a využívanie externých zdrojov financovania

Joanne bola ochotná riskovať všetky svoje úspory pre svoj skvelý vynález, ale ukázalo sa, že začatý biznis ďaleko prekračuje jej finančné možnosti. V období vývoja produktu investovali do akcií podniku jej priatelia i príbuzní. Po testovacej fáze spoločnosť získala kapitál z rizikového investičného fondu Advantage Early Growth Fund (AEGF), ktorý spravuje agentúra Advantage West Midlands s rozsiahlym prístupom k finančnej sieti. Značka Faveo® bola jedným z najinovatívnejších obchodov, ktorý finančníci z AEGF v roku 2006 urobili. Ale presvedčila aj asi tridsiatich súkromných investorov, ktorí tiež investovali do podielového fondu. Je to však iba zjednodušený náčrt deväťmesačného strastiplného úsilia o získanie potrebného kapitálu, a to aj napriek tomu, že Joanne a Dr. Whitaker vstupovali do projektu už ako skúsení hráči.

Najskôr sa Faveo® musela presídliť z Nottinghamu v East Midlands do Tamworthu vo West Midlands, aby sa dalo do nej investovať. Vyžadovali si to pravidlá o investovaní, ktoré platili v AEGF. V East Midlands v tom čase neexistoval podobný fond, do ktorého by bolo možné investovať, a ani sieť súkromných investorov, ktorí by vytvárali protiváhu svojim západným kolegom. Nevyhnutným predpokladom pre investovanie do fondu bolo disponovanie súkromným kapitálom. Zmena sídla spoločnosti si však vynútila aj istú obeť, keď sa spoločnosť musela zriecť grantu v hodnote 200 000 £ od Agentúry pre regionálny rozvoj v East Midlands. Na to, aby sa mohla uchádzať o tento grant, potrebovala spoločnosť získať investície v hodnote 600 000 £, čo sa dalo dosiahnuť jedine presťahovaním sa. Situácia podobná „hlave 22“, pretože v konečnom dôsledku finančné zdroje pochádzali z jedného vrečka vlády Spojeného kráľovstva.

Dr. Morganová správne predpokladala, že úspech jej produktu bude závisieť aj od jeho podoby, vizuálnej prítlačivosti, čiže dobrého vzhľadu, ale tiež od atraktivity názvu značky, čo ju viedlo k uvažovaniu o využití ďalších foriem ochrany duševného vlastníctva. Aby mala záruku, že jej produkt bude účinne chránený na domácich i exportných trhoch, podala si prihlášku dizajnu i ochrannú známku. Na získanie medzinárodnej ochrany označenia Faveo® využila Madridský systém podávania prihlášok ochranných známk, ktorý spravuje Svetová organizácia duševného vlastníctva.

Dr. Morganová získala niekoľko ocenení za svoj podnikateľský model vybudovaný na inovačnom vynáleze. Bola finalistkou regionálneho kola súťaže organizácie Shell LiveWire Mladý podnikateľ roka 2005, víťazkou súťaže Handbag.com banky Barclays Najinovatívnejší podnik roka 2005 a regionálnou víťazkou súťaže Najinovatívnejší podnik roka 2007 vyhlásenou Britskou obchodnou komorou.

Okrem toho získala na značku Faveo® finančné príspevky z viacerých organizácií, ktoré ocenili dobrý nápad a zaistenú ochranu duševného vlastníctva. Na začiatku svojho fungovania dostala spoločnosť

– Mala som bohaté skúsenosti s organizáciami pre regionálny rozvoj v East Midlands, ako aj s udeľovaním grantov v regióne. Je iróniou, že na to, aby spoločnosť získala grant, musí mať najskôr peniaze, o ktoré sa vlastne uchádza, čo je takmer nereálne pre začínajúcu spoločnosť. Žiaľ, v tom čase región East Midlands ďaleko zaostával za západným regiónom v podpore súkromných a investičných štruktúr pre financovanie inovatívnych začínajúcich podnikov.

J. Morganová

Príslušnosť k pohlaviu a vzájomné porozumenie

Joanne vysvetľuje, že jedným z najväčších problémov pri získavaní súkromných finančných zdrojov bola skutočnosť, že o svojom produkte určenom pre ženy rokovala najmä s mužmi. Nadobudla presvedčenie, ktoré aj verejne prezentovala, že finančné inštitúcie, ba dokonca i vládne organizácie majú vážny problém s prejavom dôvery ženám vynálezkyňami a podnikateľkami. Je ľahké sympatizovať vo všeobecnej rovine s niekým, kto investuje peniaze (svoje vlastné či v záujme tretej strany alebo zamestnávateľa) do riskantného začínajúceho podniku, kde ide vo väčšine prípadov o inštinktívne rozhodovanie. Ak však oslovíte kompetentných s konkrétnym problémom alebo riešením, ktoré sa ich priamo netýka, nestretete sa už s rovnakým porozumením. Situácia je ešte ťažšia, keď sa seriózne priemyselné odvetvie, ako je výroba dámskej spodnej bielizne, presadzuje na trhu cez frivolné obrázky so sexuálnym podfarbením. Potom tí, ktorí nepoznajú toto odvetvie, prenášajú svoju skreslenú predstavu na celý biznis.

– Predtým som pracovala na získavaní súkromných investícií pre úplných nováčikov v podnikaní, takže môžem jednoznačne potvrdiť, že zohnať peniaze pre začínajúci podnik orientujúci sa na výrobky pre ženy je takmer nemožné. Mám celý zoznam hororových príbehov o nedostatku porozumenia pre moje požiadavky, najmä z hľadiska obchodovania. Žiadny z mužov neurobí rozhodnutie o investovaní, kým si jeho manželka výrobok nevyskúša alebo sa k nemu nevyjadrí, a to aj napriek tomu, že som im ponúkala možnosť obrátiť sa na nezávislých odborníkov z priemyslu a konzultovať s nimi.

J. Morganová

Faveo® sa obrátila aj na banky so žiadosťou o pôžičku v rámci vládnej schémy Garancia pôžičiek pre malé firmy. Dr. Morganová v minulosti úspešne sprostredkovala túto pôžičku asi tridsiatim žiadateľom, takže dobre vedela, aké typy podnikov majú šancu pri uchádzaní sa o tento druh pomoci. Žiaľ, napriek tomu, že v štyroch regionálnych pobočkách bánk, kde boli riaditeľkami ženy (všetky trvali na tom, že skôr, ako pôžičku schvália, Faveo® podprsenku Freedom si najskôr vyskúšajú), jej pôžičku odsúhlasili, vo všetkých štyroch prípadoch bola napokon zamietnutá, keď sa na projekt pozrel schvalovateľ-muž v londýnskej centrále. Pre Dr. Morganovú ako ženu bolo veľmi ťažké uveriť, že osobná sympatia k produktu má taký obrovský vplyv v začiatkoch podnikania, keď sa výška predaja výrobku dá len ťažko preukázať.

Sľubná budúcnosť

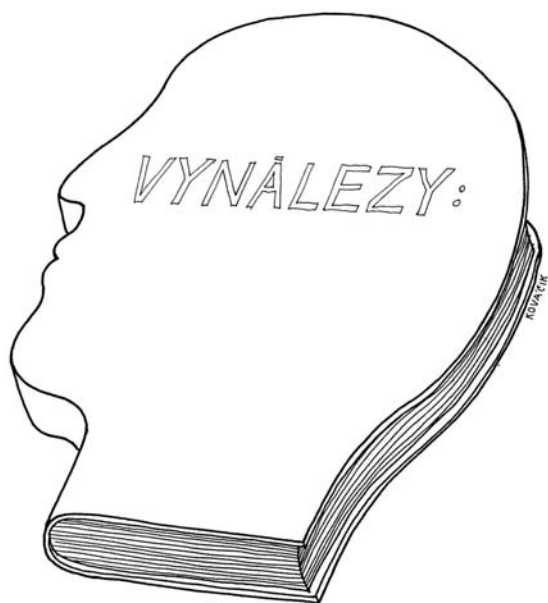
Faveo® má rozsiahle portfólio inovatívnych produktov poistených rôznymi formami ochrany duševného vlastníctva, čo predstavuje značnú výhodu oproti bežným produktom. Spoločnosť mala v pláne, že v priebehu rokov 2008/2009 predá licenciu na technológiu niektorému z výrobcov veľkých značiek. Prečo k tomu nedošlo skôr? Sklamaná Dr. Morganová má jednoduché vysvetlenie: veľké podniky preberajú len plne vyvinuté inovácie, sú opatrné, pokiaľ ide o nové veci. Podnikateľka v skutočnosti už predtým oslovila tri veľké korporácie s ponukou odpredať licencie na svoje duševné vlastníctvo, ale všetky tri ju odmietli s odôvodnením, že vynález je iba v zárodočnom štádiu vývoja. Odkedy uviedli Faveo® podprsenku Freedom na trh, Dr. Morganová a jej partneri v podnikaní sú takmer týždenne kontaktovaní inými spoločnosťami, ktoré pochopili, že prvý produkt je iba začiatok a skutočný potenciál vynálezu je oveľa väčší.

– *Chcem, aby sa do piatich rokov z Faveo® stala úspešná značka známa v krajinách po celom svete. Je to veľmi ambiciózne, ale ak by som neverila v ten najlepší výsledok, nedosiahla by som ani menšie ciele. Neobávam sa, že sa mi to nepodarí, len budem musieť prejsť dlhú cestu za týmto cieľom a už to je pre mňa víťazstvo.*

J. Morganová

www.independent.ie/lifestyle/fashion-beauty/wonderfull-design-a-big-asset-for-the-buxom-babe-1092437.html

*Z angličtiny preložila
Mgr. Andrea Kapustová
(Publikované so súhlasom Svetovej organizácie
duševného vlastníctva – WIPO)*

Spektrum dobrých nápadov a riešení

Mechanizmus na stabilizáciu plachetnice a katamaránu pomocou posuvného závažia

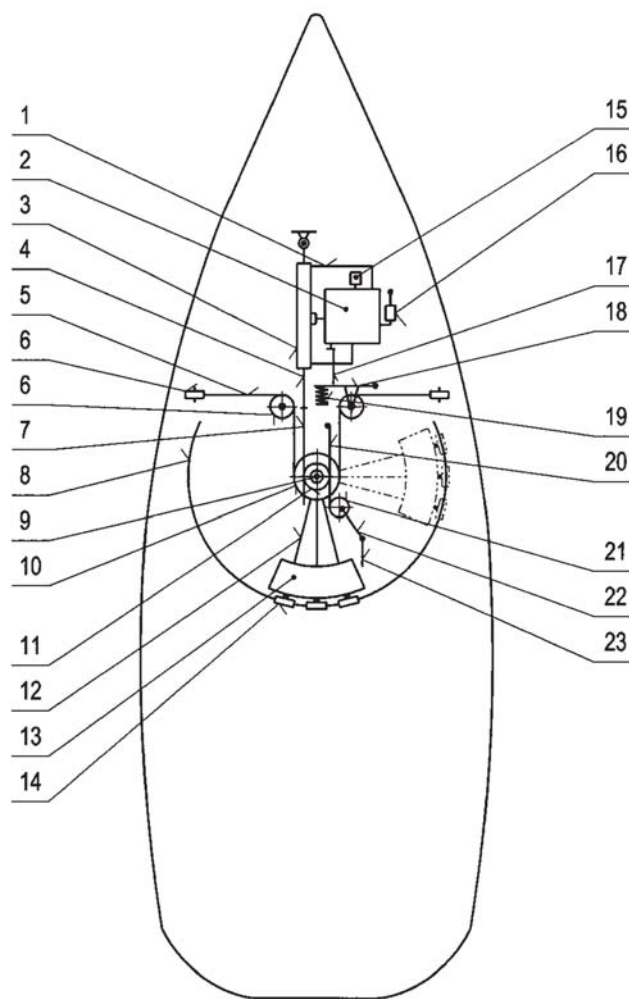
Čas dovolení je možné využiť aj venovaním sa jachtingu. Plachetnice boli prvými dopravnými prostriedkami, ktoré využívali na pohyb inú silu než silu ľudských či zvieracích svalov. Čaro plachtenia si postupne získava fanúšikov i na Slovensku a tento fakt sa snaží využiť **Ing. Imrich Borik** z Lučenca. Už niekoľko rokov sa venuje konštrukciám rôznych druhov plavidiel.

Najväčšie problémy spôsobuje plachetniciam pri plavbe nutnosť naklonenia pri bočnom vetre, čo znižuje rýchlosť a zväčšuje bočný sklz. Pri katamaránoch dokonca hrozí riziko prevrátenia pri veľkej rýchlosti vetra. Uvedené nedostatky sa pokúsil eliminovať I. Borik vytvorením mechanizmu na stabilizáciu plachetnice využitím závažia posúvaného silou vetra.

Podstatu udeleného patentu približuje Ing. Slavomír Gazdík z ÚPV SR: – *Posuvné závažie je ovládané reťazou vedenou cez vodiace kladky k priečnemu nosníku umiestnenému na sťažni. Reťaz sa pri nakláňaní sťažňa pod vplyvom vetra dáva do pohybu, pričom gravitačná sila závažia stabilizuje plachetnicu.*

Riešenie umožňuje použiť menej hlboký kýl, vďaka čomu má plachetnica menší ponor. To umožňuje jej lepšie priblíženie sa k brehu a plavbu v plytkých vodách. Menší kýl uľahčuje tiež transport plachetnice a eliminuje riziko ulomenia kýlu.

– *Výhodou stabilizačného mechanizmu je vzpriamená poloha trupu plachetnice, vplyvom čoho je plavba príjemnejšia, bezpečnejšia a, vzhľadom na lepšie obtekanie trupu lode, aj rýchlejšia. Netreba pritom zabúdať ani na schopnosť vrátiť plachetnicu do normálnej polohy po jej náhodnom prevrátení, – dodáva pôvodca vynálezu I. Borik a pevne verí, že jeho vynález nájde uplatnenie medzi konštruktérmi plachetníc.*

P SK 288080

Spôsob výroby gumenej obuvi s potlačou

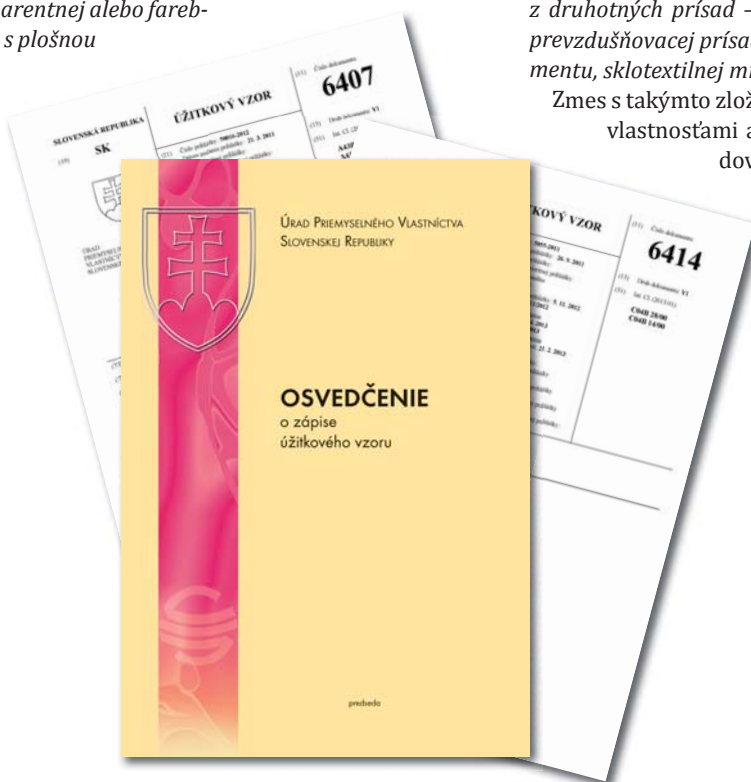
Každá topánka je svojím spôsobom vyjadrením osobnosti jej majiteľa a mala by z nej sršať i módnosť. Napríklad pri návšteve letných hudobných koncertov je vhodné pribaliť si do batožiny aj nepremokavé „gumáky“. Vo svojom sortimente ich má aj slovenská firma Novesta, a. s., každoročne prinášajúca novinky do sveta obuvníckeho priemyslu, a preto sa jej výrobky tešia obľube prevažne medzi mladými. Pri neustálom zdokonaľovaní svojich produktov vyvinuli vo firme technológiu, ktorú považujú za natoľko inovatívnu, že sa rozhodli ju ochrániť úžitkovým vzorom.

Jej princípom je výroba gumenej obuvi s pestrofarebnou potlačou odolnou voči vode.

– Podstata technológie spočíva v nanosení vrstvy transparentnej kaučukovej zmesi na farebnú alebo potlačenú textíliu, – objasňuje technické riešenie Ing. Alena Pitáková z ÚPV SR. – Takto upravený materiál sa ukladá do vrstiev, z ktorých sa vysekáva holeňový dielec. Ten sa pomocou lepidla prilepí na podšívku, ktorá sa zošíje a natiahne na kopyto. Takto pripravená obuv sa na záver vulkanizuje horúcim vzduchom pri teplote 120 až 150 °C.

Gumená obuv je určená na nosenie v mokrom prostredí, pričom textilný holeňový dielec zabezpečuje 100 %-nú nepriepustnosť vody. Navyše obuv je vybavená podšívku s vysokou odolnosťou proti oteru a podošvou zaručujúcou výbornú stabilitu a pohodlnú chôdzu na rovných povrchoch i v teréne.

– Vďaka špeciálnej technológii výroby je čižma ľahšia, noha je v kontakte s komfortnou prírodnou textíliou a môže voľne dýchať. Prírodné textílie ako bavlna či lan zabezpečujú komfort a zdravotnú nezávadnosť. Ohybná guma poskytuje pohodlie pri nosení, – vysvetľuje pôvodca novej technológie Ing. Štefan Kolumber. – Obuv sme podrobili náročným testom a najlepšie výsledky sme dosiahli, keď sa na farebnú alebo potlačenú textíliu nanáša vrstva transparentnej alebo farebnej kaučukovej zmesi s plošnou hmotnosťou od 300 do 500 g/m².

Zmes na výrobu pohľadového betónu

Počas letných mesiacov možno očakávať aj nárast stavebnej činnosti, preto je dobré bližšie sa pozrieť na zaujímavé novinky v stavebnom priemysle.

Donedávna bol betón v stavebníctve primárne používaný ako konštrukčný materiál. Odlišný pohľad na betón s využitím jeho estetické funkcie prináša bratislavská spoločnosť RENIT, s. r. o., pôsobiaca v stavebníctve od roku 2001, ktorá sa orientuje predovšetkým na nové technológie a spracovanie betónových výrobkov.

Spoločnosť zamerala svoju pozornosť hlavne na pohľadový betón, ktorý je novým výrazovým prostriedkom modernej architektúry. V nej má betón okrem tradičného konštrukčného použitia i významnú estetickú funkciu. Súčasné architektonické trendy uprednostňujú nezakryté betónové plochy, ktoré sú viditeľné v interiéri aj v exteriéri. Tento fakt nám potvrdila Ing. Viera Miháľová z ÚPV SR: – Dnes už neplatia výhrady proti betónu ako stavebnému materiálu, ktorý pôsobí chladne, šedivo, je nevzhľadný a ťažký. Betón používaný v súčasnosti prešiel radikálnymi zmenami.

– Vyspelosť stavebných technológií sa odrazila najmä na jeho zložení, – potvrdzuje Mgr. Mikuláš Kasza z bratislavskej firmy RENIT. – Betónom 21. storočia je vysokokvalitný pohľadový betón, ktorý je, v porovnaní s troj- alebo štvorzložkovým betónom, obohatený o nové, účelovo prídavané komponenty, zdokonaľujúce a zabezpečujúce jeho vynikajúce technické aj optické vlastnosti.

Pri vývoji novej zmesi na výrobu pohľadového betónu sa spoločnosť zamerala hlavne na dosiahnutie potrebných vlastností pre jeho formovanie.

V. Miháľovej z ÚPV SR sme sa opýtali na zloženie zmesi chránejnej úžitkovým vzorom.

– Pozostáva z prvotných prísad – štrku, cementu a vody, ďalej z druhotných prísad – superplastifikátora, urýchľovača tuhnutia, prevzdušňovacej prísady, kamennej múčky, skleneného vlákna, pigmentu, sklotextilnej mriežky a ocelevej výstuže.

Zmes s takýmto zložením disponuje veľmi dobrými plastickými vlastnosťami a umožňuje vyrábať vysokokvalitný pohľadový betón. Pôvodca riešenia M. Kasza považuje za hlavné výhody opticky stály a hutný povrch, odolnosť voči mrazu a agresívnym látkam, ohňovzdornosť, formovateľnosť, farebnosť a 100 %-nú recyklovateľnosť.

Ing. Marián Michalovský
(Publikované so súhlasom pôvodcov)

ZAUJALO NÁS

Posila z OHIM-u

Začiatkom mája 2012 prišiel pomôcť Úradu priemyselného vlastníctva SR s projektmi, ktoré táto inštitúcia realizuje v spolupráci s Úradom pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM) v rámci jeho Kooperatívneho fondu a Konvergentného programu. V ÚPV SR mal pôsobiť dočasne, no už je tu vyše roka a stal sa vedúcim novozriadenej projektovej kancelárie. Pôsobil aj vo viacerých renomovaných zahraničných firmách. **Ing. Marek Gdovin, MBA.**

Boli také úvahy, že v ÚPV SR budete dočasne pôsobiť do konca roka 2012, no všetko nasvedčuje tomu, že ešte nejaký čas v Banskej Bystrici pobudnete.

Áno, zmluvu mi predĺžili do konca júna tohto roka a zvažuje sa aj dlhšie obdobie.

Keď ste začínali v ÚPV SR, zamestnanci o princípoch projektového manažmentu veľa nevedeli. Napríklad jednotlivé projekty neboli zosúladené, chýbala projektová komisia, určenie zodpovednosti za jednotlivé projekty a pod. Po roku sa situácia v tomto smere podstatne zmenila.

Zásadne sa zmenilo manažovanie projektov v úrade. V priebehu druhej polovice roka 2012 boli vyškolení projektoví manažéri, implementoval sa proces riadenia jednotlivých projektov a tiež aj proces riadenia celého portfólia všetkých projektov. Od začiatku roka 2013 funguje projektová kancelária so štyrmi projektovými manažérmi. Sprehľadnili sa všetky projekty úradu a odrazilo sa to v ich kvalitnejších výsledných produktoch i efektívnejšom rozhodovaní. V rámci portfólia je napríklad zrejme, v ktorých nasledujúcich mesiacoch budú zvýšené nároky na ľudské alebo i finančné zdroje a podľa toho vie úrad rozhodnúť a prioritizovať jednotlivé projekty. Prvé pozitívne odozvy máme už aj zo strany externých dodávateľov.

Stali ste sa vedúcim projektovej kancelárie a okrem vás v nej pracujú v súčasnosti tri projektové manažérky. Dobré ste si vybrali © ?

Každá organizácia má takzvané „shining stars“, čiže „žiariace hviezdy“. Sú to ľudia, ktorí majú talent a sú ochotní tvrdo pracovať, ale súčasné podmienky im nedovoľujú sa plne prejaviť. Keď dokážete takýchto ľudí vo svojej organizácii objaviť, je to akoby ste našli poklad. Vrcholovému manažmentu úradu spolu so mnou sa niekoľko takýchto ľudí podarilo objaviť a ich motivácia je úžasná.

Na základe terajších už niekoľko mesačných skúseností vidím, že výber bol správny. Určite tiež viem, že v ÚPV SR je ešte veľa takýchto „shinning stars“, ktoré len čakajú na príležitosť.

Koľkými projektmi sa v súčasnosti zaoberá vaša projektová kancelária?

Momentálne manažujeme 32 projektov na národnej a medzinárodnej úrovni, z ktorých niekoľko je podstatne veľkých, čo sa týka komplexnosti, rozpočtu a požiadaviek na manažovanie. V tejto súvislosti spomeniem napríklad úradný informačný systém Inventio II, ktorý je už vo finálnej fáze. Nemálo je stredne veľkých a menších projektov. Je potrebné ich dobre „obhospodarovať“, aby priniesli taký úžitok, aký majú.

Môžeme z projektov na národnej úrovni za najnáročnejšie označiť Elektronické služby a Digitálny fond ÚPV SR?

Oba tieto projekty sú zatiaľ rozpočtovo a objemovo najväčšie zo všetkých doterajších projektov úradu. Na ich realizáciu má úrad schválených viac ako 4,6 milióna eur a projekty sú spolufinancované Európskou úniou z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja prostredníctvom Operačného programu Informatizácia spoločnosti.

Cieľom národného projektu Elektronické služby ÚPV SR je zaviesť v úrade plne sofistikované elektronické služby, ktoré zabezpečia prihlasovateľom komfortné vybavenie agendy týkajúcej sa priemyselného vlastníctva, vybudovať súvisiaci integrovaný informačný systém a zabezpečiť používanie elektronických služieb ÚPV SR v kontexte slovenského eGovernmentu podľa Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy a Stratégie informatizácie verejnej správy. Veľkosť projektového rozpočtu je 3 320 000 eur.

Ďalší projekt je zameraný na digitalizáciu fondu úradu. Dôjde k digitalizácii nielen

všetkých patentových spisov, spisov ochranných známok, dizajnov a úžitkových vzorov, ale sprístupnené bude celé konanie už od podania prihlášky. Predmetom digitalizácie budú všetky spisy od roku 1993. Po skončení implementácie tohto projektu bude daných do digitálnej podoby takmer 92 000 spisov, čo predstavuje približne 10 miliónov textových strán. Na dosiahnutie želaného stavu je potrebné zriadiť digitalizačné pracovisko, vybaviť ho potrebnou technikou a zaškoliť pracovníkov, ktorí budú digitalizáciu realizovať.

Potreba uchovania obsahu fondu úradu v digitalizovanej podobe je veľmi významná súčasť vedomostného a kultúrneho odkazu pre budúcnosť. Zároveň táto služba uľahčí prístup odbornej a laickej verejnosti k patentovým informáciám, čo môže pomôcť rozvoju vedy, výskumu a inovácií a v neposlednom rade verejnosť môže transparentne sledovať celý proces konania o jednotlivých predmetoch priemyselného vlastníctva. Rozpočet projektu predstavuje hodnotu vyše 1 328 840 eur.

Oba spomínané projekty majú byť ukončené v prvom štvrtroku 2015.

Pokiaľ ide o medzinárodné projekty manažované vašou kanceláriou, nemožno obísť projekty eFiling a eServices z programu Software Package (softvérový balík). Ide o program Kooperačného fondu OHIM-u.

Program projektov z balíka Software Package je jedným z najnáročnejších a zároveň aj najväčších, čo sa týka rozpočtu Kooperačného fondu OHIM-u. Na celý program je pre členské štáty alokovaných zhruba 24 miliónov eur.

ÚPV SR je rozhodnutý implementovať dva projekty z tohto programu, a to eFiling a eServices. Projekt eFiling rieši možnosti online podávania prihlášok ochranných známk a tento systém má byť spustený do živej prevádzky do konca júla 2013. Projekt eServices, ktorý zahŕňa následné procesy v rámci konania o prihláškach (obnova ochrannej známky, podanie námietok proti zápisu zverejneného označenia do registra, neplatnosť a zrušenie ochrannej známky), je výnimočný v tom, že ÚPV SR spolu s Estónskym patentovým a známkovým úradom ho budú implementovať ako prvé úrady v EÚ. Je to veľká zodpovednosť, ale zároveň i výborná príležitosť spropagovať ÚPV SR a schopnosti jeho pracovníkov. eServices chceme sprístupniť verejnosti do konca tohto roka.

Po pracovnom čase ste tiež vyťažený. Zámerne nehoovorím o voľnom čase, pretože viem, že v priebehu týždňa navštívujete kurz nemčiny a ste aj všestranným športovcom.

Je to skôr tak, že ľudia z úradu sú veľkými športovcami a ja som sa rád nechal „vtiahnuť“ aj do týchto aktivít. Rád si zaplávam, behám, bežkujem na lyžiach alebo hrám bedminton či volejbal. Nakoniec ma „ladové medvede“ vtiahnu do studenej vody trochu sa schladit'... Väčšinou som tým slabším športovým ohnívkom retaze, ale neprekáža mi to, pretože nejde len o športový výkon, ale aj o radosť byť s priateľmi.

Pomôcť ÚPV SR ste prišli z OHIM-u v španielskom Alicante, no predtým ste istý čas pôsobili aj v Nemecku, Belgicku, Švédsku, Írsku a Austrálii, v nadnárodných spoločnostiach Alcatel, Ericsson, Telefónica O2. Ako ste sa vlastne dostali do spomínaných firiem a aká bola v nich vaša pracovná pozícia?

V zahraničí som strávil viac ako 10 rokov, z toho väčšinou v Írsku a Austrálii. No a do sveta som sa dostal, ako inak, väčšinou prostredníctvom rôznych projektových výziev, uchádzal som sa o riešenie projektov.

Každá krajina má nejakú zvláštnosť a typické čaro, čo sa prejavilo aj v zamestnaní.

Napríklad Švédi neurobia dôležité rozhodnutie, pokiaľ nedosiahnu konsenzus celej skupiny. Nemci sú zase veľmi punitkárski a aj kúpu napríklad kávy v hodnote 5 eur rozpočítajú presne na každého zamestnanca v kancelárii podľa presnej „štatistiky“ jej mŕňania z predchádzajúceho mesiaca. Chodia do práce veľmi skoro. Keď prídete do práce o siedmej ráno, káva už rozvoníava a pozerajú na vás, ako keby vám ráno nezvoňnil budík. Naproti tomu Íri chodia do práce neskôr. Tam, keď som prišiel o siedmej, tak som bol prvý v práci. Na ďalší deň som prišiel o ôsmej a opäť prvý, potom o deviatej a na moje prekvapenie som zase vyhral prvé miesto. Zamestnanci sa pomaly schádzali až okolo pol desiatej, niektorí prišli až okolo jedenástej. Na druhej strane musím povedať, že úplne bežné bolo ostať v práci do šiestej alebo siedmej večer a ak si to projekt vyžadoval, tak aj dlhšie.

Z krajín, v ktorých som pôsobil, mi najviac priľahla k srdcu Austrália. Je to nádherná krajina a takisto sú tam veľmi dobrí ľudia. V Canberre som do práce chodil na bicykli, tak ako väčšina mojich kolegov. Všade boli urobené špeciálne bicyklové chodníky, človek ráno pookrial pohľadom na vychádzajúce slnko spoza jazera, cestou videl stáda kengúr alebo krdle papagájov. Naše IT oddelenie malo vyše 2 200 pracovníkov a projektový manažment spolu s manažmentom celého portfólia bol veľmi dobre etablovaný. Z najväčších projektov, ktoré som tam riadil, boli virtualizácia datacentra s jeho následným presunom z Canberry do Sydney, Change program, výmena core systému, a CRM Siebel projekty.

Samozrejme, nerobil som stále len projektového manažéra. Začínal som ako vývojár, neskôr som bol softvérovým testerom, test manažérom a až potom projektovým manažérom.

Počas môjho cestovania som pochopil jednu dôležitú vec. Nezáleží na tom, v akej krajine žiješ, ale dôležitejšie je, akými ľuďmi si obklopený. Z toho hľadiska sa mi veľmi páči Banská Bystrica a práca v ÚPV SR.

Rodina to so „svetobežníkom“ asi nemá ľahké?

Po Európe, hlavne Belgicku, Nemecku a Švédsku, som „cestoval“ sám, ale v Írsku a Austrálii bola so mnou aj manželka so synom Marekom, ktorý má teraz 18 rokov.

Dcérika, ktorá bude mať čochvíľa štyri roky, sa vám narodila v Austrálii. Má aj austrálske občianstvo?

Raisa má austrálsky rodný list, no austrálske občianstvo sme jej nevybavovali.

Život neustále prináša nové a nové zmeny, no vy projektový, resp. programový manažér to môžete brať aj tak, že každý projekt prináša zmenu ... ☺, ide len o to, aby ste tie zmeny dokázali zmanažovať a premeniť možno na aktivity vedúce k nejakému cieľu ☺.

Ja osobne mám rád zmeny a držím sa hesla: ak vám život prinesie do cesty citróny, záleží na vás, či sa vám z nich skyslí tvár, alebo z nich urobíte chutný džús.

Nebudete sa v dohľadnom čase spolu s rodinou sťahovať do Banskej Bystrice ☺?

Závisí to od toho, či OHIM so mnou predĺži kontrakt na prácu v ÚPV SR, alebo nie ☺.

Ďalšie posily z OHIM-u

V týždni od 29. apríla do 3. mája 2013 sa v ÚPV SR uskutočnil **workshop zameraný na implementáciu softvérových projektov** elektronického podávania prihlášok ochranných známk (eFiling) a následné procesy konania o tomto druhu prihlášok (eServices).

Keďže ide o medzinárodné projekty, na workshope, okrem expertov ÚPV SR, ktorí sú zodpovední za biznis stránku procesov a technickú implementáciu projektov, sa zúčastnili aj traja experti Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu v Alicante a jeden z jeho expertov sa zapojil do workshopu prostredníctvom videokonferencie.

Raymond Klaasen, programový a projektový manažér pre zavedenie softvérového balíka (Software Package), na margo stretnutia povedal:

– Môžem povedať, že váš pracovný tím, vytvorený pred časom práve kvôli Software Package, pozná dobre svoje úlohy a dobre ich aj plní, napokon niektorí experti vášho tímu boli už viackrát na skusoch v Alicante. Naš úrad pripravil univerzálny softvér pre všetky zúčastnené úrady v programe, no a teraz záleží na nich, ako si jednotlivé projekty prispôbia svojim podmienkam a pravidlám procesov konania.

Som presvedčený, že naplánované termíny implementácie oboch projektov u vás v úrade budú splnené a príslušný softvér bude dobre slúžiť v praxi. Naším spoločným cieľom je, aby sa zjednodušili postupy podávania prihlášok ochranných známk a dizajnov a tiež následné procesy.

(jš)

Foto: archív ÚPV SR

Dizajnerska premena: adaptácia časti priestorov ÚPV SR na nové účely

V uplynulom roku Úrad priemyselného vlastníctva SR a Katedra dizajnu nábytku a drevárskych výrobkov Drevárskej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene (KDNDV TUZVO) spoločne zorganizovali niekoľkých odborných podujatí, ktoré mali vo verejnosti priaznivé ohlasy.

Na pôde ÚPV SR sa v septembri uskutočnila konferencia **Tvorivosť v dizajne**, ako aj rovnomenná výstava študentských projektov z oblasti dizajnu nábytku a interiéru.

Súčasťou spoločne organizovaných podujatí boli workshopy pre žiakov stredných a základných škôl, zamerané na rozvoj tvorivosti a informačnú osvetu v oblasti ochrany duševného vlastníctva.

Zo vzájomnej komunikácie a niekoľkoročných pracovných vzťahov ÚPV SR a KDNDV TUZVO vzišiel podnet na súčasnú spoluprácu **pri tvorbe dizajnerskeho konceptu budúcej podoby** dosiaľ až tak nevyužívanej časti vstupných priestorov ÚPV SR. Jej prispôbením vznikne v blízkej budúcnosti viacúčelový priestor využívaný verejnosťou i školákmi.

– *V jednej časti novovytvoreného priestoru by sme chceli prezentovať všetko to najlepšie, čo na Slovensku máme, to znamená napríklad slovenské produkty chránené ako označenie pôvodu alebo zemepisné označenie, významné patenty, prípadne makety zmysluplných technických riešení,* – povedal predseda ÚPV SR **Mgr. Ľuboš Knoth** v rámci workshopu, ktorý sa konal v úrade 4. marca za účasti aj študentov a pedagógov KDNDV TUZVO (35 účastníkov). – *Ďalšia časť by mala byť kreatívnym kútikom pre deti, školákov. Chceli by sme organizovať workshopy zamerané na výtvarnú tvorbu alebo modelovanie, technické súťaže a aj takto priblížiť mladej generácii tak „úzko“ vnímanú technickú oblasť, ktorou sa úrad zaoberá. V neposlednom rade počítame aj s organizovaním vzdelávacích prednášok a seminárov pre mládež rôznych vekových kategórií, ale aj pre dospelých návštevníkov.*

Študenti dizajnu sa v rámci informačnej časti workshopu oboznámili so zadaním, s technickou dokumentáciou a so špecifickými požiadavkami na riešenie danej témy, pričom si prezreli aj priestory určené na prestavbu. V tvorivej časti individuálne generovali čo najviac vstupných nápadov a svoje myšlienky zhmotnili rýchlym záznamom prostredníctvom skíc. Na záver pracovného stretnutia prezentovali prvotné nápady a nechýbala ani diskusia o navrhnutých konceptoch.

Marcový workshop prácu na zadaní úlohy iba odštartoval. Študenti potom svoje nápady hlbšie rozvíjali v spolupráci s pedagógmi ďalšie dva mesiace v rámci ateliérovej tvorby. Celkový koncept priestoru riešilo osemnásť študentov tretieho ročníka študijného programu **Interiérový dizajn (ID)** a ďalších dvanásť študentov druhého ročníka študijného programu **Dizajn nábytku (DN)** sa zaoberalo ideovým riešením objektu reflektujúceho zameranie a činnosť ÚPV SR.

Workshop ku koncepcii nových priestorov ÚPV SR (4. marec 2013)

Dominik Balog, študent 3. ročníka ID o svojom projekte povedal:

– Reagoval som na požiadavku klienta navrhnuť multifunkčný priestor, v ktorom by sa mohli realizovať prezentácie, tvorivé dielne, súťaže pre deti a podobné aktivity. Môj projekt je inšpirovaný industriálnym štýlom, ktorý vizuálne vytvára vzdialené analógie s obsahom činnosti ÚPV SR, odkazuje na oblasť technickej tvorivosti... V dispozičnom riešení dominuje v strede miestnosti veľká stolová doska, ktorú je možné pomocou kladkostroja vytiahnuť k stropu, a tým sa zväčší interiér v miestnosti pre danú funkciu.

Projekt **Jána Šebeňa** (3. ročník ID) ponúka veľmi rýchle a jednoduché prispôbenie toho istého priestoru rôznym aktivitám. – Ako súčasť priestoru som navrhol aj solitér s možnosťou rýchlej modifikácie pre potreby práce alebo prezentovania produktov. Jeho výhodou je, že umožňuje nastavenie výšky pracovnej plochy. Zohľadňujem tak fakt, že priestor budú využívať rôzne vekové kategórie mládeže.

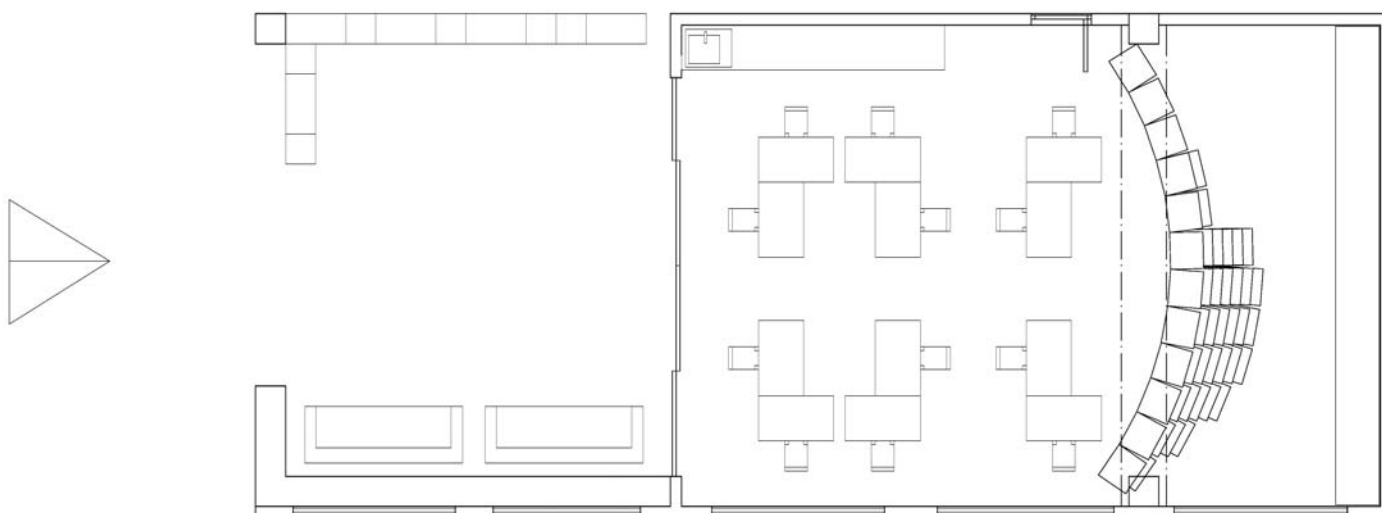

Matúš Košovský (3. ročník ID) ponúka optické zväčšenie priestoru odrazom v strope. V dispozičnom riešení vo vstupnom priestore navrhuje atypický prvok určený na reprezentačné účely, nasleduje priestor pre workshopy s úložným priestorom pre pracovné pomôcky.

dispozícia3 M 1:50

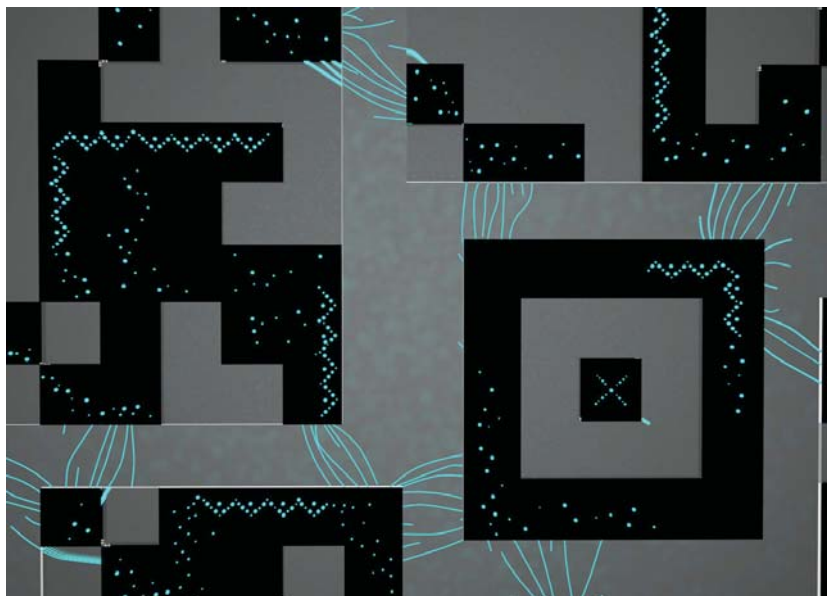

Natália Malíková (3. ročník ID) sa v návrhu inšpirovala systémami posuvných stien a sťahovacích roliet.

Katarína Ganobčíková (2. ročník DN) navrhla transparentnú svetelnú stenu s využitím optických vlákien. Grafický motív je inšpirovaný QR kódom stránky patentovat.sk. **Andrea Zásكالanová** (3. ročník ID) zakomponovala spolužiačkin návrh do svojej koncepcie interiéru, v ktorom pracuje s princípom posunu vertikálnych plôch prostredníctvom vodiacej lišty umiestnenej v podlahe.

Ludmila Miškolciová (2. ročník DN) navrhla hravé prvky na príležitostné dočasné dotvorenie interiéru.

– Úrad získal od študentov takmer tridsať rôznych kreatívnych nápadov na prestavbu nových priestorov. Viaceré z nápadov považujem za veľmi invenčné, preto bude veľmi ťažké rozhodnúť sa pre realizáciu iba jedného riešenia. Pravdepodobne sa v realizačnej fáze prikloníme k ich kombinácii, – vyjadril sa na margo študentských konceptov predseda ÚPV SR Ľ. Knoth.

Finálne projekty vo forme pôdorysných riešení a vizualizácií sprístupňuje priaznivcom dizajnu výstava inštalovaná vo vstupných priestoroch ÚPV SR v Banskej Bystrici od 1. júna do 10. septembra 2013.

Mgr. Elena Farkašová, KDNDV TUZVO
Foto: autorka článku

Vizualizácie: autori projektov

Konzultanti študentských projektov z KDNDV TUZVO:
akad. soch. René Baďura,
Ing. Miroslav Chovan, ArtD.,
Mgr. Elena Farkašová,
Ing. arch. Jaroslav Matuščík,
Ing. arch. Martin Somora, M.Arch.,
Ing. Zuzana Tončíková.

Z rozhodnutí ÚPV SR

Návrh na vyhlásenie neplatnosti ochrannej známky

Napadnutá ochranná známka:

FLOBION

Staršia ochranná známka:

BION

(rozhodnutie zn. MOZ 990638 II/2-2012, § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov v spojení s § 35 ods. 3 v nadväznosti na § 7 písm. a) zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach, právoplatnosť 18. 1. 2012, potvrdenie prvostupňového rozhodnutia o zamietnutí návrhu)

Návrh na vyhlásenie neplatnosti medzinárodnej slovej ochrannej známky „FLOBION“ (ďalej napadnutá ochranná známka) pre územie Slovenskej republiky bol podaný v zmysle § 16 ods. 5 zákona č. 55/1997 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov. Uplatnený návrh navrhovateľ odôvodnil tým, že je majiteľom medzinárodnej slovej ochrannej známky „BION“ (ďalej staršia ochranná známka), ktorá bola do registra ochranných známok zapísaná okrem iného pre tovary v triede 5 Medzinárodného triedenia výrobkov a služieb.

Vzhľadom na to, že v čase konania o uplatnenom návrhu nadobudol účinnosť zákon č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach (ďalej zákon o ochranných známkach), ktorý nahradil zákon č. 55/1997 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov, bolo nutné v ďalšom konaní postupovať v zmysle prechodných ustanovení a uplatnený návrh posúdiť v súlade s § 35 ods. 3 v spojení s § 7 písm. a) zákona o ochranných známkach.

Prvostupňovým rozhodnutím úradu bol návrh na vyhlásenie neplatnosti napadnutej ochrannej známky pre územie Slovenskej republiky zamietnutý podľa § 37 ods. 5 zákona o ochranných známkach v spojení s článkom 5 Madridskej dohody o medzinárodnom zápise továrenských alebo obchodných známok a Protokolu k tejto dohode. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bolo konštatovanie, že v predmetnom prípade neexistuje pravdepodobnosť zámery na strane verejnosti ani za predpokladu použitia porovnávaných ochranných známok na rovnakých alebo podobných tovaroch a službách, a to aj napriek tomu, že staršia ochranná známka a napadnutá ochranná známka sú čiastočne podobné z vizuálneho a fonetického hľadiska. Výsledky porovnania z uvedených hľadísk v danom prípade neboli vzaté do úvahy ako určujúce, pretože zistená podobnosť sa zakladá jedine na prvku s nižšou rozlišovacou spôsobilosťou.

Pokiaľ ide o existenciu nebezpečenstva mylnej predstavy o vzájomnej spojitosti napadnutej ochrannej známky so staršou ochranou známkou, prvostupňový orgán ju vylúčil vzhľadom na časté používanie prvku „BION“ (obsiahnutého aj v porovnávaných ochranných známkach) viacerými subjektmi v súvislosti s tovarmi triedy 5 Medzinárodného triedenia výrobkov a služieb.

Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ rozklad. V odôvodnení vyjadril názor, že prvostupňový orgán nedostatočne posúdil existenciu zámery kolíznych ochranných známok, a to predovšetkým pravdepodobnosť asociácie, pretože nezobral do úvahy všetky okolnosti.

Argumenty navrhovateľa v podanom rozklade:

- čím je stupeň podobnosti medzi kolíznymi tovarmi a službami vyšší, tým je potrebný nižší stupeň podobnosti medzi porovnávanými označeniami (rozsudok Európskeho súdneho dvora vo veci C-39/97 Canon),
- zhoda kolíznych ochranných známok v štyroch písmenách vyváži tri rozdielne písmená na začiatku slova, a preto vizuálnu podobnosť predmetných ochranných známok navrhovateľ označil za priemernú,
- napadnutá ochranná známka ako celok vytvára fonetický vnem, ktorého podobnosť s fonetickým vnemom staršej ochrannej známky nemožno považovať za malú,
- keďže časť napadnutej ochrannej známky predstavuje staršiu ochrannú známku a obe sú určené na použitie na rovnakých alebo súvisiacich tovaroch, spotrebiteľ môže byť uvedený do omylu na základe pravdepodobnosti ich asociácie,
- existencia viacerých ochranných známok, napr. „Femibion“, „Dermabion“, „Diabion“, „Vasabion“, „CARDIOBION“ predstavujúci jeho známkový rad,
- pri posudzovaní existencie pravdepodobnosti zámery nemožno v danom prípade brať do úvahy, že široká verejnosť je pri výbere farmaceutického prípravku pozornejšia a opatrnejšia ako pri výbere tovarov bežnej, každodennej spotreby, ako ani skutočnosť, že odborná verejnosť ako súčasť relevantnej skupiny spotrebiteľskej verejnosti je citlivejšia na rozdiely v označeniach jednotlivých farmaceutických prípravkov.

S ohľadom na uvedené navrhovateľ požiadal, aby odvolací orgán rozhodnutie prvostupňového orgánu zrušil a napadnutú ochrannú známku vyhlásil za neplatnú pre územie Slovenskej republiky v rozsahu celého zoznamu zapísaných tovarov.

Majiteľ sa k podanému rozkladu v úradom určenej lehote nevyjadril.

Z odôvodnenia rozhodnutia:

Podľa § 35 ods. 3 zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach úrad vyhlási ochrannú známku za neplatnú aj na návrh osoby uvedenej v § 7 z dôvodov podľa § 7, ak sa v konaní o vyhlásení

ní ochrannej známky za neplatnú preukáže, že tento dôvod existuje.

Podľa § 7 písm. a) zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach sa označenie nezapíše do registra na základe námietok proti zápisu označenia do registra podaných podľa § 30 majiteľom staršej ochrannej známky, ak z dôvodu zhodnosti alebo podobnosti označenia so staršou ochrannou známkou a zhodnosti alebo podobnosti tovarov alebo služieb, na ktoré sa označenie a staršia ochranná známka vzťahujú, existuje pravdepodobnosť zámieny na strane verejnosti; za pravdepodobnosť zámieny sa považuje aj pravdepodobnosť asociácie so staršou ochrannou známkou.

Napadnutá slovná ochranná známka „FLOBION“ s uplatnenou prioritou od 8. augusta 2008 bola do medzinárodného registra ochranných známk zapísaná pre tovary „farmaceutické a veterinárne výrobky, dietetické látky pre medicínske použitie“ v triede 5 Medzinárodného triedenia výrobkov a služieb.

Navrhovateľ je majiteľom medzinárodnej slovnej ochrannej známky „BION“ platnej na našom území od 26. septembra 1952, pričom v registri je zapísaná okrem iného pre tovary „lieky, chemické výrobky pre medicínske a zdravotnícke použitie, farmaceutické liečivá, náplasti, tekutiny pre operačné použitie, pesticídy a herbicídy, dezinfekčné prostriedky, materiály na zubné odtlačky, materiály na zubné náhrady“ v triede 5 Medzinárodného triedenia výrobkov a služieb.

Z podaného rozkladu vyplynulo, že navrhovateľ spochybnil prvostupňové rozhodnutie v otázke posúdenia existencie pravdepodobnosti zámieny medzi napadnutou ochrannou známkou a staršou ochrannou známkou na strane spotrebiteľskej verejnosti. Nesúhlasil s ich porovnaním z vizuálneho a fonetického hľadiska ani s posúdením pravdepodobnosti asociácie napadnutej ochrannej známky so staršou ochrannou známkou, a preto v druhostupňovom konaní bolo napadnuté rozhodnutie preskúmané v danom rozsahu. Vzhľadom na to, že posúdenie podobnosti tovarov patriacich do triedy 5 Medzinárodného triedenia výrobkov a služieb, pre ktoré sú zapísané posudzované ochranné známky, navrhovateľ nespochybnil, odvolací orgán za rozhodujúce v danom prípade považoval konštatovanie prvostupňového orgánu o ich zhodnosti a podobnosti.

Pokiaľ ide o vizuálne hľadisko, odvolací orgán poukázal na to, že z porovnania kolíznych ochranných známk je zrejmé, že zatiaľ čo staršia ochranná známka pozostáva zo štyroch písmen „B“, „I“, „O“ a „N“, napadnutá ochranná známka okrem nich obsahuje navyše ďalšie tri písmená „F“, „L“, „O“ umiestnené na začiatku slovného prvk. Keďže priemerný spotrebiteľ označenia pozostávajúce zo slovných prvkov vníma zľava doprava, teda v danom prípade rozlišujúca časť porovnávaných ochranných známk „FLO“ jednoznačne upúta jeho pozornosť a ovplyvní celkový vizuálny vnem napadnutej ochrannej známky, odvolací orgán, rovnako ako prvostupňový orgán, dospel k záveru, že z vizuálneho hľadiska možno pripustiť len istú mieru podobnosti kolíznych ochranných známk.

Pri fonetickom porovnaní napadnutej a staršej ochrannej známky odvolací orgán vychádzal z toho, že predmetné ochranné známky, spotrebiteľmi reprodukované ako „flo-bi-on“ vs. „bi-on“,

sa navzájom líšia svojou dĺžkou, čo ovplyvňuje ich odlišnú intonáciu, ako aj rytmus. Zvuková výraznosť slabiky napadnutej ochrannej známky „flo“ podporená aj jej umiestnením na začiatku slovného prvk tvoriaceho napadnutú ochrannú známku podľa odvolacieho orgánu jednoznačne ovplyvní fonetický vnem napadnutej ochrannej známky. S ohľadom na uvedené konštatoval, že hoci výslovnosť druhej časti napadnutej ochrannej známky je zhodná s reprodukciou staršej ochrannej známky, nedokáže zatlačiť do úzadia vplyv prvej slabiky napadnutej ochrannej známky pri fonetickom porovnaní posudzovaných ochranných známk. Súhlasil preto s tvrdením prvostupňového orgánu len o istej miere ich fonetickej podobnosti.

V súvislosti s hodnotením podobnosti kolíznych ochranných známk zo sémantického hľadiska bolo v druhostupňovom rozhodnutí uvedené, že vo vzťahu k zapísaným tovarom budú spotrebiteľmi vnímané ako fantazijné, a teda sémantické hľadisko nebude mať pri ich porovnaní rozhodujúci význam. Na doplnenie odvolací orgán uviedol, že navrhovateľ sa v podanom rozklade s takýmto posúdením stotožnil.

Aj napriek určitej miere vizuálnej a fonetickej podobnosti porovnávaných ochranných známk odvolací orgán zdôraznil, že priemerný spotrebiteľ takto označené tovary patriace do triedy 5 Medzinárodného triedenia výrobkov a služieb dokáže odlíšiť a následne sa medzi nimi orientovať. Uvedené vyvodil berúc do úvahy charakter zhodného prvk porovnávaných ochranných známk „bion“ (prvk tvoriaci súčasť označení používaných na farmaceutických výrobkoch, t. j. prvk s nízkym stupňom rozlišovacej spôsobilosti) a tiež vysoký stupeň pozornosti spotrebiteľskej verejnosti pri výbere kolíznych tovarov. Na základe týchto skutočností odvolací orgán dospel k záveru, že porovnávané ochranné známky sú spôsobilé identifikovať obchodný pôvod tovarov, pre ktoré sú zapísané, a teda nekonštatoval existenciu pravdepodobnosti ich zámieny na strane spotrebiteľskej verejnosti.

Otázku pravdepodobnosti asociácie napadnutej ochrannej známky so staršou ochrannou známkou odvolací orgán uzavrel konštatovaním, že s prihliadnutím na skutočnosť, že zhodná časť porovnávaných ochranných známk „-bion“ je súčasťou viacerých ochranných známk zapísaných pre tovary triedy 5 Medzinárodného triedenia výrobkov a služieb („FENBION“, „KETOBION“, „Flavobion“, „Laxobion“, „ORABION“, „DERMABION“ a pod.), ktorých majiteľmi sú rôzne subjekty, nie je možné predpokladať, že spotrebiteľ si tento prvk bude automaticky spájať len s navrhovateľom a na jeho základe napadnutú ochrannú známku asociovať so staršou ochrannou známkou. S ohľadom na existenciu mnohých ochranných známk obsahujúcich slovnú časť „-bion“ bola vylúčená aj pravdepodobnosť asociácie medzi napadnutou ochrannou známkou a staršou ochrannou známkou.

Vzhľadom na skutočnosť, že medzi napadnutou ochrannou známkou a staršou ochrannou známkou neexistuje pravdepodobnosť zámieny v zmysle § 7 písm. a) zákona o ochranných známkach, **odvolací orgán podaný rozklad zamietol a prvostupňové rozhodnutie, ktorým bol návrh na vyhlásenie neplatnosti napadnutej ochrannej známky pre územie Slovenskej republiky zamietnutý, potvrdil.**

Spracovala JUDr. Lucia Antošíková

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 47/13

Luxemburg 16. apríla 2013

Rozsudok v spojených veciach C-274/11 a C-295/11

Španielsko a Taliansko/Rada

Súdny dvor zamietol žaloby Španielska a Talianska proti rozhodnutiu Rady, ktorým sa povoľuje posilnená spolupráca v oblasti jednotného patentu

Napadnuté rozhodnutie, vzhľadom na nemožnosť prijať v primeranom čase spoločný Režim pre Úniu ako celok, sa podieľa na európskom integračnom procese

Cieľom posilnenej spolupráce je podporiť dosiahnutie cieľov Únie, chrániť jej záujmy a posilniť jej integračný proces. Rada prijme rozhodnutie povoľujúce posilnenú spoluprácu len ako poslednú možnosť v prípade, ak sa preukáže, že Únia ako celok nie je schopná v primeranom čase dosiahnuť ciele sledované touto spoluprácou. Rozhodnutie prijme Rada na základe návrhu Komisie a po udelení súhlasu Parlamentu.

Rozhodnutím prijatým v roku 2011¹ povolila Rada posilnenú spoluprácu s cieľom vytvoriť medzi 25 členskými štátmi (z 27 štátov Únie) jednotnú patentovú ochranu, pričom Španielsko a Taliansko sa na nej odmietli zúčastniť. Cieľom tejto spolupráce je tiež zavedenie centralizovaných úprav povolovania, koordinácie a dohľadu na úrovni Únie.

Španielsko a Taliansko od Súdneho dvora požadujú zrušenie rozhodnutia Rady², pričom sa odvolávajú na viaceré dôvody jeho neplatnosti.

Súdny dvor v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že Zmluva o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) v rámci vnútorného trhu povoľuje Únii stanoviť európske právne tituly duševného vlastníctva. Navyše, právomoc prijať jazykový režim týchto titulov je úzko spojená s ich zriadením. Z toho vyplýva, že právomoci zaradené do rámca fungovania vnútorného trhu spadajú do oblasti spoločných právomocí Únie a členských štátov. Iný ako výlučný charakter týchto právomocí tak Rade umožňuje povoliť uvedenú posilnenú spoluprácu.

Španielsko a Taliansko vo svojich žalobách vyčítajú Rade predovšetkým to, že povolením tejto posilnenej spolupráce obišla požiadavku jednotnosti a vylúčila zamietnutie návrhu Komisie, ktorého predmetom bol jazykový režim jednotného patentu. Pri skúmaní tohto tvrdenia Súdny dvor zdôraznil, že nič nebráni členským štátom nadviazať medzi sebou posilnenú spoluprácu aj v rámci právomocí Únie, ktoré sa musia v súlade so Zmluvami vykonávať jednotne. Práve naopak, zo ZFEÚ vyplýva, že ak sú splnené požiadavky uvedené v Zmluvách, štáty majú právomoc nadviazať posilnenú spoluprácu a že v tomto prípade pozostáva jednotnosť iba z hlasov zúčastnených členských štátov pod podmienkou, že Rada nerozhodla o prijatí rozhodnutia prostredníctvom kvalifikovanej väčšiny. Z toho vyplýva, že rozhodnutie povoliť posilnenú spoluprácu po tom, čo bolo konštatované, že Únia ako celok nemôže v primeranom čase zriadiť jednotný patent a jeho jazykový režim, nepredstavuje ani snahu obísť požiadavku jednotnosti, ani vylúčenie členských štátov, ktoré sa nepripojili k žiadostiam o posilnenú spoluprácu. Ale z hľadiska nemožnosti prijať v primeranom čase spoločný režim pre Úniu ako celok, sa toto rozhodnutie podieľa na **integračnom procese**.

Následne Súdny dvor skúmal tvrdenie Španielska a Talianska založené na ustanovení Zmluvy o Európskej únii, podľa ktorého Rada

môže povoliť posilnenú spoluprácu „iba ako poslednú možnosť, keď sa zistí, že ciele takejto spolupráce nemôže Únia ako celok dosiahnuť v primeranom čase“. Súdny dvor v tejto súvislosti zdôrazňuje, že záujmy Únie a integračný proces nebudú zachované, ak by akékoľvek neúspešné rokovanie mohlo viesť k jednej alebo viacerým posilneným spoluprácam na úkor kompromisu, ktorý by umožňoval prijať právnu úpravu pre Úniu ako celok. V danom prípade sa preukázalo, že Rada dôkladne a nestrane preskúmala splnenie požiadavky prijatia „iba ako poslednej možnosti“.

Rada správne zohľadnila skutočnosť, že legislatívny proces iniciovaný na účely zriadenia jednotného patentu na úrovni Únie bol začatý v priebehu roku 2000 a prešiel viacerými etapami. Rovnako je zjavné, že členské štáty na pôde Rady diskutovali o možnosti využívania značného počtu rôznych jazykových režimov pre jednotný patent a že žiadny z týchto režimov nevedel k dostatočnej podpore na prijatie úplného „legislatívneho balíka“ týkajúceho sa takéhoto patentu v rámci Únie.

Súdny dvor nepovažuje za odôvodnené tvrdenie Španielska a Talianska, podľa ktorého ochrana priznaná jednotným patentom neprináša v oblasti jednoty žiadne výhody, a z toho dôvodu nevedie k vyššej integrácii v porovnaní so situáciou vyplývajúcou z vykonania pravidiel upravených v EPD³. Európske patenty vydané v súlade s pravidlami EPD totiž nepriznávajú jednotnú patentovú ochranu v zmluvných štátoch tejto dohody, ale v každom z týchto štátov zabezpečujú ochranu, ktorej rozsah je definovaný vnútroštátnym právom. Naopak, jednotný patent navrhovaný v napadnutom rozhodnutí priznáva jednotnú patentovú ochranu na území všetkých členských štátov, ktoré sa posilnenej spolupráce zúčastnili. Navyše, v rozpore s tým, čo bolo uvedené, napadnuté rozhodnutie nenarušá vnútorný trh alebo hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť Únie. Podľa Súdneho dvora napadnuté rozhodnutie určite nenarušá právomoci, práva alebo povinnosti členských štátov, ktoré sa nezúčastňujú posilnenej spolupráce. Hoci je dôležité, aby posilnená spolupráca nevedla k prijatiu opatrení, ktoré by bránili nezúčastneným členským štátom vykonávať ich právomoci a práva a plniť ich povinnosti, je naopak možné, aby si účastníci tejto spolupráce vytvorili pravidlá, s ktorými by nezúčastnené štáty v prípade, že sa tejto spolupráce zúčastnia, nesúhlasili. Vytvorenie takýchto pravidiel nemá navyše vplyv na možnosť nezúčastnených členských štátov pripojiť sa v budúcnosti k posilnenej spolupráci.

UPOZORNENIE: Žalobou o neplatnosť sa možno domáhať zrušenia aktov inštitúcie Únie, ktoré sú v rozpore s právom Únie. Za určitých podmienok môžu členské štáty, európske inštitúcie a jednotlivci podať žalobu o neplatnosť na Súdny dvor alebo na Všeobecný súd. Ak je žaloba dôvodná, akt sa zruší. Dotknutá inštitúcia je povinná vykonať nápravu, pokiaľ ide o prípadnú právnu medzeru, ktorá vznikla v dôsledku zrušeného aktu.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor:

Úplné znenie rozsudku bolo zverejnené na internetovej stránke CURIA v deň jeho vyhlásenia.

1 Rozhodnutie Rady 2011/167/EÚ z 10. 3. 2011, ktorým sa povoľuje posilnená spolupráca na účely vytvorenia jednotnej patentovej ochrany (U. v. EÚ L 76. s. 53).
2 Radu v konaní podporuje Belgicko, Česká republika, Nemecko, Írsko, Francúzsko, Lotyšsko, Maďarsko, Holandsko, Poľsko, Švédsko, Spojené kráľovstvo, Parlament a Komisia.
3 Dohovor o udeľovaní európskych patentov (Európsky patentový dohovor) podpísaný 5. októbra 1973 v Mníchove (Nemecko), ktorý nadobudol platnosť 7. 10. 1977.

Správy z ÚPV SR

Deň plný fantázie

Pri príležitosti Medzinárodného dňa detí Úrad priemyselného vlastníctva SR v piatok 31. mája pripravil pre žiakov základných škôl **zaujímavý program**. V rámci exkurzie v úrade sa pozreli do patentovej knižnice i na výstavy – falšovaných hračiek zadržaných colníkmi a historických hračiek zo sú-

kromnej zbierky Štefana Škorupu z Mýta pod Ďumbierom. Vypočuli si prednášku o poslaní úradu, mali možnosť navrhnuť logo školy i svoj nábytok na základe interaktívneho príbehu z Nábytkovej krajiny.

Takmer 60 chlapcov a dievčat si mohlo vyskúšať svoje schopnosti i v rámci ďalších tvorivých, zábavných a športových aktivít.

Najlepší dostali symbolické ceny, no **vítazmi boli všetky deti, ktoré 31. mája prišli do ÚPV SR.**

(jš)

Foto: archív ÚPV SR

O bilaterálnej spolupráci s EPÚ

Do ÚPV SR zavítala 11. – 12. marca návšteva z viedenskej pobočky Európskeho patentového úradu – **Heidrun Krestelová**, ktorá je zodpovedná za spoluprácu EPÚ s krajinami Vyšehradskej skupiny.

Obe strany sa venovali predovšetkým aktuálnym projektom a otázkam ich finančného zabezpečenia. V rámci bilaterálnej spolupráce s EPÚ má ÚPV SR rozpracovaných **11 projektov**, zameraných najmä na patentové informácie a zvyšovanie povedomia o priemyselnom vlastníctve, zlepšenie existujúcich služieb a produktov a zavádzanie nových, napríklad vytvorenie nových webregistrov a ich prepojenie s Federatívnym európskym patentovým registrom, strojový preklad patentov z úradných jazykov EPÚ do slovenčiny a naopak, ďalej na posilnenie spolupráce v rámci Európskej patentovej siete a pod.

Predstavitelia ÚPV SR informovali H. Krestelovú o činnosti úradu v ostatných mesiacoch a systematických zmenách v jeho riadení, prezentovali činnosť projektovej kancelárie, hlavne pokiaľ ide o projekty s EPÚ, a predstavili komplexný plán riadenia jednotlivých aktivít v projektoch podľa metodiky PRINCE2, čo bolo zo strany EPÚ hodnotené veľmi pozitívne.

(lw)

Foto: archív ÚPV SR

Duševné vlastníctvo v školách

V poslednom minuloročnom vydaní nášho časopisu sme vás informovali aj o tom, že ÚPV SR s podporou primátora Banskej Bystrice Mgr. Petra Gogolu začal vlani koncom októbra pilotný projekt spolupráce so základnými školami, ktorého cieľom je priblížiť školákovi témy duševného vlastníctva a jeho ochrany. Informovali sme, že prvou základnou školou spolupracujúcou s ÚPV SR v rámci uvedeného projektu bola Základná škola Ďumbierska v Banskej Bystrici.¹

V roku 2013 pokračuje projekt aj v ďalších banskobystrických základných školách. V januári sa do projektu zapojila Základná škola na Spojovej ulici a vo februári Základná škola Pieňinská. Navyše, úrad organizuje pre školy aj exkurzie vo svojich

1 Pozri Duševné vlastníctvo v základných školách. In *Duševné vlastníctvo*, Správy z ÚPV SR, 2012, roč. XVI, č. 4, s. 48.

priestoroch a priamo na mieste približuje žiakom danú problematiku, napríklad nahliadnutím do patentovej knižnice alebo študovne.

Záujem o vzdelávacie aktivity ÚPV SR spojené s exkurziou v úrade **prejavili aj stredné školy** – napr. Obchodná akadémia a Stredná odborná škola na Tajovského ulici v Banskej Bystrici, Spojená škola v Detve, Stredná odborná škola drevárska Zvolen a Gymnázium Mateja Bela vo Zvolene.

(lb)

Sieť innoinfo sa „neroztrhla“^{2,3}

(pokračovanie)

Základným poslaním **Regionálneho poradenského a informačného centra Martin**, neziskového združenia právnických osôb založeného v roku 1992 na podporu malého a stredného podnikania v regiónoch Turiec, Orava, Liptov a Kysuce, je poskytovanie poradenstva, vzdelávania a všestrannej pomoci podnikateľom v rozvoji či stabilizácii ich podnikateľskej činnosti.

Peter Kuruc, riaditeľ centra, ktoré je jedným z informačno-poradenských miest ÚPV SR pre inovácie – innoinfo, sa návrhu na oživenie spolupráce s úradom potešil. Svoje skúsenosti, najmä vo finančnom sektore, nadobudnuté dlhoročným podnikaním by rád rozšíril aj o oblasť priemyselných práv. Uvažuje tiež o tom, že absolvuje v ÚPV SR vzdelávací program Duševné vlastníctvo alebo ponúkne takúto možnosť svojim mladším kolegom. V rozšírení ponuky služieb centra vidí riaditeľ perspektívu získania nových potenciálnych zákazníkov.

Poradenské a konzultačné služby v otázkach spojených s podnikaním v hospodárskej sfére poskytuje Slovenská obchodná a priemyselná komora, ktorá v projekte innoinfo zohráva významnú rolu. Do tejto siete patria štyri regionálne komory SOPK – Bratislavská, Trenčianska, Banskobystrická a Košická.

V závere minulého roka sa zástupcovia ÚPV SR stretli s riaditeľom **Košickej regionálnej komory SOPK** Ing. Ľudovítom Korotnokym a s Ing. Miroslavom Zimekom z **Bratislavskej regionál-**

nej komory SOPK. Obaja ponuku na zintenzívnenie spolupráce uvítali. Prejavili v prvom rade záujem o pravidelné zasielanie informačných letákov a najnovších publikácií týkajúcich sa priemyselno-právnej ochrany, ako aj o spoločné organizovanie odborných seminárov zameraných na túto pomerne náročnú problematiku. Na svojich webových sídlach sprístupnia základné informácie o priemyselno-právnej ochrane označení, technických riešení a dizajnov.

Trenčianska regionálna komora SOPK patrí do siete innoinfo od roku 2009. Pravidelne organizuje pre podnikateľov semináre, na ktorých o priemyselno-právnej ochrane prednášajú experti ÚPV SR. Komora tiež každoročne umožňuje ÚPV SR bezplatnú účasť a prezentáciu na medzinárodnom veľtrhu elektrotechniky, elektroniky, energetiky a telekomunikácií ELO SYS v Trenčíne, ktorého súčasťou je aj inovačná burza podnikateľov.

Business and Innovation Centre – Podnikateľské a inovačné centrum – BIC Bratislava, spol. s r. o., sa zapojilo do projektu innoinfo v roku 2008. Experti ÚPV SR poskytujú poradenstvo v rámci odborných podujatí organizovaných BIC a zo strany centra i podnikateľov naďalej pretrvávajú záujem o spoluprácu s úradom.

Zatiaľ čo spolupráca ÚPV SR s Trenčianskou regionálnou komorou SOPK a BIC Bratislava, spol. s r. o., je už roky na dobrej úrovni, nedalo sa to povedať v súvislosti s ďalšími satelitmi úradu. Zodpovední pracovníci ÚPV SR preto v roku 2012 postupne navštívili všetky informačno-poradenské miesta v rámci projektu innoinfo a spolu s nimi sa snažili nájsť ďalšie možnosti vzájomne prospešnej spolupráce. Klientsky orientovaný ÚPV SR získal takto aj nové kontakty na začínajúce i etablované podnikateľské subjekty.

(jr)

Organizačné zmeny

Podľa nového organizačného poriadku a organizačnej štruktúry, ktoré začali platiť **od 1. januára 2013**, v troch prípadoch došlo k zlúčeniu odborných útvarov a vzniku nových – **kancelária predsedu a medzinárodných vzťahov, odbor ekonomiky a informatiky, odbor legislatívno-právny a sporových konaní**.

Zmeny nastali aj v patentovom odbore. Názvy oddelení – strojársky a chémie, nevystihovali dostatočne oblasti techniky, ktorým sa patentoví experti venujú. Od 1. januára 2013 sa odbor člení na oddelenie prieskumu 1 (sekcie Medzinárodného patentového triedenia A, C a D) a oddelenie prieskumu 2 (sekcie MPT B, E, F, G a H).

2 Pozri Sieť innoinfo sa „neroztrhla“ In *Duševné vlastníctvo*, Správy z ÚPV SR, 2012, roč. XVI, č. 2, s. 51-52.

3 Pozri Sieť innoinfo sa „neroztrhla“. In *Duševné vlastníctvo*, Správy z ÚPV SR, 2012, roč. XVI, č. 3, s. 48.

K väčšej flexibilitě expertov odboru známkov a dizajnov by malo prispieť **zlúčenie oddelenia medzinárodných známkov a oddelenia známkov a dizajnov**. K zlúčeniu spomínaných oddelení došlo aj z dôvodu znižovania agendy medzinárodných ochranných známkov a väčšieho zapájania expertov odboru do projektov, ktoré ÚPV SR realizuje s Úradom pre harmonizáciu vnútorného trhu.

Odbor patentových fondov a informácií zmenil názov na **odbor patentových fondov, informácií a analýz**. Zabezpečuje aj koncepcijnú a analytickú činnosť úradu v oblasti patentových informácií vrátane technologických trendov a trendov vývoja ochrany priemyselných práv, nástrojov a systémov na využívanie patentových informácií a koordinuje napríklad i spoluprácu ÚPV SR s jeho informačno-poradenskými miestami pre inovácie a prediagnostiku priemyselných práv – službu pre malé a stredné podniky, podnikateľov (vrátane doterajšieho metodického riadenia stredísk patentových informácií v rámci siete PATLIB a kontaktných a informačných miest úradu).

Bola zriadená **projektová kancelária**, ktorá plní úlohy v oblasti riadenia projektov realizovaných v úrade v spolupráci s medzinárodnými organizáciami, najmä Európskym patentovým úradom, Úradom pre harmonizáciu vnútorného trhu, Svetovou organizáciou duševného vlastníctva, ako aj s národnými inštitúciami, ako sú Centrum vedecko-technických informácií SR, Slovenská akadémia vied či ostatné ústredné orgány štátnej správy. Projektová kancelária má na starosti aj riadiace aktivity pri projektoch spolufinancovaných Európskou úniou.

Organizačné zmeny v ÚPV SR majú viesť k naplneniu vízie o jeho ďalšom smerovaní, k redukcii riadiacich postov a zároveň posilneniu výkonných činností úradu, k jeho efektívnejšiemu a kvalitnejšiemu fungovaniu, prispôbeniu sa novým trendom. Ide o to, aby úrad flexibilne reagoval na vývoj v podávaní prihlášok a podnety prihlasovateľov.

(jš)

Foto: archív ÚPV SR

Správy z WIPO

Fórum o dizajne

Súčasťou 29. zasadnutia Stáleho výboru Svetovej organizácie duševného vlastníctva pre práva ochranných známkov, priemyselných vzorov a zemepisných označení, ktoré sa konalo 27. mája v Ženeve, bolo aj Fórum o dizajne. V rámci panelových diskusií sa hovorilo o význame dizajnu ako zdroja inovácií, kreativity a hospodárskeho rozvoja, o podpore dizajnu napríklad i v rámci výučby.

Fórum sa uskutočnilo v čase, keď členské štáty zintenzívňujú svoje **úsilie o harmonizáciu konania týkajúceho sa medzinárodných prihlášok dizajnov**.

Počet prihlášok dizajnov neustále rastie a za ostatných desať rokov sa vo svete zdvojnásobil.

Súčasťou fóra bola i výstava dizajnu oceneného v Poľsku.

www.wipo.int
(jš)

Zasadenie pracovnej skupiny PCT

V dňoch 21. až 24. mája zasadala v Ženeve pracovná skupina zaoberajúca sa fungovaním systému založeného na Zmluve o patentovej spolupráci (PCT). Experti skupiny zdôraznili napríklad potrebu zlepšiť kvalitu medzinárodných rešeršných správ a správ o medzinárodnom predbežnom prieskume tak, aby sa dali lepšie využiť v národnej/regiónálnej fáze konania. Odznali tiež návrhy na zníženie poplatkov za podanie medzinárodných prihlášok malými a strednými podnikmi, univerzitami či inštitúciami zaoberajúcimi sa výskumom, na zjednotenie podmienok pri konaní o obnovení práva na prioritu v prípade kritérií „due care“ alebo „unintentional“, na prehodnotenie kvality práce existujúcich medzinárodných rešeršných orgánov (ISA) i návrh na zamedzenie vytvárania ďalších takýchto orgánov, pokiaľ nebudú stanovené nové podmienky ich vzniku.

Pracovná skupina odsúhlasila, aby sa spolu s medzinárodnou prihláškou zverejňovala nielen rešeršná správa, ale aj písomný posudok (WO) vypracovaný ISA – WO/ISA. Z uvedeného dôvodu sa bude meniť aj Vykonávací predpis k PCT, v ktorom sa zrušia príslušné pravidlá 44ter.1 a 94.1(b).

Keďže niektoré návrhy zostali otvorené, členovia pracovnej skupiny PCT spolu so zástupcami Medzinárodného úradu WIPO ich ešte prediskutujú a predložia na rokovaní pracovnej skupiny v budúcom roku.

(lh)

Nový zmluvný štát PCT

Saudská Arábia 3. mája uložila v Medzinárodnom úrade Svetovej organizácie duševného vlastníctva listiny o prístupe k Zmluve o patentovej spolupráci a stala sa 147. zmluvným štátom PCT. Zmluva o prístupe nadobudne platnosť 3. augusta tohto roka, to znamená, že v medzinárodných prihláškach podaných v tento deň a neskôr sa spolu s ďalšími zmluvnými štátmi automaticky dezignuje aj Saudská Arábia.

PCT Newsletter, 5/2013
(lh)

Správy z EPO

Zasadnutia užšieho výboru SR EPO

25 členských štátov Európskej únie v súlade s čl. 9 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1257/2012 zo 17. decembra 2012, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely vytvorenia jednotnej patentovej ochrany¹, založilo 20. marca 2013 užší výbor Správnej rady Európskej patentovej organizácie.

Na inauguračnom zasadnutí, ktoré sa konalo v priestoroch Európskeho patentového úradu (EPÚ) v Mníchove, si zástupcovia zúčastnených členských štátov² konsenzom zvolili predsedu a podpredsedu užšieho výboru. Za predsedu bol zvolený **Jerome Debrulle**, generálny radca Belgického úradu duševného vlastníctva, za podpredsedu **Ľuboš Knoth**, predseda Úradu priemyselného vlastníctva SR.

Na druhom zasadnutí 29. mája v Haagu užší výbor prediskutoval návrh svojho procesného poriadku, podrobný časový harmonogram činnosti, ako aj žiadosti Inštitútu profesionálnych zástupcov pred EPÚ a združenia BusinessEurope o udelenie statusu pozorovateľa na zasadnutiach výboru.

Administratívne činnosti týkajúce sa európskych patentov s jednotným účinkom, ktoré bude v súlade so svojimi internými pravidlami vykonávať EPÚ, vymedzuje čl. 9 ods. 1 nariadenia 1257/2012 (EPÚ má okrem iného spravovať žiadosti o jednotný účinok predložené majiteľmi európskych patentov, viesť register pre jednotnú patentovú ochranu, vyberať udržiavacie poplatky za európske patenty s jednotným účinkom, rozdeľovať výnos z udržiavacích poplatkov medzi zúčastnené členské štáty a spravovať systém kompenzácie nákladov na preklad prihlášok do niektorého z úradných jazykov EPÚ). Podľa čl. 9 ods. 2 uvedeného nariadenia majú zúčastnené členské štáty prostredníctvom užšieho výboru zabezpečiť riadenie týchto činností a dohľad nad ich vykonávaním. Okrem toho majú stanoviť výšku poplatkov za udržiavanie platnosti európskych patentov s jednotným účinkom a distribučný kľúč na rozdelenie výnosu z týchto poplatkov medzi zúčastnené členské štáty.

Vzhľadom na to, že európske patenty nemôžu na území zúčastnených členských štátov nadobúdať jednotný účinok skôr, ako bude Dohoda o Jednotnom patentovom súde ratifikovaná 13-timi signatárskymi štátmi vrátane Francúzska, Nemecka a Spojeného kráľovstva, je nepravdepodobné, že by prvé európske patenty nadobudli jednotný účinok skôr ako začiatkom roku 2015 (Nemecko s najväčšou pravdepodobnosťou Dohodu o Jednotnom patentovom súde neratifikuje skôr ako v druhej polovici roku 2014). Napriek tomu sa zúčastnené členské štáty dohodli, že je potrebné bezodkladne začať práce na príprave **implementačných pravidiel**, ktoré budú detailnejšie upravovať povinnosti majiteľov európskych patentov s jednotným účinkom, a spôsob, akým bude EPÚ vykonávať administratívne činnosti týkajúce sa tohto druhu európskych patentov, ako aj práce na príprave **finančných pravidiel**, ktoré budú upravovať finančné aspekty európskych patentov s jednotným účinkom. Prvý návrh implementačných a finančných pravidiel by mal užší výbor SR EPO prediskutovať už na treťom zasadnutí, ktoré sa bude konať 25. a 26. júna 2013 v Mníchove.

(Im)

Cenu Európsky vynálezca (2013) získali vynálezcovia z Rakúska, Francúzska, Švédska, Švajčiarska, Španielska a USA

Ceremoniál sledovala aj jej kráľovská výsosť holandská princezná Beatrix.

Dňa 28. mája sa na slávnostnom ceremoniáli v historickej budove Beurs van Berlage v Amsterdame zúčastnilo približne 500 hostí vrátane jej kráľovskej výsosť holandskej princeznej Beatrix, holandského štátneho tajomníka pre školstvo, kultúru a vedu Sandra Dekkera a európskeho komisára pre vnútorný trh a služby Michela Barniera.

Na odporúčanie medzinárodnej poroty boli ceny udelené v piatich kategóriách, pričom prvýkrát mala aj široká verejnosť možnosť vybrať z 15-tich kandidátov na udelenie ceny Európsky vynálezca roka jedného, ktorý získa Cenu verejnosti.

Celoživotné dielo

Martin Schadt (Švajčiarsko). Vynálezca prvého plochého panelového displeja z tekutých kryštálov, vo svete známeho ako LCD. Schadt svojou technológiou vydláždil cestu pre nízko-energetické zariadenia, ako sú ploché obrazovky, tabletové počítače a mobilné telefóny, používané v súčasnosti miliónmi ľudí na celom svete.

Priemysel

Claus Hämmeler a **Klaus Brüstle** (Rakúsko). Pracovníci rakúskeho podniku Julius Blum vymysleli systém tlmeného uzatvárania nábytkových dvierok, zásuviek a nástenných skriniek. „Blumotion“ zaznamenal obrovský úspech na trhu po celom svete a jeho výroba sa stala štandardným priemyselným odvetvím.

1 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:361:0001:0008:SK:PDF>

2 Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Spojené kráľovstvo a Švédsko.

Malé a stredne veľké podniky

Pål Nyrén (Švédsko). Jeho metóda pyrosekvenovania (enzymatická metóda sekvenovania DNA umožňujúca sledovanie vznikajúceho produktu reakcie v reálnom čase) je oveľa rýchlejšou, menej komplikovanou a lacnejšou metódou sekvenovania DNA vlákien. Pri jej nižších nákladoch a vyššej rýchlosti priniesla revolúciu do štúdia stavebných článkov života a otvorila nové možnosti výskumu v personalizovanej liečbe a pri vývoji liekov proti chorobám ohrozujúcim životy, ako je rakovina.

Výskum

Patrick Couvreur, Barbara Stellová, Véronique Rosiliová, Luigi Cattell (Francúzsko, Taliansko). Tím z Univerzity Paris-Sud vynášiel nanokapsuly 70-krát menšie ako červené krvinky, sú chránené biologicky rozložiteľným filmom ničiacim nádorové bunky bez poškodenia zdravých tkanív.

Neeurópske krajiny

Ajay V. Bhatt, Bala Sudarshan Cadambi, Jeff Morriss, Shaun Knoll, Shelagh Callahan (USA). Vyvinuli technológiu Universal Serial Bus (USB), ktorá je najprogressívnejšou vo vývoji výpočtovej techniky od čias vynájdenia kremíkového čipu. USB je dnes priemyselným štandardom a umožňuje používateľom nielen ľahšie pripojiť zariadenie k počítaču, ale zjednodušuje aj prácu hardvérových a softvérových vývojárov. Uvedená technológia sa používa v miliardách elektronických zariadení po celom svete, od webových kamier až po mobilné telefóny a pamäťové karty.

Cena verejnosti

José Luis Gómez López (Španielsko). Navrhol využitie „nezávisle riadených“ kolies namiesto štandardných náprav osobných vysokorýchlostných vlakov. Vďaka jeho vynálezu sú vlaky komfortnejšie a bezpečnejšie. Nová technológia znižuje spotrebu energie, predčasné opotrebovanie a náklady na údržbu. Elektronický systém monitoruje rýchlosť otáčania kolies. Keďže kolesá majú mierne kuželovitý tvar a dĺžka medzi vnútornými a vonkajšími

kolajami na zaoblenej časti kolaje je rôzna, systém môže určiť presný kontaktný bod kolies. Pneumatické vzpery pripojené ku kolesám umožňujú presunúť kolesá na najlepšiu pozíciu.

José Luis Gómez López, prvý európsky vynálezca, ktorý získal Cenu verejnosti.

– Inovácie sú kľúčom ku kvalite života a ekonomickej prosperite v Európe, – povedal prezident EPÚ Benoit Battistelli pri príležitosti slávnostného udeľovania cien. – Všetci ocenení vynálezcovia sú skutočnými vzormi. Prišli nielen s geniálnymi riešeniami problémov našej doby, ako je zdravotná starostlivosť či zmena klímy, ale aj s cieľom zlepšiť životy ľudí prostredníctvom kvality výrobkov a služieb, ktoré používame každý deň, a prostredníctvom vytvárania pracovných miest podporujú hospodársky rozvoj. Ich vynálezy demonštrujú silu európskej kreativity, vynálezovského ducha a úlohu, ktorú pri ich podpore zohrávajú patenty.

www.epo.org

(jš, zv)

Foto: www.epo.org

Federatívny európsky patentový register

V poradí tretie stretnutie k projektu Federatívny európsky patentový register sa uskutočnilo 17. mája v srbskej metropole Belehrad. Ústrednou myšlienkou projektu, ktorý EPÚ odštartoval v roku 2009, je **vyriešiť problém zisťovania právneho stavu konkrétneho európskeho patentu**.

V súčasnosti vyhľadávanie v jednotlivých národných patentových databázach trvá používateľovi približne 14 minút, no vybudovaním nového registra by sa podarilo skrátiť tento čas na 75 sekúnd. **Ambiciózný projekt** prepojenia národných patentových registrov a vybudovanie federatívneho registra zahrnujúceho údaje o udelených európskych patentoch **vstúpil už do druhej fázy**. V prvej sa podarilo prepojiť databázy 24 národných úradov, cieľom druhej je vytvoriť spoločnú databázu vybraných údajov využívajúcu princíp webových služieb na vyhľadávanie informácií.

Rôznorodosť národných patentových registrov prípadne ich absencia však naznačujú, že zainteresovaných ešte čaká poriadne dlhá cesta k naplneniu stanoveného cieľa. **Otázny je predovšetkým horizont nasadenia federatívneho registra do prevádzky**. Úspech projektu totiž závisí od miery angažovanosti národných úradov a tiež efektívneho manažovania projektu.

(mm)

PATLIB 2013

PATLIB konferencie sú každoročne miestom stretnutia zástupcov centier patentových informácií a národných patentových úradov členských štátov Európskej patentovej organizácie.

Na tohtoročnej konferencii, ktorá sa konala **23. – 25. apríla** v priestoroch EPÚ v Mníchove, sa zúčastnilo vyše 200 účastníkov nimi aj deviaty zo slovenských PATLIB centier vrátane zástupcov Úradu priemyselného vlastníctva SR³.

Väčšina PATLIB centier, ktoré sa v roku 2010 zapojili do pilotného projektu EPÚ zameraného na reorientáciu centier na centrá podporujúce inovácie, prezentovala svoje výsledky formou informačného plagátu.

Slovenský účastník pilotného projektu, **PATLIB centrum pôsobiacie pri Centre vedecko-technických informácií SR** v Bratislave,⁴ pripravil spolu s rumunskými kolegami tréningový seminár zameraný na rešerše vo voľne dostupných patentových databázach. Zástupcovia oboch centier nadväzve v pléne prezentovali porovnávaciu štúdiu šiestich voľne dostupných internetových databáz, pričom ako najlepšia v rámci špecifikovaných kritérií bola vyhodnotená databáza Espacenet.

3 www.upv.sk/?strediska-patentovych-informacii

4 www.cvtisr.sk/buxus/docs//PATLIB/patlib_letak2012.pdf

5 <http://sk.wikipedia.org/wiki/Crowdsourcing>

6 www.epo.org/about-us/office/social-responsibility/art.html

Program konferencie bol rozdelený na plenárnu časť a tréningové semináre. **Z prednášok zaujala najmä téma „crowdsourcing“** a príklady jeho možného využitia v činnosti PATLIB centier. Crowdsourcing vyjadruje spôsob del'by práce, pri ktorom sa úloha obvykle vykonávaná zamestnancom alebo zmluvne v rámci outsourcingu zadá bližšie nešpecifikovanej skupine ľudí ako všeobecná výzva. Napríklad verejnosť sa vyzve na spoluprácu pri vývoji novej technológie, pri zadaní dizajnerskej úlohy, zdokonalení algoritmu alebo pri pomoci so zacytením, roztriedením a analýzou veľkého objemu dát.⁵

Príklady využitia crowdsourcingu prezentovali zástupcovia spoločností Blue Patent (Nemecko), Marblar (Veľká Británia) a PATLIB centra Sirris (Belgicko).

Ďalšie prednášky sa týkali Kooperatívneho patentového triedenia (Cooperative Patent Classification – CPC), ktoré je v platnosti od 1. januára 2013, a jeho vplyvu na rešerše v patentových databázach, prezentovaná bola téma **strojových prekladov textov v patentových databázach** a najnovšieho vývoja v tejto oblasti. Hovorilo sa tiež o hodnote a ohodnocovaní patentov, o tom, čo by PATLIB centrá mali vedieť o tejto problematike.

Program konferencie a prezentácie sú zverejnené na internetovej adrese: www.epo.org/learning-events/events/conferences/patlib/programme.html.

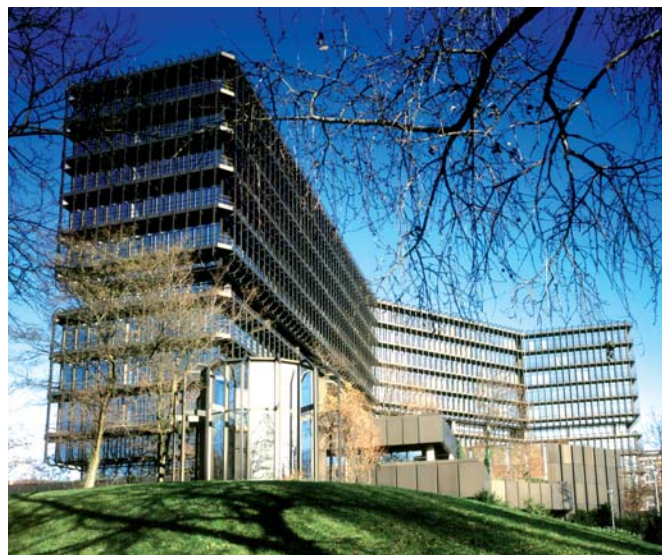
Pre účastníkov konferencie bola pripravená exkurzia v priestoroch EPÚ, ktorých súčasťou je aj unikátna kolekcia súčasných umeleckých diel.⁶

PATLIB konferencia 2014 sa bude konať o rok **v máji v Istanbuli**.

(zč)

135. zasadanie

V poradí 135. zasadanie **Správnej rady Európskej patentovej organizácie** sa konalo 20. – 21. marca v mníchovskom sídle EPÚ.

Prezident EPÚ **Benoît Battistelli** informoval o činnosti úradu v uplynulom roku a zhodnotil ho ako veľmi úspešný tak po výkonnostnej, ako aj finančnej stránke.

V roku 2012 bol v EPÚ podaný **rekordný počet európskych patentových prihlášok** – 257 750, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje 5,2 %-ný nárast. Tento výsledok je o to cennejší, že bol dosiahnutý v čase globálnej ekonomickej krízy. **Nárast** (5,8 %-ný) bol vlani zaznamenaný **aj v počte udelených európskych patentov**, pričom 31 % zo 65 690 európskych patentov bolo udelených pred uplynutím 36 mesiacov od podania prihlášky. Zvýšená produktivita práce však nemala negatívny vplyv na kvalitu produktov a služieb poskytovaných prihlasovateľom. Naopak, podľa prezidenta EPÚ, zvyšujúcu sa kvalitu výstupov úradu potvrdili všetky interné aj externé prieskumy.

B. Battistelli spomenul aj úspechy, ktoré úrad dosiahol v ďalších oblastiach. Za jeden z míľnikov označil skutočnosť, že 1. januára 2013 sa podarilo sprístupniť verejnosti nový systém triedenia patentových dokumentov – **Kooperatívne patentové triedenie** (Cooperative Patent Classification – CPC). Je výsledkom spolupráce EPÚ a Patentového a známkového úradu USA (USPTO), nahradilo systémy triedenia ECLA a USCL prevádzkované do 1. januára 2013.

Systém strojových prekladov bol v roku 2012 rozšírený o 8 jazykových párov a k 1. januáru 2013 poskytoval bezplatný online prístup k prekladom patentových dokumentov publikovaných v 13-tich úradných jazykoch členských štátov EPO (v dánčine, fínčine, francúzštine, gréčtine, holandčine, maďarčine, nemčine, nórčine, poľštine, portugálčine, taliančine, španielčine a švédčine) a v čínštine do angličtiny, ako aj preklad dokumentov publikovaných v angličtine do uvedených 14-tich jazykov.

V roku 2012 sa EPÚ zamerával aj na **zdokonaľovanie rešeršných technológií**. Systém EPOQUE je v súčasnosti rýchlejší, generuje zoznam synonym v o všetkých troch úradných jazykoch EPÚ a prostredníctvom novej funkcie *Chemical Annotator* umožňuje vytvorenie štruktúrneho vzorca chemickej zlúčeniny z jej názvu, ako aj názvu chemickej zlúčeniny z jej štruktúrneho vzorca. Rešeršný systém EPOQUE využívajú pri svojej práci patentoví experti EPÚ i ďalších 40-tich národných patentových úradov z celého sveta, okrem iných patentoví experti čínskeho, brazílskeho a austrálskeho patentového úradu.

V súlade s ustanovením čl. 27 ods. 1 Európskeho patentového dohovoru si SR EPO na svojom 135. zasadnutí zvolila predsedu, ktorý bude funkciu vykonávať v období od 1. júla 2013 do 30. júna 2016. **Za predsedu správnej rady bol opätovne zvolený Jesper Kongstad**, generálny riaditeľ Dánskeho patentového a známkového úradu.

(lm)

Foto: www.epo.org

Správy z OHIM-u

Ďalší posun v harmonizácii zatriedovania tovarov a služieb

V dňoch 21. – 23. mája zasadala v Alicante **Správna rada a Rozpočtový výbor Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM)**. Na rokovaní sa zúčastnili aj zástupcovia Európskej komisie, v roli pozorovateľov zástupcovia Svetovej organizácie duševného vlastníctva, Európskeho patentového úradu, Chorvátska, Úradu duševného vlastníctva krajín Beneluxu a niekoľko združení používateľov systému ochrany známky a dizajnu Spoločenstva.

Poradný výbor správnej rady predložil na rokovanie zoznam kandidátov na post predsedu odvolacích senátov, ktorí vyhoveľi požadovaným kritériám. Správna rada v tajnej voľbe rozhodla o zaradení troch uchádzačov do rezervného zoznamu, ktorý bude predložený Rade ministrov EÚ na konečné rozhodnutie o tom, kto sa napokon stane predsedom odvolacích senátov OHIM-u.

Za člena odvolacích senátov bola zvolená Cinzia Negrová z Talianska a na rezervný zoznam boli zaradení Elisabeth Finková (Nemecko), André Pohlmann (Nemecko), Florent Ocquet (Belgicko). Nový zoznam je platný do 31. decembra 2014.

Na zasadnutí správnej rady bol schválený aj nový spoločný postup pri konvergencii záhlaví tried Niceského triedenia tovarov a služieb. Práce na tomto spoločnom projekte sa začali v júni minulého roka na základe rozsudku Súdneho dvora Európskej únie týkajúceho sa zápisu slovného označenia „IP Translator“¹. Pre všetky národné úrady, Úrad duševného vlastníctva krajín Beneluxu a OHIM to znamenalo potrebu prehodnotiť zaužívanú prax. Spomínaný krok znamená **ďalší posun v harmonizácii zatriedovania**.

Na spoločnom zasadnutí správnej rady a rozpočtového výboru bola predložená výročná správa o činnosti úradu v roku 2012. Diskutovalo sa aj o nových legislatívnych návrhoch na úrovni EÚ.

V rámci rokovania rozpočtového výboru boli prezentované výsledky hospodárenia v minulom roku, v prvom štvrtroku 2013 a predpokladané výdavky na rok 2014.

(zv)

Foto: <http://oami.europa.eu>

1 <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=124102&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=375998>

Desaťročie dizajnu Spoločenstva

Prvé prihlášky dizajnov Spoločenstva začali prichádzať do OHIM-u 1. apríla 2003. Do konca toho istého roka úrad prijal a spracoval takmer 40 500 prihlášok dizajnov.

Počas 10 rokov existencie dizajnu Spoločenstva prijal OHIM viac ako **690 000 prihlášok z celého sveta**.

Pri príležitosti desaťročia dizajnu Spoločenstva zorganizoval OHIM v španielskom Alicante 8. – 9. apríla tohto roku medzinárodnú konferenciu zameranú na dizajny.

Na konferencii prednášali viaceré významné osobnosti zo sveta dizajnu, ako sú Javier Mariscal (Estudio Mariscal), Quique Dacosta (Quique Dacosta Restaurante), Nuria Basi (prezident Armand Basi) a Luis Guzmán Chichi (DG Hispánitas).

V Alicante sa spolu s odborníkmi z oblasti dizajnov stretli aj právnici, zástupcovia priemyslu a akademickej komunity, ktorí sa zaslúžili o vytvorenie inštitútu dizajnu Spoločenstva. Na konferencii dominovali témy týkajúce sa judikatúry, podávania prihlášok a vymožitelnosti práva. Širokú škálu tém doplnil módný a urbanistický dizajn, využitie dizajnu vo svete gastronómie a technológií atď.

Konferenciu otvoril profesor práva duševného vlastníctva Sir Robin Jacob z Veľkej Británie príspevkom na tému **Úspechy dizajnu Spoločenstva za posledných desať rokov**. V následnej diskusii vystúpil napríklad aj riaditeľ Európskeho strediska na sledovanie falšovania a autorského pirátstva Paul Maier (bývalý prezident odvolacích senátov OHIM-u), ďalej odborník na duševné vlastníctvo David Musker z Jenkins & Co

z Veľkej Británie a zástupca Svetovej organizácie duševného vlastníctva Grégoire Bisson.

V sekcii, ktorej predsedal Trevor Little, šéfredaktor dvojmesačníka World Trademark Review, sa diskutovalo aj o zložitom svete dizajnu náhradných dielcov. Jeremy Phillips, šéfredaktor časopisu Journal of Intellectual Property Law & Practice, sa zaoberal otázkami urbanistického dizajnu.

<http://oami.europa.eu>

(jš, zv)

Správy z EÚ

Proti falšovaniu

Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre priemysel a podnikanie v spolupráci s Európskym strediskom na sledovanie falšovania a autorského pirátstva spustilo v apríli tohto roka **medzinárodnú informačnú kampaň v boji proti falšovaniu priemyselných tovarov**.¹ Stalo sa tak 23. – 24. apríla v Ríme v rámci 12. školiaceho seminára OLAF Anti-Fraud Communicators Network – OAFCN (OAFCN – sieť národných komunikátorov OLAF-u – Európskeho úradu boja proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy EÚ).

Kampaň je realizovaná (napr. internet a sociálne siete) aj v širšom kontexte Európskeho roku občianstva (2013) a jej cieľom je zvýšiť povedomie o nebezpečenstve falšovaných tovarov a podporiť spoluprácu medzi EK a národnými inštitúciami vrátane orgánov činných v trestnom konaní, colnej správy, výrobcov, obchodných združení i spotrebiteľov apelujúc na všetkých Európanov postaviť sa na odpor proti falzifikátom a kupovať originálne výrobky.

– *Kampaň je zameraná nielen na naše hospodárstvo, podniky a priemysel, ale predovšetkým na ochranu zdravia a bezpečnosť všetkých našich občanov*, – povedal eurokomisár zodpovedný za priemysel a podnikanie **Antonio Tajani**.

OLAF² so sídlom v Bruseli vyzval v rámci kampane k spolupráci aj členov siete AFCOS³. Na Slovensku bol funkciou koordinátora boja proti podvodom poverený odbor Centrálny

kontaktný útvar pre OLAF, ktorý je organizačným útvarom Úradu vlády SR, sekcie kontroly a boja proti korupcii.

EK vydala zaujímavú brožúru

TOO GOOD TO BE TRUE? The real price of fake products⁴
(Príliš dobré, aby to bolo pravdivé? Skutočná cena falzifikátov)

-o0o-

1 <http://olaf.vlada.gov.sk/26524/kampan-europskej-komisie-v-boji-proti-falšovaniu-priemyselných-tovarov.php>

2 OLAF zverejnil výročnú správu o svojej operatívnej činnosti za rok 2012, <http://olaf.vlada.gov.sk/26525/olaf-zverejnil-vyrocnu-spravu-o-svojej-operativnej-cinnosti-za-rok-2012.php>.

3 Sieť AFCOS je štruktúra spolupracujúcich orgánov v jednotlivých členských štátoch EÚ, ktorej hlavným cieľom je vzájomná spolupráca pri plnení úloh v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ a efektívna komunikácia s OLAF-om a s ostatnými členskými štátmi EÚ.

4 <http://olaf.vlada.gov.sk/data/files/9069.pdf>

Európska komisia 18. apríla tohto roka predložila Európskemu parlamentu a Rade (EÚ) správu o fungovaní **Memoranda o porozumení týkajúceho sa predaja falšovaného tovaru cez internet**.⁵

K podpísaniu memoranda došlo 4. mája 2011 v Bruseli a jeho cieľom je zaviesť kódex postupov v boji proti predaju falšovaného tovaru cez internet a podporiť spoluprácu jeho signatárov, aby mohli účinne reagovať na túto stálu hrozbu.⁶ Memorandum sa vzťahuje na všetky hlavné platformy elektronického obchodu a hlavné obchodné značky, ktoré pôsobia na globálnej a regionálnej úrovni v oblasti bežného spotrebného tovaru, spotrebnej elektroniky, módnych výrobkov, luxusného tovaru, športového tovaru, filmov, softvéru, hier a hračiek.

Memorandum podporuje stratégiu založenú na troch obranných líniách. Tie sa usilujú zabezpečiť, aby sa nezákonné ponuky neobjavovali online, a v prípade, ak sa objavia, boli čo najrýchlejšie stiahnuté, aby sa zabránilo uskutočneniu ďalších transakcií. Tieto opatrenia fungujú súčasne a v reálnom čase.

(jš)

Kreatívny priemysel

Jedným zo sektorov, pre ktoré môže kríza znamenať nový impulz, je kreatívny priemysel.

Ten dnes v EÚ vytvára okolo 4 % HDP a zamestnáva približne 6,7 milióna ľudí.

Kultúrny priemysel je v EÚ pod patronátom eurokomisárky pre vzdelanie, kultúru, viacjazyčnosť a mládež **Androuly Vassiliouvej**.

– Kríza je ekonomická a politická, no určite nie kultúrna. Kultúrny sektor, umenie, kreatívny priemysel sú živé ako nikdy predtým. Kreatívny priemysel je momentálne jedným z mála expandujúcich odvetví v Európe, – konštatuje eurokomisárka.

Centrami kreatívneho priemyslu v Európe sú najmä metropoly ako Londýn, Paríž, Miláno, pridávajú sa Amsterdam, Štokholm, Varšava a čoraz viac aj stredne veľké mestá. Kreatívny priemysel dnes expanduje celosvetovo. OSN definuje kreatívnu oblasť ako jednu z najdynamickejších s celosvetovým rastom 14 % za uplynulých šesť rokov.

Kreatívna Európa

Európska komisia spúšťa nový integrovaný program na podporu kreatívneho priemyslu pod názvom **Kreatívna Európa. Má podporiť umelcov a profesionálov v tejto oblasti v období rokov 2014 – 2020**. Rozpočet programu je stanovený na 1,8 miliardy eur.

Program má pomôcť napríklad európskemu filmovému priemyslu čeliť výzvam, akými sú digitalizácia a globalizácia, podporovať kultúrnu a jazykovú rozmanitosť v Európe. V konkrétnych číslach to znamená, že vďaka tejto podpore v približne 2 500

európskych kinách bude 50 % premietaných filmov z európskej produkcie, viac než 5,5 tisíc kníh od európskych autorov sa dočká prekladu do iných jazykov.

Keďže hlavná časť iniciatívy bude ležať na pleciach členských štátov, Rada ministrov EÚ vyzvala členské štáty na rozvoj partnerstiev medzi verejnou správou a kultúrnymi, umeleckými, mládežníckymi či dobrovoľníckymi organizáciami od národnej až po regionálnu a miestnu úroveň.

Kreativita na Slovensku

Podľa **Zory Jaurovej**, prezidentky Fóra kreatívneho priemyslu – *Kreatívny priemysel existuje aj na Slovensku dlho a vždy existoval. Artikulované sa ním však začalo zaoberať niekoľko subjektov až v posledných rokoch. ...Dôležitejšie ako samotná vládna stratégia je, aby existovalo povedomie o kreatívnom priemysle.*

Potenciál tohto priemyslu je na Slovensku veľký a najväčší pravdepodobne v dizajne. Za dizajnom v automobilovom priemysle často stoja Slováci: Boris Ferko šéfuje oddeleniu konceptov vo Forde, Jozef Kabáň je šéfdizajnérom v Škode, Volkswagen up je dielom Borisa Grella. Ku kvalitným dizajnérom patria aj Patrik Illo (dizajn skla) a Peter Bilak (dizajn v oblasti typografie).

– Málokto vie, že Slovensko je tiež veľmoc v dizajne videohier, – hovorí Z. Jaurová a príkladom je firma Pixel Federation stojaca za viacerými známymi hrami.

Na Slovensku je dôležitosť kreatívneho priemyslu zdôraznená aj faktom, že z dlhodobého hľadiska nie je únosné spoliehať sa na lacnú pracovnú silu. Bude preto dôležité zamerať sa na oblasť, v ktorej naša krajina vyniká – na produkciu kvalitného dizajnu. V tomto kontexte je zároveň dôležité zabezpečiť adekvátnu informovanosť a ochranu duševného vlastníctva pre jeho tvorcov aj biznis.

Móda ako vlajková loď

Európska komisia uznáva, že sektor, ktorý vytvára 10 % európskeho exportu, má svoje špecifické potreby: dobrým dizajnom a zručnou pracovnou silom počnúc a ochranou obchodných značiek i ďalšieho duševného vlastníctva končiac.

Falšovaný módný tovar predstavuje najväčšiu skupinu tovarov zadržaných práve pre porušovania práv duševného vlastníctva. Nezostalo však iba pri pomenovaní problému, **jedným z opatrení proti porušovaniu práv je projekt WORTH**, ktorý by mal spojiť dizajnérov a menších producentov. Malo by sa tak udiat prostredníctvom platformy, ktorá by „spárovala“ návrhárov s výrobnými podnikmi. Do programu sa môžu zapojiť dizajnéri a malé a stredné podniky zo všetkých krajín EÚ, západného Balkánu, Turecka a Izraela. Pre prvé dva roky projektu WORTH je vyčlenený jeden milión eur.

Na webovom sídle EK je aktuálne zverejnená výzva na vytvorenie platformy projektu WORTH.

http://ec.europa.eu/culture/creative-europe/index_en.htm

<http://ciforum.sk/index.php>

(kd)

5 http://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/com/2013/0209/COM_COM%282013%290209_SK.pdf

6 Signatármi memoranda o porozumení sú: skupina Adidas, AIM (európske združenie obchodných značiek), Allianz Deutscher Produzenten – Film & Fernsehen e.V, skupina Amer Sports, ACG (skupina na boj proti falšovaniu), Amazon, BIEM (medzinárodný úrad spoločností spravujúcich práva na mechanický záznam a reprodukciu hudobných diel), Burberry, BASCAP (iniciatíva podnikov za zastavenie falšovania a pirátstva), EURATEX (európska textilná a odevná konfederácia), FSPA (federácia športových a herných združení), Federazione Moda Italia, FESI (federácia európskeho priemyslu so športovým tovarom), Gant AB, Bundesverband der Schuhindustrie e.V., ISFE (federácia interaktívneho softvéru), IVF (medzinárodná federácia videa), AICE (talianske združenie zahraničného obchodu), Lacoste, skupina Lego, skupina LVMH, Mattel Inc, Microsoft, skupina MIH, MPA (asociácia filmových štúdií), EMEA, Nike, Nokia, Price-Minister – skupina Rakuten, Procter & Gamble, Richemont, SACC (švédska skupina na boj proti falšovaniu) a Unilever.

Správy zo sveta

Zasadenie V4 + 4

Maďarsko – V dňoch 2. a 3. júna sa v maďarskom Balatonfürede stretli predsedovia patentových a známkových úradov krajín Vyšehradskej skupiny – Česka, Maďarska, Poľska a Slovenska. Rokovanie pokračovalo 4. júna v Pannonhalme už aj za účasti predstaviteľov ďalších štyroch patentových a známkových úradov – Rakúska, Chorvátska, Slovinska a Rumunska.

Účastníci rokovania si vymenili názory na aktuálne otázky týkajúce sa ochrany priemyselného vlastníctva, konkrétne na:

- stanovenie **výšky udržiavacích poplatkov za európske patenty s jednotným účinkom a distribučného kľúča** na rozdelenie výnosu z týchto poplatkov medzi zúčastnené členské štáty,
- návrhy Európskej komisie zahrnuté do takzvaného **známkového balíčka** (návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 207/2009 o ochrannej známke Spoločenstva a návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známk),
- návrhy Európskej komisie na **posilnenie postavenia Európskej únie a jej členských štátov v rámci Svetovej organizácie duševného vlastníctva** vrátane návrhu na prehodnotenie zaradenia členských štátov Európskej únie do dvoch regionálnych skupín (skupiny B a skupiny stredoeurópskych a baltických štátov) a
- možné problémy s udelením statusu medzinárodnej rešeršnej authority a authority pre medzinárodný predbežný prieskum Dujanskému patentovému inštitútu.

Ďalšie stretnutie predstaviteľov patentových a známkových úradov krajín V4 sa uskutoční v júni 2014 v Ledniciach (Česká republika).

(Im)

Nové publikácie

Výber zo zahraničných publikácií

ADR advocacy, strategies, and practice for intellectual property cases.

Chicago : American Bar Association, 2013. 402 s.
ISBN 9781614380221.

CARLSON, W. Bernard. Tesla : inventor of the electrical age.

Princeton : Princeton University Press, 2013. 1306 s.
ISBN 9780691057767.

CONFLICT of laws in intellectual property.

New York : Oxford University Press, 2013. 650 s.
ISBN 9780199665082.

CORDELL, Neville. Intellectual property and the internet.

London : Globe Law and Business, 2013. 385 s.
ISBN 9781905783953.

CUMMINGS, Alex Sayf. Democracy of sound : music piracy and the remaking of American copyright in the twentieth century.

New York : Oxford University Press, 2013, 272 s.
ISBN 9780199858224.

DURHAM, Alan L. Patent law essentials.

Westport : Praeger, 2013. 312 s.
ISBN 9781440828782.

FOX, Nicholas. Intellectual property in electronics and software.

London : Globe Law and Business, 2013. 272 s.
ISBN 9781905783960.

GEIGER, Christopher. Constructing European intellectual property.

Cheltenham : Edward Elgar Publishing, 2013. 480 s.
ISBN 9781781001639.

GORDON, Thomas T. Patent fundamentals for scientists and engineers.

London : Taylor & Francis, 2013. 198 s.
ISBN 9781466509443.

- HITCHCOCK, David. Patent searching made easy.
Berkeley : Nolo, 2013. 265 s.
ISBN 9781413318722.
- KERLYS law of trade marks & trade names.
London : Sweet Maxwell, 2013. 1568 s.
ISBN 9780414024625.
- LIU, Jiabo. Copyright industries and the impact of creative destruction.
New York : Routledge, 2013. 286 s.
ISBN 9780415523882.
- NISSING, Nicholas J. Patents and strategic inventing.
New York : McGraw-Hill, 2013. 240 s.
ISBN 9780071783866.
- NOVÝ občanský zákonník a duševní vlastnictví.
Praha : Metropolitan University Prague Press, 2012. 163 s.
ISBN 9788086855875.
- PARR, Russell. Intellectual property.
Hoboken : Wiley, 2013. 352 s.
ISBN 9781118363065.
- PAVLAS, Roman. Průmyslové a autorské právo. CD-ROM.
Ostrava : Vysoká škola báňská – Technická univerzita, 2012.
ISBN 9788024826110.
- PELIKÁNOVÁ, Radka. Ekonomické, právní a technické aspekty doménových jmen v globální perspektivě.
Ostrava : Key Publishing, 2012, 245 s.
ISBN 9788074181658.
- RIFE, Martine Courant. Invention, copyright, and digital writing.
Carbondale : Southern Illinois University Press, 2013. 222 s.
ISBN 9780809330966.
- ROSENSTOCK, Jerome. The law of chemical and pharmaceutical invention : patent and nonpatent protection.
New York : Wolters Kluwer Law & Business, 2013.
ISBN 9781454827115.
- SLUSKY, Ronald D. Invention analysis and claiming.
Chicago : American Bar Association, 2013. 375 s.
ISBN 9781614385615.
- SMITH, Lars S., GIBBONS, Llewellyn Joseph. Mastering trademark and unfair competition law.
Durham : Carolina Academic Press, 2013.
ISBN 9781594604492.
- STOKES, Simon. Art and copyright.
Oregon : Hart, 2012. 261 s.
ISBN 9781849461627.
- VENTOSE, Eddy D. Patenting medical and genetic diagnostic.
Cheltenham : Edward Elgar Publishing, 2013. 232 s.
ISBN 9781781001776.
- VONDRÁKOVÁ, Alena. Autorské právo v kartografii a geoinformaticke.
Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. 124 s.
ISBN 9788024432069.
- WORLD manual on patents 2013.
New York : Oxford University Press, 2013. 5714 s.
ISBN 9780199964871.
- YANG, Deli. Understanding and profiting from intellectual property.
Basingstoke : Palgrave Macmillan, 2013. 313 s.
ISBN 9780230300545.

Výber z nových publikácií v príručnej knižnici ÚPV SR

- DIBDIAK, Ľubomír. Medzinárodné ochranné známky podľa Madridského systému.
Banská Bystrica : Úrad priemyselného vlastníctva SR, 2012. 281 s.
ISBN 9788088994800.
- ZMĚNY a opravy v evropské patentové přihlášce a evropském patentu v řízeních před Evropským patentovým úřadem.
Praha : Úřad průmyslového vlastnictví, 2013. 73 s.
ISBN 9788072820993.

Recenzia

Martin Husovec

Doménová čítanka

Výber zo slovenských doménových rozhodnutí

Vydal: European Information Society Institute (EISI), 2013

Rozsah: 206 s.

ISBN 978-80-971307-0-1

Nedávno sa na knižničnom trhu objavila veľmi zaujímavá a ojedinelá čítanka. Jej výnimočnosť spočíva v prekvapivej selekcii slovenských doménových rozhodnutí. Martin Husovec tak prelomil mlčanie v tejto oblasti a predložil odbornej verejnosti kompiláciu rozsudkov a uznesení súdov týkajúcich sa vrcholového doménového mena „sk“. Nazbieral úctyhodnú paletu vyše 20-tich výsledkov práce slovenských súdov v tak nevsednej špecializácii, akou je doménové meno vo svetle práva na označenie.

Publikácia je určená predovšetkým odborníkom v oblasti práva duševného vlastníctva a študentom, ale na svoje si príde každý, kto chce spoznať svet práva a v neposlednom rade i špekulácie s novodobou digitálnou komoditou.

Vyššie sto strán je venovaných výlučne autentickému prepisu znení súdnych rozhodnutí. Ide v prvom rade o praktickú pomôcku, ktorej obsah uľahčuje prístup k domácim doménovým rozhodnutiam. Každé rozhodnutie je systematicky zaradené a doplnené krátkym opisom. Publikácia je rozdelená na rozhodnutia o predbežných opatreniach, o mimosúdnych zmieroch a meritórnych rozhodnutiach (prevodoch doménových mien a iných). Záver čítanky je doplnený neodmysliteľným registrom. Pridaná hodnota tohto diela spočíva predovšetkým v sumáre užitočných informácií a ich koncentracii na jednom mieste, pričom táto odvážna štatistika rozhodnutí prispieva do právneho fóra ešte navyše apelom na nutnú odbornú diskusiu.

V súčasnosti, keď je zaregistrovaných vyše 270-tisíc slovenských doménových mien a ich počet neustále rastie, sa konečne objavila potreba skúmať právne aspekty týchto označení. Čítanka v tieni prípravy nových pravidiel menného priestoru a nového rozhodovacieho procesu sporov len demonštruje na príkladoch, že otázky doménového práva, ktoré sa často nachádzajú na rozhraní práva priemyselného vlastníctva a nekalej súťaže, nemôžu ostať bez povšimnutia.

Autor v úvode konštatuje, že čítanka nepredstavuje výber toho najlepšieho, ale sumár existujúceho. Rozhodnutí je málo a stále pripomínajú dobrodružné výpravy po neistom právnom teréne. Pozitívne je, že čítanka sa vyhla anonymizovaniu doménového zápisu v nadpisoch, čo mnohokrát uľahčuje pochopenie a význam posudzovanej veci. Aj keď sa doménový spor zdá byť vo svojej podstate jednoduchý, často sa zabúda na legálnosť a legitímnosť jeho riešenia. Kolízia práva na označenie s novým fenoménom alfanumerického zápisu bez legislatívnej úpravy je veľká výzva pre každého rozhodcu alebo sudcu. Predložené rozhodnutia jasne dokumentujú nejednotnosť v použitej terminológii a rozličnosť hraničiacu s ignoranciou v nazeraní na právnú povahu tohto inštitútu. Neistotu aplikácie právnych noriem potvrdzujú aj úplne rozdielne nároky, ktorých sa účastníci konania často domáhajú.

Ako teda správne žalovať? Ako má znieť petit? Koho žalovať? Ani jedna z týchto procesných otázok nie je v čítanke jasne zodpovedaná, a to ešte neboli otvorené otázky hmotného práva. Ale práve preto je nutné obsah tejto čítanky brať vážne, diskutovať o ňom a aj ho kritizovať. Konečne existuje súbor domácich oficiálnych súdnych názorov, ktoré možno porovnať so zahraničnou rozhodovacou praxou. Len takým spôsobom sa v budúcnosti uľahčí hľadanie práva a jeho aplikácia v sporovom konaní o doménovom mene.

Čítanka je voľne prístupná na [stránke EISI](#).

*Mgr. Tomáš Abelovský
advokát*

Z obsahov vybraných časopisov

Justičná revue

č. 11/2012

Štúdie

DRGONEC, J. Obmedzenie slobody prejavu za účelom ochrany výsledkov tvorivej duševnej činnosti

č. 1/2013

Zo zahraničia

MAREK, K. Mandátní smlouva (využívaná zejména v daňovém poradenství a při poskytování právní pomoci)

č. 2/2013

Štúdie

ZMIJ, M. Vymedzenie skutkovej podstaty deliktu v súťažnom práve z hľadiska zásad správneho trestania a súťažného práva Európskej únie – analýza judikatúry súdov SR

č. 3/2013

Články

JAKUBÁČ, R. Pasívna vecná legitímácia v sporoch o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom

Výber z rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie

Problematike ochrany duševného vlastníctva v informačnej spoločnosti s osobitným akcentom na konkurenciu práva na ochranu súkromia s právom na informácie bolo venované tematicky zamerané číslo dvojmesačníka Výber z rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie č. 6/2012. Nosný prvý príspevok Renáty Bačárovej poukazuje na relevantné rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie v tejto oblasti.

BAČÁROVÁ, R. Kolízia práva na informácie s právom na ochranu osobných údajov v kontexte vymožitelnosti práv duševného vlastníctva

SIMKOVÁ, G. Rozsudok „Promusicae“ (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C- 275/06 z 29. januára 2008)

FILIČKO, V. Uznesenie „LSG proti Tele2“ (uznesenie Súdneho dvora vo veci C-557/07 z 19. februára 2009)

HAMŘIK, M. Rozsudok „Bonnier Audio“ (rozsudok Súdneho dvora vo veci C-461/10 z 19. apríla 2012)

Rozhodovacia prax Súdneho dvora Európskej únie

Průmyslové vlastnictví

č. 1/2013

KRATOCHVÍL, Josef. Úřad průmyslového vlastnictví v roce 2012
KOPECKÁ, Světlana. Evropský patent s jednotným účinkem; Jednotný patentový soud

Evropské právo

Workshopy o kvalitě patentů a patentových poplatcích
K patentovatelnosti softwaru podle evropského patentového práva

Judikatura

K problematice barevných obrazových ochranných známek v kontextu zákona č. 137/1995 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů

Informace ze zahraničí

Aktuality

č. 2/2013

BEDNÁŘ, Šimon. Cooperative patent classification (CPC)

Evropské právo

Harmonizace patentového práva hmotného („grace period“)

Rozšířený přístup k dokumentům Správní rady Evropské patentové organizace

Z rozhodnutí stížnostních senátů

Judikatura

K návrhu na určení, že užití ochranné známky je jednáním nekalé soutěže

Soudní dvůr Evropské unie: V jakém územním rozsahu musí být ochranná známka Společenství užívaná?

Informace ze zahraničí

Aktuality

Informace z výstav

TELEC, Ivo. Poznámky k Internetu a proměnam práva

č. 3/2013

KOPECKÁ, Světlana. Modernizace evropského systému ochranných známek

HARTVICHOVÁ, Kateřina. Nový formát Evropské kvalifikační zkoušky a příprava na zkoušku

Evropské právo

JENERÁL, Emil. Řízení o odporu podle čl. 99 až 101 EPC z pohledu majitele evropského patentu a oponenta

Propojení Evropského patentového rejstříku s německým a slovenským patentovým rejstříkem

K oznámení EPÚ ze dne 28. ledna 2013 ohledně pozměněného Pr. 53(3) EPC

Evropský patent s jednotným účinkem

Judikatura

K vymezení dojmu informovaného uživatele průmyslového vzoru
Rozhodnutí zahraničních soudů

Informace ze zahraničí

Aktuality

EPO Gazette

január/2013

THUMM, Nicolas – DOMANICO, Fabio. Beyond Patent Granting
(V kontexte udeľovania patentov)

Poradný výbor Európskeho patentového úradu pre oblasť ekonomiky a vedy bol zriadený v roku 2011¹, aby zanalyzoval súčasný patentový systém z hľadiska hospodárskych a spoločenských potrieb. Členmi výboru sú uznávaní odborníci z oblasti ekonomiky, sociálnych vied a práva s dlhoročnými skúsenosťami s európskym patentovým systémom. Predseda výboru, profesor Dietmar Harhoff je riaditeľom inštitútu INNO-tec (Institut für Innovationsforschung, Technologiemanagement und Entrepreneurship) na Univerzite Ludwiga Maximiliána v Mníchove.

Z množstva aktuálnych tém si výbor na prvé obdobie činnosti vybral tri: štruktúra správnych poplatkov, kvalita patentov² a tzv. patentové klastre (Patent Thickets).

Na základe poznatkov získaných z rôznych realizovaných štúdií, vykonaných analýz a diskusií dospel výbor k nasledujúcim záverom:

1. Štruktúra správnych poplatkov EPÚ je vo všeobecnosti dobre akceptovaná. Poplatky tvoria malú časť celkových nákladov na získanie európskeho patentu, navyše úrad podporuje v tejto oblasti univerzity, začínajúce firmy a tiež malých a stredných podnikateľov. Zavedené poplatky nepriamo udržiavajú vysokú kvalitu európskych patentov a eliminujú nežiaduce praktiky niektorých prihlasovateľov.
2. Na definovanie kvality patentov boli stanovené špecifické kritériá a navrhnutý spôsob ich použitia pre európske patenty. Na udržanie a ďalšie zvyšovanie kvality patentov experti určili oblasti, v ktorých by malo v záujme veci dôjsť k zlepšeniu: pred udelením patentu – zlepšiť dostupnosť informácií o stave techniky; po udelení patentu – prijať opatrenia na optimalizáciu súdnych konaní.
3. Experti uviedli dva hlavné dôvody vzniku patentových klastrov: sú nimi vysoká patentová aktivita niektorých spoločností a zvyšujúca sa komplexnosť technológií. Boli prediskutované postupy, ktoré by mali viesť k redukcii nie vždy nevyhnutnej komplexnosti technického riešenia, a marketingové možnosti, ako napríklad krížová licencia. Za dôležitú považujú členovia výboru aj prácu štandardizačných inštitúcií, od ktorých sa v budúcnosti očakávajú aktivity smerom k uvedenej problematike.

Po prvom roku práce výboru priniesla hĺbková analýza v troch vybraných oblastiach zaujímavé odporúčania a inovatívne riešenia s praktickým vplyvom na patentový systém. Očakáva sa, že realizácia odporúčaní bude prospešná pre EPÚ, národné patentové úrady i ďalšie inštitúcie pôsobiace v oblasti duševného vlastníctva.

PARKER, Liz. Five Hundred Plus, and Rising (Viac ako päťsto, a stále pribúdajú)

Ku koncu novembra 2012 v pobočkách EPÚ využívalo možnosť odpracovať časť svojho úväzku telepracov³ 531 zamestnancov. Z celkovej počtu zamestnancov to predstavuje približne osem percent.

„Vyhovujú mi tiché, pokojné dni doma, kde sa môžem nerušene sústrediť na prácu, v kombinácii s atmosférou rušných hodín v kancelárii, plných stretnutí a neformálnych diskusií s kolegami.“
„Je to pre mňa mimoriadne výhodné hlavne v zimných mesiacoch. Vyhnem sa tým nepríjemným kalamitám na cestách, ktoré mi roky znepríjemňovali život.“
„Konečne! Je to pre mňa veľká výhoda. Znova môžem pracovať na plný úväzok.“

1 EPÚ stanovil poradný výbor pre oblasť ekonomiky a vedy. In *Duševné vlastníctvo*, 2012, roč. XVI, č. 1, s. 56.

2 Kvalita patentov a štruktúra poplatkov. In *Duševné vlastníctvo*, 2012, roč. XVI, č. 2, s. 54.

3 Na Slovensku domácku prácu a teleprácu upravuje zákon č. 311/2001 Z. z. v § 52.

To je len niekoľko z mnohých pochvalných vyjadrení na možnosť odpracovať časť úväzku z domu. Hoci je tento pracovný model pri zavádzaní časovo náročnejší, oplatí sa venovať mu pozornosť. „Keď sme s telepracou začínali, museli sme dôkladnejšie plánovať pracovné stretnutia vzhľadom na kolegov, ktorí pracujú z domu. Brali sme to ako výzvu v rámci časového manažmentu. Ako sa neskôr ukázalo, pracovné povinnosti sa dajú zosúladiť k spokojnosti všetkých,“ hovorí jeden z manažérov oddelenia ľudských zdrojov.

Prvých vyše 500 zamestnancov už odpracúva časť úväzku z domu. Začiatkom roka 2013 EPÚ odsúhlasilo ďalších záujemcov a žiadosti aj naďalej pribúdajú, v priemere 10 týždne.

Aký je postup?

EPÚ vypracoval príručku telepráce, ktorá mapuje proces a poskytuje celkový obraz s plusmi a mínusmi tohto modelu. Ak zamestnanec uvažuje o možnosti využívať teleprácu, v prvom rade je povinný detailne sa oboznámiť s obsahom príručky. Nasleduje diskusia s nadriadeným, súhlas ktorého je nevyhnutný na podanie žiadosti o teleprácu. Súčasťou žiadosti je náčrt domáceho pracoviska vzhľadom na potrebu zabezpečiť ho po technickej stránke.

Počet zamestnancov v pobočkách EPÚ, ktorí časť pracovného úväzku odpracúvajú z domu (k novembru 2012).

Berlín	Mníchov	Haag	Viedeň	Spolu
35	233	251	12	531

EPO Gazette

marec/2013

LUNAU, Sabine: Chasing the Best Candidates (Získavanie najlepších kandidátov)

Hnacou silou EPÚ sú ľudia – vysokokvalifikovaní, jazykovo a sociálne kompetentní na prácu v medzinárodnej inštitúcii.

Začiatkom januára 2013 EPÚ zverejnil štatistiku podaných európskych patentových prihlášok, z ktorej je zrejmy kontinuálny nárast počtu prihlášok už tretí rok po sebe. Na zvládnutie zvyšujúceho sa počtu prihlášok je nevyhnutné prijať v tomto roku 200 nových prieskumových pracovníkov.

Nájsť a získať vhodných kandidátov sa preto stalo výzvou pre odbor ľudských zdrojov EPÚ. Aké požiadavky musí spĺňať vhodný kandidát? V prvom rade mať občianstvo v jednom z členských štátov Európskej patentovej organizácie a ukončené vysokoškolské vzdelanie technického zamerania. Nevyhnutnosťou je tiež výborná znalosť jedného z troch úradných jazykov EPÚ (angličtina, francúzština, nemčina) a schopnosť dorozumieť sa, optimálne, v ďalších dvoch jazykoch.

Donedávna EPÚ využíval na informovanie o nábore pracovníkov klasické informačné prostriedky, ako sú inzeráty v tlači alebo ponuky na trhoch práce. Dnes sa k nim pridali nové aktivity na sociálnych sieťach, spustenie stránok „EPO jobs“ na Facebooku a LinkedIn, všetko s cieľom získať tých najlepších kandidátov.

V roku 2012 prejavilo záujem pracovať na poste prieskumového pracovníka vyše 500 záujemcov. Nie všetci však spĺňali stanovené kritériá. „Jedným z problémov, ktoré pozorujeme, je nedostatočná jazyková kompetencia,“ hovorí Iren Domingezová z náborového oddelenia. „Požiadavka na prakticky až trojjazyčnosť odrádza kandidátov spĺňajúcich odborné technické nároky a diskvalifikuje tých záujemcov, ktorých materinským jazykom nie je ani jeden z trojice oficiálnych jazykov úradu.“

V snahe zostať verný základným hodnotám medzinárodnej inštitúcie, jednou z ktorých je možnosť uchádzať sa o zamestnanie pre záujemcov z čo najväčšieho počtu členských štátov organizácie, prijal úrad rozhodnutie: na trojročnú pracovnú zmluvu postačí zvládnuť jeden jazyk na excelentnej a jeden jazyk na komunikatívnej úrovni. Počas uvedeného obdobia troch rokov EPÚ poskytne takýmto pracovníkom jazykový kurz na zvládnutie tretieho jazyka a úspešní absolventi záverečného testu získajú možnosť trvalej pracovnej zmluvy.

ODDO, Giovanna: Creating an IP Culture Across Europe (Vytváranie kultúry duševného vlastníctva v Európe)

V snahe postupne sa vyrovnávať v inováciách USA či Japonsku ťahá Európa zatiaľ za kratší koniec. Jednou z bariér je nedostatočné povedomie o duševnom vlastníctve na vysokých školách a univerzitách.

Informačná kampaň z iniciatívy Európskej patentovej akadémie a OHIM-u priniesla hmatateľné výsledky v Česku, Španielsku, Turecku a Rumunsku. Národné úrady v spolupráci s PR agentúrami sa pokúsili prekonať spomínanú bariéru tým, že oslovili politikov a manažérov na vysokých školách či univerzitách s cieľom definovať dôvody tohto stavu a navrhnúť riešenia použiteľné aj v iných európskych krajinách.

V Českej republike stavili na priamy kontakt, zorganizovali niekoľko stretnutí so zástupcami univerzít a seminárov s účasťou študentov. Výsledkom bolo podpísanie memoranda o porozumení. „Prioritou je zavedenie výučby o právach duševného vlastníctva do študijných plánov technických, prírodných, ekonomických a právnických odborov vysokoškolského štúdia. Vysoké školy tak môžu ako prvé profitovať z využívania systému duševného vlastníctva,“ povedal Josef Kratochvíl, predseda ÚPV ČR.

V Španielsku sa začali rozhovory na pôde parlamentu, v komisii pre vzdelávanie, cez ktorú sa národný úrad dostal k ministerstvu vzdelávania. Boli prediskutované možnosti zaradenia výučby duševného vlastníctva do študijných osnov v kontexte reformy vzdelávania v krajine.

V Rumunsku oba predchádzajúce postupy skombinovali a doplnili ich súťažou pre študentov vysokých škôl s názvom Do not give your ideas away (Neprezerádzaj svoje nápady). „Snažili sme

sa podchytiť čo najviac univerzít, nájsť spoločnú reč so študentmi, zorientovať ich v zložitej oblasti akou duševné vlastníctvo určíte je a uistiť ich, že národný úrad je tu aj pre nich,” hovorí Bucura Ionescuová, riaditeľka patentového odboru Štátneho inštitútu pre vynálezy a ochranné známky.

V Turecku využili sociálne médiá, ich širokú dostupnosť a marketingovú silu, pridali rádiové spoty, plagáty a brožúry. Kampaň vyvrcholila podpisom dohody medzi Tureckým patentovým inštitútom a Radou vysokých škôl.

EPO Gazette

máj/2013

CELEBRATING a European Success Story (Oslava európskeho úspešného príbehu)

Prezident EPÚ Benoit Battisteli pri príležitosti blížiacich sa osláv 40. výročia podpísania Európskeho patentového dohovoru v rozhovore pre EPO Gazette okrem iného uviedol: „Pri podpise dohovoru pred štyridsiatimi rokmi bolo len málo optimistov, ktorí naozaj verili, že novovznikajúca, technicky zameraná organizácia má potenciál prežiť. A už vôbec nikto nepredpokladal, že by Európska patentová organizácia a Európsky patentový úrad mohli vyrásť do ich dnešnej podoby a celosvetového významu.

Pri príležitosti výročia musíme preto vzdať úctu zakladateľom dohovoru, obdivovať ich odvahu a prezieravosť. Vzdávame hold aj všetkým zamestnancom EPÚ, ktorí v priebehu rokov prispeli k naplneniu vízie o európskom úspešnom príbehu.

Štyridsať rokov v živote medzinárodnej organizácie nie je veľa, EPO je stále ešte „mladá“, no vďaka dosiahnutým výsledkom a silnej podpore svojich členským štátov bola schopná etablovať sa vo svetovom patentovom dianí ako jeden z kľúčových hráčov.

Takéto výročie je, samozrejme, aj príležitosťou na sebareflexiu, na obzretie sa späť, na zhodnotenie toho, čo bolo urobené dobre a čo mohlo byť urobené ešte lepšie.

Veľmi by som si želal, aby sa aj oslava výročia stala tým, čo nás spája. Aby si všetci, či už zamestnanci EPÚ, naši partneri z Európskej patentovej akadémie, zamestnanci národných úradov členských štátov EPO, zástupcovia univerzít či profesijných zväzov mohli povedať, že oslavujú i svoj úspešný príbeh.“

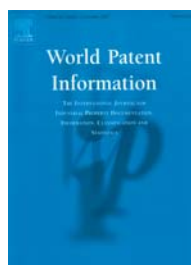
KENNEDY, Marry. A future-directed Approach to Conflict Resolution (Predchádzanie konfliktom a ich riešenie)

„Konflikty sú ako ladovce, len malá časť z nich je viditeľná, ich skutočné rozmery sú ukryté hlboko pod povrchom. Čím neskôr sa konflikt začne riešiť, tým sa zvyšuje pravdepodobnosť, že pre-

rastie do vážneho problému,“ hovorí Hermine Brunnauerová, riaditeľka novovzniknutého oddelenia v EPÚ.

Jej štvorčlenný tím sa od začiatku roku 2013 začal venovať prevencii javov, ktoré sú neželanými a nechcenými na každom pracovisku. Ide napríklad o šikanovanie, zadávanie nesplniteľných úloh, zadržavanie informácií, neprímeranú kontrolu a pod. Útvar pôsobí aj ako prijímacie oddelenie pre formálne sťažnosti a v takých prípadoch zohráva hlavne poradnú úlohu. „Filozofiou nášho oddelenia je v prvom rade prevencia a neformálne riešenie konfliktu. Ak toto zlyháva, na rad prichádza formálna sťažnosť,“ dodáva Brunnauerová. Oddelenie vedie štatistiku všetkých prípadov a jeho snahou je eliminovať počet formálne prerokovávaných sťažností. Po skončení jednoročného skúšobného obdobia a na základe výsledkov sa rozhodne o opodstatnenosti toho útvaru.

Spracovala Mgr. Katarína Dovalová

World Patent Information

č. 4/2012

YAMAZAKI, Toshinao: Patent Prosecution Highways (PPHs):

Their First Five Years and Recent Developments Seen from Japan (Projekt Patent Prosecution Highways (PPHs – zrýchlené patentové konanie): jeho prvých päť rokov a súčasný vývoj z pohľadu Japonska)

Globalizácia ekonomiky a zvyšovanie významu duševného vlastníctva spôsobili nárast počtu patentových prihlášok, a tým aj prieskumov vykonávaných v patentových úradoch na celom svete.

V ostatných rokoch bol zaznamenaný zvýšený počet prihlášok na rovnaké technické riešenia podaných vo viacerých úradoch. Japonský patentový úrad (JPO) v spolupráci s Patentovým a známkovým úradom Spojených štátov (USPTO) preto inicioval zavedenie pilotného projektu pod názvom Patent Prosecution Highways (PPHs), ktorý sa začal v júli 2006.

Projekt umožňuje výmenu informácií medzi patentovými úradmi a urýchľuje konanie o patentových prihláškach. Na základe tohto projektu môže prihlasovateľ požiadať o zrýchlené konanie v úrade druhého podania (Office of Second Filing – OSF) v prípade, že patentové nároky v prihláške na rovnaké technické riešenie boli úradom prvého podania (Office of First Filing – OFF) vyhodnotené ako patentovateľné. Medzi hlavné výhody projektu patria rýchlosť konania, zvýšenie kvality patentov a zníženie finančných nákladov. V súčasnosti sa na tomto projekte podieľa 25 úradov.

DENIS, Cécile – MENIDJEL, Razik A.: Patentability Searching for Biomaterial and Related Polymers (Skúmanie patentovateľnosti biomateriálu a súvisiacich polymérov)

Objavením syntetických polymérov v 20-tych rokoch minulého storočia došlo k zásadnej zmene v oblasti biomateriálov a zároveň otvoreniu priestoru pre inovácie lekárskeho pomôcok. Významný posun bol zaznamenaný aj vo vyhľadávaní patentových informácií. Kým do 90-tych rokov minulého storočia prieskumovní pracovníci vykonávali prieskum hlavne v papierových dokumentoch, v súčasnosti využívajú množstvo rôznych databáz.

Základnou požiadavkou, kladenou na prieskumových pracovníkov pri skúmaní patentovateľnosti biomateriálov a súvisiacich polymérov, je pochopenie technickej stránky biomateriálov, ako aj štruktúru polymérov a ich charakteristiky. Nárast počtu zdrojov informácií ako napríklad patentov, nepatentovej literatúry, internetových citácií, interných a externých databáz núti prieskumových pracovníkov patentových úradov neustále rozvíjať stratégie vyhľadávania s cieľom dosiahnuť čo najefektívnejšie a najkomplexnejšie výsledky prieskumu. Vyhľadávanie informácií z tejto oblasti musí byť dôkladné a nepretržité a prieskumovní pracovníci musia pravidelne sledovať ponuky nových produktov – databáz a technickej literatúry.

VROCHIDIS, Stefanos – MOUMTZIDOU, Anastasia – KOMPATSIRIS, Ioannis: Concept-based Patent Image Retrieval (Vyhľadávanie obrázkov v patentoch na základe obsahu)

Nárast počtu patentových prihlášok podávaných v patentových úradoch vo svete vyžaduje potrebu vyvíjania nových, progresívnych techník vyhľadávania informácií v patentových dokumentoch. Napriek skutočnosti, že zdrojom informácií v patentových dokumentoch je nielen text, ale aj rôzne obrázky, chemické vzorce, tabuľky a pod., väčšina existujúcich techník je zameraná len na vyhľadávanie v textoch.

V ostatnom čase spoločnosti zaoberajúce sa duševným vlastníctvom a vyhľadávaním informácií prejavili záujem aj o vyhľadávanie v netextových častiach patentov, čo by mohlo prispieť k ďalšiemu skvalitneniu prieskumov patentových prihlášok. Táto skutočnosť viedla k navrhnutiu metódy vyhľadávania podobných obrázkov založenej na kontrolovanom strojovom učení, ktoré sa opiera o textové a obrazové analyzačné techniky.

Spracovala Mgr. Gabriela Píšová

Časopis Duševné vlastníctvo vydáva:

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Švermova 43,
974 04 Banská Bystrica, Slovenská republika
www.upv.sk

Redakčná rada:

JUDr. Renáta Bačárová, PhD., LL.M., Ing. Štefan Holakovský,
Mgr. Ľuboš Knoth, prof. Ing. Štefan Medvecký, PhD.,
JUDr. Ing. Vladimír Neuschl

Publikované názory autorov príspevkov sa nemusia stotožňovať
s názormi vydavateľa časopisu. Odborné príspevky boli recenzované.

Adresa redakcie:

Úrad priemyselného vlastníctva SR, „Duševné vlastníctvo“,
Švermova 43, 974 04 Banská Bystrica, Slovenská republika
tel.: 048/43 00 270, fax: 048/43 00 402,
e-mail: casopisDV@indprop.gov.sk

Titulná strana: archív ÚPV SR

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tohto časopisu sa nesmie reprodukovat', uložit' do vyhľadávacieho systému alebo použiť v akejkoľvek forme pomocou elektronických, mechanických, fotokopírovacích a záznamových prostriedkov alebo akýmkoľvek iným spôsobom bez predchádzajúceho písomného povolenia vydavateľa.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or utilized in any form by electronic, mechanical, photocopying, recording means or otherwise without prior written permission of the Publisher.

Výkonný redaktor: PhDr. Július Šípoš

Jazyková korektúra: Mgr. Janka Krajčiová, Mgr. Katarína Dovalová

Grafická úprava: Mgr. Janka Zimová

Registrované MK SR – EV 3081/09
ISSN 1335-2881

Dané do tlače: 18. 6. 2013

Tlač: Koprint, s. r. o., Banská Bystrica

Cena jedného výtlačku je **4,50 €** + poštovné a balné. Keďže časopis vyjde v tomto roku trikrát (júnové dvojčíslo 1 – 2 považujeme za jedno vydanie), cena predplatného na rok **2013** je **13,50 €** + poštovné a balné podľa platného cenníka.

Rozširuje a objednávky prijíma (aj do zahraničia):

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Švermova 43,
974 04 Banská Bystrica, Slovenská republika
Informácie o obsahu jednotlivých čísel si môžete vyhľadať aj na URL
adrese <http://www.upv.sk/?dusevne-vlastnictvo-archiv>

Ján Barica

MALÝ SLOVENSKÝ PANTEÓN VEDY A TECHNIKY

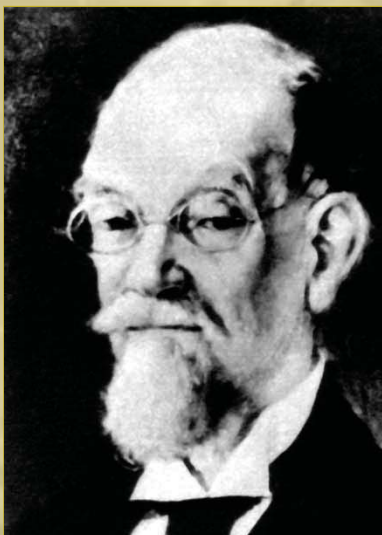
Vydal: Úrad priemyselného vlastníctva SR, 2004

ANDREJ KMEŤ

(1841 - 1908)

Zakladateľ slovenského múzejníctva, botanik

KAROL BANČÍK

(1842 - 1915)

Zakladateľ Prírodovedného spolku župy Trenčianskej

IVAN BRANISLAV ZOCH

(1843 - 1921)

Priekopník modernej slovenskej pedagogiky

ISSN 1335-2881

